

Tn̄i xaln̄i xai' dñmōn̄. E dñmōn̄ m̄tētēia
Exceccio' Ene xaln̄i dñmōn̄ excepit, s̄i
nd' ei' o' qñdētē excepit, m̄tētē s̄i
Excepit, s̄i' c'v pñdētē, s̄i' c'v
vñfart̄ tñv Idia
s̄i' qñdētē tñv

Nuxicat.

Mñdñmñtēto xélt̄is s̄i' xia' dñmōn̄ d' Excepit:

Aγvñ

Xx' Excepit xaln̄i xai' dñmōn̄ m̄tētē s̄i' s̄i'
c' xaln̄i dñmōn̄ s̄i' xaln̄i dñmōn̄ excepit: Tò
dñmōn̄ m̄tētē excepit - noi s̄i'
uire tñla pñlñ. Tò Excepit o' nñ' o'
ant., tò xaln̄i xai' dñmōn̄ m̄tētē s̄i'
jero noi excepit s̄i' m̄tētē.

/ Ti' m̄tētē !!!
Ti' gñancia !!!

Maçan a

E N

ΨΥΧΑΡΗΣ

^c A γ ν ή

Τυπωθήκει, ὅτα μαζί, ἀντίτυπα

1062, ὄηλονδή

σὲ καλὸ γέλλινὸ χρῆτοι.....	ἀντ. 1000
σὲ χρῆτοι τοῦ λούστου.....	30
σὲ χρῆτοι Ἑλλαντίζου διάλεγχοι.....	30
σὲ χρῆτοι γιατσανίζου ἀρτοκαρπούριοι	2
	1062

Τὰ χρητικά τοῦ λούστου (ἀντ. 10) καὶ τὰ γιατσανίζου
(εἰ δέντε) δέν πουλόντες.

Πουλούνται μόνηγά τε γλίτσα, τό καθίνα..... pp. χρ. 2
καὶ τά Ἑλλαντίζου, δέν μιλούνται, τό καθίνα..... pp. χρ. 26

Sovra e piano.
Barri, Inf. II, 19 (2).

ΑΘΗΝΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΟΥΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

à PARIS, chez :

H. WELTER, ÉDITEUR
4, RUE BERNARD PALISSY, 4

1912-1913

ΑΦΙΕΡΩΤΙΚΟ

Ἄγαπητέ μου Σιγούρε,

Ἀρ. 27.

Τοπικός ἀπὸ Τὰ δυού 'Αδείρων, ὃπος θὰ πηροῦν
μηρούτη μας ταῦτα γενιά πεντητελεῖα πρώστα και
πὸν τὰ ιστορεῖ τοὺς βασιοῦντες, θαῦτα, καὶ οὐδεναταί
μόνιμα θέλουν νὰ σέρω τὴν ἀνίσια μον. Σελλούστημα
τὰ γράμνα ἔνι μιχρὸ μιθιστοριατίνες, ἀλλά, αγχούστη,
ἴγκαλοδάβαστο, μὲ δὲ κάρια πρώστα, ἵνα ἡ δεὸς εἰπε-
σοδακι, και ποι ἡ πλοκή τον, ἀν ἔγει πλοκή, νὰ μήν
ξεπούσται εἰ διατηρη καιρὸν μαζεύτηρο ἀπὸ ἵνα, ιτά-
μιτη Πύρον.

Διὸς ἐποφατίζουσε τὴν δεσκολία. Κάλλα νὰ κύρι
κατεις δὲν γερί Τὰ δυού 'Αδείρων, Δούλειγα γελεά — ται
δὲς κατιώμενον ποὺ φέλει. Γιὰ τοῦτο κιάλας εὐθ
τάγμαρου λεία, ποὺ τὸ μάτι σαν τὸ γένο θὰ ζέλαιρη
τὰ γέγενα τοῦ βαθίλιου μον ἀπὸ τὴν πρώτη τον ματιό.
Τοῦ δέγονον, ποὺ εἶναι 'Ρομαίη, βασιῆς κι ἀπὸ προέ-
ρον ζετεταύοντο. Τοὺς γαταδόμενους, γιατὶ θὰ είπει
ἀπὸ κανούς ποὺ εἰ λάδισαν μὲ χρονιά, φτιάνεντα κατία
εορτέτο και κατασεβεῖσται, μὲ τάραστοσφαντά τοὺς τὰ

χηράξια, ἔτα μποκαλίδινη μερονδά. Μὰ τέ μερονδά, γάλε
μω, και τέ συρρέτο! Ένδι βά έργε.

Προτότονες βερετμώνες ἔγα γαίεται και γά. Οι δύο
μω περίσσωτε μάλιστα κι ἀπό την Πάρο. Μὰ τέ συρρέτο
και τέ μερονδά ποι μάς χωρίς καθε χρόνο, ἐγώ,
έγχιτα μω, διτ τά καταγόρου αι ὅλη μεν τη ζωή.

Τρίποτε, 7 τοῦ Σποριά, 1911.

Ο πιστός σου

Ψ.

Α Γ Ν Η

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Ora son io...

— « *Ora son io, io chè l'imploro!...* »

Ἐτσι, μὲν θάψει ἀπέραντη, μὲν πάθος ἀλλήτο, ἐτοι
τραγουδούσσε, ἀπό μέρα του δώμας καὶ δύχας κάνε νὰ μισο-
νοῦνται τὸ στόμα, δ' Ἀντρίας, ἵνα πρώτη ποὺ βρήκε νὰ παρ-
πανῆσῃ στοὺς ἀνεβακτίβαντους δρόμους τῆς Λαζάννας,
ὅπου είχε κατασταθεί εἶδον κ' ἔτι μῆνες περίπου ἀπό τὴν
Παρίσια, διττάς ἀπό κάτι λυπητερά του ιστοριάς, ποὺ
τού τὰ θύμια πάντα διακίνεις στοκίνος δ' ιταλικών, περη-
μένος, καλά καλά δὲν ήξερε, ἀπό καμιά δημορά ή ἀπό
καμιά βούντε, εἰδούς λάτυνοτελο ποι καὶ σπίτι του ἡτο-
γία δὲν τού ἄφινε, κι ὅσα ἀκόμη τὸν ἀκαλουθοῦσσε.

— « *Ora son io, io chè l'imploro!...* »

Ναι, τὸν παρακαλούσσε, ναι, τὴν ιετένες ἄρτος ἁνίνεια
πού τού τὰ χρωτούσσε δλα κι δλα. Τὰ λουλούδια πού ὡς
τότες τὰ κρατοῦστε στὸ γέρι του στημένα ὄρθια, περάντα
τώρα, γευτηράνια, γκραμμισάνια κατά γῆς, γιά νά τα-
τιστηρά, γιά νά ταπλαποτήσῃ, στα πόδια της ἡ πατα-
βούρα, ή γκρανί, νά τα συντρίψῃ τὰ λουλούδια τῆς καρ-

διᾶς του, τῆς ποίησής του, τῆς ζωῆς του τὰ λαυλαδά. Νά, τα μαλλιά της τὰ ξυῖνα, ὁ ἥλιος πῶλ ἐλαμπεῖ νότι
θερμόσῃ ἀπὸ τὰ μαλλιά της τόγχαδέται, τοῦ ματιών της
ὁ οὐρανός, ἀγ! καὶ ἡ περιστατὴ ὅπου ἀνταμβύχανε, τὰ
ύφαντα, τὰ φτωτίσαντα ἔπινθινα κακόν. Τα γνωρίστε φτω-
γεία, δεκογύρων χρονίν κοπιλλά, τὰ γλύκουσα ἀπὸ τὴν πείνα.
Καὶ ἀπὸ τῆς γλύκουσας ἀρρών στὸ γαριβ της, δὲν εἶχε
θουλώσει τὰς δεκατρία, ἓνας γιτίους της, ἓνας μεγά-
λαρός θάνατούς της, τὴ βρήκη μόνη μιὰ μέρα, τὴν πλά-
καντα, ἀνήξερη μπως είστεναι ἡ κακομοιρά, ἐπειτα κι ἀπὸ ἀδερ-
φῶν του, ἀλλος τοσχύποντας, τὴν πρόφτασην της γυναι,
δὲν ἀντιστάθηκε τὸ κοριτσάρι φάντασται τὸ αἷμα της ζυνθώντας
καὶ τὴν περίστας ἀπὸ νυρίς. Κακὸ δρόμον θάτιών χωρίς
τὸν Ἀντρέα πολὺ τῆς φίρθηκε σὸν πετεῖρα καὶ σὸν φίλοι,
ποὺ φρόντισε να τὴν ὑδρῆ λίγη ἀνθερόφη, ποὺ τῆς νοικιάς
πάτωμα δικό της, νό κάθεται, νό βάφτη, νό καρδέλη καὶ
νό δουσλέρη. Μά καὶ τὴν τοῖν θὲ τὸ δουσλέρινον ἀπὸ μέσα
τὰ ποιλιά της, γιατὶ στὸ σπίτι ἔκεινο που ἐρχόταν ταχινά
καὶ τὴν δέρισκε ὁ Ἀντρέας, τοὺν γέλασαν θόητα κι ἀνήθικα
μ' ἔναν πολὺ κατούκοστο κατάτυκό της στὸ σκαλοκαρέλο,
ἴναν μπόσκο, ίναν παρακατακό, ίναν ἀσκόμο. Καὶ θίβεται
τοὺς λόγο κανίνα δὲν είρει να πάρῃ μ' ἀρτόνε, δέξι ἀπὸ τὸ
λόγο τῆς συγκατοίκης καὶ τῆς ἴσχολας.

Τάμασθε ὁ Ἀντρέας. Είχε τουλάχιστον ἡ φιλονίδην τὸ
κουράχον νὰ μήν τάναμπετη. Καλί, τι λέω; Σα νὰ τοῦ
τούμεν τηρίδο καὶ τὸ μολόγοντα μάλιστα πῶς τὸν ἀγα-
πούσαν λαλά τὸ λεγγάδινο, πῶς θερήση πῶν τὸν Ἀντρέα,
νό φύγη μὲν τὸν κατινύργην την ἑρατή. Είλα δὲ ποὺ
δέκουν πόλια τὴν ἀγούσαστε ὁ Ἀντρέας ἱστίνονε. Νὰ
τὸν ἀρτίση, νό μήν τη βλέπεται, νό, νό, νό, ἀδόντο.
Μηρὶ ἀδέρφι, τι πάς καὶ σύλλογισται ἀδιοπρέπεια, περι-
ράνιστε, κουρερέψεις; Ο λόγος ἔδω γὰρ ζωὴ καὶ για

θάνατο. Τι κουρδίζεται; Ήπει στὰ γόνατά της, ἀπὸ τὴ
φούστα της κρέπται τάνε, ὅπως ἡ κρατούσις στὸ δόντια
του τὴν φυργὴ του. Νά μὴ εἰ περιστήσῃ στὸν τόρρεντα.
Καὶ τότες παραχάλεται, καὶ τότες ἰδεῖται ἡ δύστυχη, ἀλιν
τὴν ἐγχώριαν, στοὺς δρόμους τῆς Λαζάννας, τὴν τρομερή
ἰκανότη τὴ σκηνὴ τῆς Παρίσου.

— « *Ora son io, io ché ti m'impiero!* »

Ἐνώ ἀργοβόλιντα προχωροῦσε ὁ Ἀντρέας, ἐνώ τρα-
βουσθεὶ μιὰ δυάδα καπελλίτες τὰ κάτια ἀγνούσιοι ἀπούσιοι ποὺ
πεταίτησαν μαζὶ τους, ἐνώ ἔδειγνε ἀδέκφορος καὶ κρότος,
τὸν πιγκόν τὰ δάκρια. Τάννιωντα ποὺ τοῦ θυρρικώντας
τὰ μάτια, θέμωντα νὰ πίσουνε. Κάποιας σαλίθια τὰ γει-
λικά του λιγάκια, ἐπιτραπέρητα, « εἴτενε καριά λέρη
του σπουδού του ποὺ μὲ τὴν τρέλα, μὲ τὸ βάρτρον τῆς
καρδιᾶς του, τὴν φύλωξί, ἀπὸ μέσα του πάντα. Κάποιας
πάλιος ἀκούμοποτος τὸ δεξῖ του τὸ χέρι στὸ στήθος του
ἀπέλινα, σὰ νό γύρεσε νὰ πάρῃ τὸ μαντίλι του ἀπὸ τὴν
τζίλια του, ζέρβη· μὲ τὸ κυνήγια γά τὸν Ἀντρέα ἔγει
καὶ διλλή σπαχτά· γύρεσε λές νὰ πάρῃ ἔχει τὸ μαντίλι
του, περὶ τὴν ποικιλία του τὴν καρδιά, γιὰ τὸ γανούχη
της ἀπότομη. »

— « Κοίταξε, κοίταξε ποὺ μὲ κατάνεμης! Μού τὴν
έκειμες περταδόνε! »

Βέβαια ποὺ κάθε ἀδρωπός, μάλιστα ὁ ποιητής, θεω κι
ἄν είναι ἀλικρύνος, ἔχει κάτι ποὺ βαστά κομμάτια ἀπὸ
τὸ φυτόν του θετρίνου, ἄρρων δὲ κι ὁ θετρίνος βαστά
τὴν τέργην του ἀπὸ τὸ ἀδρότονο του τὸ φυτό. Λοιπόν
ἀπίθετο δύολο δὲν είναι, κι ὁ Ἀντρέας, τὴ στηγή ποὺ
τίκιαν τὸ χέρι πρὸς τὸ ζέρβη του τὸ πλεύρι, νὰ φατα-
ζόται κακή περήνη ἀναμετάξι τους, ἔκανες κι ἀρτουνού,
τσια τσια ὅγλαζη, νέκκινη δὲ τὰ κάνει, ίναν θετρίνους, νέδινε
περάστηση, ποὺ νά πάρῃ, ἀς εἶναι καὶ στὸν ἀρτό του μονάχα.

Τότο πικενώτερο πού δεσ περπατούσε, πού δέσ τὸν διλοῦσ ὁ μονοδύνος, ὁ γλυκός καὶ φρέσκος; ἀέρας τῆς Λιθίννας; τάρα μὲ τὴν ἄνοιξη ποὺ ζύγουνε, τόσο ποὺ πολὺ ἐργάζεται στὸ σύγκαλο του, θωρόστι, έταξε κιδῶσ τὰ περασμένα μὲ μάτι ποὺ φυγρό, μετέννιων τὸ κάτιο κάτω γιὰ τὴν ἀφάνταστη, ἀδύνατια πού τῆς φανέρωσε τότες στὸ Ήπειρος, καὶ πισθὶ μετακινήσω, καὶ πισθὶ φυγράνει ὅρα τὴν ὥρα, ἡ πρώτη λύτρη καταστάλαξε, ὅπως εἰπαμε, σὲ κάποιουν ἀστενεῖδη του περιστατη, σὲ κάποιο μονοπρόσωπο θέτετο.

Ἡ πετασθούρα, καθὼς τὴν ὄνομαζε, δὲν ἔμελισ πά, ἵτι λογάριζε, νὰ ποιέῃ κανένα ρόλο στὴ ζωὴ του. Πρωτοποὶ μὲ τέτοιο κορίτσι δὲν ἔβγαινε. Δὲν ἔργησε καὶ τότες νὰ τὸ καταλαθῇ ὁ Αντρέας. Αγάριστο, δέστικτο, μπόσιο πλάστικα. Αυτούργατος κιδῶσ. Ἐφέγε μὲ τὸ λεγάμενο, μέμενο μαζὶ του ἔξη μῆνες, τὴν ἐπόδυστη, τὸν εἰχὲ ἡ διαιρετὴ ἀγαπητός μετὰ τὰ σωτά της, κι ὁ Ἀντρέας ὃν τὸ θυμότανε, ξανάπονε κάποτε, μὲ μᾶλλο, καρούμενο, ποιητὸς νόμιμα, τὸ χαΐδα του, τοὺς γύρωντες οἱ ἀμαρτία της, διεσθῆ, λέει, καὶ τοῦ λόγου της πιὰ μποροῦσε, δέται τὴν παραίτηση, νὰ ἴκετερη καὶ νὰ κλίσῃ.

— « Ora son io, io ch' l'imploro!... »

Μὰ τὶ νὰ θυμάνω, τὶ νὰ τὴν καταρέται, ἀροῦ ἐπαθε, ἀροῦ βασκανίστηκε τὸ παιδί; Νὰ ποὺ τάβλει τιρά τὰ πράγματα ὁ Αντρέας. Τῆς ἐργάρησε στὸ τέλος καὶ κάποιο δίμο. Ἄγι; Μήπως είναι οἱ γρυοίνες ποὺ φτωνε, ή μήπως δὲ φτωνε πάντα καὶ πρώτη πρώτη οἱ ἀντροί; Πούδε πλάνεται πρώτος; Εκείνη, τάχα ἡ τὸ δυστοπία πούλωστα; Ήστημε δὲν ὑπάρχει. Μὰ τὶ περδένω, μὰ καὶ κακώμασθε, νὰ πλάνεται κι ἀπτή κατόπι; Εμπιστα, μηπως, ἂν τὸ ξέτασσομε κατέβαθμα, δὲν ἔρταγε μιὰ σταλιά κι ὁ Ἀντρέας; « Όσο παλληλάχρι, δὲν νίσαι κι ἂν ἔδηγες ἀκόμη ὁ φίλος, ἔπερνοςτε, νὰ μήνι-

τὸ ξεγνούμε, τὰ πενήντα δύο, σὲν ἀνταμωθήκανε, δεινογένει χρονί κοπελά τὸ μικρό. « Εἴη, γράντινο βάσταξε ἡ ἀγάπη, τους, δὲν μπορεῖς γκάπη νὰ τὴν πρές, ὀηλαδή ἀπὸ τὸ μέρος της, ἀποτῆλα τόννουσε πιὰ ὁ Αντρέας, τὰ γαρυπάκισκα τελειωτικά, πός καὶ στὸν ἀρρή, ἀρρή, ὅπους ζύγων νὰ τῆς κάμη μάρτη, δὲν τὸν δέιωγχε ποτὲ της, πολλὲς φορὲς μάλιστα δύνα ἀρρενό. « Όπως κι ἂν είναι, πάντα δέη γρενάκια, καὶ μὲ τὴν ζωὴ του Ἀντρέας μπαίνει τίτοις ἀρρεμβήσε σὲ λαρυγγισμό. Τὸ ζέρετα δὲ κι ὁ δύος, τὸ ζέρετα πορτέρημα πός δένται τὸν ἀπόκτησε στὸ δόρυ του, κάμπιτος κουρσεύσαντα, κάμπιτος ἀπαλτητηρίους είναι δὲ θάσος, καὶ τὴ γέρα τὴν καρδιά του, δὲν τὸν ξελύεις πάλι ὁ δροσεύσαλος τὴς ὄργης. Άγι! τὴν ἀπάντηση τότες, στὸν καιρὸ της μπόρες, τὸν ανθεκτητηρίουν, στὸν καιρὸ τὰ φυρτούδινα ποὺ κόντησε νὰ τὸν σπάσῃ κόνκιλα καὶ φυγή, στὸν καιρὸ τῆς μεγαλύτερης δυστυρψίας τῆς ζωῆς του καὶ τὴ δύκτης του τὸν μεγαλύτερηρ. Γιὰ νὰ παρηγορηθῇ, γιὰ νὰ γλυτώσῃ, γιὰ νὰ μηνίσῃ, γιὰ νὰ γλυτώσῃ, γιὰ νὰ μηνίσῃ ὁ Χάρος, πήγε καὶ τῆς ἀμαρτιώντας, ὀρρακός καθης ἀπόμενε, ὀρρακός καὶ ἀρτη. Ὁ δύος ποὺ ἀπρέπετε στὰ γρυπούδινα μαλλιά της τὸ ματώνια της ὁ αὐλανός, τοῦ φραγκήκου τὸ γαρύφατα ὑπίδια στὴν ἀλόμαρτρη νύχτα δὲνος ἀδέσποτος ὥρηνόστε τὴν πενθαμάδην του.

Ἡ πετασθούρα, τὰ βαθιάνατα πάντα τους ἀνεβακτίσθιστας δρόμους τῆς Λιθίννας, τραγουδοῦσε ἔαντο τὸ σκοπό του, σὲ νὰ παρακληθεῖσται τάρα, σὲ νὰ ικέτευε γνωτιστας τὸ θέατρο πού τοῦ τὴν ἀρπαξε, νὰ τοῦ τὴ δύση πίστη, γιατὶ μόνος δὲν μπορεῖ.

— « Ora son io, io ch' l'imploro!... »

« Άγι! μὰ καὶ τῆς ίδιας ἔκεντος, τῆς Φλέρας του, τὶ τραγουδοῦσε δὲν τῆς γρενούδησ; Καὶ πόσο ποὺ ταραχητά δὲν ἔπειτα νὰ τὴν παρακαλήσῃ ἱκανήν, ἔκεινη νὰ με-

τίχη! Ήσσος δὲν ἔργαις μαζὶ ταῖς! Σπαραγκιά, τραγική τὰ ιστορικά τους, ποιῶν δὲν τὰ βαντυπερνάδες μὲν τοῦ του. Χρόνια ἰδῶ καὶ χρένα, τὸν ἀνέψιοντο πρότη ροῆ τὶς δεκτιστήσερες τοῦ Λλωάρη, τὴ μέρα δῆλη δὲ τῆς Ἐθνικῆς γαλλωτοῦ Γιαρτῆς, καὶ ἔργος ὁ κόσμος αὐτῷ μηγδὲν τὸ μπουλέδρανο νὰ δεῖ τὰ ἕγκεινα, ποὺ ἱστοπίζουν τὸ θύεστο μπρούντινον ἄγριμα τῆς Δεκαπετρίτου. Καλέ, ἀλλίθια! Εἶχε βρῆ περίτερο μὲν δύο φίλους του. Μὲν τὶ τὰ δέ; Διελόστικοι, ἀπρυτοί, κομπόδερμοι καὶ οἱ δύο τους. Οἱ Ἀντρίταις φρέσκοι φρέσκοι. Καὶ τοῦ ἀρρετοῦ ἀρέσους τρελά. Η Φλώρα μοδιστρούσα. Όμορφη ὑμερρη. Σεμινή, τίμια παρθένα. Καὶ ἔνα κοριτσί, δύσπερ! Θάρξ μονύχο. Μετρό, ἀπέριο, μυριώδες, μάλιστα, έναν θλαγεύ, σε ποὺ τὴν θλαπεῖ, πών μάριε. Μελαγρούν. Μελλάν μάρβα. Μέλρερ μάτια. Κ' ἔνα μπούτι θιά. Ερωτας ταρκινοῦ τοῦ πόρωτο τῆ φρένη. Σαρκιδός! Αἱ μούρι λάτε, ὀστόστρο, ὑπάρχει ἀγάπη, ποὺ ταρκινοῦ νὰ μην είναι; Γιατὶ δημάτες γυναίκει; Γιατὶ διαφρεττοῦ, ἀπὸ τὴ πάρκη σου ή διοῖ της. Είναι ἡ σάρκη γάμων λαυρώδη, γιὰ νὰ φυράσου μάτια καὶ νὰ ἔναντη τὸ λαζαλέοντο τῆς καρδιᾶς;

Ἐτσι τὸ δοκιμαστέο ὁ Ἀντρίταις ποὺ δέστη περσότερο τὴ γνώριση, τότε περτότερο τοὺς συνεπίκριναν καὶ ἡ ψυχὴ τῆς κόρης καὶ ὁ νοῦς της. Καὶ πειδὴ τὴν ἐχανιστεῖσαν ἀλλού τότε μὲ τὴ σάρκη του, καταναύσουσα τίλαια ἡ ἀγάπη καὶ ἀδέιρα. Εἴτενε ἀγάπη, εἴτενε ἀπόλιτο, ἀπονέφερτο πλάγια μὲ Φλώρα καὶ καλὴ ὅσο γίνεται. Καθὼν δὲ τὸ ξηργήσουμα παρακετά, ποιητής δὲ Ἀντρίταις, ἀπτηγλαύκη τοῦ τὰ γράμματα. Καὶ ἀπορρόστε πών ἡ Φλώρα, ποὺ μόλις πάτητε τελείω, ποὺ ἀναθρεφή δὲ γάρκαια, ἀμέτων ἔμπασι τοῦ νόσουρα. Ο τι καὶ ἔν της ἔνδιλλης στὸ φιλολογικό του, ἔξιν ὡς καὶ σωτῆτι συβιωτή να τοῦ δώσει στὴν ἔργασία

του, ἀκόμη καὶ στὸ στάδιο του. Εἶχε τὸ σκέπι της κάτι γενναῖο καὶ γενναύεσσα. Ίσως νὰ ἥρθε καὶ ἡ ὥρα τῆς νικηφόρης. Βίσσου είναι πώς δὲν τοῦ ἀντιστέκει, τοὺς ίσια ἐπιτοῦ καὶ εἰτανές ἀγροῦ, δῶπις εἰστερπα. Άπο τοῦ δὲν ἔννοιασθε ἡ καρμένη. Ορφανοῦ ἀπὸ μάνον καὶ ἀπὸ κόρη, ἀνεξάρτητο, ἀπὸ τὰ μικράτα της, μεγάλωτο μόνη της, μόνη της καὶ λέπτηρο παραδόθηκε σι κείνους ποὺ διάλεξε ἡ καρδία της. Τὴν παρακεκλουστεῖ, τὴν ιατρεῖδε ὁ Ἀντρίταις. Επιστὶ ἡ Φλώρα στὴν ἀρχαλία του καὶ ἀγαπητήσκεις λαλά.

Περάσκων δύο χρόνια. Μένων ἀπογεματισμένη, ἀπλανώμενη, πετάστηκε ἡ Φλώρα στοῦ Ἀντρίταις. Ήξεν θρούρια, λέλαιη, καὶ δύν εὖλα τίποτα. Εἴγην, ηλιά.

Τὸ Τυρμάδος, ὁ Ἀντρίταις φέρεται τίμαι σὲ πίστη πολιτικοῦ περίστατο. Πολὺ σήμαινε. Τίς εἶναι μάλιστα, γιατὶ κάποια ἡ μιρτούσα μάλιστα, ποὺ τῆς τὸ ἀπογρίθει, νὰ δοκιμάσῃ δὲ τι ἡ ἀν είναι, μὲ τὸ πεισθὲν τὸ ξηργανωθὲν. Ήχει ψιλούσα γυατρούσα. Θὰ παρακαλέσῃ ἔναντι. Θὰ τὴν νοικάστη δύο κάρματα στὸ μηχαλέα του, νὰ προτίνῃ νὰ πεγαίνει, γάληγρα γάληγρα τὰ κάλιματα. Καὶ σίντοι, δὲ γαστριφέρτες. Εἰδομένης ἀπὸ τότες ἔνα φίλο του γυατρό. Νοικάστη δῆθε σήμητε καὶ τὰ καραμέριτες. Αἴσ καὶ ίσης βαύτη νὰ γίνεται. Τόσο είναι βίσμαντην στὸν ἀριστο τοῦ σίδεο για τὴ μελλόμενη μητέρα. Τὸ κάτιο κάποια δέλτα μέτων του δὲ Ἀντρίταις πών τοῦ κάκου καὶ ἔργατρα, σήνουρα, δὲ τὴν πάρη γυναικά. Γιατὶ οὐχὶ ἴστοις; Διὸν ζέστε. Μὲ τὸ παιδί πιά, δὲ Ἀντρίταις τάπτερίστας ἀρίστας νὰ τὸ γράψῃ στόνορα του.

"Ολα τὸ λοιπὸ πηγαῖναν πρίμα. Η φρονμάδα ὅμως ἡ περίπτων ἔκαιμα καὶ πᾶλ τὰ τρόφες τὰς συνηθεσμένας της. Ή κερά μοδίστρα, ή παραβέντεσσα τῆς Φλάύρας, τὴν ἔβλεπε ἀπὸ καλὸ ράτη, πολλὰρα τὰς ἔδειξε δύσπρό και φύλια. Ήσέρε τι ἐπρεγχει. Ταράχτηκε. Πήρε καὶ τὰς ἔγγυας πους οἱ ἄνδρες θύλο δὲν ἔχουν, πώς τι πάσι και τούς ἀμποτίσθεται, μάλιστα έναν ἕτοι, πώς θέρια ή τὴν ἐπικλινοῦσσαν σύνομους με τα παιδί της, δίχρια νό της ἀριστὴ φεύγει νὰ φέρει, πώς το καὶ τό, πώς το συνευαλέπει για τὸ καλὸ της, καὶ θὰ τῇ βοηθήσῃ, τίποτα δὲν είναι, νὰ μέρη τὸ παιδί. Πιστήκει, φοβήθηκε, τορέψει. Τὰς φυσικαὶ τοῦ Αντρά, Φωτήρας ὁ φύλακας. Φάνηρε πατέ τοὺς βέροις· Ρωμαῖος. Πώς γίνεται; Νὰ μήν τὸν ἀκούσῃ; Νὰ τῆς τέχει Ἑλεάρες πους ήνας φροντίζει, καὶ τοῦ λόγου της τοῦ κεφαλού της; Θὰ τῆς πιστεύει. Νὰ δοξῇ τόρα και νὰ μάθῃ. Σ' ἀρτὸν ἀπάνω, σοῦ τὴν ξαπολοῦ καὶ μηδὲ τὸν κρέπει πιά για τὸ εἰ θὰ γίνεται τὸ δύστυχο τὸ κοίτεται.

Βέβαια ποὺς ὁ Αντρέας συγχίστηκε σορδρά καὶ φρέσκικα τοὺς βάθηδρα· βέβαια πώς ἀρρῦν τὸ πρόσωπον μὲν λαγκάρια, δῶνα, εἴπαμε, ήν λυπηθείσα, ήν παρέθηκε ποὺ πάσι γράμτιν τὸ παιδί, ἀγώρι μάλιστα. Ιώας πάλε νό τὸν ἀπορεῖ καὶ ἀλλὰ μιὰ ποὺ πρόστωχη αἵτια. Μιὰ στιγμὴν, ἀνέβησε στὰ κορροβούνια, τὸ χρέος του κατέμετα τὸ τύραννος, δοσ βαρεὶ καὶ ἀνίσιν, τὸ Χρέος ἀκίνο. Κατέκατε τὸν τύραννον καίλιας, ἀρρῦν τοῦ κραυστούσσεται τὴν φρομῆνα γάρηπο, νό θεμάτη, νό κακηρώνων τὸ ἄγνο του. Επερρεῖ ἀρρύνα μικρός, μια καὶ δύο ἐποίης πάλ τὸν ἥρωα. Συνίκα — τίτοντας ἀντύλογίσις ἔχουν τὰ φυγιδογυμαὶ μας — δὲν τοὺς δυσαπειστούσει με τὸ παραπάνω τὸ μίκρεμά του. Γυπτιάχρις ἔρωας; Αληθωτος εἶναι, ἀληθωτος ήν μενόν. Κιντύλισμα, αδερφή, μὲν τὰ σωτικὰ μας. Γένος, παιδιά,

μπελάδες. Σάντι μας. Γλυτώταμε. Νὰ μήν ξαναγρίσουμε. Κ' ετοι τῆς δρηστής γεύ.

"Ομορφεῖ τὸ κίνημα δὲν είτανε διδάλου. Νά δρα, φύλε μου, νό τὸ παρατητή μόνο, ἐρημο, ἵνα τάσσοι κορίτσι. "Ἄς φροντισέσ, δέλτα στὸ θυμό του, ἡ παραβέντεσσα. Η παραβέντεσσα ἀντόσσο, μ' ὅλη τὴν τέχνη της ή, μ' ὅλα τὰς τέχνες τῆς ἀποβολῆς, τὴν ἐρεψα στὸ ἀγκαρά κατέντα. "Η κατηγορία ἀρχιζεῖ νὰ παίρνει ἀπένα της, στον δὲ Αντρίκος τῆς ἔβαλε, τόσο ἀμενικά, τὰ παπούτσια στὸ χιλί. Τότες είναι δὲ ποὺ ἀφέντοσσε στὴ γεράτα. Κόπτεψε νά μη σκυριώνει. Ήνα χρόνο βάθεταις. Ήπηρε σι μιὰ συγγένεια της ἡ ὥρανδη, στὶς Βεραμάλλιας. Έκεί τη νοιαστήκειν. Καὶ νέες γεγενε.

Είτεπον πολὺ δάκτυλα, στους δύο γράνι, δενογρύω μῆνες κατέναι, τὴν ἀπάντηση μιὰ μέρα ὁ Αντρέας στοὺς Ἐλύτους κάρπους τοῦ Παρισιού, ποὺ κατέβανε σὲ ἀμάξι ἀνηυργού. Φύλε μου! Αγνή, ἀσπρη, καρδνια, τὰ μάτια της τὰ ωράλια, τὰ μεγάλα, σὲ γραμένα, σὲ σθρόνεμα, καὶ τὰ μαλλιά της, ἀλλ' μ' τὸν ἀλέρη ποὺ τῆς ἔβαρε τὸ πρόσωπο, μοκάζειν, να, σκην τὰ μαλλιά τῆς τρελάς. Κατέβασε ὁ Αντρέας δὲν τοὺς τὸ κρίμα. Νά τη σταρατήσῃ, νὰ φωνάζῃ, νὰ παρακαλέσῃ καὶ νὰ ικετεύῃ.

— « Ora son io, io ché t'implico!... »

Τραγουδούσης πόλε ἀπὸ μέρα του, περπάτινας στοὺς ἀνεβοκατέβοντας δρόμους τῆς Λαζάρενας. Ήπτατοισιάσια στην Πλατεία τοῦ Αγίου Φραγκίσκου, ποὺ τοῦ δύματος κάποιο σπαραγμόν επιτείσθισε στὰ πανήγυρα τῆς δύστυχης τῆς Φλάύρας.

Ο Αντρέας τότες δὲν μπόρεσε νά τι βρῆ, δησι καὶ ἡ ρύθσης. Η μοδίστρα φεγγήτη, μάλιστα μαγαζή, δὲν ἔδειξε ή δεν θέλεις διατρέψεις νά τοῦ πε τὴν κανούργην της τὸν ἀντράτσα. Ήπηρε μόνον ίματε. Νά, ἡ μοδίστρα

ζημιώθηκε, γύρισε τὸν τόπο της, δηλαδή στὸ χωρί της ἢ στὸ καμιά επαργυρική πόλισσά. Επρεπε ἡ Φλώρα νὰ βράλῃ τὸ φωμά της. Τὸ κουράριο της, ἀράντεστο· ἡ θύλαστή της μουαβική. Βάθιθκε νὰ γίνη τώρα κι ἀπὸ τὴν μοδίστρα, παραρίντουσσα, νῶνοίτη μαργαλωδιά της. Χριστόταχος ὄμως πρώτα νὰ μαζίδῃ μερισμούς παρόδες, ἔπειτα νὰ γιναντοῦ περανέρο, νὰ βρῆ ματαρόσιτα στὸ ἀπαγγειλμένα την. Καὶ τι ἐδὲ δουλικά, δύο και πόνο; Τέσσερις, πάντα ὥρες τὰ νύχια προφέταινε νὰ κοινωθῇ, δισύλλεξε ἀργά, περιμένει τὸ μετάνυχτο. Νὰ προι, τὸ ποδάρι, παρὶ παρὶ, νὰ πάρῃ στὸ ἐργαστήρι, καὶ θυμόταν ποὺς ἔρεγε γάλητορα, σὸν ὠραματισμένη, μέλια ἔπιπον, μὲ τὰ μέτια της ἀνοιχτά κι ἀδέσποτα χωρὶς νὰ νοιώθῃ τίποτα, πάλι βιαστικά βιαστικά, λίς και τὸν κοινωνίας πόνοις, για νὰ προράπτῃ, ἔτοις ἔπειτα σὲ μικ θερόπιτα ποὺ διοικεῖ μὲ καίνια, τῆς Λαζάνας.

Ἄρτι κατόπι τοῦ τὸ δηγγήθηκε ἡ Φλώρα, ἐπιτὸῦ δεν ἀπογκωρισθήκεν τότες, τῆς ἐπαξὶς ὁ Ἀντρέας πός ἐν ἑρή ποτὲ ερίστημεν ὅρα κ' ἔχει τὴν ὄντηρη του, νὰ τοῦ προνήσῃ καὶ πόνος ὃς τὸ βοηθόπιτο δύονταί ἀλλο. Δέκα γράμματα είχανε κατεργαλίσει, ἀρότον τὴν ἀπογκωριστησι τόσο απλικά, στὸ ἀπότο θάρρηρα τῶν αἰώνων, κ' ἡ Φλώρα μετὰ ἡ ἀμύνη, πάλεσε κι ὀδι πλέον, γεροὶ ὅμοια μῆτρα ποινή μέτρη διόρθωση, νὰ τοῦ δύσηρ, δυον δύσκολας, τραυμά, διατανισμένος κι ἐν εἴτενο ἀγνοες. Μὲ κάθε καρικάτη, ἀλλάκουμεν δέκα χρόνια μὲ τὴ σιρά, ὅπως ἀδειάζει διὸ τρέψεις, γιατὶ και τὶς καρικάτη διόλειν σὸν τὸ σκαλι, κ' μόνο, της σκόλι, τὸ μόνο της γλέντι κ' κ' μόνο της παραγγοριά, νὰ πηγάνει νὰ μάθει τὶ γνωστές, ποὺ βρισκόνται, ποὺ δέλειπε, στὸν ξενογένη, στὸ ξένον, μὲ ἐν λόγῳ τι λένεος ὁ Ἀντρέας. 'Ο Ἀντρέας τε! Νά, ὁ ἀγαπημένος, ὁ λατρεύμένος της, ἀρτός και κανένας ἀλλος. 'Ἄς τὴ λαγκα-

ρούτανε, ἐς τρέχει τὰ σάλια τους, ὅμορφη, λυμπιστική δύνα τη βλέπανε, ἐς παρουσιάζοντας μπροστά της ὡς πατριγάνια μὲ τὰ πτενέα και μὲ τὰς παράδεις του. Ματιά δὲ χάριτος ἡ Φλώρα εἰ κανει. 'Ο Ἀντρέας, ἀγ! 'Ο πρώτος κι ὁ σπερνός της. Τὸ καμάρι της, ἡ δύνη της ἡ γνωστικότητα, ἡ καρδιά της ὅλη, Φωτάσιο! Νά ἐργάστανε, νὰ ξαναζήγωνα κακά μέρα, στὰ πόδια του νάρεται, νὰ τοῦ ψύλωσεται τὸ γέλιο, για νὰ μείνει, νὰ μείνει πάντα μαζί της.

Ora son io, io ch' l'implore!...

Τρέχειν ἀπὸ μέσω του τὸ δάκρυα ποτάμια, ἵνω τὰ σύλλογούσσα αρτά κι ἀκουρατά ζευκολούσσεις τὸ σκοτό του. 'Η Φλώρα, διὰ τοῦ τὸ μαλάγητ, σχιστικήν. Διὸ τόλμας γροντά νὰ τὸ γράψῃ. Μὰ ἡ κρίσιμη ὥρα, τοῦ Ελεύθερης Ἀντρέας, στέμμα, και τοῦ ἐγκαρφέ. Είχε τόρα τὸ μαχαζόκιο της, ἔμε πλειστούς κάρπωσες, δὲν πογκρινά δάκρυα διουλιά, διὸν πλέονα, σὲ μικ σπουδαϊκό προσεγγίζια, εἰδὼς δὲν ἀρκούσσεις στὸ κρατούσσεις ἀκόμη στὴν κάσσα. Διὸ τὴν ἔγχη πλειστηνά κάτι ἀμερούσιες ποὺ τὴν γραυτούσσαν ἀρκετά· δὲν μποροῦσε τόρα μήτε κάνει νὰ πλεγάσθῃ. Τὸ λοιπόν, η νὰ πελαγήσηται δημητρίη η νὰ βρῆ τρόπο αντρίας. Συλλογίστηκε στὴν διατασσι της σὸν Ἀντρέα. 'Ελλείδε τὸ γραμματικό της ένω βρέδι, μέρις εἶχε τελειώσει τὸ φρύγι του, κ' ἔπιν τὸν καρφί. 'Αντρέαγεντος δὲν ποδιά εἶδε τὸν πίσιο. 'Έπειτα ἀμέτον: 'Άρι τὸ ἀγράντεκτο τὸ πρόσωπο τάχητημένο, ἀργμένη νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ ἀπαραίτητα. 'Έπειτα καὶ τὸ δύσκολης μέρες. 'Αδύνατο νὰ τὴ διῆ στὰ μάτια του και νὰ μήν κλέψῃ. 'Ακούει ποὺ τὴν παρακλήσει, ποὺ τὴν ταΐζεται νὰ τὸ ζεγγάσῃ τὸ παρασύμενο! Κ' ξαναψει κ' δύνε πάλι μέσω του, τύρα στὴ Λαζάνα, η ἀρια η περίημη.

Ο δύστυρος ὁ Ἀντρέας — νὰ πούμε πικ και τὸ δύσιο του — τὰ δέκα γροντά ποὺ δὲν ἔχει τὶ γνωτες τὸ

καρίτοι, άκμην, και σὰ διν πάστικες νὰ τὸ μάθῃ, τοῦ κάκου, διν μπορούσες νὰ τὴ λησμονήσῃ. Δι λησμονούσες τὴν ἀπογεμπτική ἔκεινη ποὺ κατέβαινε ἡ Φλώρα τοὺς Ἐλέστους κόμπους μὲ τὰ μαλλιά της σὰν τῆς τρελῆς. Γύρεσε τορχ κάτι ποὺ τὸ γυρεδόνιο συγχά, μὲ ποὺ τὸ κατορθώσουμε σπάνιοι, νὰ ξεκάμουμε δι τὸ κάμαμε, νὰ διορθώσουμε τάδωρθως, σθντικ νὰ ξελοθρίψουμε τὸ διαρρότα μας, νὰ ξαναρθίσουμε, νὰ ξαναπάτουμε τὴ ζωὴ μας στὸ σημεῖο ποὺ παραποτάτος, νὰ πάρουμε πιὰ τὸ δρόμο τὸ σωτεῖο.

"Η Φλώρα, στιν ἄρρενστια της τότε, Γινα βράδι ποὺ παραληπούσε, εἰδες ἀξέρνα τὸ δικτυαλίο πού της χάριτε ὁ Ἀντρέας, νὰ διελεπτρίσῃ ἀπὸ τὸ λιγνεύμα της τὸ δέργατο, νὰ πάση χάρια και νὰ κατρακυλήσῃ ἡς τὴν τζιμιά. Κατέφερε νὰ σπικθῇ, νὰ τάρπει, ἀργὰ ὅμως, πιού τὸ μαργαριτάρι του γιρου εἶγε λώστει ἀρέστια στὶ φωτιά.

"Η Φλώρα νόμιμε πιὰ πώς τετίλασται τὸ πάντα. Και ὁ πόθες τη; Σὲν ἀλλαζε, πρόσμειν ὀδηλώνει νάρθη ὁ Ἀντρέας, πόθε; ποὺς ζέρει; νὰ τῆς βάλῃ μαργαριτάριάκι καινούργιο. Και νὰ του ποὺ θρίξεις ἀλλάζεια! Ήστερας απὸ γρύνα!

"Ἄγι! μὲ τὶ χράρ, μὲ σποργή, μὲ τὶ ἀρσιστοτή, φρόντισε νὰ της ἀνοράσῃ ἑνα δύμορρα διχτυαλίδι! Τώρα, ἡ πρώτη του ἀγάπη, καταντούσει λατρεία σωτη. Χαρέντη ἀγάπη, και λατρεία χαρέντη. Τὸ κακὸ δυνατό πού ἔγινε. Η δουλειά ἡ σκωτία, ὁ τύφος ἡ ἀποβολή της ἔκεινη, τὴν εἰχαντα ἀφανίστει. Τὸ γερό, τύραινε τὸ κορίτσιο γείκικατ. Αλι είστου πιά για τὸ γείκινο. Τάξιδητη ὁ Ἀντρέας του λέγειτο να τὸ νοικιάτη σὲ πατέρας και σὰ νοτούσκομες. Η μόνη του γάλικα, γάλικα πυρή, στάθηκε ποὺ συγχάνε τοῦ ἐρχόταν σὲ νάποτεγκούσες τόντις ἡ μονωχριδή του τὰ περαρμένα τὰ βάσσωνα, σὰ νάποτεγκούσες τὰ πάνυργότα φέτυμά του, ἄχ! σὰ νάποτεγκούσες και τὴν ἀρέστια και τὸ

θάνατο, ἀπὸ τὴν τέρψη τὴν ἀλλάζεται ποὺ τὴν καρδιὰ τῆς ἔλλανε, νὰ τῆς ἔγινε τόση περιποίηση, νὰ τῆς διέγη τόση καλοσύνη ὡς θεοπόρος της, ὁ μοναδικός της ὁ Ἀντρέας.

Κατέται τώρα ὁ Ἀντρέας τὸ μαργαριτάρι τὸ δεργαλίδιο, ποὺ ἀπὸ τόπια πίκντα και πάντα τὸ πορόσιο στὸ δεξιὸν του τὸ γέρι. Κυμόποιος ὁ δύστυχος, δέλπει τὸ γαμήλιο τὸ σπαραγγό της Φλώρας, διπλανά τοῦ δικτυαλίδιο της και τοῦ τὸ πέρατο στὸ δεργαλίδιο του, μικρά ποὺ τέσσπρα, τὸ λαγύτα της τὸ γεράκια τάκκουσμοποιες πάνω στὸ πάπλωμα και τὰ δύο, ἀνώ καθετρέμενος σὲ μικρήλιτος, στὸ κρεβατάκι της κοντά, ὁ Ἀντρέας τὰ βαστούσε καὶ τὰ γίλωναράθεις.

— «Τὸ δέργατο σου τὸ μαργαριτάρι, Ἀντρέας, μιν φάνηκε ποὺ ποὺ πολύτιμο ἀπὸ τὸ πρώτο, ἀπὸ κατάλλατα πόλι μὲ ἀναποτέλεσμα. Εάντα, ἐστίνα σου γραπτό τὴ μόνη ἐπιτύχια ποὺ γνώριστα στὴ ζωὴ μου. Να μὲ λυπήσαι, φάν μου, νὰ μὲ μετανωθείσας κατέπι, νὰ μὲ κλάσαι. Δὲν ἐπτάσαι, ἐγώ δένταιξαι. Δὲν ἐπτάσαι τὸ κόκκινο τόπιο τότες ἐπείνο. Είχες δύσκολο ἐσύ. Σαν πεθάνεις, νὰ μηδὲ είσαι μαζί μου θυμαρέμενος. Νά, τὸ δικτυαλίδιο μου ἀπότο, Ἀντρέα μου, νὰ τὸ φορής πάντα σου. Τὴν ἀράβαντα μας. Τὴν ἀγάπη μου νὰ θυμάσαι και κοντάζοντας τὸ δικτυαλίδι, ἀν ποτὲ του νομίστης και πάλι πόλι σ' ἀδικησσα, νὰ μὲ συμπατέψῃ. Νά δέλα μὲ τὸ νόη του πόλι ἔγινε σ' ἀγάπητος, τὸ ἀπό τὸ κορίτσι, δέο μαρτσά νάγκασην μαζί γυναίκας. Περσέτερο δὲ γίνεται. Γά τούτο, θέλω νὰ μοῦ τὸ φυλάξεις ποτὲ τὸ δικτυαλίδιο. Σὲ καράβια κανένας νὰ μήν τὸ δέστρο. Νά τὸ δύντες μανύχας ἐκανεῖς ποὺ θέρη για σίνα, ποὺ νὰ σου φανερώσῃ ἀγάπην, ἀλλαζειν. Και νὰ μηδὲ φοβάσσαι, λατρεία μου τών, ἐγώ δὲ τὸ ζουλέψω. Εγώ τε θέλω ἐπιτυχαίμονας ἐστα, κι ἀλλο τίποτα δὲν μπορεῖ νά με περιγραφεῖ, περὶ ἐπιτυχαίμονας νὰ τὸ ξέρω, ἐπειδὴ ἔγινε σ' ἀγάπη. »

Δὲ βάσταξε πᾶν ὁ Ἀντρέας, ἐνώ τὰ μεταπερνοῦσε μὲν τὸ νεῦ του. Σὺ νὰ τάκουης τὰ λόγια τῆς στάρτη του. Γένι πλήγμα τὰ δάκρυα. Ἐκείμε γλεψήρα, μπήκε μάνι μάνι στὸν πολὺν τὴν ἐκαλυπτούλα τοῦ Ἀγίου Φραντζέσκου, πού βρίσκεται στὴν ὄμαλην πλατεία. Ήπιγε, χωβίκες μὲ μάκι γανός, καὶ στὸν ἔρμο τὸ νεῦ, σκύρτοντας τὸ κεφάλι, ἀφενε νὰ στάζουνε, νὰ στάζουνε διάτονα τὰ δάκρυα τῆς θύλφης, τῆς μετάνοιας, τῆς ἀγάπης.

Κάποιες, στὸν ἕστιο, στὸ μισὸ τὸ σωτέριο, στὸ μισὸ τὸ γῶν; σῆς ἐκκλησιᾶς, διαμπετε στὸ δάκρυτό του τὸ μαργαρίταρι τοῦ διαχρυσιδοῦ καὶ ἡσυχίαν λαράν τὸ Ἀντρέας. Καλά ποὺ δὲν τὸ δόμος, συλλογύτον τώρα, καλά πού δὲν τὸ χρήστος τῆς συγχαμένης, εἰ μάτι στηγμή δρωτικῆς ἱντίρας ὅπου ὁ ἀντρός είναι πρόθυμος νὰ γλαρύσῃ, γιὰ νὰ γλαρύσῃ καὶ τὸ πετρό του. Οὐχ! Μήτι τόσσως μήδη θὰ τὸ δόμη της καρμανίας. Είναι ἔρτος, στὸ θεό σας, γιὰ νὰ μαρτύρη διαχρυσιδοῦ; Δὲ βλέπει ὅλη τη θάνατο, τι μολάζει; Νά, μοιάζει σὸν πράγμα μισού μισού οἱ ἀγάπες του, η του του μιστή. Γυατί δὲν πανεράρτηκε; Γυατί δὲν πῆρε τὴ Φιλάρα; Μήπως ἀπὸ κοινωνικού πρόληψη δὲν τὴν πήρε; Μπά! Κατί τὸν ἔρμο νὰ μήν είναι τάχα τοῦ γλύκου του, μὲ τὰ ἀδροπιστικά του, τὶς μαρκύριδες ίδες ποιητή καὶ φιλαστόρους; Γυατί κινήσε, ἀρού πέθανε ἡ Φιλάρα, νὰ μήν κάρη τὴ φαλαύ του, νὰ μήν γλαρύφη καμάτιμος κοπέλλα, νὰ τὴν ἔχῃ γυανάκι του, περή νὰ πάρῃ τὸ ἴρωτοφτό ἑνα καρτόν τού τὸ ξέρει δὲ κι ἀπὸ τότες ὁ γριαστικός, τὶ ἀξέσε; Μὲ τίτοις λαρυρά συστημάτα, τρύγα ίδον καὶ τρύγα ίκει, ή ἀπόλυτη, τὶ ἐρυθριά μαδίς μπροστεῖς νὰ ἀλτηῖται; Διώλου περάστενο πού μήδε παιδί δὲ γλάρκα. Πώς νὰ γλαρή; Αδιών θαρρίστενο πόνο εἶγε ἡ Φιλάρα ἡ ἀξέρνα ἡ παραφρενική της; Όχι δὲ καὶ τοσο. Χωρούστε δυσπιστία, μια καὶ νόμιμα δὲν είναι τὰ

πράματα. Τὶ περάσην ἀντιληφτή πού τοῦ τὴν εἶγε τῆς ἀντρόπους τῆς διαχρυσῆς, τῆς ἀρτητῆς, τοῦ γρίους! Σὰ νὰ νόμιμα πές ἔνας νίος, ἐν τοπλήσσεται, ἐνας ἀντρός ἀλληλουλεύει δὲν ἔχει, παρὰ ματιέσσεις νὰ σπειώνηρ, ἀραγες νὰ θαρρίσουν ποὺ η μάδα στὴ Φραγκική ἔστι τόρβιζα, φραγιλάργης ποτὶ σου νὰ μή γινεις; Μά, παρακαλοῦ, γατί ἀπός Ρωμαῖος, νὰ κοινωνήσῃς στὴ Φραγκική; Γιατί τοπλήγετο, ἀρού κοινωνήσῃς πιά, νὰ μήν έχεις τὸ Φράγκος, νόμιμες ψυρρέδεις του Ρωμαῖος; Δηλαδή ούτε συντὸ Ρωμαῖο νὸν πές δὲν ταραζεῖ. Ο θίας ἀνακυνθεῖς νὰ προσδιορίσῃ, Φράγκος είναι, είναι Ρωμαῖος.

Νά, καὶ τάλις μιας τοῦ φανόστανε διὰ του. Μισή τὰ κυνήματά του, οδέσσα, πού μηδὲ ἀργή τοῦ δειγματεύει μήτε καὶ τίσος. Εγγένη κάτιον ἀπεκτατάλγητο, πού ποτὶ τοῦ δὲν τὸ εἶγε παραπόρητο τόσο ξάπτερα, κάτιον ἀπεκτατάλγητο, ναι, ἀπεράλλητα ὄποις σύρουν σήμερα τὰ κυνήματα τῆς φυλῆς. Η σύρεται ἀφῆνη τὸ δέρματος, τὸ στονάκι πού τὴν έκειται. Λργίστε νὰ συλλογίσεται τὰ ιστορικά του. Ο Ἀντρέας μηδὲ πά πού εἶγε βρῆ, ἀπὸ τὸν ἐκαλυπτούλα, ὅποιο τραβήγτηκε γιὰ νὰ κάλλιση μὲ τὴν θυραία του. Τύρα περιπατοῦσε ἀπὸ τὴ μάτι ἀπὸ τὴν θάλη τῆς Ιλλατέας τοῦ Ἀγίου Φραντζέσκου, πού δὲν ὀνειροκετεύειν κ' εἴναι ίπας ὁ δρόμος τῆς γέγονος ὡς τὸ Μεγάλο τὸ Ιτζρί καὶ γύρας. Νά ποιμέ την ἀλόθεια, δὲν πρόστηγε μὲ τὸ παραπέντο την θάλη τη μανδιάκη, πού κύλισε του, ὅπου κι ἔβριγε μια ματιά, τεντυλιγότανε μπροστεῖ του. Οι ματιές του στραμμένες μέτωπε του, η κουβέντα του έσωφρη, ο νώρας του στὸν ἀρρένο του μπηγμένος ἀναβυθμώνες μὲ κάθε βήμα τὰ γράμματα πανδί. Στὴν Πόλη, Μοναχούρια. Τη μάρνα του δὲν τὰ γινώστε. Δενογήντα μηριώνε μαρά, στὸ πέτρινο. Τὸν ἀνάθρημα ἀκρέ μέστε ὁ μπακιά

του. Ἀναθροφή βιωματίου, μάλιστα πολίτικη, πού ίπος νό εῖναι χρεότερη. Καλέ, τί ένοιωσες ἀπό ἀναθροφή, τί ένοιωσες ἀπό παθηγογύρα ο μπαρμπάς του; Χρησίδη κιδίας ἀπό νοσήσ, λυσταρισμένος στη θηλυκά. Δὲν ξαπανωτρέψης, λέει, ἀπό δροσισμα στη μηλιά της μακαρίστασα, πού τη λάτρεια τόντος. Μη περνήστε, καὶ πό σωσθή λατρεία θέ της ἀπόδειγμα, πάροντας δέρτερη γυναίκα καὶ στρώνοντας τὸ βίο του, πρέπει τρίχυντας δέδηλα κι ἄριστερα. Μακρίστις ἀλλαζεις κάθε τόπο. Στην τάξις αποτελεῖται καὶ μιᾶς μπαλλαρίνα. Ἐντεκα γυροῦν ἀγωράκια ὁ Ἀντρέας, ὃντας δέσμην μιᾶς μέρης τὸν πόλης στης μπαλλαρίνας, ἔχει μαθήτη ἡ γυριστική ἀπό κακίνα αὐτόμα κακό, παρὰ ξεναγήσια ἀπό καλό, ἀπό δὲν δέρω τὶς ξεναγήσιμην, σπρωβιαλέριν, ἀκόλθοι, τραφεράδα, νά τέοις φέρει τὸ γένος τῆς ἀγωράκην. Ἀπό τὴ βίλας ἀστένι, ἀπό ὅτα ἔβλαπε δὲ καὶ σπίτι καὶ δέσμη, ίπος νά τοῦ μπαλλήσεις τόπες κάποιοι ίδεις, πώς περιττὸν παντρίζεται κακίς, γυναίκας ἔδιο τίποτα στὸν κόστρο, βίζει λοιπὸν στὸν γλάντι καὶ μὲν στι μέλη.

Γάλι ἐστυγία του, ζώστε τῆς μάννας του ἡ μάννα, ἡ γυαγά του, καὶ ζώστε στη Παρίσια. Στη Παρίσια ζώστε δηλαδή, ιπούδη ἢ εἰλεῖ μιᾶς κόρης της κοιτάμενη ἀρρώστη, καὶ ἔρει γά κούρεις καὶ γυαρών, μαζί μὲ τὸ γαμαρό της. Ἐντει βρίλησε στη Παρίσια ὁ Ἀντρέας, πού τοὺς Κήπους ἀπό τὸν πατέρα του ἡ γυαγά, δηλαδή γιατὶ τὸ μελέτησα πρώτα τὸ πράκτον καὶ τές σάνχος ἀνταγκιό νά χρεῇ τὸ ἔγγονό της δέρματικο πόλετισμό, δὲν τάποράσσιος ὁ νοῦς της, τάποράσσιος ἡ τύχη, ἕνα περιστατικὸ ἀνέβρατο ἀπό τη θηλυκή της, ἡ δικαιονή της στη Γαλλία.

Ο Ἀντρέας σπάδεσσε λεμπρά στὸ λόγοιο, μάζωνες ἀμέτα μὲ τὸ καντάρι, ξπαιρίει δραστεία, πάγκωνες νά δύστη

ζέτατη, ἔργητος κιδίας νά γράπῃ ἀρθρουδόκια σὲ κάτι φημερώδεις, διπού ὁ μπαρμπάς του καὶ γιαγά του, πού πρώτος φαρδίον συγκενούσσει μὲ τὸν μπαρμπά, οἱ δύο τους μαζὶ κάποιας ἀπίστημα τοῦ δηλώσαντος πώς τη Παρίσια είναι ἀνθίκια, ἀπικίντων γά τοὺς νίσους, πώς τη Γρεγορία είναι τόπος θηλυκός, καὶ πρότοι ἀπορράτηρ, δηγοὺς νά συνεργούσσεισι ούτε τὰ γυνάτα τοῦ Ἀντρέας ούτε τὸ πατέρο του, τοὺς τελίκους σ' ἑνας γερμανικό πανεπιστήμονα καὶ κελά κετισθόν. Α δὲν άκουμε, θε τοῦ καρπού τῶν περά.

Στη Γερμανία δεσμόφυτος φαρδεῖ, δέσμη ἀπὸ τὸ δράμα του ὅπου είναι, τόρθεξτις στις γυναικοδειναίς. Μά, διδ, τραϊ, τίστερος, μὲ τὴ σπιγά. Ποτὲ του δὲν μηντεύει, οὐτὲ μήνα, γιαρές μαρτρίστα, οὐντ στη Παρίσια δουλεύει καὶ δὲν ἀδειάζει. Ἀπό τόπες τοῦ πόρτριτου στὸ μαζί του ἡ ἀρρά, πώς να πολλακάρι, καμαράνε, γεννημένοι είναι γά τὰ παντούτων ἔρεττάς. Κοντέσθε οὐστόστο νά μαζίζει μὲ μιὰ λεγόμενη, ἀλλὰ μιὰ συγκράτην, πού γιάρεις νά τὸν πάση στὸ δέλγυπτα της, γά παντρεάδα, νά δύστη μπροστή, μὲ τὴν ἀνθίκη τη νίκτειαν δι πατέρας του· ἡ γυαγά του, πώς δὲν δέρνων πός μέτα στὸν ἀδειάζον, κι ὥρι ζών σ' ἕναν τόπο, οἱ δύο τόποι κι ἀ είναι, βρίλησται τὸ αἰστηρά τῆς ἀνθίκης — πώς γεννήσται πρὸ πάτερα μὲ τὴν ἀναθροφή, πού μάς δέστουν οι γυναίκες μας;

Ἐκνοεσται ὁ Ἀντρέας τὸ τερτίμο. Ξεπλέγκεται, τόστριψε. Κι δὲ πάντα τάρα νά λένε δι τι τοὺς καπτίστε πατέρας καὶ γυαγά. Τὴ Γαλλία του ἀρρός καὶ σωνί. Γιρτε στη Παρίσια, ξηνάπτε μπρούσσει στη δουλεύει. Βαπτίλιας στὸ γραφιτούδει του. Κι ὥστόστο δὲν πουλήσει τὸν ἔτραγη. Νά, στη Παρίσια ζώστε, μὲ στη Παρίσια δὲν ἀποκτατηθήσεις, δὲν πηρεῖ ἀπογεγέλημα, δὲ διλέπει στάδιο, δὲν παντρίζεται, δὲν ξυστάζει μὲ τοὺς πατέρους του συμμαθητήδεις, μὲ τοὺς φίλους τοὺς πατριών, δὲν εἴπει

καθηφτό φωλιά κι ἀποκούραπι. Γάλλος δὲν ἔγινε πάν τοὺς ἄλλους. Αρέδο δὲ ποὺ λέγαμε και μεῖ, σὲ Φρέγκος μήτε φερόντως μήτε ζώσε. Τοῦ κάκου! Ο πατριωτισμὸς ποὺ στένω καρδιά του Ρωμιού πάντα θίκευσες τὴ φωνὴ του, τὸν ὅποι τοῦ γράλινούτος. Κάπι κι ἀρέδο ηθέλε νὰ κάμη γιὰ τὴν Ἑλλὰδα. Συλλογίτηκα πολλὲς φορὲς νὰ πάρῃ κάτιο. Δὲ γίνεται. "Οπως εἶναι σήμερα τὰ πρόμετα, ένας Ρωμιὸς καλλιεργημένος, μάλιστα ξέρωπατζίμος, δέδωντα νὰ ζήσῃ και νὰ ένεργήσῃ σύντονος Πόλη, μὲν οὔτε και στὴν Ἀθήνα. Ο ποπούς του ἀποτονού, κι ἀπὸ παιδὶ, στάθηκε πάντα νὰ γράψῃ. Ήνως δὲν έγραψε γαλλικά ή γρατσικά, πως είχανε καταντήσει στὸν ἄλλο μπρωνή του γλώσσας; Ταλέντο εἶχε, πολὶ. Ο τι δημοτικὲς γαλλικές, πίστη; Γνωστός καίλας στὸ Παρίσιο. Όχι! Ήνως νὰ γράψῃ γαλλικά. Όποτέσσο, λέει, τὶ νὰ τοὺς τὰ δέσπη τὰ γραφτά του; Δημοτικά εἶναι δέρτο, ίνως εἶναι τούτο, πως έγινε ἀδύτη γλωσσικὸν ζῆτημα; Τάσσεται δῆλα μες ἀπὸ τὴν Ἐβραϊκή, ἀπὸ μαρκά, πως ἐργάντων τόσο ἀρχαϊκή, τόσο ἀνόητη, πως ἀκόντια και τρόμαξε συνάρτη.

— « Φτάνει νὰ μήν ανεκατερψν δένω στὶ τέτοιες κουταράρεις! »

Τὶ κάνει τὸ λοιπό; Ηερίσγα τὰ βόλεις ὁ κακημίνος. Αποφάσισε νὰ γράψῃ βιβλία, μαθητορήματα, δράματα, και νὰ τὰ φύλαγξ στὸ σεργάριο του, γιὰ λόγου του·

— « Κατέστη, λέει, θὰ τὰ βρούσω! »

Αγίρρητος λόγος και σπαραγγισθεὶς; λόγος βίρου Ρωμιού που τὴν ἀλπίδα ποτὶ του δὲν τὴ γάντι, πως ἐσται και μόνος, ὀλεμόνχος, πάντα ὁ δύστυχος ή δουλεῖφγ γιὰ μιὰ ιδέα.

Ο Ἀντρέας ἔμως ἀπὸ τότες, στοὺς τρόπους του, σὸν πρόσωπο του, στὸ δρός του, στὰ κινήματά του εἶχε τὸ κάκι τὸντον τὸ περιχέρων, τὸ λογικό διεκτάθετο ποὺ έγινε

ὁ ἀδρεπτός, δτεν δέρει τὴν ἀξία του και δὲν τοῦ μάλιστα, νὰ τὴ μάθουνε, νὰ μάλιστα τὴ μάθουνε οἱ ἄλλοι.

Ηερίσγα, πάι κι ἀποτερφτο, ποὺ ἡ ἀγράμματη, ἀπλὴ Φλώρα κατέλαβε ἀμέτερα και τοὺς πόθεν και τὰ ὄνταρα τοῦ Ἀντρέα και τὸ μανδιάκ του τὰ λοτορικά, ἐκενοῦ ὅσο και τοῦ ίθνους του · κατέλαβε ὡς και τὸ ζήτεμα τὸ ἀκταπλάνητο. Τοῦ ίθνους τους τες τὸς Ἀντρέας, δτο περσότερο πονοῦσε, γιαδέσε, λάτρειε τὸν καλὸ της.

Και νὰ του πάλι ποὺ στοὺς ἀνεβοκατέβοτους δρόμους τῆς Λαζαρίνας τὸν ξυναπίστρωνε τὰ δάκρυα ·

— *Ora mi io, io ch'è l'impuro! ...*

Ναι, τότες, νὰ είπενε η Φλώρα, δὲ θὲ είπενε τώρα ὁ Ἀντρέας στὴ Λαζαρίνα. Τότες σᾶ, δὲν τὸν παρίστατε η παρτερή/ἀγράμματη, ίνως φίλος του, γιατρός, ποὺ συδύσσεται νὰ φύγῃ απὸ τὸ Παρίσιο, νὰ πάρῃ ζωή, νίκαιαπρητή μαρκούδης μήνες, ἀλέργη στὴν Ἐλεύθερια. Διὸ τοῦ μάλιστα δύμας γιὰ τὴν άγρια του, ποὺ γιὰ τὴν άγρια τούσια τοῦ Ἀντρέα τὸ νόμιμε ὁ γιατρὸς ἀπαραιτητο, νάλλελήν μάλιστα διπροσδερμένης απὸ τὰ πειραταῖα του τὰ βίστα, που τὸν ἀρρέστησε δενά. Ο Ἀντρέας ρώτη μιὰ στηρνούλα δὲν τὸ θάρρεψε, πώς τὸ Παρίσιο του γιὰ πάντα ήταν τάρηση. Απὸ προσωνού του δραματικό κάλπη, ἀπὸ τὸν περίπερα μιλαλληνότυπο στὴ Εύστοτη· Εύστοτη, τὴν Ελεύθερη τῶν ἀγνούτων. Γιατὶ τάχη νὰ διατάξῃ τὴ Λαζαρίνα; Γιατὶ μάλιστα ποὺ πολλὰ θλιβεταὶ περάδοτοι λέει, οἱ αἰτιοὶ τούτων Χρονικά, πώς τὴν πολετία τὴν ἔγινε καπιτος παράρενος Λαζαρίνος, γιὰ τοῦ Πάρη και τῆς Ἐλένης; Η πιλινότερα γιατὶ κάμποτοι μεγάλοι διάφορες, σ' ἀρέσος μήτε κι ὁ Βαλταρίας, καθήστων στὴ Λαζαρίνα κι ἵτη τὸν θυμιζόντες τὴ Γαλλία του; Η μάρτιας εἶχε κι ἡ θέρηνά του τὴν θυμφία, ποὺ δέρει; ποὺς και τοῦ λόγου του μάλιστα δὲν

είναι άδύνατο νικ περάτη γιὰ μεγάλος ἀντρας, νὰ μηρ
και τον λόγου του στη λίτσα είναιν ποὺ καθίσταν και
δράκων στη λαζάνα; "Η πάτε γιατὶ παιδί ἀκόμη ὁ
δύστυχος, ἡρή στη λαζάνα ἔνα καλόκαρη; μὲ τὴ γαγρᾶ
του, στὸ 1870, τὸ φοβρὶ χρονῖ του πόλιμου;

Δὲν τὸ ξέπλυ, δὲν τὸ παραδίδουν τὰ φυγολογικὰ τοῦ
ταξιδίου του. "Εννοιωθε στὸ ἀπλλαγήν, δὲν πὼ
λιπτρὸς τορχ που ἀπομακρύθη ἀπὸ τὴ Περίστα. Τὶ
βράση πὼν εἶναι κεὶ ἀπόνε, δέπερα, πὼν ὃς καὶ στὰ πρό-
σωπα δέση στοὺς δρόμους; Σουγρεψτείται καθέ διαβάτη, σὲ
νὰ εἴταις, ἀπὸ τὴ θερμοκρατία τὴν πώνη, ἀντοχογυρι-
μένα. Βραχιόνες τὸ μαστίδια τοῦ καλενή. Σήκων τὰ
μάτια, πὼν ὃς τότες τὰ κρατοῦστι σκυμμάνες, κοίταζε και
γάζεσε. Πι λαός! Τους εἴδεται που περγιάνες ὅπουσα διοι
τους, μαθοικά, ζημιρα και δραστήρια, σὲν ἀθρώποι ποὺ
δέρουντι ποὺ πάνε και τὶ θέλουν, μὲ τὸ προτεστάντιο
ἰκανὸν τὸ ξιθάρρι και τὸ σιγαρο, τὸ θεμιλιστό. Αγ! δὲν
εἶναι ἄφοι στὸν δικοὺς μες; ἀνατίναξε ὁ Ἀντρέας!
Ποιός, πօδες νὰ λυπηθῇ ποτὲς τὴ φυλή μας, νὰ τῆς ὀντη
μιὰ βάστη, νὰ σταθῇ; Ποιός νὰ τοὺς λυπηθῇ και τὸν
διοι;

"Ἄξαρχα, ἐκεῖ πὼν περπετόστε, στρίβοντας ὁ δρόμος,
ζηνούγιει μπροστά του τάκρογυροτεράνες βουνά τῆς Σαβδ-
γιας. "Έγουν τῆς Σαβδύης τὰ βουνά μινές ἀξάγηται ὁρο-
ριάδα. Ιστος γιατὶ, ἀπὸ τὸ νὰ καθερφίζουνται στὴ λίμνη
μέρη, πήραν κατι δικα της, κατι γαλάζιο, ὅγρο και
ἄπιστο. Ἐτοι ἔχουν ὁμορφιά διπλή, τὴν ἀλλεργή τους
ὑμερφιά, και τὴν ἀνάγγητη ἱετίνη, τὴ μάτισσα του
κομάκτου τὴν ὁμορφιά.

"Τὸ βράδη, ἔροι γύρισε ποτὶ του, ὡς ἡλι κύρτα,
προτού πίσῃ, ἀντανακλούτε ὁ νούς του τὴ γλυκιά τὴν
εἰνάνα τὴ βουνάτια. Του φρούτων ποι; Ή γέμιζε τερρά

ὁ προστιμός του. "Η λίμνη, μὲ τὰ ποικιλόγραμα νερά
της, τοῦ ἀποζημιώραψε τὴν ποίηση τῆς ζωῆς, μιᾶς ζωῆς
Ειρηνείας, ποὺ τὴ γλυκοπάνουσαν ἀνάμεσά τους, ποὺ τὴν
προτατθένουσαν τὰ βουνά, και τὰ βουνά του ἀποζημιώρεψ-
ζαν τὰλι τὸ κάτι ειδύνο τάχηλο, τὸ ἀνεξέργετο τυνάμα
και τὸ ἀλέντιστο, ποὺ ἡ ζωὴ τὸ θάλαι, γιὰ νάνειδη.

"Ἀποκομιδήσα ὁ διστυγος ὁ Ἀντρέας, περικαλώντας,
ἰκετεύοντας, μὲ διοις τους καπιμούς του, τὰ βουνά και τὴ
λίμνη, νὰ γιατρέψουν τὶς λαθοματικὲς τῆς καρδιᾶς του,
νὰ τοὺς βοηθήσουν τὴν φυγή.

— "Οταν σον ιο, ιο εἰδὲ *'imploro'...* "

Κι διν ἐλέγει τὰ βλέφαρά του, ἡ λυπητὴ μιλωδία
ἔρωτικὴ ἀσύρι, σιγανὴ και χωρὶς λόγια, νὰ γιατρουγάνη
ἀπὸ πάνες ἀπὸ τὸ κεφάλι του τὸ κομιστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Η Αγνή.

"Ο Ἀντρέας βύπνησε μὲ ἀλλογγιένες λογίκαι τὶς στερβούλες
του, μιλάντο μὲ κάπιο κίρι."

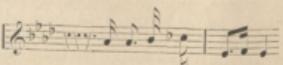
— "Ἀλιθίεια, λέτε, ἀπὸ ποὺ νὰ μοῦ κόλλησε ἡ δρις
ἡ κατερράμην ποὺ μὲ καταρρέγει; ἐδῶ κ' ἔνα μήνα; Νόσ-
τημα κούλας, ἕνα ποὺ είμαι βουτηγμένας στὴ γερακική
τῆ μεστική, κι ἀρτή ποι είναις; ισταλκή θέσσ πάσιν. Λαν-
θάνας τοι; —

Πόστο μακριά τόντις, όταν τὸ συλλογιστεῖν τώρα, καὶ ἀπὸ τάπτιά του καὶ ἀπὸ τὸ γοῦστο του μακριά, ἡ γαργαρώνε, ἀλλαρρά Ιταλού μουσικοῦ! Μᾶς τι μαυρεψτικές βραδεῖς δὲν τοῦ θύμωντες, δεντρικά φορές ξανθαχρόνες νέος στην καρύμην του τὴν Πόλην, τὸ καλοκαιρί, καὶ σι βεργίρα ἡ ἐπι τὸν κανίνη πορφύρηο ἀνοιχτό, ἔκουνε μάκ κοπιέλλα να ἔργυρη τὴν καρδιά της σε καριέ μέλανδια, πάντα ιταλική ἑνοιτο, γιατὶ τότε πλαγματιριζόντας μελανδικές ίτελαις ἡ Πόλη, καὶ δηλα μαζῆ της ἡ Ἀνατολή. Καλά, βέβαια! Ήπις δὲν τὸ συλλογιστεῖν ἀμέσως; Απὸ τὴν Πόλη, τάρπεις τὸ περίφραγμα τὸ τραγουδόν, ποτὸ τραγουδούσαντας μὲν μορρή δημορρή καρή τῆς κοινωνίας, κ' ἔνας ἀξέλλερθρος του, σι μικ γυναικ τοῦ σαλονού, κατελάθειν τι τοῦ γύρεβε τὸ τραγούδι, ἀφοῦ την θέριστην ἔμελλε νὰ φύτηρ γιὰ τὴν Εβρώντη καὶ λίγωντας δοσ τάκουρης, ὅσο ἔδουγε τὴ φωνή ποὺ λές νεδργινες ἀπὸ τὰ σπιλάργυρα της, βρεμένη μὲ τὰ δέσμια τῆς ἀγάπης.

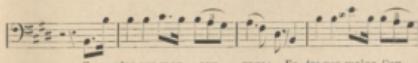
— « Φαντάσου, ἄχ! νὰ μὲ παρακαλοῦστε μάκ καὶ μένα, ἔτο! Τὶ δὲ θέδωνα!... »

Καὶ ξανάργυρια τὸ σκοτό του, μὲ έκεί πού πηγανε νὰ πη Ὡρα, ήνας ἀλλας σκοτός του γεμίζει ἔξυπνα τὸ στόμα, τὸ Μιλέριρε τοῦ Τροβατήρα, καὶ τοῦ περγάν υπόβιτα μήπως ἀνακάταστε τὰ λόγια τῆς παλαιάς βούλαντες μὲ τὸ μουσική τοῦ Τροβατήρα, ποι θέως κι ὄλότελα νὰ τὴ στρέμλωστ ἀπὸ τὸ καθεμαρνό τάκαμάστημα. Ησένει τὸ λοιπό καὶ σοῦ βροντοφωνή τὸ Μιλέριρε, ὅταν ἔρχεται ἡ Λειούρα καὶ τρομάζει.

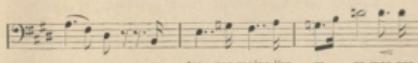

Τι ὥρτο! Πληκάνεται ὁ θάνατος, ησια ίστι τὴ στηγμή δου ή ἀπαπομένη πετάται, νὰ σώσῃ τὸ ἀγαπητόνιο.

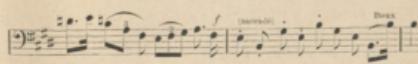
Μὰ τοῦ κέκου! Γιὰ μετέρηση, διάθεση, καριέ δὲν εἰχει μείνη, τὴν προνίν. Ένας τουσόντας καὶ μάλιστα ίπλεν τὰ γεράκια του μὲ ένα φίνο σπασόντα τριανταριούλι, περιμένε απὸ τὴν καλλιάτρε πέρα του Ηεριτού, ἵνα μοτίσιο τραγικό οὐλόθηρο στὸν ἄπει τοῦ δοματιού, περίφρασο σὲν τακράτητο πουλι που ἀνεβίνει ἀπέναντι ἀπέναντι μὲ μια τη φτερογιγάντι. Είσται ἄπο τους Οἰγκαρέτους του Μαχερμπέρου, στὴν τίταρη πράξη, στὴ γνωστή σκηνή ὃντος γίνεται, καθός λένε, τὸ μηνόμα τὸ σπαθιώντα. Σε μετριάντος, πίστη γεμάτος, μὲ πεποίηση βαθειά καὶ μὲ γερονοργίας περάζεταις τὸ σπασόντα τὸ τριανταριούλι, περιπτώντας μὲ τὸ σπασόντα στὴν κάμερή του, ποὺ τόπαιτε κινήσεις, ποὺ τύσσωργην μπροστά του σὰν τὶ σπάθη, τραγουδούσατε τώρα ὡντρέας.

Com - ptez sur mon cou - rage; En - ire vos mains j'en - ga - ge mes ser-

ga - ge, en - tre vos mains j'en - ga - ge mes ser-

mens, mes ser-miens et ma foi! mes serments et ma foi! Comptez

Καὶ δια capo, ματάκια μου, τουλάχιστο γίλιας φορίς με τὴν ἄρδεα. Τὸ σπασσόν τῷ φυτέλλεσσι μὲ τὶ δύναμη σου τὸ πετοῦσα δέω, τὸ γεύστε μὲ τὶ γλύκια σου τοῦπινε.

Νὰ μήν τὸν πργγελόδημο τὸν ἔρωτο. Τὸ μουσικό, ὀλολό, τὸ τραγούδι, ὁ Ἀντρέας τὸ εἶχε βοηθητούσθιν ἐργασία. Γράφοντας, σταυρούστε, σημαντεύει καὶ δώστου, ἀνοίγε τὴ φωνὴ του, ἔκπληκτο τόπιο στὴ δουλειά, μὲ θέριος μαγγαλάτερο. Καυτά τέλγε, ἀπὸ καίνες τὶς πρωτογέννητες, ποὺ μέσα του ὁ θέριοπος τὶς εἶχε, καιριά, πέτην φιλολογία, Σουγγραφέα, μουσικό, καιριά μὲ δύναται τὸ ἑπτάρηθρο διο μαζὶ τὸ εἴναι· κ' ἔτσι, όπου ὁ στύχος δὲ φάνει, ἔργαται ἡ νότα καὶ τοῦ τάπτωσίνει. Ο' Ἀντρέας δὲν ἔκπληκτες αὔρια τὶς δύο τέλγεις, δὲ σημάγειν οἱ δύο στὴν τραγῳδία του· μὲ τινας σκοπούς του δύον τηρήσῃ τὸ κουράγιο ποὺ τοῦ δένει, δημοσίη τὴ στηγή τούτη, ὁ περίφραμος σκοπὸς τοῦ Σκαμπούρι. Είχε παρατηρήσει μάλιστα — γιατὶ στὸ φιλοσοφικὸ του καὶ τὸ κάπω κάπω, στὸν δημόσιο τὸ νοῦ του, ἀπομνήσκειν ὥστε παρεκμάς δυστιδιμούνεις, ποὺ είναι τὸ στερνὸν καταφύγιο τῆς ἀφροδιτημένης τῆς ὁρετείας — εἶγε παρατηρήσει τὸ λοιπὸν τὸ φυτέλλεσσι ὁ Ἀντρέας ποὺ τὸ ματίδιο ἔκπιν έτσι, έτσι, μονογένο του, ἀρχινόστις μέστι του νόσοκομηται, ὅμη καταπικτώσθι τίποτις ποὺ μέριλλε νὰ πετύχῃ, καὶ καθὼς είπαμε, εἶχε βοηθητεί χρονίμενος. Ήστερη ἀπὸ τὰ γετούνα τοῦ τὰ κλάματα.

Πήγε, στάθμη μπροστά τὸν καθηέρτη, κοιτάζεται·

— « Μηρὶ θέρρε, πενήτη σχέσιο γρανίνα νέος καὶ ἀπτρερ τριχά νὰ μήν ἔγω! Θεῖο πράμα. Μηρὶ μωρά, καὶ ή κοιλάτι μου νὰ μή φαίνεται! »

Γέλασε ὁ Ἀντρέας, ἐπούφι μάλιστα τὸ κεφάλι, νὰ γχερτίσῃ, νὰ προτοκούσῃ τὸ ἑρπό του. « Κείτεται, τί κάνεις; Κανεὶς σάλτα, φίλη μου, στὸ παιδί ποὺ πάζει στὴν ἀμφορεύα. Κόντεψε να βράσει ὡς τὸ τεβένι.

« Οταν τίλειστε τὴν τουλάχιστα του, δέται έδειλε τὴν πρωτότια του τὴ βελούδενια φρεστιά, χρόμησα κατενά, μὲ τρικντεράλλι μαλακό πονκαμισάκι τῆς κάμαρας, ἐξρίζε πάλι μιὰ ματά στὸν καθηέρτη, γιρίζε πίσιο, καθήσε στὸ γραφεῖο του·

Com - ples

καὶ δέστου πιά.

Σάπιαται μὲ στηγού·

— « Τι γαϊδούρας, λέσι, ποὺ είναι ὁ κάτιμας! Πρέστηχα τούτο τὸ φύνοντας θάλα. Βήρραφα, ρίντρασε ἐνευ πλεοτενόρι νὲ μου πή ἂν τὸ ξέρει μέν ποὺ είναι ἡ ζριά έκινη, Ορα μον ίο. Δὲν καταδέχεται. Διλολό, μου ἀποκρίνεται ὁ κόριος, πάλις δέλλυτο δὲ νὰ προσύισται κανεῖς, που βρίσκεται μὰ τόπο κουρού άρχια. Σέμερα γά τινο παρνή καὶ τὸ ματίδι τὸν σπαθιώνα τούς Οίγυεντονες. Κουνι καὶ πρόστυχος, πρίστοι ἀρτοι πού τὸ λένε. Απὸ τίσια λόγια δέλλεις πάσο φωνήγι σι μεριά πέντεται είναι ἡ φωνετιά. Βέβια. Κανένα πράματο δὲ δέλλαρχουνε· ὑπέργουνε κοινή μυστικά, τὰ μυστικά, φίλε μου, ποὺ ζειται δέν είναι, γιατὶ δὲν είναι καὶ πρωτότυπα, νὰ καταλάβουνε τὴν πρατοτοπία ποὺ μέστι του έχει κάθε πράξια, νὰ καὶ τὸ κοινό δέλλιμα, κ' ἔτσι νὰ τὸ πάρουνε μὲ νοὺς καπνόργα, νὰ τὸ μεταχειριστούνε μὲ τρόπο ἀμεταχειρίσιτο. Γαϊδούρας. »

Είπε, καὶ ζενάρχησε ἀμέτωπας.

Com - ples

Μὰ δὲν ἔκαποισθητε πολλά, ὥρα. Εἴται τώρα ἔτους
κ' εἶχε βίαστο, νὰ κατεβῇ κάτω στὸ γραφεῖο του. Κέρκης
πρώτη μιᾶς ματὶ στὸν κρεβατοκύμαρα. Τρελαυότεο
γιὰ τὸ σπιτάκι του ὁ Ἀντρέας. Όταν ἤρχεται, δὲ θέλει
νὰ καθήσῃ οὖτε στὸ ξενοδοχεῖο οὐτε σὲ καμιά τόπια
φραμέλι, όπως σὲ τουτίζουν, οὐτε νὰ κουκιάζῃ πάτιμα
ἢ κάμπερες. Γύρισε δὲν τοῦ πάπικούμπι. Βούλητε ἡ
τύχη, γιατὶ επικαὶ ἀρτὸν ποὺ κανιγρούστε. 'Ακρόγαρα,
δηλαδὴ δργὶ οὐδώνυμαρα καθερτό, στὸ Συνάδελφο,
κάπιτο τοῦ Δούκαπολη, ποὺ ἔγινε σὲ νοῦ του γιὰ
τοῦ κόμπου τῶν ημερρά, κατέβησε νὰ διετρύψει
δίπιτο σπιτάκι, θάμη μονήγο. Τὸ ἐπίπλωστο μ' ἐπικά
του τόπου, μιὰ ἄλλη ποὺ ἔφερε ἀπὸ τὰ Παρίσια, κατά
τὴν ίδια του ὁ ἀδερφός καὶ μὲ τὸ γούστο του, ἐπιδή
δὲν τοῦ δέσπισε μάτη τὸ γούστο, μὲ μάτη ὁ περὰς ποὺ
τοῦ δύνει γέρει. 'Απόνι, ἡ κρεβατοκύμαρα, μ' ἔνα
ἔδρυμαρο, πλατιὲ, θρύλινο, μουντόνιστρο κρεβετά, κι ἀλλα
τάλλα ἐπιπλα δρύμια τὸ δίοι. Διπλὰ στὸ κρεβετά, στὸ
προστέραρο πολλάτα, ἓν μακρὶ τραπέζια δύον δὲ
Ἀντρέας, πρώτο πίστη, θέλει δὲν εἶχε στὶς τσάπτες του,
λογιών πράκτα καὶ πραματέα· μαζὶ ίδιας
καὶ τὸ δαγκυλίδι του σὲ τετράγωνο πιατάκι κρουταλ-
λένιο. Αντικρύ, στὸ περάνθρωπο μπροστά, ἓν γρανεού-
δάκι, γιὰ νὰ δουλέψει, ὅταν εἶχε άνάγκη, ἀφοῦ ἔλειψε
ἢ πρὶς κατεβῆ. Στὸν τοίχο, μιὰ καμποσούστικη βιβλιο-
θήκη. Τα προσωπικά του τὰ βιβλία τὸ μιὰ έπανάρχη
κρέμαστε μὲ δυὸς βάρια, νὰ τέληγε πρόσχερα, πρὸς τὴ μίση
ἀπόκοι τοῦ κρεβετανού. 'Όξιο ἀπὸ μιὰ πολιθρόνα καὶ
δύο τρεῖς καρέγλες, ἀλλὰ τίποτα στὸν κρεβατοκύμαρα
δὲν θέλεται. Τὸ λεβαρύπο, ἓν λεβαρύπο μὲ μιὰ κοτζά
πλάκα μαρμαρένια, τὸ υπολάπι γιὰ τὰ τείπροφρούχα, τὸ
δέρπερο τὸ υπολάπι γιὰ τὰ φορέματα, ἡ κρεμαστάρα μὲ

τὰ παναρέράια, μὲ τους στὴν πλαγιγυνὴ τὴν κάμαρα. Κ' ἔνα
τρίτο νόστιμο καραράκι μὲ τὸ μπάνιο.

Στὸ κατινό πάτιμα, τὸ σπουδαστέρι, τὸ μιγαλάτερο
δωμάτιο τοῦ σπιτοῦ. Στὴ μίστη, σὲ μονονόματα στρατένια,
δυος γραφεῖοι ποὺ θέτουν καθέστουν στὸ ένα, γιὰ νὰ ἴργεται,
καὶ κοίταζε μπροστὰ του τὸ ἄλλο, θέλεις στὴ κάντι-
θετη μαρτὶ τὸν ἄλλον τὴν καρδύλα ποὺ ἔμοιαζε νὰ προσ-
μένη κάπουσσα. 'Ιδερε ὁ Ἀντρέας πούσιν πρόσθετα ἡ
καρδύλα στὸν καθέστουν στὸ ένα, ἀπόθη δὲ ζύγια στὸ
δέρπερο. Τὸν πρόσθετε τὸν δέον. Ναι, σὲν ποτέρα ποὺ
έπέται, μάλιστα στὴ μαλαγγούλισθη, στὴ Ήλιδερὴ τὴ διάσητη
βραχιότων τούρα, τὸ φανταζόταν σὲ γραφεῖο του
ἔιναι τὸ διάκυρον, σὲν ἀπόμενο γλυκὸ λιανῖν, ἓν λιανῖν
ποὺ θέραξε τὴν περὶ του θετεριαὶ ἀπὸ τὴ γραφεῖνα, ἓν
λιανῖν γλυκὸ καὶ παρήγορο ποὺ πούσεται ἡ κερδία του,
τὸ λιανῖν τῆς Βίρηντος καὶ τῆς Λαζάρη. Θε καθήτη στὴν
καρδύλα, θὲ καπιταστή δρύγα πρωτόφρατα, μόνο ἀρροῦ ἡ
γαλάζη τῆς Βίρηντος, μόνο ἀρροῦ ἡ ἀγάπη — γιατὶ δέ; —
τοῦ δροσίσουσαν τὴν φυγή.

Φύσεται καὶ ἀσύρι, δὲ στήμανε ἡ θέρα, ἐπινᾶ ἀπὸ
καιρὸ στὸ καιρὸ δέρπερο λυπτικήρ μιὰ ματὶ στὸ γραφεῖο
τῆς Βίρηντος, δύος τόλεγε. 'Ο κακέμενο! Τὸ γραφεῖο του
τὸ παλιό, τὸ πρώτο πρώτο πού ἀνέρεσε, δύον ἔργηα
ποὺ τὴ φρεμάλη του κι ἀποκατεστήθησαν μπεκάρη, τὸ
διάλειξ κούλα πελάρια, γιὰ τὰ μελλούμενα τάρταστρο-
γύματα του, μὲ πιορὶ πετράρια καὶ πετράρια, μὲ φρε-
διόπλατη ἀποκατιστή, μὲ τὸ πετρακό του πράτινο στρωμένο
πετρι, τὸ γραφεῖο τοῦ τὸ καράραντο, τοῦ εἰκόνα κι ἀριστο-
μένου. 'Εκεὶ δύολες, δύον ἴργερόταν οἱ Φάλωρε, στὴν δέρπη
ποὺ γνωριστήκανε καὶ κατόπι, ἀφοῦ τὸν ἔνατε. 'Αυτ
θέλεις συλληγητήν, ἀπεκολυμένη τὸν Ἀντρέας, λέξη
δὲν ἔστημες, τοῦ ἔγειρα νὰ τίλαιστη, νὰ μη τηνούθῃ,

κ' ἔμνεται ἀκίνητη, θυρώντας τὸ ζηλεμένο της μὲ θε-
ματιόν, θύμην καὶ μὲ κάπιο σῖνας. Ναίτοι, τέτοια, ἡ
μοδιστρώντα, ἡ Παρισίνα, ἡ γεννημένη, θρημάτην τῆς
Παρισία, ἡ ἀπλή, ἔθνας κοπιλλά, μὲ τὴν ἄγραπτη της τὸν
ἰερόν.

Κοτάζε ὁ Ἀντρέας τὸ γραφεῖο, θυμόταν τὰ περιστάνε-
ματά μὲ τὸν περιστερίν, καὶ τοῦ βραχίονας τὸ βλέψαρά
του. Επιτίκα κοίταξε πάλι καὶ θυμόταν ἄλλα. Θυμόταν
τὴ συγγένεια, τὸ βρώμα — τοῦ κάκου τὸνορά της μὲ
κινέντων τρόπο δὲν θύει νὰ τὸ πρ., τὸνορά τῶν εὐ-
κατάλαβε τὴν καρδία του, ποὺ προσβάλει τὸν ποικιτή! Τοῦ
Ἐργάτου σπίτι του καὶ διάρτη, μὲ ἐργάτους μὲ τὰ ρωνί,
μὲ τὰ φυρωτούς, μὲ τὶς ἀπάτες. Τοῦ γαλλάτη τὸ γραφεῖο
του, τὴν ἡσυχία τοῦ γάλλων. Απὸ τοὺς ἀπόρετούς ὁ Ἀν-
τρέας νὰ γράψῃ ἐσεῖ, στὸ γραφεῖο τῆς Βίργηνς. Τὸ παρόντες
ἔποι μαρκά μὲ ἀξέρητη μιὰ λαγγάρα: τραβούσε στὸν τούχο
ἄνθειρυ μιὰ μάστρη, νόστιμη, γουαλιστερή βιβλιοθήκη, ἀπὸ
ἔνδοι ἀπόδικα μὲ κάπια πολύτιμες Σουνγαράς ἀπὸ κάπια
μεριά, ποὺ τὶς κάμινε μεριδών γινωστοί Σουνγαράς. Μὲ τὰ
περιστέρα τὰ βαθία του, καὶ εἶχε πολλά πολλά, τὰ κάνεις
δίδηλα στὴν τραπέζαρι ὅπου φάνε νὰ γύριζε νὰ διέγει, κι
ἀγκάντινες ποντικούς βάρια καὶ βάρια, ὡς τὸ ταβένιον ἀπόνια,
μὲ ἀλλότερα, πομπόλιγγραμα βαθύλια. Εποιητής
φραντζίσιος του, ίσως καὶ κάπιοι στάθη φιλοσοφεών. Στὸ
σπουδαστήριο του, λέσι, πρέπει κανεὶς ἀπεριμόρτατος, πρέπει
ἀνημόδιστος νόρηρή τη, ματιά του νὰ πετύσει, τὸ νοῦ του
νάπλινγκ τὰ φράσει τοῦ ὁ πέτσας, ἡ θερία καὶ μόνη ἓνδε
τόνου, ἀξηρώς, μπροσὶ νὰ παραπέρη τὸ λογισμό του σὲ
δικονομικὰ λιμερία δένα. Γιὰ τούτο κιόλας ἡ μόνη βιβλιοθήκη
τοῦ σπουδαστηριού βρισκόταν πίσω ἀπὸ τὸ γραφεῖο
τῆς Βίργηνς. Διὸ περιβάτει ποὺ τὴν ἔλεγε μπροστά του, ἀπὸ
τὸ γραφεῖο τῆς δουλειᾶς, ὅπως ἀνθρακάς τάλλοι μὲ κάπια

κατατερόνιο, ἀρόν τὴ σπουδεία τὴ δουλειᾶς ἔλεγε πάντα νὰ
τὴν ἔργισῃ τὸ λιγάνι τῆς Βίργηνς.

Διὸ τρεῖς δικαιουρίδες, ἵνα δύο πείται, μὰ καλοῦ χειροῦ,
μιὰ ἀλεσσινά, παραπάνω ὁ Χρειάζεται πίστη τὸ ἔνα
σπουδαστήριο. Στὸ σπάλιν του τὸ νοικοκεραμίδιο, ἰδεῖτε πάλι
δεῦτη μαρκινή του διαμονή στὴ Παρισίαν ἔντος μαζιμάνα
δεῦτη καίτη, πλάκι νοικόμετα, δηρὶ μάλαττάκια μαζί, ποὺ
καταντάτονται πάγκους, πορτά γαλλικά τοῦ μετανώνα, δά-
φνης φράγκων καὶ καρπούνιν δικά μας· μενταλίνια
χρυσοῦ ἡ ἀπόμενα κοφτοπορεύματα, γαλλογραΐες, ἀνά-
γλυφα γάλλων ἡ μπροστίνα, πλάκες, ἀλόγους μὲ τὶς
θηρούλες; τους τοῦ διάκτου δρόσους αἴλουν, βάζα μηγάλα
μὲ πρόσωπα ἡ μοτίβα μυθολογικά, λουλουδέζα, πάπια
σμαλτίνια κεραυρογραφημένα, ταβλίδες ἀπὸ ἀρχαῖα γλυπτού-
θρού ἀπότι, πορτόλαντα διαλεγχτές, ποτήρια κρυσταλλί-
λινά, γυαράτι καὶ διάφανα, μινιατούρες, ἀγραμμάτικα,
σταυρούτις ὅλινες σκαλατίμενες, πού περιστανόνται κομ-
πόλιτος, νάνους ἡ γυράντους τῆς μαθιδίκους Ελεοτίας,
μετέξια, πανάκι, ὑφάσματα σπάνια, τρέλα, τοῦ Τζουρίγου,
ἀπὸ τὴ Κήλια διακόπια καὶ τόσα· ὅλα συγχριστόντα σὲ
τραπέζικα, σὲ γκρεμόντικ, σὲ ἐπιζήρες, πεντού πανούδες.

Όσο ἐργάζει, ἀπομονωμένο καὶ λιγάνι παραπτέμενο ἀπὸ
τὸν δέιπο, ποὺ συγχρή ἐσε δὲν πλήγανε, κι ἀπὸ τίταν τὸ τα-
λόνι, ὥστος ἔμενες ζωντανό, ἀπὸ τὸ μέριμνα πραματόκια
πού μήτε τὰ μιστὸ δὲν ἀναφέρουμε καὶ ποὺ δὲ συνηθίζουνε
νὰ στολίζουνται κάθεμερας ἁμαρτίκες, ἐπειδὴ ἀργάζουν
σα μας ὁ πολιτισμός καὶ τάπτουντας ἔπινε, τὰ τιπο-
τίνια, τὰ λεγόμενα bistrolets, δηλαδή, ὅπως νομίζουνε
κ' ἀπομολογούντες, κοκκαλίσια ἡ σέρια, ποὺ νὰ τὸ μερού-
τικά πραματόκια χωρὶς ἄξια καὶ γάλ πάτημα τὰ μαρκό-
τικά λειπόντα ἀπὸ πραματόκια πού δὲν ἀξίζουνται ποὺ
τὰ βίζια, ἔμονε διπλή σημασία καὶ δυο οἱ ἀροὶ τῆς

Μπορέσεις τους· θίλουν γοῦστο και θίλουν περάδοση, μ' ἄλλα λόγια, ιστορία μακρινή.

Ο 'Αντρίας ζύνεται στὸ επώπειο του τὸ καμαραμένο, ἀποτραβηγμένο. Γνώριμους είχε, δὲν είχε φίλους, δέω ἀπὸ ἕναν κάποιο Λεοζένεζο, μουσικό, βιολονίστα, τὸν Καρικό, ποὺ ἔμελλε κινδυνεύει νὰ παίξῃ χάλι στὰ βιογραφικά του. Μὲ Ρωμαϊκὸς σπετιζόστας λίγο, μάλιστα δύσλου, και περνούσσονται ἀπίστοι ἀπὸ τὴν Αιώναν. Τοὺς ἔξεις, ἥρι! Τὶ παράξεινά φέτα και τὶ ἀγάριστη! Όλοι κι ὅλοι τὸν ἑαρτὸν τους νὰ συλλογισθοῦνται σὶ γριτιανοῖ! Πέρδο μάνες, ἔχουν ἀπὸ τὴν Ιελδή μιὰ φαρμακία, καθίσσουν στον Gibbon τὸ ξενοδοχεῖο, ποὺ ἔχει δὲ και παγκόσμια φάρμα. Έσύ ἔχερνα ποὺ είσαι ἀπόδεις Κέρμαπονος, τίνοντα δὲ σοῦ φαίνεται νὰ κατεβῆσῃ στον Gibbon. Εστι μάρτιος ὁ οἰνοφάστηκος ὁ 'Αντρίας, πώς είχε τίνονται τὸ ξενοδοχεῖο, ποὺ νὰ τοὺς πειράζει. Πετάσου κι ἀπὸ τὸ πρόσωπο τους τὸ καταλάθισμα πώς κάποιοι τούς ανέγραψαν, πώς μέγαντα γύρεος τους μάτιάς, μημάνια τούς κοτάζουν κινένται, νὰ τοὺς πάρη στὸ χάλι, και στραβωμουράζουν. Μιὰ μάρτι, έννοιωτες ὁ 'Αντρίας τὶ τρέχει.

— Λουσινὸν δι Gibbon ἴσσον καταστάλλεται, στὴ Αιώναν... = τοῦ λίτιον δι ψυμελάργηρος μὲ νόνημα.

Ο Ἕγιλος δι Gibbon είχε μάρτιος μὲ 'Ιστορία τῆς Belearionοῦς Ἀγροκαρπούς, τι μιὰ ἵπηρή ὅποιο κενίνας, δέω ἀπὸ τὸ γάλλο τὸ Lebeau, δὲν πρόσεγε στὴ Βαζάντο. Η ἐργασία του φυσικῶς τάσσηται γρίζουμεν στὴν ἐπιτήμη, ἀρνεῖ τὴν ἰδωτὸν ἀρρομῆν νὰ προνοιωθῆται. Έκεινες ὅμως ὁ Ἕγιλος τὰς τετυγάρητο λέπεις νὰ μείσηται γιὰ περακαμή τῆς Ἀγροκαρπούς τὰς φύγαισκε, νὰ δηλώστε μάλιστα και ἀπράγης στὸν τίτλο του, πώς ὁ λόγος του γιὰ παρακατατάξεις πειρᾶς ἀπτοκατοτρία, γιὰ ζεπτεμένος και ἀφανισμόνες. *History of the decline and fall of the roman Empire.*

'Ο 'Ρωμαϊκὸς δῆμος τόπικινε ἀπὸ μέρος τοῦ 'Αγγλου γιὰ πρεσβολὴ ἀπερικό, κ' ἔτσι τίνεις ἡ φραμέλικ τοῦ ἔνοδο-χίου, φραμέλικ καλλιεργημένην, νῦ μηδὲ ξεγνούμε, μιὰ κι ἀκουστικὴ Γκιμάνωνα, θάρρεψε μὲ τὰ σωτὰ της, πός τοις ταῦλες ἡ στὸ κοινὸν τραπεζίζει, θάνατο τρώγουνε, οἱ ἄλλοι ταξιδιώτες, ποὺ πικνοῦ νὲ μήνιν εὐχαρίστησαν γιὰ Γκιμάνωνα γιαμπόρι, τοὺς κατατροπούσανταν ψήτους, ἐπειδὴ ὁ Γκιμάνωνας κατατρέπεται στὸ Βαζάντο.

'Ιπας πόλει στὸ βάθος — Επρέπει δῆμος, Επέργε ὁ 'Αντρίας, νῦ πάρη κανεὶς στὸ βάθος πολὺ, μὰ πολὺ — Βεβένα, γιὰ τὸν Γκιμάνωνα τους νὰ εἴχουν κάπιο δίκιο, ἀφοῦ, στὴν ἀντιληφτὴ τους, ἀδίστητος τὸ θίνος, ἀν καὶ δὲ μετάξει δυνατό, ἔνα θίνον νέλαπτον ἀπὸ τὴν γηνύμην ἓντος ἀλόρουν, ὅπερ τὸ θίνος τραβεῖ μπροστά του τὸν λειτούργο. Μὲ καὶ δίκιο νὰ εἴχηνε, δὲ σημαίνει πώς ὁ 'Ρωμαϊκὸς δὲν ζαλίζεται και δὲ τὶ ζαλίζεται δύοντα μὲ τὸ έγκιο του καὶ μὲ τὸ πιλότηρο του. 'Ἄγ! τοὺς ἔξεις ὁ 'Αντρίας κ' ἔνω ἔξεις τὸ γήρας τὸ διληπτόμυραλα, τὸ προληπτικό, τύχαριστο και τάρροδερτο, μαλακήτατο δύσλεπτο γιὰ τὸ θίνον ἀφρό, μετέστη στὴν ἐργασία, ὃ νούς του ἀνέβασε ἀφράτα κι ἀναγγίλλεται στὴν οὐρανοβοθείαν τῆς θάλασσας. Ήχεγε σύστημα ὃστο πάρε-ζειν · τὰ βαθεῖα ποὺ ἔγραψε, δράματα κι θραμβέα, τὰ τόπια και τὰ φύλαγε στήπι τοι τὸ μιὰν ἀποθήκη, δὲν καταδεγχόταν νὰ τὰ μοιράσῃ. Τάρχη, στὴ Αιώναν, περινάντας μπροστά τοι δραμάτη τοῦ Θεοτοῦ ταγματάρχη, πώλ σωτῆρα μηχάνους Ντεζέλ, διάδειξε τὸ έγκριτον μέτρον τῶν κάθε μερικῶν τοῦ σταλοβάτη, ἀριστερά. 'Εσσενο ποὺ κείνα δεν είναι μιὰς μήρων ἔργο, και δεξιά. 'Ο θάνατος ποὺ θὰ σταθῇ γρήγορας στὴν πατρίδα.

— 'Εστι, στουρχέστανε, κατέπιε και γιὰ μίνα. =

Ζέτησε δὲν είναι πόλεις νὰ ζητῇ κανεὶς τὴν τὸν κούκο, κακῶν· ζύνεται ὁ 'Αντρίας στὴ Αιώναν του, ἔρχεται κατεντή-

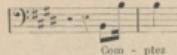

πληγικού. Μόνος τὸ πρῶτον, τὰ σημάνεται, μόνος τὸ μετρήματος στὸ πρότερον, μόνος τὸ βράδυ στὸ δεῖπνο, τὶ γίνεται; Στὸ μεταβόλιον, βέβαια, πάς, ἐργαστὴς, περιπατητὴς, σεργανικῆς, πάντας μόνος ὅμως καὶ ἀν εἶναι. Αλλοθεια ποὺ δὲ Ρεμάρδος, μ' ὅλες τὶς φωνές του, μ' ὅλο τὸ θέρετον, μ' ὅλη του τὴν σώματα μωρολογίαν, τῷ μόνος του μέσον του καὶ δόρτος, ἥγια μαζί ἀπὸ ιδιαίτερη ἀνάπτη τῆς ἐσώφυγης ζωῆς, μὲ γητήσι μοδίταις ὁ ἕνας τὸν ἔλλον καὶ ἕτοι φυλάκει μέσον του τὰ σημαντικότερα, μητρῶς μετερπούνται καὶ τὸν πειράρχη κανεὶς ἀμέτων. Για τοῦτο κιδᾶς ἐπὸ συνθέσεια προσγονική, τέσσας καὶ τόσοις Ρεμάρδος τῆς πέννας δὲ λένε ποτὲ τους τὶ γράφουσι, μὴ λάχγ καὶ τους τὸ ἀναποδογόνησην κανένας φύλος μ' ἔνα λόγον, μὲ μιὰ ἐπίκριση, μ' ἔνα γέλιο, προτού γραψῃ.

Τέτοια συστάματα, ὁ Ἀντρέας πώς τὰ παράκανε, ἀρρού δὲν ἔλεγε τίποτα σὲ κανένανε, ἀδράνι καὶ τὸν ἄγριο τολεμαϊμένον ἔλειπε τοῦ ἐπιλυμάνε. Τὴν μοναξιὰν τὴν ἡθελε τέρπει καὶ ἀπὸ ἄλλη μιὰ αἵτια. Τοῦ γραιαζόντος ἡσυχία, ὑπέριμη τὰς φυρτώνες, τὶς παντοτείς κανομῆλας ποὺ χάρκεις στὸ Παρίσιο τὰ τελετρικά χρόνια, μὲ τὴν οὐρανορότη. Τραβηγμένος στὸ μικρούστινον τάργατον του, ἀνόριν πότιστον στὸ ἔργο του κλειδωμάνου, ἐπειδὴ κάτι πάλε καταπλεύσηκε, ποὺ εἴπειν ἀφοῦ καὶ καλές οἰωνές, δηλαδὴ ἔνα στράμμιδι ἀνάζημαστε, δὲ Ἀντρέας ἀποφύστει νὰ μην ἔχῃ δήμωπο σπίτι. Τὸν ἐνογκόλουσσον φορέα, στανυχευμέναν μὲ τὸ παραπόνιον, σὲν ἔξτη πώς εἴναι μέσα, πλάκη του, κανεὶς καὶ τὸν ἀκούει, ἐναὶ βροντοφωνίαν στήχους ἡ τραγουδητίνων ἄριες. Τὸ βόλεψε λοιπὸν τὰ πράματα περίστημα. Τὸ πρῶτον, ἔντονάτας, ἔριτσε στὸ μεγάλο προσκεφαλιώτικο τραπέζι του, δὲ τὶς ἀναρχαῖο γάιν νὰ φύσῃ ὁ θεῖος τὴν τζικολάτα του, ποὺ ἀποθράδι τοῦ τὸ ιστίακε δάλα ἡ κερά Έλένη, μεριά γειτονίσσα, ἢ κερά Ελένη, ἀλλά

ἀποστολὴ δὲν εἴρει περὶ νὰ συγχρίνῃ τὸ ἀπίστα πάτωμα, δταν δὲ Ἀντρέας είπειν κάτια, κι δταν είπειν κάτια, τὸ κατινόν. Ετοι, δὲν τὴν ἰδεῖτε ποτὲ του, περὶ καμιᾶς φορὰ τὴν πήγανον μοναρχὸς του νὰ τὸ βρῆ, τόσο ὀμοτῆ μέστα μας είναι ἡ λαχτάρα τῆς συνθέσεως.

Τὴν πρωινὴ ἐκένη ὅπου κατέβηκε στὸ σπουδαστήρι του, νεράρις καλά, τραγουδούσσατο Οὐργανόποτο, δρεῖν καμιᾶ δὲν είχε νὰ μαραλούγησῃ μὲ τὴν κερά Έλένη. Ήρίμα πήγανε ἡ δουλειά του.

Com - ples

Ἐκεὶ ποὺ ἡ φωνὴ του γάρδενε λές τὸ σπωτό, ποὺ ἡ φυγή του γάριβε νὰ τοῦ ὀντσῆ τὴ γρεζαζόμενη τὴν ἱκετεύη, τὸν πόνο συνάρκειας καὶ τὸ θάρρος, γυπτά ταρτί του ἀλλο τραγούδι, μαγεψτική, μαγγλόπετο, γλυκόχροο, γλυπτώνων κι ἀρμονικό· οἱ διάδεκα οἱ καρπάνεις τῆς γάρεας — δηλαδὴ ἐρτά τη Ναυαγίας, ποὺ είναι δὲ ἡ ἐπισκοπική ἱκαλητρά, μητρόπολη τῆς Λαζαρίνας, πέτριποι τοῦ Ἀγίου Φραντζέσκου, μιὰ τοῦ Ἀγίου Αθηνέντος — βαριούσαν μαζί, ἐνώ στην ἀργοτελεκατητική μελανδρία, ἐγχώριες μὲ τὸν καθέρων τὸν ἄλερα, τὸ φων καὶ τὸ σι πρεμπτο ποὺ βαριοκατενάζειν τὴ Μαρία-Μαγδαληνὴ, μὲ τὴ Κλεματίτια, ὅπους ὑπομάζειν τὰ δύο θέρετα παλιά κοιδούσσα τῆς Ναυαγίας.

Είπενε γιρζτή καὶ τὸ κατιλάκιον δὲ Ἀντρέας ἀπὸ τὶς καρπάνεις. Τέσσο τὸν συνέπαιρεν τὸ οὐρέσιο τὸ τραγούδι, ποὺ μάλις ἀκούει στὴν πόρτα τοῦ σπουδαστηρίου ἐναντίον φύλο φύλο, τὰ νὰ ζετούστε κανεὶς νὰ μαρῇ μέσα.

— «Οιμηδίς», πρόστικα ὑστερεῖς ἀπὸ δύο τρία λεφτά,

πεπτυμένος πού δὲ γελάττηκε, διατερτημένος μάλιστα πού τι γέρεις κανεὶς τίτοις δέχεται τὸ γραφεῖον του;

Κοιτάζει. Ανοίξει ἡ πόρτα, ότι πού είναι σμέρος, ξέθαψε. Μή κόρη, ἀδερφή, πού ξέθαψε, ἀδελφή καὶ διαρρήγη, ξέκαμπτης βράκτης, γυαρής δεσμούς καμιά, μὲν χωρίς τὸ παραμύκρῳ ξετοίμωμα, στὴν κάμπη μέτρα, μὲ τρόπο πού βρέθηκε ἀμέσως μπροστὸν τὸν Ἀντρά.

— « Η θειά μου, ή καρδί Ελένη, Καρδί μου, ἀναγκάστηκε νὰ πάρῃ δύσι, στὴν έρημή, μὲ τὶς γυροτίς, καὶ μὲ ἵστελε στήμαρα για τὰ συγύρια. »

— « Πολὺ καλά », τὰς ἀποκρίθηκε, ἀφίνοντας μὲ στηγάκη τὴν πένναν του στὸ τραπέζι.

— « Νάνισθης τὸ λοιπὸν ἄποινον; »

— « Νάνισθης καὶ ζέβασις. »

Χαιρέτησε μὲν κινηματάκια τοῦ κεφαλιοῦ, γύρισε μὲν μάκρη στὴν πόρτα, ἔργη καὶ πέρι τὶς τελέες.

Οἱ Αντρίδες ξυλολύθησε τὴ δουλειά του. « Λαΐνος δύμες καὶ πάλι τὴν πίνα του κάπιο κάπιο, κι ἀδελά του συλλογύτανος ἄλλα. Τοῦ ἐργάτου τόρχο δισταράκτης. Ήσυχη ἐργάτης, χαρούμενος πρώτη του φορά, θετερής ἀπὸ μήνες καὶ μήνες. Τοῦ κέκοντο! Νᾶ του ξέρνα πού γιουρουνίζουν σπιτὶ του, ξέγνοιαστα κώδικα, ποὺς θαρράζεις; Μή γνωσκά! Μή γνωσκά τὸ σπουδεστέρη του τὸ μοναχό, στὸ καλλί του, διου προσπεκτίσεις ἀπὸ τὴν ἀνάμνηση μιας ἄλλης γνωσκάς — τὰς αγγενέτης ἔπεινται — ἴνα σύγκαιψα, μὲ τίσις, μὲ θρησκεία, θυμότανος τῆ Φλάρω του τὴν κεκριάνη, πού την ἔβλεπε στὸ μάτια του λέι, διὸ θυρούσε τὸ γραφεῖον του τάντυκυρον.

Κορυφώθηκε ἡ δυστρεπτικὰ τοῦ Ἀντρά, κόντησε νὰ γίνη πιο ἡ δυστρεπτικὰ θυμός, διὸν ἀκουσεις ἀπὸ πάνω, προσταλλόγυρ καὶ πετυχό, ἐν τραγούδι. Αφού πού δὲν τὸ πρόγραμμα. Καὶ δὲν πορθήσαντα. Συγχάπτηκε, θλιστηγμένη

νὰ τὴ φωνάζῃ, νὰ τὴ διώλεῃ. Τι ἀπίστεια! « Ενα παλιοκόριτσο ίστι, σημωτῆ του, μάργη τὴν ἀρτάδεια, νὰ τοῦ γιλλῆ τὸ κέρα του, τὴν ἔργατικα του, νὰ τοῦ πειρηνάρτικ του μὲ τὰς ἀνοττέις, μὲ τὶς απόδεις ποὺ ἔβλεψε, νὰ τολμάῃ! Κι ἀλλὰ τίτοις φωναίσκα — ἡ πουταρδίας, γιατὶ κι ὡς πονητή, ματάκια μου, πού νὰ τὸ καταδέγκεται, πού νὰ τὸ παρθέγκεται πῶς ὑπέργει στὸν κόστρο κανένας ὅσος ἀπὸ τὸ ἄρι του, ἀλλὰ πολλές, ἀπὸ τὴν ποικιλή του;

Τηρούσα δὲν εἴρε τὸ ἀμέρι τὸ καρπίτσια για τὴ φωρητούνα ποὺ ζητούν κάπια στὸ τιμώνικον τοῦ Ἀντρά. Τρηγανόδοσες τὸ παιδί, έτσι, δευτέροτα, λέφετρα, φωνάκι της, ἀποδί τὸ τραγούδι, τὰς ἔγκες κατανοήσει σὸν εἶδος σύντροφος, ὅπως δὲ καὶ για τὸν Ἀντρά, μάρο πού δὲν Ἀντράς τὸ καταλαβάνει για τὸν ἀρπό του, δὲν ὅτι σήμανε τὸ μία φυσικὴ δούλα. Ποῦ νὰ ζέρῃ ικανήν; « Ορρανή, ἀπὸ μάννα κι ἀπὸ κύρι, τὴν ἔγκε αὐτολύθεισε σ' ἓνα χωριό τῆς ἀκρολυμάς, κακού τὴν Αυλάννα, η δεικτὴ δεικτή, η καρδί Ελένη, μὲ τὸν ἄντρα της τὸν μπαρμπαλιάνων, πού τὴ λατρεύειν κι οὐδὲ τους. Είπαντο γνωρίσοι. Γεωργικά, πού νὰ πήσε, μέσα στὸν κάμπον, στὰ γυράδια, στὰ λουλούδια, στὰ σπαρτά, μεγάλωνες ἡ κοπτίλα, τίμια, ἔπιτυμα, γελατή, πρόδημη, μὲ τὸ γραφεύτηρα της τὸν λόπο, μὲ τὰ ἄντι της τάπλωμα, δίχρια νὰ τημπάτῃ γρῦ ἀπὸ τὰ μαραρέτια, τὰ τερτία, τὰς περιαρμόνες καὶ τους τάχα καλών τρόπους τοῦ πόλιτουρου. Νάζια καὶ φευγεῖς τάλλεις τὰ τίτοις, μὲ τὸ προτεστάντιο ιδεύον τὸ ξέθαψε, τὸ σίγουρο, τὸ θεμέλιωτό, πού ἔγκε παραπτέρησε ὁ Ἀντράς τὴν δαντινή στὴν πλατάνι τοῦ « Λγυσσ Φραντζέσκου. Λαζαρί καὶ τόρχο πού ἡ δεικτή της, ἀπὸ λόγους άγιας, τίνως καὶ γιατὶ μάρκια μερική παραδάκια, ήρθε νὰ κατοικήσῃ τὴν χώρα, ἐνώ προτιμούσσε ράβετα, συνηθεσμένας κιόλας ὁ γήρας, τὸ ἀλφά τῆς έλλησης, ή ἀνθράκι δὲν ἀλλαζει-

Ὥρος. "Ἄδολο, ἔθισο κορίττι, μὴ τὸ συνεῖδησθι του διαμνήτη, καὶ ἐργατικό, γιατὶ νὰ μὴν τραγουδᾶς; Εἰλιξτὰ εἶναι δὲν, τι θέριζες; "Οἶοι τους ἔνες καὶ ἔνες.

— « Σὺν τὶ νὰ λέπῃ ὥστέρο τὸ τραγουδῆς της; » ἡ φωνῆσσι μὲ τὸ νοῦ του ὁ Ἀντρέας, ποὺ ποιητής ὅπως εἴπανε, εἴπανε κάποιος καὶ διπλόφυγος. Δηλαδή. « Απὸ τὴ μιὰ μερὰ θύμανος μέσα του ὁ θάρρωτος, λαύστας ὁ Φερμώς· ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὁ νικηφόρος ὁ ποιητής, ξέτας ὁ φυγιδόφυγος. Ξέτας νομίζω ἀθέλη του καὶ ὁ γυναικολόγος, ἀνὴ τιπέριπτες, μ' ἄλλα λόγια, ἵνας ποὺ τὴν ὑπερβοή του πάρα πολὺ σημαντικό, μπορεῖ μάλιστα καὶ κύριο ἥδον παιζεῖν οι γυναικες, καὶ ἔτσι, δύσκολο νὰ μην τοῦ ἀνοίξῃ τὴν ὥρην ἕνα πρόσωπο γυναικέσσο, γιατὶ νὰ μάθη τουλάχιστο σαν τὶ νὰ εἶναι, δηλαδὴ μάστο τὸ τραγουδῆς, μὲ καὶ ἡ γυναικά ποὺ τὸ τραγουδᾶ.

« Είτε, σι πεντέκη λεπτά, ὑπέριμης ἀπὸ τὸ βουβό δύναται του γιὰ τὸ τραγουδᾶς, καταπτάλεσθ, χωρὶς ὁ διοίσις νὰ νοιστῇ ποὺς, στὸ ἀκόλουθο τὸ δύντρα. »

— « Ποιό νὰ εἶναι τόνυμψ της; »

Δέκα δργητσις νὰ τοῦ ξαστερωθῇ καὶ τόνυμψ καὶ τὸ τραγουδᾶ.

« Άροῦ πάρας μιὰ, μιάμετρη ὥρα, καλὰ καλὰ δὲν ξέρεις ὁ Ἀντρέας, δὲν εἶχε καὶ τὸ νοῦ του νὰ κοιτάζῃ φολόγια, νὰ σου πάλι ἡ πόρτα πού γυναῖκα. »

Σὲ νὰ τὸ πρόσωμεν, γιατὶ ἀμέτων ἀποκρίθηκε.

— « Όμηρέ! »

Καὶ νὰ σου πάλι ὡς φιληγάδα. Προγυρωθεὶς ὡς τὴ μίστη τῆς κάμαρας, στέκεται μπροστά στὸν Ἀντρέα καὶ τοῦ δηλώνει, μὲ τὸ θόρος της ἰκενὸς τὸ ἥσυχο καὶ τὸ πατήχηρο.

— « Τέλειωσα, Κύρι μου, ἴστε ἀπένω. Τώρα, σὲν ἀγκάπτε, νὰ μ' ἀρθετες, γιὰ νὰ συγχρίσω ἔδω. »

Ἀπόμενον ζέρεις ὁ Ἀντρέας. Τέλουρο καὶ δὲν τὸ πιστεῖσε.

— « Μὲ εἶναι ἔξι, εἶναι μάτα του, γλόγηρε νὰ μὲ διώνει καὶ ἀπὸ τὸ σπίτι. »

Χαρογήλαστε. Διὸν θέριστε δύμας τι νὰ τῆς ἀποκρίθη, τόσο περατινήτηκε μὲ τὸ λόγο, κι ἀλλαξε δύμαλικ.

— « Ήσας τὸ λένε; »

— « Λάγη. »

Τόνυμψ τοῦ λέσσει, πολὺ μαλιστα.

— « Και ποὺ τάπεττηλάμψου; »

— « Εγγύ; Ειμαι ρέπτρα. Ψάρτης είτενε κι ὁ πατέρας μου. »

— « Είτενε. Δέν εἶναι; »

— « Πατέρας μου καὶ μητέρα στήμερα ὁ θεός μου, ὁ μητράριοντας, καὶ θεού μου ἡ κερά τοῦ Ελένη, ποὺ ἔμυγε πρωὶ πρωὶ στοῦ ἀνθρό της. »

Μιλούσε ὡς καὶ γιὰ τὴν ὄρφανία της ἀπλά, φυσικά, χωρὶς ἀνατενάγματος καὶ χωρὶς νὰ νομίση, πὼς ἔμετε νάνταποδηγόρη τὸ πρόσωπο της ἀπὸ τὴν θύλη. Εμούσε μένον στο βιαστική νὰ δικαιορέθη, ἀπὸ τὰ βετράματα, νὰ ξεκολουθήσῃ τὰ συγύρια της.

Μὲ δὲ περίρρυτα τοῦ Ἀντρέα δὲν τὴν ἀρτεπι.

— « Γάλ πά μου. Εγγύ καταγίνουμας σὲ στίγμας, σὲ ποιμένα, σὲ τραγουδία, σὲ ἄλλα τένους, στὰ φιλοσοφικά, ποὺ λένε... »

— « Αλλάθεις! » τὸν ἀντιτοκόθει καὶ τὸν κοιτάζει.

— « Ναι, ἀλλάθεις, καὶ τῆς κάνει δέ τοῦ Αντρέας, τὰ λογάκια πεπτωτήμανες, » Γιατί; Αγαπητής τάχη τοὺς στίγμας; »

— « Τρελανίουμας. »

— « Τόντε, σε περακαλό, θέλω νάκούσω τι λόγια τραγουδάσσεις δεξιά ἀπόνω. »

— « Μηράθο. Αμέσως. Τραγουδῶν ἔτσι κάποτες, ἐπισκήν, καὶ μὲ βούλη τὸ τραγουδᾶς στην δουλειά. »

Περίρρυτη ἐντύπωση τοῦ δέσμου τούρα σ' λόγος. Μήπως καὶ

καίνουν δὲν τοὺς βοηθοῦσι τὸ ίδος; Τί πειράζε ποὺ ἡ δούλεια τοὺς δικρότερους; Πάντα δουλεῖαι καὶ πάντα τραγοῦδια. Καταλάβανε ἀγέλαιο γάλιο δὲ τι μιὰ στυγμή, προτίτηρα τοῦ φρυνόσκεψε ἄπειδε.

„Αρχιτες ἡ Ἀγνή, καὶ τοῦ ξεπλύθησε δυὸς στροφές, τὴ μίαν ἔπεινα στὴν ἄλλη·

Celle que j'aime est si rieuse !
A-t-elle gardé sa gaieté ?
De l'avenir peu soucieuse,
M'a-t-elle une fois regretté ?

Rapide comme l'hirondelle,
Cette nuit je voudrais aller,
Aller lui dire que loin d'elle
Mon cœur ne peut se consoler.

Envole-toi vers cette femme,
Brise des soirs, brise des nuits.
Avec mon cœur, avec mon âme,
Brise des nuits, va, je te suis.

Τοῦ ξεπλύθησε ἡ Ἀγνή τοὺς στύγους, ἀπλὰ καὶ ἀδολ, δῆλυς τὰ νεροπές, τὰ νέκταρικά, τὰ κοκκινόμετα ποὺ τὰ κορίτσια τὰ τυπωθίζουσε, ὅμια ἡ κουβέντα γιὰ τὴν ἀγάπη. Ήστότο, τὸ στριμόνιο καὶ τοῦτο μήτρα του ὁ Ἀντρέας, νά, ποὺ γιὰ νὰ τραγουδήσῃ σι ξένο σπίτι, διάλεξε τραγοῦδη ὅπου ὁ ἄντρας μιλᾷ γιὰ τὴν ἐρωμένην, ὅμια δημάσια ἡ ἐρωμένη γιὰ τὸν ἄντρα, μὲ τρόπο ποὺ καὶ ἐν τὴν ἀκουστική, διέν δρουσαῖς σὲ νὰ τύλιγε ἀρτη.

— « Νόστιμο τραγουδάσκει καὶ νόστιμοι στίχοι », τὰς λέει δυνατά, ἑως παρτηροῦσθε μὲ τὸ νοῦ του.

— « Σὰ νὰ μάντιψῃ τὰ ιστορικά μου μὲ τὸ τραγοῦδη της. Σὲ νὰ τὸ κατέγγη πώς λυπήσται κανεὶς, ὡς καὶ τὸν

ἄλαχθρόμενη, ὡς καὶ τὴν ἀπιστη, πώς ἡ καρδιά μας θέλει παραγγεια...»

Τὴν κοίταζε, πὼ προστγιτικά μάλιστα παρὰ ποὺ ἑκατέρας τότες. Μέρος, ἀδόκιμα, πηγὴ πηγὴ ριζαλί. Μάτια γαλανίας, ἑνα φώς ποὺ προδίδει λέπι νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ σκοτάδι μέστι τῷ μαλλιάνων της. Μία μυτίτσα ξένηντη, μικρά σταλαδάκια στροβή. Σπουδώς καὶ καλούσιν, ἔγραψε τὸ πρόσωπό της άλσο. Καὶ κάτι στήθιν, ὡς διασπειρόμενη! Παρηγοτά.

Παρηγοτάρησε ὁ Ἀντρέας πώς εἶχε γύρω στὸ λαιμό της ἑνα μακριάνικα μετωπικό τυλιγμάνιο, ἐν καὶ δὲν ἑκατέρων δύον κρίσ.

— « Σοῦ πονεῖ ἡ λαικής σου ; ο τὴν ῥωτᾷ.

Τὸ γρασσόμενο τὸ κορίτσι ἔξαρτη σκυθρώματος τόνυφρο περγαλύθρας στάνοντας της τὰ μυτελόκα. Σὲ νὰ διασπειρέτηκε καθαρά,

— « Τίποτα δὲν είναι α, τοῦ ἀποκριθηκει ἡ Ἀγνή καὶ γιὰ ναλλάζει τώρα καὶ τοῦ λόγου της ὅμιλα, τοῦ εἰπε, προγνωμάντις ἀδύνητη λαζάρη πρὸς τὸ γραφεῖο του .

— « Εμένα δὲ μὲ πειράζει νὰ είστε δύο, γιὰ τὰ σωμάτια μου. Ήστε, ἂν σχεπτατε, χρυσίω αμύτων καὶ πυργίστας...»

Ἀρτὸν πάκ τὸν ξύπνησε τὸν ἔθρωπο. Κοιδόντες, γιατὶ ὦχο; Μια νά κάθεται να ταράξῃ ὁ Ἀντρέας πώς ταράντες ένα κορίτσι, πάκι τολό.

— « Προτυμῶ, τῆς λέιται μ' ἑνα δρός ιδγυνικό, μὰ στὸν φυρρούστουκο, νὰ σ' ἀρθεῖσι θυσηγή, νὰ σωρτήσεις δύπις ξέρεις. »

— « Μοῦ ἑκατέρας ἡ θειά της γραμμώματος παραγγιλίας », γυρίζει καὶ τοῦ ἀπαντά μ' ἑνα γραμμέγιο.

Σὲ νὰ δίλεται ὁ Ἀντρέας τὰ πάτητάρη καὶ νὰ φύγῃ, γιατὶ δίγεις νὰ ξεκαλουδίσῃ τὴν ὅμιλά, τόστριψε κι ἀνέβησες ἀπαντά.

Ανέβηκε ἀπάνω, μὰ δὲ στάθηκε στὴν κρεβδοτοκάμερή του. Τράβηξε ἀσθέα, ποὺ ἄγηλά. Έπυγε ἵσις ἴσια, τὸ σπιτάκι τοῦ Ἀντρέα καὶ εἶναι τὸ μένο στὴν Λαζάνα ποὺ νῆρη στὴ στήγη του ταράττα, αυστὴ λοιπὸν οφεραῖδι, ὅπως λένε στὸ γοράρι μας, ἀπ' ὃνου ὀντλαῦται χίρεται τὸν οὐρανό, καὶ πιεῖ μαλιστα βρισκόμενε τὸ σπιτάκι τραβώντας πρὸς τὸ θύμωμα τοῦ περίφρου Συνάδει τὸ Σημαδιοῦ, ξένιστης ἀπὸ τὴν ταράττα μιὰ βίαιη μονοδοκή.

Μὲν ὁ Ἀντρέας, δέος ἐπιφύτευε τὰ σκαλοπάτια ἑναὶ ἑναὶ, δὲ συλλογότανε ἀσθέα τὴν θάλα, ποὺ ποιεῖ ζέρει τὶ μυστικὸς φυγόρρυπτο λεπτρεῖ, τὶ ἀνέγκη ἀνέστες ὅθεν τὸν ἔποργχυτην τόρρα νὰ τὴν ἀπολέψῃ. Οἱ Ἀντρέας μὲς σύλλογιστας κάπτει ἀλλά, παράβετο. Σὺν κοίταξε στὸ σπουδαστήρι του τὴν Ἀγνή που προστετάκι, στικάρισε τὸ κοίταξι πόλικον στὴν πόρτα παρὰ τὸ γραφεῖο του. Κ' ἔτοι, κάποιος ἀπὸ μαρκιά, μὲν τὰ μετάκια της κιόλας ποὺ στὸν ίσιο λάμπτει τὸ δυός ζεύρων τους, τὰ μαλλιά της μοιάζουν μέρδρα, ἀλόγωρα. «Οταν ἡ Ἀγνή προσγάρωρτες λιγάνια, κατάλαβε ὁ Ἀντρέας πώς γελάστηκε. Διν τὸ κατάλαβε ὅπλαδη τὴ στιγμὴ τὴν θάλα τὸ καταλάβαινε δέκαρα στὶς σκάλες, πηγαίνοντας πρὸς τὴν οὐρανή.

— «Καλέ, εἶναι μελαγχρινή!»

Τότε μόνο καὶ ξεκολούθηκε.

«Οταν ἔρτησε ἀπάνω, ἥρξει μιὰ ματά καὶ φάνεξε·

— «Μηρὶ μαρέ, τί πράμα εἶναι ἔρτο;»

Εἴτινα ήμερα μονάχο. Άπο τὴ μιὰ στὸν ἀλληλούτης στὴν ταράττα τὸ μαρκινὸν τῆς λίμνης τῆς ἀπόρρητας τὸ μισοστέφανο τὸ ζέρει ἀπαργήδι. ἁν καὶ ποτὲ του δὲν τὸ παρατήρησε, δέν τοῦ γέμισε τὴ φαντασίας ὅπως σήμερες. «Ἄρτη δύοις, φίλε μου, καὶ τὸ μισοστέφανο τὸ θέο. Νά, τὸ γρύμα, τὸ χρέμα ἕκινο, τὶ θεραπούργη ποὺ τοῦ εἶναι! Ήλει, γουάκισε, δεύτερον, γιατὶ

τίτοιο χρέμα μὲν θὰ τὸ ξεναρδεῖς. Κοίταξε, ἀλερρέ! Γελάζει σωτότ. Γελάζει καθίστεις, σίγεως τὸ ἐλάχυστο κυριακάκι, τὴν παραμυθρή ζερμακατιά — σὰν ἀσταλάκωτη, ἀτίλαιωτη, ἀπλαδότερη πλέοτα.

— «Σαν δύολο οἱ θάλασσες οἱ δικές μας, ἀσθέα καὶ μὲ τὰ νερά τους!»

Περιστέρα δὲν μπορούσε νὰ πη ὁ Ἀντρέας. Θωραύτες συνάρκα καὶ τὸ χρώμα τούρκινον. Ποτὲ του τίτοιο γαλάζιο δὲν εἶδε. Κι ἀνακτᾶται λίμνη καὶ οὐράνιο, τὸ νῦντελγες κάπου στὸν αἰθέρα, ὁ γυγνατένος ὁ μενεῦς ποὺ ἔμαιες περγυμένος στὸν ἀποκρινή τὴ βουνοτείρα, ὁ μενεῦς ὁ δύος κείσι τὰς κορρές καὶ στάψηλη τὰ βασιολώματα καταγιοτιμήν.

— «Περάδεστος μαρέ ποιοῦ μου, περάδεστος εἶναι ἔρτος. Ποῦ βρίσκεται, δὲν τὸ τακτικάζει. Κρίμεται στὸν ἔρτο καὶ γράζεται. Καὶ τὶς θρηκούλλες ἔκεινες μὲ τὰ λεπτά τους τὰ πανύα, δὲν τὶς βλέπεις ποὺ ἀρμένισουν ἀλλάργη καὶ ὑπέτοι ἀπάνευτοι τοῦ νεροῦ μνήσεις ἀπάργη πέντα. Σὲ νάργιλούσσουν μαζὶ τους καὶ τὰ δύοτρά μου τὰ λεπτά.»

Οἱ Αγνίδες κατέβησαν στὸ σπουδαστήρι του καὶ τὴ στιγμή, ὅπου πήγανε νέοντης τὴν πόρτα, νὰ του κ' ἡ Ἀγνή, ποὺ βρήκεται δέν.

— «Τέλειωσε, Κύριε, καὶ χαιρετῶ σας!»

Διν ἀπόσταση τὸ λόγο καὶ φέργει, μὲν χαργόντο πάλι.

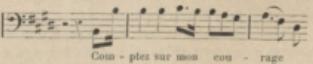
Ἔτοι νὰ πρόστειν ἀλλα ὁ Ἀντρέας · τῶν δρεζῶν νὰ εἶγε νὰ ξεκολούθησε τὶς πουβέντες, ἐπειδὴ τὰ νέα χαργούρια ποὺ βιάστηκαν τὸν κοπτάλα. Κοίταξε τὸ λοιπὸ τὸ γραφεῖο του μὲ προστριχή μεγάλη, φιλοδέλησε τὰ καθίκατα, μὲ τὸν κρύπτο πόλιν τὰ παρατηρήση τίποτος ποὺ νὰ μήν τὸ σκουπότι, δημος ἔρπετο, ποὺ νὰ μήν τούδε στὴ ζερμακατιά θέτει, καὶ νὰ τὴ μαλλώσῃ τὴν ἔδραινη, θεαντίσηρη — νὰ ξενάρχει διλαδῆ!

Μὰ δὴ μόνο είστε τὸ κέθε πρᾶμα, πλοτρικό, συγγραπτικό τώρα, στὸν τόπον του βριλένιο, παρὰ τοῦ φάνταξε ἔκμητο τοῦ Ἀντρέα, πός ἀρέτον κατατελλάξει στὴ Λιβύννα, τὸ γραφεῖον του δὲ χάρηκε τέτοια πλάστρα, μήτε συγγραπτικό τόσο μιθοδικό.

Καθητεῖσθαι καρεγλίτε του, νὰ ξαναπλαστήρη τὸ δουλεῖα ἵκει ποὺ τὴν ἄρτησε, σὰν παρουσιάστηκε ἡ φιληνάδεα. Ήρθεῖ μία ματιά καὶ σὴν καρεγλί τοῦ ἀντικειμονού γραφείου, τοῦ γραφείου τῆς Κέρκηνος. Η καρεγλία σὰ νὰ μὴ βρισκόταν παραρρίζαντα καθὼν πρότε, διὰλεσθεὶ κολλημένη στὸ βόλο. Σύγχρονος δὲ Ἀντρέας, ίταντος, κατέλαβε πῶς τὸ γραφεῖον τηροῦ, λέτι καὶ μια διαιώτερη σποργή τὸ συγγραφεῖον της ἄρτης, τοῦ μὲν πάντα τοῦ πάντα.

Γύριστε στὸ γραφεῖον τῆς δουλεῖας.

Cou - plez sur mes cou - rage

Ο 'Αντρέας ἐνοωθεῖ μέστι τοῦ λιαρέντος. Τὸ γαλάζιον λίμνης τοῦ γέμει τὴν φυσῆ. Τοῦ φωνόντων στηλαριού ἀποτεφτο, πός μπόρεστε στὸν περίπον τοῦ ἔχεις, νὰ κλείσῃ, νὰ καταρίσται, νὰ θυμάνη, νὰ βλαστημέ. Ερεύγε τὸ μίσος, η φωνητόνα γνωτῶν γαλήνη, καλούσσων γνώστων δὲς δὲ Ἀντρέας. Σχυρωνότες. Σχυρωνότες, ναι, οὐ καὶ τὴ συχρημάτων. Θυμηθεὶς ἔσφρα καὶ σὸν τραχυδάκια τῆς Ἀγνῆς, τὸ τραχυόν γιὰ τὸ θλιπτόν αγαπημένας. Τοῦ πέραστος μαὶ ιδεῖ ποὺ νὰ τὴν πῇ παράξει, θνοῖσε δὲν καρδιολόγησε τὸν θρηνό. Πήρε τὴν πένα του, νὰ γράψῃ, νὰ γράψῃ γράμμα τῆς Παρασκίνας, τῆς συγχρεμένης τῆς ζωῆς! Καὶ ἀρέτο δὲ σημαντεῖ διόλοις πός μέτα του ξυπούστε τέργα δὲ ἀγέπη, του δὲ πολιά. Ξέμεντο μονάρχη,

πῶς μέτα του ξυπούστε δὲ ἀγέπη. Μόνο ποὺ διὰ τὴνέρεα ἀκόμη γιὰ ποὺ ἀντικείμενο ξυπούστε.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ πάγινε νόργηστρο τὸ γράμμα του, ἔχειν, στοχάστηκε τὴν Ἀγνῆ, καὶ στάθηκα σὸν χειρὶ του, ἐπινόη νερόπικο ὁ δέρματος νὰ γράψῃ τῆς ἀλλογενῆς.

Ἀπόβετε τὴν πέννα, σπουδήηκε μιστερωγενώδωντες

Com - plies

κ' ἔδραμε ἀπέννιο, νὰ ξανδιέψῃ τῆς Αίμνης τὰ γαλάζια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

... don d'une main mourante...

Ἄλλαξτ γράψει δὲ Ἀντρέας τὴν ἀδρανῆ, διτα μάνιξ τὰ μάτια κ' εἴδε τὸ φῶς τῆς μέρας. 'Αρξε τὴ μούσικη καὶ πήρε τοὺς στίχους. Γιατὶ τάχα; Γιατὶ μάθει δὲ Ἀγνῆ τοῦ εἶγε ἀρρόδωτος τοὺς στίχους τῆς ἀπραγοδότες; Πόνος ξέρει; Μπορεῖ νὰ τέλλεις τύρα στὴν ποίηση, μόνο καὶ μόνον τηνόλη τὸ κεφάλι του ζημιαῖξ νὰ είναι ποτεῖς βιβλιοθήκη ἀπὸ εἰδῶν εἰδῶν ποιήματα, κ' έτσι ἴμαργρα πότε τὸ ένα, πότε τέλλο.

Εἶτε ποίημα είπε μουσική, ἀλήθεια πού γιὰ τὸν Ἀντρέα δὲν έπαισε νὰ είναι τραγούδι. Τούδοι στίχους, τόνοι, δὲν τοὺς έλαγε, τοὺς τραγουδούστε, μ' ἓνα δύναδο διό του, μὲ κάτι κινήματα κιβλᾶς πότε τοῦ γραπτοῦ, πότε τοῦ κηφαλοῦ,

ποὺ καθὼς τὸ παρατερήστημα ἀπέργεν, λές καὶ τοὺς ἐπαιὲς μηροῦταν οὐ κακίνα δημόσιο, ἀρτὸς ποὺ φάνει νέβλειον ὑπεράσπιο, ἂς εἶναι κι ἄπο μακριά, γὰρ νὰ βοσβεῖῃ. Κατάδηλος του ὁ δύστυχος, δυρχοῦμελός του ἔνοιωσης τὴν ὁμορρήτικον στῆσιγον, καὶ γάρ νὰ τὸ φανερώτα κάποιος καὶ στὸν ἕπος του, λίγα τοῦ εἶταν δειν λυγίσματα, τακτικά, θερμούματα, δυρχοῦμελά, φορέσματα καὶ κατρακύλισματα δύνεται νὰ φαντατές.

Ἐκεῖνον τὸν πρωινό, κέλαιδόταν στὸ μνημονικὸ του δυὸς στήγου, ἡγεῖ διὺς μισθότυγα μονήγα τοῦ Λαζαρετίνου, κι ἀργάτες ἀμέτως μὲ τὸ δέρτρο, παρεβόντας τὸ πρώτο, προσωφρενόν· ἔθρηζε ἀργοπρόφρεστα κάθε λεβάνδα, στινάτας ψυκάτης γλυκά τὸ κορμὶ του, ἐπαλεμνός ἀκόμη τὸν κριθέντα του, ὃ γὰρ νὰ δῶσῃ περσότερη ἔκφραση, καὶ μελανώτας κάθε συλλαβῆ·

... don — d'une main — mourante...

Ἐπειτα στεκότανε, σώπανε, δὲν τόλμοισε νὰ πάρει πίρα, ἔσημε τὶς δύο του χρούτες, σὰ νὰ γύρεσε νὰ βαστάξῃ στὸ γελύτιον τὸ ἀκέλουσιο τὸ μισθότυγο, γιατὶ τότε του φωνέτανε ὥραιο, μοναδικό, ποὺ πρόσμενε μὲ σίβες θεσποὺ κάρημα κορφάντο καὶ νὰ τὸ πῆ δυνατό·

— Image de mon Dieu!

Ἐπαιρένε πάλι φόρα, ξέρμυγε τὶς χρούτες, τὶς τίναζε μηροῦτα του, γὰρ της καὶ τὸ δύο.

Τότες πρόδοστε ἀκόντιον τὸ κριθέντα του ἔσφινκτον κ' ἔθρηζε ὀρμητικά ἢ στροφὴ ἀλάσπερη, μ' ὅλη της τὸ μεγαλεῖον·

Toi que j'ai recueilli sur sa bouche expirante,
Avec son dernier souffle et son dernier adieu,
Symbolo deux fois saint, don d'une main mourante,

Image de mon Dieu!

— « Image de mon Dieu, φινύριζε μίστη του ὁ Ἀντρέας, τινά πήγαινε στὴ διπλανή κάμπερ νὰ πάλητῃ νάντοπόντη τὴν τουλέττα του. Πούδε νὰ εἶναι ὁ ίδιος μου ἐμένα, ποὺ εἰδόνα θεοῦ νὰ εἶναι ἡ δυνὴ μου; »

Καὶ τυλιγούμε τὸ Ἀντρέας πάσι τὸ Λαζαρετίνος, ὁ θρήσκος ὁ Λαζαρετίνος, καθός νομίζουνε, καθός ήμας δὲ ρινέται ἀπὸ μαρκούς του στίγμους ποὺ δείχνουνται ὄλλεται τὸ ἐνετοῦ, νά, θίσος ὁ Λαζαρετίνος δὲν πατεῖται. Ο Ἀντρέας ἔδειχε πώς πό τίμα φερόνταν ἀπὸ τὸ Λαζαρετίνο, ἀφοῦ καὶ τοῦ λόγου του τὸν ἔγκειο τὸν πονόδοντο τοῦ τὴν πίστη, δὲν ακμανόταν δρυμὸς πώς τὴν εἶχε διάρηψη. Κι ἀλήθευτα ὁ Ἀντρέας δὲ μελαγχολοδούτης, δημος τὸ συνηθίζουμενό κάποτε στὴ Δαστὶ, μελλοτάσιο οἱ ποιητές, δὲ δριναλογούμενοι πάλι τίγκη πάρη γιατὶ πάρη δὲ χρυσός τῆς πίστης ὁ καρπός, καὶ τώρα βλέπει γύρω του συστήματα μονάχος ὁ δύνασμος τὸν πρώτη εἶχε τὴν πίστη, την δόξην κι ἀλέργων μακέσιον ἀνοδήγητος, διάδολο. Τοῦ ἡρῷον μαστίους στὸν ἔλασσόρρωμα, δέντρο ἐπεσε κάθε πρόληφτη γέμισε καὶ τὰ συντρίμμια, ποὺ λένε, τῆς πίστης, ἀνύψωτο τὸ ναὸ τῆς Ήδεώς ἡ ποταμού, τῆς δουλειᾶς τῆς ζωγρής ποὺ γιὰ νὰ γίνει, ἀνέργητος δὲν ἔχει καρπόν ἀνταμοθή, μηδὲ οὐράνια μήτε γάνη, θρησκεία του τὸ ἔργο του. Κι ἀκτάπερα ἐργαζόταν ὁ Ἀντρέας.

Image de mon Dieu!

φινύρεται, καὶ συλλογίστηκε τὸ γραφεῖο του κάπω, μέ τὰ διάρρητα τὰ γρατιά τὰ σπουδαιότερα, διότι κατέβη.

« Όποιος ἀγαποῦσε πάντα μια γυναικία, δηλ. διὺς μαζί, έτσι πάντα ἔνα βιβλίο καταπινόστανε, τ' ἔνα εἶχε τὸ νόο του κλείσματος, φυλακίστηκε, τ' ἔνα μέσα ζύστη κι ἀνάτανε. Απὸ τὸν καρό ποὺ κατέβηκε στὴν Λοζάννα, κατά πολλούς νύκτες κατέβηκε, κάτι νέργιντση. Μὲ δὲν τὸ ἀφίσανε ἔπειτα

τὰ περιπλέκτα του, οἱ πίκρες, οἱ προδόστες, οἱ κακοίσι. Άγνο
λίγο κατέστηλεξε δύμας σ' ἕνα τελεῖο θετικό, πήρε σάρκα
τύπερθ του. Βάλληκε, ἀπὸ έβλαβίας δέος κι ἄπο ἄρ-
σιστη, νὰ γράψῃ τὰ ιστορικά του μὲ τὴ Φλώρα τὴν
καπηλέν. 'Αγ! νὰ το κιάλες τὸ δικό του τὸ

... don d'une main mourante...

τὸ διαγυλλιδίον ἐκείνο ποὺ τοῦ δύνωται πεκάνωντας ἡ ἀκμοφρή.
Τὸ συλλογόντασθα ὁ Ἀντρέας κ' ἐκλαγεῖ. Μή δὲ στήχεις σὲ
νὰ τοῦ δύνει κάποιο δύναμιν συνέργεια, σὲ νὰ ξυπνώσεις ὁ
ἵνος ὁ ποικίλος τὸν ποικίλον μέντο του, καὶ ποι-
κιλότερον ἀπὸ τὸν ποιραστή, ἀπὸ τὴν δυστυχία. Βι-
βλότου αἴξηντα ὁ Ἀντρέας νὰ διασυμποτέρη, νὰ κατεύθη γῆ-
γραφα στὸ σπουδαστήριο του, νὰ ξαναγραφῇ στὸ μάτιο του
τὸ γαρζεῖ του, νὰ προσπαθήσῃ νὰ ξακριβήσῃ πιο σωστά, νὰ
γιαράρῃ πιο σύγχρονα τὶς γραμμίδες τῆς μαρρές ποὺ μόδιες
τὴν ξεδιάκρινε ἀδύντη ἔγινε, διανὰ ἥρητο ἡ 'Άγνη, καὶ
τόπιον δὲν είχε ἀπορεῖσται ὡς τώρα τι ἡ νύγη, δράμα
ἡ δομάντζο. Κατ μάτιο ποὺ δέναται μὲ τὸ νόσο του δομάντζο,
δηλαδή λογοτυγχία, πήρανε οἱ λογοτυποί του ἀλλο δράμα.

... don d'une main mourante...

— « Οι ἀνάντοι! Τὰ ζόνα! Οι ἀπελέκτοι! Τὰ ζόνα!
Μπούρι καὶ μπούρι. Ήγάνεν νὰ τοὺς γράψῃς βιωμάτικα
τίτοτε περόμοιο · μίλησε τους γιὰ χρήματα ποὺ πεθήσεις,
ρίπτο μ' ὅπη τίγρης τόφερε ὁ Λαζαρίδης, main mour-
ante, καὶ νάκολοσής τι θὰ σοῦ τούνε οἱ μπουνιλάδες
τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Πάτης, ποὺ θαρριούντας ἀπογόνους
τοῦ Περσικοῦ. Σηγτήρ, ποὺ λέιται κι ὁ Τούρκος. Μηρά πα-
δίκια μου, τὸ ἔργο του ἐσύ καὶ σπαφούλα μήν τους γαρί-
στε, τοὺς δύσδεους. »

Περιέργα λόγια ἔντος ποὺ γιὰ τὸ δημόσιο γράφει καὶ

ποὺ τὸ δημόσιο δὲν κατεδάγεται κάνε νὰ τὸ συλλογιστή,
συμπεριέλοντας πόλες ἡ ἐκπατελέξιά, ἵστα, είναι κάποιας
τὸ μόνο μέσον ω̄ μηρόφρεση καὶ λογοτεχνία καὶ δημόσια.

Πρόδημος, ἀπορρειτιμένος, μάλιστα καὶ χρεούμενος,
κατέβηκε ὁ Ἀντρέας. Προτοῦ ὀντόσεος ἀνοίξει τὸν πόρτα τοῦ
σπουδαστηρίου, μόστιμο ποὺ στάθηκε μίκη στυγμή, ποὺς
ξέρει ἀπὸ τὶ λόγο, νὰ βάλῃ τάπτι του, νὰ καταλάβῃ ποὺς
είναι μάται, μόνης κ' είναι πάλι ἡ 'Άγνη; Νέδαιο πόλες θὰ τὴν
εἰχε τίτοις ἀλπιά, ἀπειδή, ἀρρώ μητής κ' εἰδεῖ τὴν κερά
Ἐλέας, ἀλλάζει πρόσωπο, θίλεται καλάς νὰ τὴν προστάξῃ
ἀμέτονος νὰ φύγει, δίνοντας πρόσωπο στὸν θαυμό του, πόλες
τοῦ είναι ἀνυπόφορο νὰ δουλέψῃ, διτενί είναι κι ἀλλος μάται.

Μὴ ἡ κερά 'Ελέαν φίνεται πόλες εἴης δράξη γιὰ κοινωνίες.
Δηλαδή, τὰς σύρεται νὲ μάται ἀνήνεκτης της ἐκάμε τὰ
συγγρίφια δύνας ἀποτελεῖ, γιὰ νὰ μαίνη ἐπικαριστικόνες ὁ κύριος
Ἀντρέας, ποὺ είναι κάρπιτος στράνιος στὰ τίτοια, γιὰ νὰ
μπορεῖται καὶ τοῦ λόγου ταῦ, ἢν τύχει, νὰ στελνῇ τὸ κορίτσι
κι ἀλλή φορά.

— « Νά μὲ συμπαθήσαι ποὺ δὲν ἥρθε ἐγγέτες, λέει τοῦ
Ἀντρέα (γκρεμίστου, τὰς ἀποκρύπτανται μὲ τὸ νού του
ἀρπάγες), διπλῶν νὰ μή τὰς διατερέστησης ἡ κανθάριδα μου. »

— « Όγη, τῆς κένει ἀδιάφορα ὁ Ἀντρέας ποὺ δέρθει
βρύχη τὴς 'Άγνη, στὴ μάται, ἔργωνται πάλι γλυκεῖς τὴν κοι-
νωνία τῆς γρήμας. Αἱ μαρρότερα δύμας πόλες ἔμποδες ἡ φύλη-
νάδες, γιὰ νὰ τὸ σταίρη καρπά μέρη στὴν θέση της · εἰδεμένη
θὰ δηλαύει, πόλες ποὺ τέλεων συγγέρι δὲν ἔγει. — Καὶ είναι
έργοτρα; · πρόστεται μὲ τὴν τούτη τὴν ἀδιαφορία;

Τάχα. Γιὰ νὲ ξακουστήσῃ τὴν ἀμαλία, γκωρίς νὰ φανῆ-
ταισται. Δὲν τοῦ πίπτει ὅμως.

— « Ναι, δέργηται ἡ κακημενούδλα. Μή σήμερες ἀναγκά-
τηκε νέφρηση στὴν μπάντα διαβίματα καὶ φάρτων. Ήγήτης
είμιστε στους ἄντρες μα — θὲ σὲ τὸ πρόφτετα

δὲν είπαν καλά καλά στὴν ὑγεία του. Νὰ καθήσω μαζὶ του, ἀδόκτο· οἱ δουλειές μου ἔχουν · ἐπιτρέπουν, τὸ καίμα δεῖ καὶ μὲν ἀρκεῖν. Στοχάστηκα τὸ λοιπὸν νὰ σπιδιφέρω τὴν Ἀγρινί, ποὺ τὸν ὄγκοπα και ἔφει νὰ νοτάστηκα ἀξέρωστους. Αὐτὰ γεινόντα ὁ γέρος, ξανάνοικε τὸ παιδί.

Συλλογιστική ὁ Ἀντρέας, ἐπειν τὴ στημα, πῶς ἀν-
τιπρόσωπος μὲν ὁ δῶν του γέριον νὴ τῆς στραγγουλίστη τὸ
πάτριον, οὐ τὸν περιγυρεῖ κάποια χαρὰ σύμφωνα. Ἐγὼ τόσο
εἰν κάτοι — μη γατικούς; — ποὺ εἰν τουλάχιστον τὸ
τέλος βάλλει τὸ παπούτσιο στὸ γέρι, νὰ τῆς δηλώσῃ πώς
περιεῖτο ν ἔπινέργη, πῶς οὐδὲ λέπι πά ν ἔπινέργη στα μάτια
μηνής της μέχι ταύτηνθινοῦ τοῦ.

— « Πώς δέν έμετε, μουρμούριζε μὲ τὸ νεύ του, ἡ
αγανακτούμενή στοῦ ἀντέστη: Ναίστι με—»

— « Να περατώσω τὰ συγγύρια μου ἵνα βύγω, νὰ μη
τοὺς ζελίζω; »

— « Περάτωνε. Κάτι έχω να κάθω και ρίψω έγκ. » Ήλαγχον την πέπανα στο σπουδαστήρι. Αλχήμικον του νέο έξι, καπνόν του πάνω από το ίσιο, το ήταν κυριότερη ή δουλετή, το γιατό τό φράγκα ή τό βραμάντο. Ήπειρος. Για νά πάρει, πάρει με πλάσιο ή Άνεριας, δύν είναι άνάγκη από ποτό. Μά σήμερα μεταρρίτην, άναγκη από γυναικά. Επρεπε να πάρει, για νά γραψε.

Μακριά μακριά δέν γέγος. "Οπως είχατε, ένα συγγύριζε
άτω ή Αγνή, ανέβηκε στήγα ταξιδιώτα.

Ἐκεὶ ἐμέλλε ὁ Ἀντράς να καταλάβη, τι ἡ ὅδη καταλά-
βων, ταχρήτος δῶς εἰπεῖν, οὐ καταλάβουσα στὴ ήστη
ἡμέις, πώς δὲν υπάρχει δημιουργία, κι ἀφού εἴμασ-
τη Λαζάρων, πώς δὲν υπάρχει οὐτε Λιών, τῆς Γενένδης;
υπάρχει μόνο τὸ μάτι τοῦ κούτσιος τῆς δημιουργίας καὶ τὴ
μέρη; Μια ἵστα μάτια ἀφεῖς να μήν υπάρχει, παρό το-
πο γεράσαντα μερά, που φύγει τὸ μάτι αὐτῆς γενένδη-

η φυρή πολιτείας. Για τούτο είναι πάντα βαρετές, πάντα μποτσουάλες οι περιγραφές που βλέπουμε στα όντα τη μεταρρυθμίσεων. Το νότιόν μας απόντων, πάντα έμβολη-περιγράφει τα πράγματα όπως τα βλέπει άντρες. Εκεί τα μέλη πολιτών τα βλέπει, έπειτα πότε σ' απόντων μετά τη φυρογόνησης τα πρόσωπα; Κάθε πρόσωπο θα δειχθεί συντομότερα μέχρι το μέτωπο του όντος, με την φυρή του δηλαδή. Καλέ, τι λέω; Κατά τυντοποί θελλάδας θυρών και νόματος με τη διάθεση που έχει το πρόσωπο. Αλλιώς τα θα έστη την γρήγορα, τα θύλακα άλλως. Η Λίμνη και στάμαρα που έδειγαν το ίδιο ότι θέλαμε, τα ίδια ήδη το μεντανόν. Άπο τη ριζή στην άλλη άκρη, θυρώντες άπο την ταράτσα το μεντανό της Λίμνης της άπιντες το μεντανόπερα. Με το γράμμα το γράμμα έπειν το θυρώνταργυρά. Συστού γελάζι. Γελάζια καθηρώνει, δύγμα το έλκυστο κυριαρχεί, την παραμορφή ζωραματική – ταν απλάσκεται, άπινεται, άπιλτρωτηται λιπάσα, που δέργει γέτε. Κι άναμπει Λίμνη κι ούρανό, τα νηλάρη κάκιον από άιδη, γεράγεις ο γρανάντες ο μεντες που ήρεμαν περιγυμνώντας την αντανακληση, τη βουνοτειρά, ο μεντες ο δύο κατέντι τοις κορφές και στάζει τη βαθουλώματα καταγιαστημένον.

— « Χάνια, χόνια και τά δικά μου! .. Αναπτύσσεις ο Αντρέας. Μη γυρίζεις μεντέβες. Οι μεντέβες σου για να μην γίνονται. Αποκλιθεμένη, τώρα κ' είναι σου στα μάτια μεριαντή, άποσλακτή, άπωλετρωτή, μονοτονία. Καλά, τί μαντονία; Βεριμόρια είναι αέριο. Γελάξι και δύο γαλάξι. Αγ! νι πονή κανείς μάζα, ώτα τελειώσει..

... don d'une main mourante...

Θὰ τὸ φυλάξω εἰλίναια τὸ διχύτυλον. Σήμερνε ἡ ἀρχα μου
ἡ σπερνή. Τοῦ κάκου διαμενίζουνε ὅνειρα λεπτὰ στὴν ἀπ-

νυστά τοῦ νεροῦ. Ἐδῶ προκοπή δὲν ἔχει. Αδύνατο νὰ βγανθεῖ ἀλλάργα, στὸ ἀνοιχτό. Μοῦ τὸ ἀποικιοῦζει ἀκόμη καλάτερα ἡ Λίμνη καὶ μου δεῖγνει, τὸ τι φυλακὴ βουνοπατρινὴ βρίσκεται ἡ ψυχὴ μου. Ἄχ! κ' εἰ μενήδης, πώ τὸ λέποντα τους ὑπτές μ' ἀπομάργεσε, νὰ τους σὺν ξένωρισμάνους. Λερὸς μοσάκι μέσα στὸ γάμοντα καὶ τὸ γένον. Τὸ γαλάζιο χλωρό, ἐνδυσισμένο, ἀνήλιπτο, μάτπορ, δύσις ἀλπίδα, δέγχει φάσι...»

Κάτι οὐτόσιος, ἐνώ έτσι μονολογούσσει, κάτι τὸν τραβοῦστε τὸν Ἀντρέα κάτιο στὸ σπουδαστήριο. Τι πρόσφατα τόχοι; Να διῆ τὸν είποντα συγγραψάνον τὸ γραφεῖον του — μετ' μὲ τὸ ἀμφιρῷ τὸ γραφεῖο τῆς Εἰρήνης, πώ τὸ εἶρε τὸν νόσιτο συγγραψάνον ἡ Αγρινόλα; « Η νόργιστρ τὰ λεπτούρια τῆς Φύλων του, νὰ τὰ κάψει, δέρψει, νὰ τὰ κάψει γραμμήσει; » Ή μήτρα γύρεσε πιθανότερα νὰ ξαναπάσχε μὲ τὴ γραφή της κουβεντίας; γιά — τὴν ἀνψιά της;

Τίτοιος βέβαιος ὁ σκοπὸς του, ἐπινόδιο μάλις βρίθενο στὸ σπουδαστήριο του, καὶ βώτησε ἀμέτων τὴν κερά Καλλίνη, ἐτοι, σὰ νὰ μήνι, δύσοντα σημασία — νὰ τὸ εἶρε ὁ μαργύλος προτιμασμένο στὴν ταράτσα, ἐνώ τάξιδευε τῆς Λίμνης τῆς κατερίδης —

— « Καὶ ποιεὶ πάντα ὁ λαμπρός της; »

— « Ποιητής λαμπρός, ἀφέντι; »

— « Μὰ τῆς ἀνψιᾶς του, ἐννοεῖται, ὁ λαμπρός, ἀφοῦ τὸν εἶχε καθιεῖας τολεγμάνο σ' ἓνα χοντρό χοντρό μαντίλι. » Χοντρὸ τὸ μαντίλι δὲν είπαντας εἴσαντα φύλλο μαντίλα. Τὸ εἷμα δύνατο χοντρό, γιὰ νὰ φωνῇ πότι δὲν τοῦ ἀρεστό, ἀριζεῖ μάθει πότι τοῦ φωνούς διαρρέο ξέχρων τὸ μαντίλι. Νὰ μήνι καταλάβῃ κανεῖ!

— « Ο λαμπρός της, ὁ λαμπρούλης της, ἄχ! ἀναστίνεις ἡ γριούλα. Καλά, δὲν της ποιεὶ ὁ λαμπρός. Είναι τὸ δυστύχημα ἐπέντο! »

« Ακούστε δυστύχημα ὁ Ἀντρέας. Ταράχτηκε.

— « Τί δυστύχημα; »

— « Δὲ τοῦ τὰ δυγγίθεκε; »

Κάμποπος ἀνόρτο τῆς θειᾶς τὸ βώτημα, ἐπειδὴ πῶς νὰ δηγγίθηκε, ἀφοῦ ὁ Αντρέας δὲν ἔξερε;

— « Όχι βέβαια. Τί τρέχει; » Ἀντραρεμένος ὁ φίλος.

— « Δέν τρέχει τίποτα. Ετεράξ. Νά, είναι Ιστορικό του παλιοῦ κατρου. Τένι χρόνο είτενε τὸ τεμένον. Επιτάξ στην κάμπαρα. Δίνεις ἀλέργη μιὰ σκουντού σ' ἓνα τραπέζιον σπουδάστηκε λαμπά μὲ πετρόλαδο. Περεγύνεται ἡ λάρμα, ἡ φλόγα πετύστηκε στὸ φυστανάκι της, τὴν περιγύνεται τὴν καίση... Ἅχ! πάς γάλοντες, ἀρέντι, καὶ γάδι δὲν τὸ κατέχου. Καλά ποδί βριτσιδουσιν τόπεις ἀκεῖ, στῆς ασθροφηνού, στην μέσων του παδιού. Ορμήστα μὲ τὰ πρώτα φωνές. Τένι ἀρέπαι, τὸν ἔστρια τρυγήτη τρυγήτη στὴν ἀγκαλιά μου. Επει θέστης ἡ φωνά. Ὡ μικρή διμάς μᾶς ἀπόμενα καρπάνη. Τέσσερη ἡ φλόγα τὸ λαυρό, τὰ γλεράκια της, ἐν τα σπέλι, τὴ μίστη της δόλύρυχος, ποδὶ διὰ τους είναι λάθην καὶ σήμερα στημαζόμενα. Μοῦ τὰ δένγυρες κέποτε, ἡ δυστύχη μὲ βλέπων τὰ μακάκια της τὶ πόνο ποτὶ τὸν ἔχουνε. — « Ποτὲ μου, λέει, θέτος, ἐνώ δὲ δέγκαπτον · ποτὶ μου δὲ δέγκαπτον. » Εμένα ποὺς μὲ θέλει; · Τὸ ἀμφιρῷ τὸ παύλι μου, γιατὶ σάν κόρη μου τὴν ἔγω; Οι γιατροί μᾶς είπαντας ὑστόσιο πότες νὰ είναι ἡ κράση, τῆς σιδηρού, γιὰ νὰ μπόρεστε νάντεζη σὲ τέσσοι παρκαγιά. »

— « Τέλειωστε τὰ συγγύρια του, καρέ Καλλίνη; » κάνει βιωτικός ὁ Αντρέας.

— « Ορίστε, ὅριστε, μιὰ σκουπιδιά — νά της κιάλις — καὶ πῶς ἀπένται! »

— « Πάγκουν μὲ τὸ καλό, είναι μάστι του ὁ Αντρέας, ποδὶ διέλιν, τὴ στηγή τη λαγύταρεσσε γιὰ μοναχά. »

Κάμποτο περίεργο πού δύο και ἀν τὸν εἶγαντες τεράξιοι λόγιοι τῆς γρατούλας, δὲν κάθησε οἱ θάρυποι στὴν πολιόρκειαν ἡ σοφά, νοσσολογήται τὴν Ἀγνή καὶ νὸν ὑπεροπλέων, ἀν καὶ θεοφάνερο πάλι θυτερις ἀπὸ τὴ δηγγρατη τῆς θεᾶς, ἀλλο. δὲν ἔσαζε μὲ τὸ νοῦ του πάρα τὸ δυστύχημα τῆς Ἀγνούλας. «Ογι! Κάθησε οἱ Αντρίες στὸ γρατεῖο του. Πήρε τὸ χαρτό του. Αποράσιος ἄνδρας ποὺ θεωρήσει δράμα — δράμα σπαραγγιών — μὲ τὰ ποθήματα τῆς Φιλόρως. Κι ἀργεῖ την θία στηνηρή. Εγγράψει καὶ τὸν τίτλο. Τὸ μαργραδίδι.

— «Οργανές καὶ οἱ δύο τους. Κ' οἱ δύο τους δυστυχητένες!»

Νοστραρερήσουμε ποὺς συνένοια τῷρα τὴν αὐλήν τῆς Ἀγνού μὲ τὴν πιλήρη τῆς Φιλόρως — ὅχι τῆς ἀλλονήν, δύνα εἶχε. Ήτε τὴν ὥρα τέσσερα κατὰ μέσον του θεῶν νὰ δέσποινται, θεῶν κάτιον νὰ τοῦ προμηνύσουν τὸ φῶς. Μὲ ή ἀλλονήν σπίλη τῆς ἀγάπης στὸν σωθικά του, ἔρεξ τὴ στηγμούλα δου θυμήθηκε τὸ βάτσιον τῆς Φιλόρως, δουσ συνέμειξε τὸ αἰτημένο μὲ τὸ σέβας, μὲ τὸν πόνο καὶ μὲ τὴ σπλαγχνή.

Ενώ γλυτρούσαν ἀνέμποδεστα ἡ πίνου του ἀπέκου τὸ χαρτί, σύγκαιρα, γιατὶ ἐτοι περαλλόλετρο πού δύναται λογοτελού πάνε κ' ἔρχουνται στὸ μυαλό μας, σύγκαιρα στογαζέσσαν τὴν Ἀγνή κ' ἔλαγε πότε τὸ ένα, πότε τὸ ἄλλο, ποὺ μὲ τὸ δράμα του δὲν εἶχεν τὴ σκέψη τὴν παραμυρή.

— «Δτε̄ ἐπρεπε νὰ της τὸ ποῦ γιὰ τὸ λαυρό της. Πώς συμβήσωτες ἄνδρας η δύστυχη! Αμέ! Σὲ νὰ γιρέσαι νὰ τὴν πειράξω.»

Καὶ συνέμα κάραξεν ἡ πίννα, προστητικά, διμορφά, καλλιγραφημένα.

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Σκηνὴ πρώτη.

— «Καλή ὥστότο ή γριούλα μας, ἐφοῦ τὴ γλώττας κυλάς.»

— «Ἐρα μιχρὸ ἀτελεῖ δύον ιργάλωνται τρεῖς τέσσερις μοδοποροῦλες, οὐ καθημιά στὸ σεαγράκι της, γέρασ επὸ τραχεῖς...»

— «Τὸ λοιπὸν ὁ θεῖος της, θεῖος της καθημοῦ δὲν είναι, θεῖον ἡ θειά της εἶναι τῆς μάκρας της ἀδερφή.»

— «στὸν ἀρχὸν τὸν τραπεζοῦ καθηταί...»

— «Ἀλλοθειά, ξέχαστα νὰ βιωτήσω τὸν θερινὸ ποὺ πλέγι!»

— «η παραφρέσια.»

— «Νὰ πεταχθῶ ἀπόναι, νὰ μάζω.»

Καὶ μάζη μόνη στηνόταν οἱ Αντρίες, νὰ βρῆ τὴν κερά Εἴλεν ποὺ δὲν συγκρίζει πινόν τὴν κρεβότακαμαρή του, νὰ πλαροφορθῇ.

Πῶς δύνα; «Ετα, κατεψηταίς; Δι γίνεται. «Ανεβλητούσας τὶς σπάλες συλλογήσαντας πάνε γιὰ τὸ φέργ μὲ τρόπο.

— «Κατέ ξέχασα... Τὶ δύστρεστο!...»

— «Τὶ πράμα είναι, ἐφίντη;»

— «Νά, ή μικρή μου ή συρτά.., ζέραις;»

— «Ογι, δὲν ξέρω. Διν τὴν έλασ ποτὲ μου.»

— «Καλέ, τοῦ λόγου του, τύρα μὲ τὸ μακρινὸν του τεξτίδιο (— «Pas mal! είμι μὲ τὸ νοῦ του»), ποὺ νὰ θυμάσσει συνήγειρας καὶ πράματα;»

— «Ε! ἐφίντη μου, άγιοιά. Διν είπαντα μακρινὸ τεξτίδιο.»

— «Ἀλλοθειά, ποὺ πλέγι;»

— «Ἐδού κοντά, μάζιστη ώρα μὲ τὸ συνερρόθρομο, σ' ένα μακρόστιμο ἀκροδικινότερο χωρίδι.»

— «Νέρπεσσα νὰ πέξ τονομά του;»

— «Ογι! βέβαια! Τὸ Givrins...»

— «Τὸ βρήκα!»

— « Ποιά; »

— « Τη συγκιά που γέρεσα. »

Και δύστονο κατερρεύετε τις σκάλες. Στήν τραπέζαρια.
Ίσως νὰ μὴν ἀληθημόνησε ὁ ἀναγνώστης πῶς ἔπει, ῥάξια
ἡδρία στοὺς τούγους ἀπανωτά, εἶχε καὶ τὰ περστέρα του
τὰ βεδδιά.

— « Givrins! Νὰ κοτάξουμε στοὺς οὐρηγούς τῆς
Ελβετίας. »

Τόκις ἐγὼ δὲλους μπροστά του ἀρεδιστούς, μαζί μὲ
ὅτι βεβίας ὅμοιωσεπτύκανε ἀπέννυσση. Λαζάρου.

— « Στὸν Guide Joanne ἀμέσως θὰ τὸ βρῶ. »

Τίποτα. Διὸν ἕδαξε σύτε τόνυμα ὡς πίνακας.

— « Νὰ σου τα καὶ πόλει τὰ γαλλικά μας τὰ γεωγρα-
φικά! Νεοτιμοδημίαν ὁ εφόρος καὶ — ἀδειος. »

Τόσα γράντια εἶχε ζήσει καὶ συνηθίστε ὁ Αντρέας στὴν
Γαλλία, ποὺ ἴμασε νὰ κατεγραφῇ κάθε σπιγμή τὰ νότια,
τὸν τὸ Γάλλο.

— « Καλά ποὺ ἔχω καὶ τὸν Baedeker! Γερμανὸς
ἀρτοῦ! Δὲ γερτάδεις. »

Τὸν δάντει, τὸν ἕρμαλιστε ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη, ἕψαξε.
Μήτε Givrins μήτε διάδοσε.

— « Νὰ σου ο, λέσι, καὶ τοῦ κάπει μὲ τὰ πάντα τὰ
δέκτητά του μοδινήτες, ἀν καὶ τίτοις ῥωμαϊκές χερο-
νούμεις τις εἶχε στὰν ὀποῖες χαραχμένες ὡς κ' ἡ σάρκα του, ποὺ
νὰ πῆσι.

Σεμπτετηκε ὁ ἀθρωπός μὲ τὸν Baedeker. Κατέρρυγε
πάλι σ' ἓνα γαλλικό, εἰδικὸν μάλιστα λεξικὸν τῆς Γεωγραφίας,
ποὺ λογάριζε κάρμποστου τόμους.

— « Σκάτε! » καὶ τρέλοιξε θυμωμένος ὁ Αντρέας τὸν
τόμο ποὺ περίγει τὸ G.

— « Νάνεσθ στῆς γραίς, νὰ τὴν βιατήσω, νὰ τὴν ξεγνάσω
κι ἄλλη μιά. »

Πετάχτηκε.

Φερδιάτη!

Νὰ τὴν πάρῃ ὁ περιθρόμος μαζί μὲ τοὺς ὅδηγούς καὶ
τὴν Λεξικά.

Πήγε, γύρισε στὸ γραφεῖο του. Τὴν δουλειά μας!

— Η ΠΑΡΑΦΕΝΤΙΣΣΑ, μιλώντας απὸ μονοτρόποδες
προσπαγκειά...

— « Σὲ κανέναν δέργο γὰρ μὴ μὴ βρίσκεται, δέργο, τὸ
Givrins! Πόδις νὰ κάμω τόρχα; »

— καὶ ἀπότομο. Βέβαια! Πρέπει ἀπὸ τὴν ἀργή νὰ
φρίνεται πόλις ἡ παραρέντεσσα ἵνα γυναικίς μὲ κερέλαι, καὶ
πόλις τὸ νοικίων τὶ θὲ ἀπόφαστ. Επει τούτη τὴν Φλώρα,
ἴστη, μὲ τὴν φέρειν τὴν σορία της, μὲ τὴν ἀνηστη θέλει
την, τὴν περαστρεψεῖ τὴν κοπίλλα, πρόσφεντι ὅλα τὰ
δυτικυγκάκτα τοῦ... πόλις νὰ τὸν πούμε; τοῦ Αντρέα...
δργάδη, τοῦ Κώστα...»

— « Καλέ, ζήτημα δὲν ὑπάρχει. Πρέπει νὰ τρέψω στοῦ
Καρμίκου. Ἀρέσε θὲ μου πῆ γκωρίς άλλο. Άδύντο νὰ μὴν
έρῃ τὸ Givrins! »

Μάν μάνι βράζει τὸ βαλουδένιο του φρεματάκι τοῦ
σπιτιοῦ, στύνεται, καὶ δρέμει.

Περπατώντας μιλούστε μάτια του καὶ μέσα του γκρα-
γκλαδούστε.

— « Τὶ λαμπρὸς ποὺ τὸ στυγάστηκε! Ορίστε; Νὰ τὶ
θὰ πῆ νὰ είσαι ποιητής. Βρίσκεις μὲ τὸ νοῦ τοῦ παρὸ^{τοῦ}
τερό πρόκατο ποὺ δὲν τὸ βρίσκεις μὲ τὰ βιβλία. Μι τοὺς
ὅδηγούς τους!... Φυγάστου τόρχα, φύλε μου, ίστοι, ίνα πρωΐ,
νὰ κατέβει τὸ Givrins, νὰ περπάτω στοὺς δρόμους σὲν
καὶ δῶ — δρόμους θέγγη, δὲ γίνεται, τουλάχιστο έναν,
κι ἡ εἰναὶ δοῦ θέλει γκωρί — τότες, ἀξαρνα, ματάκια μου,
τὴν ἀνταρμάνια... — « Μάτι! Εσείς, κύριε Αντρέα! ...
Ογι, μωρέ! Μὲ τόνορά μου δὲ θὲ μὲ γκωρετήρη. Τὰ ιμάτια

συνηθίζουν ἀρτού... — « Κύριε Καρδό! » — « Μάλιστα! ή δύος γέροι. Ήρθε νά σεργανιστού. Ήσυ νά τό υποβιβαστώ πώς είνουν στό Givrins; » — Τίποτα! Διν μπορούντε νά της κάρη τέτοιο λόγο, ἀφοῦ τό είχε μάθει ἀπό τη γραμμή πός τό Givrins, χωριό τους. Τί παράξει; Μάλιστα λείπουν τά λόγια, σταν ή διάλεκτος δε λείπει; Θα συνεχεῖ γιλιά διού, νά της άρθοιστε. ΕΚ! ή τόν πάρη τους. Ήσυ άλλιστε; Έκει ήδη και την κάμερα ὅπου κάηκε τό πρώτο... »

Και τόν πάροντα θύμαμένον αι λογισμοι.

Στό μεταξύ ή Αντρέας είχε φτάσει στον Καρμέκο τού βιολινιστή. Βιολινιστής ἀπό τούς μεγαλύτερους μάλιστα, ίσως ο μεγαλύτερος ἀκένου τού καιρού. Πρωτότοπος άρθρος ή καθόλικος λένε σημερα, τίποτας σωτέος. Τόν θίλαπε και ιδιαίτερα πώς ἔβλεπε μπροστά του κανέναν ἀπό τούς προϊστορικούς μας τούς προγόνους, πού κατοικούσαν μέσα στις σπηλαίες και δὲ βγαίναντα ἀπό τά βουνάματα. Σά νά μήν είχε ίσωσι τι ήδη τη φύλασσα και τι ήδη τη δουράρι. Τά μαλάι του, διέχως χωρίστρα, χυμίνα πρό τι πίστα, σάν τι χαίτη, τού λιονταριού· τά γένια του τόσο μακριά, τόσο φρεδά, πού διπού έπικαιροί, ἀνταγκάζονται και τάχυνα στά γέλαια του. Διπού μάτια ὡραία, μάρδρα άλλαμβρα πού τού τά σκεπάζουν τά βλέφαρά του. Τάνογι και λάμπων, ὁμοί μιλουσι, γιά την τέχνη του. Τάν τέχνη του ἄρτος δε σου τόν είχε γιά κακώι ωφελούσκεισταν ἀλλαμποργκέι, γιά κάπουσαν ἀκράτητη ἐμποφή· τού τόν περνούσας κι ὁ δύος τίνη περνούσας γιά γρέος, γιά γρέος θηκαδ. Βέβαιο! Άργονιά ή μουσική. Τό γέρος, άργονιά του κάπουσα. Έτσι ἀπό τή μουσική, ήδη μάθεις και τό γέρος. Γιά τούτο δεν είχε ο Καρμέκος τίς συνηθίζουμενες περιφράνεις ή διαταραχές, πού σου τέλχουν οι ἀρτίστες· δεν είχε ίμιας και τήν περιήργη τή μετριορρυθμόν, πού ήσαι άλλη, έφη

τῆς περιγράνεις. Απλός θήρωπος, κι ἀπλά του τά ξεδιάλλαγε. Τό γέρος του κι δημόρας. Σάστισε ή Αντρέας διτυ έρτασε στή Λευκάνα, κ' ἵνα βράσι πάγια θάτερες ἀπό τό κοντάριτο, νά τουν παγκαρή ἀπένα στή σκανδιάματα όπου είγε παιζει.

— « Ναι, βέβαιο, τού ἀποκρύψηκε ο Καρμέκος, καλά, ναι, ἀφετά καλά έπικαιρά, έπιστη δὲν είναι; Καί τι καλά νέργουσσατα νέοι, νέργουσσατα παιδιά νά μ' ἀπούνε, γιά νά μάθουντα τί ήδη τρέχει; »

Τόσο πρωτότοπον ἀντιληφτή τῆς τέχνης τού δόδωτε μεγάλη ἐντύπωση, και πάσια μαζί γιά τόν ἀρτίστα, πού σου φανέρωνε ζάπτεται τή γνώμη του, έπιστη νά ντριπεται τάχη τά κοπλιμέντα και μέσα του νά θέλη πάντα περιστέρα νά τού κάμψει.

Χρέος η μουσική, ἐπιδή και δουλειά. Ήστος ἐργάζοτακε, ἀράτοτακε. Τού γρεμαζόντακε σφράτα πανύτα πρόδες τουλάριστο, προστού γνήσι τού δημόρα. Τόν καλλινόσανι, τόν παρακλησιώνα σ' ὅλη τήν Έβρωπή. Δεργάτανε ἀριά και πού, ἀπό πρότανε, λέσι. Ήσυ νά τρέχη κανείς; Καλλια σπίνει που τό μαλτάς. Ήσυ και μανία νά πάλιγνή της ἐννιά δέκα ή μέρα. Φαμελιάρχης, μέ πτερερά δραμορρά πιούσι, δύο ἄγριων και δύο κορίτσια. Πιστόν, ἀφειωμένος τούζυγος. Και πουκαμίδες πού τό τάξι του δέν είχε. Γιά τέτοιους λόγους και γιά την ἀγάπη πού είχε στις πατούρλες του, προτυμών τή Λευκάνα του. Ήστε στή δάχτυλά του τή περίγρωγκ γέρω γύρε, ης πομπέ πάι κι ἀλλάκηρη τήν Ελλεστία. Στά πάτα του, είσανε λαμπρός περπατήτης· τού είχε μάθει ίνα δάσκαλός του, πού δέ φτάνει νά γυμνάζεται μόνο στά σκαλές ή βιολινιστας· ἀπεκρίνεται νά γυμνάζει, νά καλλιεργήσει, νά ξενούνγη και τό νώι και τήν φυργή του. Έτσι κι ο Καρμέκος, μέ τά βουνά, μέ τους κάμπους, μέ τους ὄριστους τους μακρο-

θύεστους, φάρδινας τὸ σίνατο του ὅστο καὶ τὴν τέχνη του.
Οὐδεὶς ποὺ κατέλληλο δὲν μποροῦσε νὰ τοποθετήσῃ
ἀντρέας. Ένα ροβότανε, μήπως τοῦ προτείνῃ ὁ ἀρτίστας
να τοὺς συνοδέψῃ στὴν περγίνη. Θά πηγή, μὲν τὸντροφο
ἢ φαινόταν λιγότερο τὶ γυρθεῖεν. Όσο θύλαι. Μια ποιη-
τής ὁ ἀντρέας· τοῦ ἀρέξει νὰ ὀνειροπλέξῃ λέγεται κακά τὸ
κέρι του. Οἱ φύδες του λοιπὸν ἄρτος τὸν ἐμπόδισε μερικά
λεγκά νέργησε τὴν κουβέντα, ἵνα καρκίνος εὔσκολος ἡ κου-
βέντα δὲν εἶγε, ἀραιού σύγχυρα, πός ὁ Καρκίνος ἀδύνατο νὰ
μανίσῃ τοὺς σκοπούς του ἀντρέα.

— « Θέλω νὰ ξεμουδάσαι τοὺς λιγάκις, νὰ μήν κάθισμαι
ὅποι στάθμοι, νὰ πάω, νὰ δώω, νὰ γνωριστοῦ μὲ τὸν
τόπο σου. »

— « Φρόνιμα δὲν πρέπεις, » Ογκί, νὰ ζῆς πάντα κοδωριστ-
μένος ὥληγρα στὸ ἔγος σου. Σὲ περιφέλεια λίγα τῶν ὕστει.
Οξεί φίλη μου, δέξαι ἀπὸ τὸν ίαρχό μας, τὴ Δημοσιογρα-
φικούλασσούμενα. « Αγ! νέδειντα μαζί σταλίτων, να μάζι εἴχα
τόσας πρόσθες, θάργησόμενα μαζί σου. Αδύνατο! »

Πήρε τὴν ἀντάτη του ὁ ἀντρέας. Περιτήρησε τὴν έδικ
στρυγμένη πός ὁ Καρκίνος, ἀραιού πέταξε τὸ τοστήριο του,
ἄμφις ἀμύσους ἀλλο. Κατ ὁ ἀντρέας, τώρα χρόνος, ἀντι-
κέπτειν τὸ κόρψιμα.

— « Φυντάσου, είμαι μὲ τὸ νοῦ του, νὰ τὸν εἴχα μαζί
μου, νὰ καντίνη, νὰ τραβῇ ὀλονέα! Θὰ κατακτοῦστε ἀνυπό-
ροφο! », α' ἔτοι ἔρβιτο τὸ κρίκο στὸν κανόν.

— « Κατ γάν που λάς νὰ μπαρχειστής; »
— « Οχιάδ! Πεζός θέλω νὰ πάω. »
— « Καταλαβα! Εἰσάνταν καὶ τὸ λάω. »

Ο ἀντρέας, ἀπὸ κάποια παραξένη ποιητική του ἐξαισ-
τηρία, δταν εἴης ἀποφασίσει νὰ κάμη ἡνα πρᾶμα, ποὺ τὸ
ποθεύστη, επικέντων, ἀμα τοῦ ἔλεγες τίποτις ποὺ δὲ
συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀπόρετή του, μήπως καὶ μὲ τὸ λόγο

του τοῦ τὰ γελάστες. « Ετσι φοβίζηκε μὲ τὸ μπαρχειστικα,
δικαν τάκουσε καὶ δικαιολογήθηκε κάμπουσ ἀνότητα, διποὺ
νὰ ἡσυχάστη μὲ τὸ πός είναι μόνο εἰδώνα.

— « Γριφόνι κακάνα μέρος πού νὰ μήν είναι ἀπὸ τὰ
γνωστότερα, κ' ίσια ίσια ἔτσι τὶς προσδόλες — δὲ θέλητε
νὴ πη τὴν πρωτή — νάρκης τάρτη μου, περνώντας στὸ
δρόμο, ἵνα δύναι, ἵνα τοπάνυμο πού ἔραξε καὶ δὲν τὸ
βρήκαια ποιεῖν... »

— « Εφάξει κιόλας; Θὰ τοῦ δρατε τόσομα πολὺ! »
Φίνους ὁ ἔρισης.

— « Άπλη περιέργεια. Επινιδι ἀπίστερο, θνα γκριθ
τῆς Ἐλεύθερας νὰ μήν τέγουσ μήτε ὁ Guido Joanne,
μήτε ὁ Baedeker, μήτε τὸ μεγάλο γεωγραφικὸν Λεξικὸν
τοῦ Vivien de Saint Martin, μήτε ὁ μικρὸς θέλητης τῆς
Λαζάρενικας τοῦ... »

— « Βλέπει κ' ἔκμες τωστή μελάτη », παρατηρεῖ ὁ
Καρκίνος ποὺ δράγκει νὰ διαπιστεῖ. « Τόσομα ώστεσσο, δὲ
μού τὸ είπεις ἀσύρι... »

Εκεὶ δυστολεδόταν ὁ ἀντρέας. Τὸ κατάθερε ὅμως, δίγιως
νὰ φύντει κάθις πὼς δίσταξ.

— « Givrins! »
— « Μά είναι ἡ πατρίδα τῆς κερά Κλέλης, τῆς γριθάς
ποὺ σοῦ σύνταξε γιὰ τὰ σπιτοτυγχάρια σου. Δὲ θυμάσται; »
— « Ογκί, μά τὸ ναι, δὲ θυμότων, λάτι. Ζεματίστηκε.

— « Που νέ θυμικόν τέτοιο πρᾶμα; » τοῦ ἀποκρίθηκε
δτο ζεθάρξα τοῦ στάθμης διντάτ.

— « Μόνοι οι ξένοι δὲ γνωρίζουν τὸ Givrins. Τὸ ἐπι-
τείχητηκα γιὰς φορε. Είναι τόποι χαριτι, ἵνα δμορφο,
χαρτωμένοι χωριστάκια ἀκούμπισμένα στὰ γένια τῆς
βουνοπειᾶς τοῦ Γουρρᾶ. »

— « Τι μού μαροτλογοῦσες ἡ γρίτσα, τυλλαγίστηκε ὁ

— « Η πρετοτυπία του γκριζουνέ είναι πού είναι άκρορις ζάπικο και όπραλιμνότικο συνέδεμα, γιατί δεν άφεται καθί τέσσα πολύ άπό τη Λίμνη, πού τη γήισεν κακίς από και, φαρδείς πλατεία, στά πόδια σου, έφεσ το Givrinis βρισκεται, φυσικά, στις θέρμανσες της θερμοκράξης. Αντίστοιχα, στις Άλπεις πού το μεγαλύτερο παραδεδόνει, το μεγαλύτερό μας το βιούνο. Δεν έχει παραποτώνα άπο δυο γιλιάδες κατοικους το Givrinis. Όλοι τους γεννιούνται και όλα τους έργωνται μιά μαρτυρία, μιά τάξη, μιά μίσθιδο σπάνια. Νομίζουνται ποτέ γέρες και δουλειές. Έπαργονται βίβλων πολλές τοιφλίκιες, πολλές παγκράματα ποταμιών · μιά από περαστούς έγουνται δύο και τους σπάνια, δύο και τους γιαράματα, πού τους άπατασελούν άλλακτο το χρόνο. Είναι λόγος εργατικούς παντού μεριά δικούς καλοκαρταρίες, άμπελια, κήπους και καμπαρόνια. Έκει ηνδρόγυνοι διέγιετονταν οικούμενη, έχει θύματα μιά δυο πεντάνες. Ήγειρεις από το Nyoni, μιά ώρα και δεκαπέντε λεπτά συδιρόδρομο, από όπου · Επειτα πάντες το μεγάλο τη στράτη και για ματιά μάρκα έσπαια φερμένος. »

— « Άλλαξει, άλλαξει πολλά, φύρωσε μέρα του διά Αντρίας δυσαρεστημένος. Η γρίλια μαστίζει πάρα πολλούς θρησκευτικούς ίσιους μέσα το Givrinis της. Τότες φύλανται φυσικά κατειδής στο σταθμό. « Άρια πρέπει να πάτε πεζός, ή η πόλη έχει πιτύδες. Τι κρίμα! »

Ένωσεται, πολύ φυσικό, μαλιάτος σε μια Έλλετσια, νάργινης περγινού, δύο ποσού σαργίτης · μιά διά Αντρίας έρευναίνες και νόμιμες πόλεις του άποβλέπουν τὸν ήρωα τους και οι πίστες τούς δράμου.

— « Στο Nyoni, ξακολούθησε ο Καρέκος, ήταν βρέχει δι τη θέλια, ήμάξια, ιδιαίτερη, λεπτορία ώς το Givrinis. Έγώ οι πυθωνίδεων νά πάς με τα ποδαράκια σου. Άπο κάθε μεριά της στράτης, δέντρα και πρασινάδες. Αναστένεις,

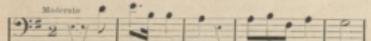
καθέδριο, γλυκιό άρχα, μέτα το κέφι του, άργοθεαδίζοντας κι άνεμοπλάκεοτας... »

— « Τι θέλει πού θάτανε! », σκέρτησε διά Αντρίας.

— « Κακιά έρευνοδολεία; » ο δάστης διά Καρέκος.

« Ανατρέγουνται οι φίλοις. Τι μάτι, λέει, πού σαν τό είχε ο Βιολιάνιστας!

Κοινωνικώντων άσχοντη λέγη ήταν. Είχε βιάση διά Αντρίας νά τά στρίψῃ, νά είναι μόνος. Εργούσε συλλεγματών. Περινότανται άπο την πλατεία του Άγιου Φραντζίσκου, θυρήνικας τα προφέντια του, δύο δηλαδή μυνολογήματα και βραζίνονται μέσω του μελετώντας γιατί τη Φλώρα του την κακάμενη, γιατί τη βρέφωμα πού άφηκ δύο, μιά τη βάσταντα και τις πιτύδες, την έφερε στη Λαζάρου · θυρήνικε διά Αντρίας και το περίγρηπο του τό δέλπιστο μοτίβο, πού τη μέρια έκανεν και τις προηγούμενες άσκηση, δύον έπαβε νά τού δίρχει το μασάλι. Κι έρχεται πάλε το τραγούδι, γκωρίς ήμως νά πη τά λόγια.

« Άμα δοκίμαζε νά φιμωρίσῃ Ora son io, io ch'è t'impiloro, γνώστων άρεστας στην ψυχή του ήντας περιέργεις πόλεμος άπο μοτίβο. Γύρειδε νά θηγή στη μέση και τό γνωστό μας τό

πού το συνέδενε τώρα δύναται ξέρει πώς μέτη σκέψη της

‘Αγνής· ξετρύπωνα τὴν θεια στιγμὴν καὶ τὸ καινούργιον τὸ πρώτον

... don d'une main mourante...

ποὺ τὸ συνέδενε, καθὼς εῖδαμε, ὁ Ἀντέρες μὲ τὴ σπάθη, τῆς Φιλάρμος, ἐνī, γιὰ νὰ πούμε καὶ τὸ μέρος, τὸ παρακλήσιό τὸ ιαλικὸν τοῦ ἔνανθρωπον στὸ νοῦ τὰ πιθήματά του μὲ τὴ συγκέντη.

Ἐτοί στὸν ἀληθινὸν συγχρήματος πολεμούσῃς ἀναμετάξει τους δύο τρεῖς ίδεις, δύο τρεῖς πόθοι, δύο τρεῖς κακού, κάποιες δύο τρεῖς ἀλπίδες, τοὺς τὸ κεινά τους τὸ συβολίσαντας, τοὺς δύοις ἱεραρχοῖς καὶ βρέφοις, κάποιος ἕτερος, ἀδιάφορος ματίζει.

Διὸ εἰπεῖς στήρεστὸν πλατίτις τὰ μετέβολα ποὺ ταΐζουνται ἡ ποὺ τοστὶ ποὺ ἀλληλοποιούνται τὸ δυνα μὲ ταῦλο τοῦ Ἀντρέα τὸ νοῦ. Τὸ Comptes τοῦ μηνούς πῶς ἑπερα νὰ πάρῃ ὄμρος, τὸ Givrins, στῆς Ἀγνῆς, στῆς Ζωῆς. Τὸ main mourante τὸν κρατοῦσσε πίσω, τοῦ ἔδευγε τὶς δυτικόλεια τοῦ τεξτίδιου, τοῦ δόρους; τοῦ τὶ δὲ πούνος, τὸν ἐπειδὴ main mourante πῶς τοῦ κάκου νὰ τρέψῃ στὸ ἔξη, δύοις κείσι, πῶς ἡ πύρη, του ἐλει πὰ νὰ κλειδώνεται στίς του μὲ τοὺς πιθανόμενους.

Διὸ τὸ ὑποβαίνοντα πῶς φάνοντας σπίτι του ἵστα ἴστα, ἐμελλε τὸ πρώτο μεῖσθιο, τὸ ιαλικό, νὰ πάρῃ ἔξαρτη μορφή, στηματική καὶ δύναμη καινούργια.

Τὰ γράμματα τοῦ ἔνωντερον ἐργάζονται τότες, δηλαδὴ μοιραζόντους ἀπὸ τὸ ταχυδρόμῳ στὶς διάδεξα. Διάδεξα ἡ ὥρα, μεταμόρφη, ἀναίξει μὲ τὸ κλειδὶ του τὴν πόρτα του ὁ Ἀντέρες, γυρισμένης ἀπὸ τὴ βίζατά του, καὶ στὸ κουτί δυού ἰδιαῖς τὴν πόστα ὁ ταχυδρόμος, στὸ κουτί τὸ καλλιμένο στὴν πόρτα του ἀπὸ μέστα, βρήκε ὁ Ἀντέρες τὸ ἀκόλουθο γράμμα.

ο Λατρεύειν μου πάντα ἔστι,

Στὴν ἀγκαλιά σου νὰ μὲ ἀρήσῃς νὲ γιανᾶ ἡ στὴ πόδια σου καλύτερα νὰ πέσω, ἀνὴ ἡ ἀγκαλιά ἔκεινον ποὺ τοῦ φέρηκα τότο ἀποτύπω, σοῦ φινίνεται πολὺ καὶ δὲν τὴν ἀξίζω. Νὰ μοὶ συγχωρέσται τὸ διαμετρίες μου. ‘Ολα, σλα τὰ μετανούσια. Σου γιρίζει τὰ λίγας ἀρτίς τὶς γραμμές καὶ κλίσια. Μὲ γιλάτανε, μὲ ξαπούλανε, μὲ ἀρνίσανε. Εἰσαι τὸ μόνο μου καταφύγιο, μὲλλη ἐπιλέξα δὲν ἔχω ἀπὸ τὴν καλόσύνην σου. Επιτρέπε πάντα να σ’ ἀκούωσε. Ήταν μοὶ τὶ νὰ κάρω, ἂν τόντις μὲ ἀγάπηντες ποτὲ του. Μπορεῖ τόχη νάρθηκς νὰ είναι καὶ μιὰ μέρα στὸ Παρίσι; Α δὲν μπορεῖς, δὲν είναι δρόμος διανοτή νὰ πεταχτῷ ἕνω ἐπειδὴ στου, νὰ μένω εἰκότες πάντεραις δρός; Να σὲ δῶ; Τόσο μοῦ υπάκει, γιὰ νὰ γιλατώσω, δὲν συντήρε μου. Εἰδομένη, τὸ δέρμα, τὸ πελκάσθω. — Να σὲ φίληστο ἔστω δὲν τολμῶ. Τὸ χρήσιμο σου μονάρχα.’

Τὸν ὑπορρήφη, τόνομά της δὲ θέλλεται νὰ τὸ διαβάστη. ‘Ἄγι! ἡ συγχρέμην, ποὺ ἔλεγε ὁ Ἀντέρες. ‘Ἄπ’ οὐτα τοῦ ἔγκεφο, τὸ μετά φύσιτα. Ήσα τὰ φύματα, τὰ προτύμα, κι ἀπὸ τὸν ἀρχὴ στὸ τίτος. Τὰ εἶγε γιαλάπτι μὲ έναν ἀγαπητού της πάγκονα νὰ πάρῃ ἀλλον. Στὸ μεταξύ, θυμηθεῖς τὸν Ἀντέρες. Ιστος νὰ τὸν εἴγε καὶ ἀνάγκη, γιὰ τὸ γεράζεινα. Κάλλια, εἶμα μέσα της, ἀρρές ποὺ ἀν τὸν ξυναδέλλιο στὸ χείρ, θὰ τὸν ἔχω ποὺ ταΐζει μου ἀκόμη περὶ πρότα. Καὶ τοῦ ἔγκεφο. Χωρίς ἐνοστια τὴν παραμυχή ἀλήση. Αγάπη, της ὁ ἔπρεπος της. Κι ὁ ἔπρεπος της δὲν τὸ παραδεχότανε, δὲν τὸ κατέπινε νὰ πάρῃ ἔξαρτα ὁ Ἀντέρες τὶ χέρια ποὺ νὰ μάνι είναι τὰ γέλρα τὰ δικά της.

Ταραχὴ μεγάλη, φοβερή, ἀμύγη ξέπτωσε στὰ τυφώνα του. ‘Ολα ταπέρημα δὲν πάτησε δέω. Τὴ δουλειά του, τὰ γραμμάτια του, μάτη μιὰ ματιά νὰ τοὺς βίξῃ. Κουβαριάστηκε στὸ ἕνα του μέστα, δύος ἔλεγκτες δὲν ὀντανόταν. Καθάπτε στὸ σορτ του, δὲν τὸ κουνούσε, δὲ σάλασε. Κάποτε μονάρχη

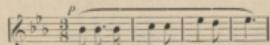
περικυνότανε, περιπτοῦσε στὸ σπουδαστὴρ τοῦ ἡ ἀνίδειναι
ἀπάντω στὸν κρίθεταικόμερη τού, σφαλμούσε τὰ κανάτια,
νὰ μὴ βλέπε τὸ φῶς.

Χλίοις καὶ γῆμοι ἀντίθετοι λογισμοί, γῆμα αἰστήματα
τὸν πολεμοφόβενα, τὸ μίσος, ἡ σπλαγχνή, ἡ καλούνη,
κι ἄπ' ὅλα τὸ χρέοςτρο, τὸ πολ πυκνόν, ἡ ἀγάπη. Μά-
λιστα. Η ἀγάπη, ὥχι! δμος γὰρ τὰ συγχωνέα, ποὺ τὴν
ἥξερε καθάρις πάρε, ποὺ νὰ πῆ τινας, ἡ αγάπη τῆς ἀγά-
πης. Ναι, γιατὶ τὸ φέρερό τάποτελεσμα τῆς ζωῆς τοῦ,
ὅπως τὴν ἔγειρε ὁπότε, εἴπαν ποὺ δύο προγχωροῦσε, τόσο
καὶ τοῦ καταντοῦσε δυσκολώτερο νὰ εκπολουθήσῃ δίχις
ἄγαπη. Μὰ τὶ πλεύστητα, παρακαλῶ, νὰ βρεῖ ἄπαντα στὰ
γεράκια τὰ θύματα; Αγ! βέβαια, σὲ τέτοια κρίσιμη μέρα, τύ-
νοισθε, τὰ κακολάδανα τὶ μποροῦσε νὰ τοῦ ξεκαίνει; Αγνή,
καὶ πώς μόνο ἐν κορίτει παρόσιο οὐ εἶγε τὴ δύναμη,
οὐ εἶγε τὴν ἀρτηὴ νὰ τοὺς ἀλλαργή. Αφρες δμος ποὺ μήτε νὰ
τὸ συλλογιστὴ κακόνας πάς είναι πιθανό νὰ τὸν ἀγαπήσῃ
— τὴν ἀμάρτιαν ὡς Ἀντρέας μάλι τὴν ἔβαζη μὲ τὸ νοῦ του,
μητὸν λυπόντας τὰ χρόνια του καριτεσσοῦ — ἄρρες ποὺ
ἄγαπη ἀναμέτεροι του είναι ὀνειρο μονάρχης κι ἀναλήφετο,
ἡ Ἀγνή λεπτοί· Ἐρυθρό πρωὶ · θε γηράτη σὲ δεκάντες
μέρες — ίνας — σὲ μιὰ βρομδάδα, τὸ λυγότερο. Καὶ τὶ ή
γίνεται ἐκεῖ ὡς Ἀντρέας; Αγ! νὰ τὴν ἔβλεπε καὶ φάνε.
Τὸ πρόσωπο της τὸ ἀδύο θὰ τὸν κρατοῦσε στὴν ἀρχὴ τοῦ
γκρεμοῦ ποὺ δύνηται μποροῦ του · ή δηλη τῆς ἀπαλῆς τῆς
νύστας θὰ τοῦ φύτεύει σὸν ἀποτίσα.

Ο ἥλιος κόντευε νὰ βαττιάσθῃ. Ετσι, γλήγορα, λίσι,
θὲ βούλαις ὁ θώνας. Στὸ πιλάρωμα τῆς ὑπαρξῆς του,
σωτρήσας δὲν θέλει. Αέραρνα πινέν τὸ δυρχταλίδι του,
ἀπελπισμένης. Οχι, έχι! Αδύνατο, λίσι, τίτοιο θετηρό
ποὺ τοὺς ψύλλαράς ως τύρα πιστά, νὰ πέρη νὰ τοὺς ἀνέλλεψη,
μπορεῖ καθάρις, ποὺς ξέπι; νὰ τὸν ἀμέτηρ τὰ χέρια μιάς

βρεύμεν. Οχι! Αποφευτικόμενα, κρύε, τοσαρά, θετικά, μὲ
μένη ἀντριγύλια λερή, πρέφετο τὸ μισόστηγο... don d'une
main mourante — καὶ ζύθηκε δέω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Ότι ποὺ στράλοιξε τὸ Ἀντρέας τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ
του, διὸ τὸ βρέθηκε στὸ δρόμο, τὴν ίδια τὴ στηγάνη, στὸ
κατώφλι τοῦ ἀντεργυροῦ τοῦ σπιτιοῦ εἰδὼ στεκάμενη,
όλορθια, στὸ ἥλιοβενθελέα, τὴν Ἀγνή.

Ότινοι οἱ θρητικεῖς θάλεις, ἐν ἔρη η ποτὲ τίτοια μέρα,
θὰ κοιτούνται κάθεμα πετυμένες ἀπὸ Ἀνατολή τε Δύση, στὸν
ἄπαντα τὰ συντρίμμια τους ἴψιανη περήφανα ὡνοῦ τοῦ
ἄρρωπο, θρήσκευτοι μεντρήν πάντοτες ἡ ἀγάπη, δειπνισ-
μονας ἡ ποιητής.

Γιά λόγους πολὺν ἀπλούς, πολὺν πραγματικούς, επειδὴ
ὁ γέρος, ὁ ματαρμπλινώντας δὲν είναι καλά καλά στὴν
ὑγεία του καὶ πειδή προσιμπότε νὰ συσσωλητῇ ἀμέτων
κακόνα μεγάλο γιατρό, γιά τούτο καὶ μένο γέρει τὸ βράδιο
στὴ Λαζάνα ἡ Ἀγνή, ἐνώ εἶγε φύγε τὸ πρωὶ γιά δύο
τρεῖς βρομδᾶς.

Ο Ἀντρέας ἀφτὸν δὲν τὰ ἔξερε, μὰ καὶ νὰ τὰ μάθειν
ἀκόμη, δὲ θὰ τὸν ἔμειλι, δὲ θὲ βρομένα τάρτι του. Τὴν ίδιαν
του κι ὅμηρος. Ο Ἀντρέας ποὺ τὴ ματαρυπή ποτὶ του
δὲν τὴ νοστημέτρηκε, τι λέων; ούτε προσοχή δὲν τῆς γέρειται
ποτὶ του, τούρα, τὴν ζαρνική, τὴν απροσμόνητη παρουσία

τῆς Ἀγνῆς, σοῦ τὴν ἔργασίαν, φυσικὰ δύο παιράν, γιὰ θάμα
σωτέρο. Καὶ βέβαιος πώς νὰ μήνης πός θάμα είναι; Μηρὶ¹
ἀδερφή! Μηρὶ μηρὶ παιδίκι μου! Συλλογίσου το. Τῇ
στιγμῇ ποὺ ὅπλιζεται, ποὺ γάρα γύρωθεν σου δὲ βάτες
παρὰ πεταλού, ποὺ πά μέσα επὸ σκοκάδη νὰ γοήτει, νὰ
σου ἀγρίδια τούρκουν γαριταμένη ποὺ εἶρχεται ὁδηγής
καὶ φίγγει, γιὰ νὰ βρίσῃ τὸ θέατρο τὸ θράμα. Είναι θάμα ἢ
δὲν είναι;

Σύργος δὲ Ἀντρέας, "Ἄξιος ἡ μικρή μιὰ καλλιτέρα, ὅσο
κι ἀν νερτερότανε τὸ καπημένο. Νικητής ἡ χερά. Ἐπερπιὰ νὰ
τὰς μαρτυρήσῃ τὴ βιωματίνη του, ἡς είναι καὶ μὲν
λόγο.

— « Απαρέστε, τοῦ κάνει, ποὺ νά με τόσο γλάγορα
πίστε; »

— « Διδόλου. Φωνίστη πολὺ ἔσυπτο παιδί, γιατὶ νά πού
μᾶς γύριστε τοῖς ίσια τὴν δύρα ποὺ ἔπρεπε, Ἀγνῆ. »

Καὶ λέγοντάς το, τῆς πρᾶς τὸ γέρο νὰ τὸ πείσῃ, τὴν
κοίταζε, αὐτὸς μάτι του γυάλινο δάκρυ, κι ἀπομαρτυρήσκε
γοργά.

Τότε, γλυκά, ζευγά, πονμένα, στὸ στήθος, στὴν αρρ
διά του, αὐτὸς νοῦ του, ποὺ νά έρθει; στὸ θύλακο το τὸ είναι,
παντοῦ, δργιστικὰ θεότερην μέλαδια νὰ τραγουδᾶ, μιὰ
μέλαδια τοῦ Schubert, ποὺ δὲ τὴν κατάλαβε οἱ μίτισας δὲ
ἀναγνώστες τοῦ κεφαλαίου τούτου τὴν ἀρχήν.

Λίγο λίγο κι ἄρουρα μίσα του περπατώντας τὸ
σκοτό, φύμασταν στὸ μηνονικό του καὶ τὰ δέργα.

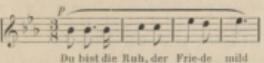
Du bist die Ruh,
Der Friede mild,
Die Sehnsucht Du,
Und was sie stillt.

Είτανε τραγουδόντα τοῦ Rückert, μουσικὴ τοῦ Schubert,

ποὺ καὶ τραγουδού καὶ μουσικὴ τὸν τραλαίνωντα ἀπὸ γράμμα.
Τὸ ποιηματικό μάλιστα, πότες φορά καὶ πότες δὲν τὸ απόγ
γελού μόνος του, στὸν καιρὸ ποὺ τὸν προδέρμωντα βάτενα
καὶ δυντυγίας! Λεγχερρούσε νὰ μπορέσῃ κι ἀρτὸς καμιὰ
μάρα νὰ κερκηθῇ, ποὺς δράσε στὸ λικανό της Εἰρήνης καὶ
τῆς Ἰλίποδας Θυμιλήκης λόρα ποὺς τὸ ποιηματικό, τὸ έγγε
διδάσκαλο καὶ λόρα, ὑλεινὸν μεταφραστικό, σὲ κάποιο ἀξί²
λειπόντο βαρύτερο τὸν Ελλήνα συντραφέα, σ' Τὸν δὲν Ἀδηγον
τὸ Ζωγράφο.

— « Άλιζει! Εκείνος δημοσιεύει. Ο άνδρας! »

Καὶ ξυνάπτεται τὸ γενέθλιο του, τραγουδού μαζί καὶ μουσική.

Έννοείται, τάλιγε τῆς Ἀγνῆς, τάκμαραν τῆς Αγνῆς,
στὴν Ἀγνή πάγκωναν τὸ λόγια, ἡ μουσικὴ πήγκων στὴν
Ἀγνή, στὴν Ἀγνή καὶ ἡ φωνὴ του ὅλη.

Βέλουν μέρη του δὲ Ἀντρέας ἀπὸ θητειγή, θεότικον γαρά,
καὶ τὴ γερά του ἀπόκνει — έται στὸ νοῦ μας σημάνουν ἀν
τίτικα λογομού — σπλαγχνίτικα κάτι πολὺ γιωδά, πολὺ³
πρότυτο, ποὺς ἔπρεπε νὰ φάει καὶ μάλιστα ποὺς ἔπρεπε
απόλλη νὰ κάμψει κανένα δίπινο πρώτης φράσεας.

Τὴν τότε στιγμή, στὸ πονμάρα μπροστὰ τοῦ μηνονι
κοῦ του, ποὺ πάντα ἔρει τὸ λογοκή του, περάσκει οἱ
Ρωμιοὶ δεινοί τοῦ Hotel Gibbon, ἐπιστᾶ περνοῦσε τότες
κι δίσοις στὴν πλατέα τοῦ Ἀγίου Φραντζέσκου.

— « Πείται τους! Εκεὶ δὲ τὸ στρώσω! Νὰ μοῦ περ
δίφουν τὸ πό διαλεγχτὸ πάτα, νὰ μοῦ φέρουν, μιρέ, τὰ
ποὺ φύνα κρατάν.

"Εφαγε ἄριστα, γάρια σ' ἔνα τραπέζακι. Θείο πρᾶμα
ἡ μοναξία — τίτοια μοναξία μάλιστα, γηράτη ἀπό μίκη
Ἀγνή. Χρόνια, καλή, καὶ γρύνια, που γέμια δὲν τοῦ γουστάριος,
δύναι τοῦ γουστάριοῦ σύμερα. Μωρά, μωριακή
πού σου τὸν ἔρωνα στὴ λαζανία!

— "Decline and Fall! ἀκούεις; Τέτοιες κουτσαμά-
ρες νὰ σοῦ ἀνεκαρύνεις, ἀδερφές, μιά τίτοια κρατιά! Εἶχε
ὅ 'Αντρέας γυρίσσεις σπῆται του.

Τί ὀρεξία πού νὰ κοιμόσταιε, λέει, διη τὴ νύχτα!
Γλυκήρα γλύκηρα, θύγαμα νὰ σταθῇ στὸ σπουδαστήρι
του, ἀνέβηκε στὴν κρεβετούσαιμέρη του. Κάθησε στὴν πολ-
θρόνα του. Κάθε βράδη, προσοῦ πλαγιάστη, καθύπονε στὴν
πολθρόνα του, για νὰ βράλη τὰ ποδήματα του· καθύπονε
στὴν πολθρόνα του κάθε πρωΐ, για νὰ τὰ βάλῃ, προτού
υπῆρχε καὶ κατέβη κάτω. Πάντα ὅμως διηνήτηκε τριά
λεφτά στὴν πολθρόνα του ἀκίνητος, γιαρίς νὰ βράλη τὰ
ποδήματα του ἢ νὰ τὰ βάλῃ, τὸ πρωΐ, για νὰ συλλογιστῆ-
τε τὶ δὲν κάμη ὡς τὸ βράδη, τὸ βράδη, για νὰ συλλογιστῆ-
τε τὶ δὲν κάμη ἀπό τὸ πρωΐ. Εποι., προσπαθοῦσε νὰ ἐκτυλίξῃ
τὰ μάτια του, πότε τὴ μαλλούσμενη, πότε τὴν παρασκευήν
μέρα στὸ σύνολό της. Τοῦ είπαντα στιγμή ἀνάπτυξε καὶ
ἀνάπτε.

Κάθησε τὸ λαϊκό στὴν πολθρόνα του καὶ τώρα. Κοίταξε
λοξά τὸ βούλι τῆς τυμωνέας. "Η ὥρα δέκα. Δίκια τὸ βράδη,
ἴννοτεστα. Ἀργεῖται νὰ λογαράζῃ μὲ τὸ νοῦ του. Έγκλει
ται ίσως, ἡ ὥρα δέκα περίπου τὸ πρωΐ, στὸ σπουδαστήρι
του, πρώτη του ροή τῶν καπτέλλα. Περάσαντα ἀπό τότες
σωτικὲς σωτικὲς τρικάντες ἔξι ἀρες. Στογάσσουν ὑπέροχα, πότε
καὶ πότε μποροῦν νέκταρούμενούς στὸ μαρό τοῦτο διάστημα
μιάσματος μέρες. Ἀγάλικα γάλια, ἔλα δὲν καὶ τὸ πό-
πελέρον, ἀγάλικα καὶ γάλιγρα συνάμα, γάλιγρα, σὲ στο-
χαστής τὸν καφό, ἀγάλια, σὲ στογάστης; τὸ πότε ἔγινε

τὸ πρῆμα, ὁ 'Αντρέας, ἀπὸ καὶ ποὺ μήτε γνώριζε τὸν
ὑπαρξην τῆς Ἀγνής, ξέφυνε τὴν ἀγκαστούσα λαλά. Καὶ δὲν
μπορεῖς νὰ πάς πάσι τὸ δρόμο τῆς ἀγάπης βάστηκε ὁ
ἄμφωτος, ὁ ἔρεξε, ἡ γιγὲ νὰ φτάσῃ ἀμέσως στὴν ἀρχη,
πέλση σύχε, ἡ ἀντὶς νὰ κάμη ἓνα βίρμα, ἔκαψε ὁνδ.
Τίτοπα. Βήγα βίρμα προγράψασε ὁ ἀδόλος. Τὸ πότιστυμα
μαλισταί είναι, ποὺ δέναν ξεκίνησε, μήτε τὸ ὑποβάτητο
πού θε τὸν πήγανε ἡ στράτεα. Τὸ δια βίρμα έργενε ταῦλα.
Ἐι λάγεις ὥρες ἀπόστασης βέβαια δέν βρέμαται γραιαζόντες
για νὰ βράσεις ὅπου τοῦ βέλτωσμα· μιὰ κανένα δέρμα δὲν
ἔκαψε ἀπὸ τὰ γραιιαζόμενα, τὰ λογριά τὰ βίρματα,
ἴναπο, τὰ λογικά, του ἔγινε πάντα δια μέτρημα. Για νὰ βέλτω-
σης τὸ πτλέγχυμα μαζ, για νὰ μεράλσεις ζηρνία, τι
ἥλιος; Κάποια διάλεκτο φυγήκη — καὶ ξέρουμε τὴ διάλεκτο
τοῦ 'Αντρέα — ἔνα δύο περιστατικά, ἔνα δύο λόγια, ἔνα
δύο κινήματα — καὶ τὰ περιστατικά τὰ δέρουμε, δέρουμε
ἄδολο, πότε ἀπόνειδα της Ἀγνής έπει τὴ λόγια,
ἔνηγε νὰ προφέτησε τὰ κινήματα ποὺ τὴν δια τὴ στιγμὴ
τὰ πρόσθμενα, τὰ εἰχα δικήγορο τοῦ 'Αντρέα ἡ καρδιά.

Ἐνώ τὸν ἐπιπόλεμο διανεις, ὁ φίλος τὰ καταλάβειν, τὰ
φυγοδιηρούσατε ἀπτά, συντηθερίνεις διωταί είπαν νὰ ἀποβιβά-
νεται πάντα. Ιτας ὅμως ἀρκετά δὲν ἔβλεπε μέσα για μέσω
οι μιὰ φυγή ξένη, στὴν φυγή ἴνα ταλαιπωρούς κοριτ-
στοι. Σήγουρα πότε στοῦ 'Αντρέα τὰ σπλέγχυμα ἔκαψε ἡ
ἀγάπη την βίρμασθη ἀσύρματη βίρμα. Μία καὶ ἀπὸ τώρα
εἰχα κάψησε, δύναμη. Κ' η δύναμη της είπαν τὸ σπου-
δαῖος ὁ κινητός για την Ἀγνή. Στο μετόπιο δια συγκρί-
νει τὴν ἀγάπητη μὲ δια βίρμαδημα. "Οπως σ' ένα βου-
μάνι τὸ δέντρο, ποὺ ξεργάζεις δέλτας καὶ γέρες, πάξει
καὶ γριβεῖς ἀπὸ κάποια ἀπὸ τὸ γάλια, φαντορόποις, ἀλλά
μέλις ποὺ πρωφείεις κινεύεις δέντρου μικρότερου καὶ τρι-
γυιαὶ καὶ συμπιέσεις καὶ ἀδερφώνεται μὲ δέρπες, δέσπου νὰ

τις θρήψη μὲ τὸ χυμὸν του, ἔτσι καὶ ἡ ἀγάπη, φυσικὴ της, πάσι καὶ γυρίδαι τὴν ἄλλη ἀγάπην, ὅπου νὰ τῇ δέσῃ μαζὶ της. Μήν ἐγνωμόνικα λέεις ὁ Ἀντρέας, ποιητὴ· εἰχε τὸ κάτιο ἕπειν ποὺ τραβεῖ. Μὲ τὴ ρωτασία του τὴν ποιητική, μὲ τὴ φύλα τοῦ ἀγαποῦσας, καὶ ἡ φύλα του τόσο ἀρπαγτικό, ποὺ σὶ περίλευκα μάζεις. Ἡ ἀγάπη, τὸν Ἀντρέα, ψευτά μὲ τὴν ἐργασία του· δύον καταπανότανε κακά, ἔργο, ἵψατε κατεκάρατε στὴ δουλειά, καὶ δύον ἄλλα τὰ δουλεῖα του, δύον ἄπο τὸ ἔργο τῆς θράκης, τίποτα δὲν ὑπάρχει γιὰ τὸν Ἀντρέα· βουτώντος ἀλλακτορού, ποὺ νὰ πέρι μάτια στὸ νοῦ του, καθές κι ὅπους ἀγαποῦστε, βουτώντος μάτια στὴν κεφαλή του. Καὶ καὶ ἔμαρτε πά.

Λοιπόν, ἀπὸ τὸ σύλλογοτείχο, ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ μόνη τοῦ Ἀντρέα γιὰ τὴν Ἀγάπην ἥμελλε, μοιράψατο, νὰ θῆξι καὶ ἡ ἀγάπη τῆς Ἀγάπης γιὰ τὸν Ἀντρέα. Τὸ δικαιοστὸ κεφαλή; Ἀνικέρα ταῖς, ἡ ἀγάπη τῶν πολιούσων, ἡ ἀγάπη ἐνεργούσων μέσα της ὀλόνας. Τὶ παραδίκη φυγολογικά! Ἐγνωμόνικη ἡ ἀγάπη στὰ σωματικὰ της, ἐπιδὴ τάπορδασι τὴ ὑδατηρή πόσι δὲν ἐπρέπει νὰ ἐνέργη. Οἱ λασιθιατές ταῖς, λέτι, τὰ καθέματα ἕκαναν τὰ φορέα, δὲν τῆς ἔνων τὴν ὁδειὰ νὰ βάζουν ἡ ἀγάπη, μὲ τὸ νοῦ της. Κ' ἵστα ἵστα, ἰδεῖς μὲ τὸ νοῦ της ἀγάπης, τὴν ὥρα ὅπου θερφύσουσι πόσι δὲν μποροῦσε νὰ βάλῃ.

Σὲ τίτον κατέσταση φυγική, τὶ χρειαζόταν γιὰ νέγκασθη τὸ παιδί μας; Ἐνοι τίποτις. Βρέπαν νὰ δεῖ πώς βρέθηκε ἀφράτος νὰ τὴν ἀγάπην στη. Φανταστήσατε μάλιστα νὰ τάκουνε μέριμνα ἡ Ἀγοράλα, τὸ λόγικο τὰ μοναδικὰ ποὺ στὸν ἔνοιο του φιλήσιστο ὁ Ἀντρέας, ἔρωτο τόσο ἀπρομηνόντα τὴν εἰχε ἀπαντήσει στὸ γυρισμό ταῖς τὴ χρειαζόταν την

— « Καὶ γείνει μὲ τὴν ἀγάπην, μου, θὰ γείνει· δὲ νὰ φαίνουνται πάσι οἱ πληγὲς της μὲ τὴ φιλιά μου! »

« Η Ἀγάπη, τὴ χρειαζόταν βραδεῖα ποὺ λέμε, τὸ εἶχε παρατρέψει δὲ — γυναῖκα δὲν είναι; — πώς ὁ Ἀντρέας δάκρυζε καὶ τῆς μιλούσε. Περίεργη κ' ἡ φρασσόδια ποὺ τῆς είναι κι ὁ τρόπος ποὺ τὴν τόνοισι. Μὰ δὲν πολυτρόπησε τὸ κορίτσι. Τὶ νὰ προσέλεγε; Μήτρα τῆς περνώντας ποὺ μποροῦσε ποτὲ μεταξὺ της καὶ τοῦ Ἀντρέα νὰ ὑπάρξῃ τίμοτος, ἀν καὶ στὸ σπουδαστήρι του, τὴν προγενετικήν, τῆς ἐκμάς καὶ τῆς ἀρπαγῆς την ἀξιγήτη, ἀλλάπτη, καὶ ματικήν ἐντυπωτή ἐνός πού ἀνηψεύει της, ἀναμοδιστά της, μικρή κόρη πεντα νὰ τὸν ἐγχωρίης ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Μὲ τὶ περάτε; · Άρτοι βρέθαις δὲν τὴν ἐμπόδιουν νὰ πάρει πρωτὶ στὸ φραγματόδι της, νὰ ξανταπάρῃ τὰ δουλειές της τὴ συνθιτικότητα, ἐνῶ ματούσε μέ τὸ νοῦ του ὁ Ἀντρέας ποὺ νὰ είναι, τὶ νὰ κάνει, τὶ ὥρα μπροστακεῖ νὰ τὴ συντύχει, τὶ ὥρα τουλάχιστον νὰ τὴν τάξιστηρη, μικρά πατιά, πρωτοτυπεῖ στὸ μαγαζί της η σὰ γυρίζει σπιτι.

· Εγγύτη τὸ βράδι, συλλογιστήρις, δὲν ἐρχόταν ἀπὸ τῆς βάρτρας ἀπὸ τὸ σταθμὸν τῆς ἀργότεν, ὅπτες ἡ γεννιάνη ὥρα δὲ σήμανε πόσι κάθε μέρα τίσσια ὥρα γυρίζει.

Ετοι μονολογούσε μέτα του ὁ Ἀντρέας, δὲν τὸν ἐνογχούσε ὅμως ὁ μονολόγος του, ἐπινέλε καθέναν πάλια στὸ γραφεῖο του, νὰ ξακολουθήσῃ τὸ δρᾶμα του. Μὲ χαρά του μάλιστα κοτεζε τὸ γαρτή, ὅπου εἶχε γαρέσει τὶς πρώτες ἀράδες τῆς πρώτης σκηνής. Στὴν ποιητική του τὴν κρίση, ἀν μπορεῖ νὰ τῷ τινάς, ἡ ἀγάπη κ' ἡ ἐργασία βρέθηκαν ταῖρι ταῖρι στὸ ἀρέσκετο βαθμό, τόσο ἐνωμένα, τόσο στενά ποὺ τύρα τὸν γαμήλιον καινούργιον ἴδεις τὸ κεφάλι, κ' ἵστα τους τὴ στηγμή ἕκανεν δημο ἀντασθύσσεις γιὰ τὸ πότε καὶ γιὰ τὸ πού θὰ ξαναδεῖ τὴν Ἀγοράλα, συνεχόσταντα καὶ σημειώνοντα μὲ τὸ μαλαθό μικρήν, τὴ διέφερη, ποὺ τὴν ἐποίησε ἀπὸ τάρα, μήπως

τὴν ἐγχάρτη, μέπως τοῦ ἔφεύτη, καὶ μάνι μάνι ἕγραψε
κάπι λογίκαια ποὺ ήταν ἀρίζουν, ἀπὸ διεργούντων ἐνώ
τὰ ματσόλεδα του, σὰ ν τοῦ ἔλευσι ή καρβάτ. Ὁραία,
σπαρκυτοῖ, τραφρή σκηνή καὶ δυνατή συνάρτηση, ὅπου
ἴλιγν νά βάλῃ ἀντίκριο ἀντίκριο, καθὼς τὸ συνιδιέδι
Σορούλιξ, διὺς ἀντίτετους χαρακτῆρες, ἔναντι ὑπέρο,
ἀπὸ σάρκας τῶν ἄλλους, για να φανούνται καλύτερα έτσι νό^{τι}
πλέον κ' ἡ σάρκα. Τοῦ θεοῦ, ηδίλει κι ὁ Ἀντρέας νὰ συγ-
κρίνῃ τὴν παραπάντωσα, τὴν γυναικά τὴν παλερή...

— « Αγγ! ἀλλίθια, τι θύρως νὰ τῆς; δύσως; ... μὲ τὴ
γυναικά τὴν Φώλωρ του.

— « Αργενής ποὺ ήταν τῆς ἀράτην καὶ τόνισμά της! »

Τὸ λοιπὸ στὴ δέρτερη τὴ σκηνή, ἀμέσως ἀρέον φύγουν
οἱ μοδιτρόλες, στὶς ἕρτες ἀρταμιστὴ τὸ βράδιο, ἀπομνησ-
κιαὶ μοναχῆ της ἡ Φώλωρ μὲ...

— « Μαβόνα, Μαβόνα ήταν τὴν ποῦ; » Έγειρ κακὸν ἡ γο-
τόνωνα. « ...
μὲ τὴ Μαβόνα. Τὸ ἀδόλο τὸ παιδί, ποὺ ἀργίζει νέγκατη
τὸν Ἀντρέα...

— « Κατι, περίφραμ! Κι ἀρέος νά μάνη Ἀντρέας! ...
ἀπὸ τὴν ἀνάρχη ποῦ ἔγειρε τὸ ἀδόλουμ τὸ πλάκα νὰ
στραγγεῖ σὲ δυνατότερο, τῆς τὸ ξεμπατερίθεται ὅλα.
Κ' ἡ ξομοιόθρηστη της, ἵνα ποίημα, ποίημα χαρᾶς, ἥδους
περιθενεύο, τρεμάνεσης ἀγρῆς ἀρτυχήσ. Μά ή Μαβόνα,
τι θαρρεῖτε; ἀντὶ τόχα νά τὴν ἔκποδηστ ἀπὸ τὸνοι, νά
στραβωποτήσῃ, ἀντὶ νά τὴν κατηγίσῃ, τῆς ἔσοντος ὅδηγίας,
τετραπέρατης συβάντως για τὸ ποὺ νὰ γελάστη, νά δεγκάτη
τὸ νέο, ἢ εἶναι μάλιστα πλούσιος... »

— « Καλά, κουπής πού είμαι καὶ διν τὸ συλλογίστηκα!
Νά τη γελάστη καὶ γύ, νά τὴν δεγκάτησα τὴν κεραβέλινη,
νά μάση τι δρά κ' Ἀντρέα... »

Κι ὅμπρος. Ήπειρε λευκρή σὲ διάβημά του κ' ἔτσι

φτερωθήκεις ἀκόμη μικὰ φορά, πότο ἡ ἐργατική καὶ ἡ ἀγάπη
ἄλληλοσθηθίσαντας στὸν Ἀντρέα. Ἐπινῆ ἀκμάσσε, τὰ
πτύγανα πράμα ἡ δουλειά, καὶ πειθὴ τὰ πτύγανα ἡ δουλειά
πρίμα, μὲ τὴν θάλα τὴν ἐμπνήθη ποὺ δέρσισται τόσο λόγια
συμφωνικά για τὴ δέρτερη σκηνή, βράχα τὰ λόγια τὰ
καταλλήλα νά μάθῃ ἀπὸ τὴ γρίλι έπειν τοὺς γιαρές.

« Ήπειρε τάχα πώς ή Ἀγγή, έρευνε, τὰ καλεκάρι — καὶ
εἶχεις Ἀπρίλη — τὸ πρωΐ στὶς ἑρτάμεση, πώς γιρίζεις
τοὺς ἑρτάμεση τὸ βράδιο — ἀπὸ τὸ σταθμό δὲν ἴργαστε
γιατί, ὅπως νόμισε, είλες πεταγεῖται ματ στηγάκη στὸν ἡραζόνο,
ἀρρώ γύρες — καὶ πώς ἀπὸ τὸ ματσιμέρι στὴν μικὰ
έτεντο σπίτι τὴν πρόδρομη κάθε μέρα.

Τὰ μεταπρόσθια ἀρέοι μὲ τὸ νοῦ του, τὴν ἀπογεματικήν,
καθηγμάτων καὶ πάλαι στὸ γραφεῖο του, βαθισμών στὸ
δράμα του, καὶ συνταίρισέ συνάρτηση τὸν δραμάτου τὶς
σκηνὲς τη μικὰ μὲ τὴν ἀλλη, ὅσο συνταίρισε ἀπὸ περάλ-
ληλοι μὲ γραμμή τὸ διαθέτεις ώρες τῆς Αγγής μὲ τὶς
δικὲς του. Ιενά νά μήν παρεπηθήσει μὲ τὴ δεύτερην
προσογή ἀπὸ τοὺς φυγαλλήγους, πώς μπάργουνα μέσω
μετ συγκά δούλωπτες καὶ τρία ἔναν μεραπτερά, πού
νά πησε, καὶ πού τὸ καθέλινα τους τζερό τον καὶ πάσι,
τὰ μὲ μάλιν μπαργεῖ ἀπὸ πάνω του ἡ ἀπὸ κάτω του καμάτ
γειτονική ζωή. Επει ὁ Ἀντρέας, ἐνώ τὸ έντο τὸ ἡγά,
ἀρρώ για τὰ ἔγκα του ὡς λόγος, γειτονες κι ἀναγγέλλαταις
ποὺ παρουσιαζόνταν κάποια ἐφευρεία νίκταμωνή γλάγορα μὲ
τὴν Αγριάνα, ἐνώ τὸ δέρτερο ἔγκα δελαγής δέκαρια πικρό-
γλυκοί στὴ θύμηση τῆς Φώλωρας, τὸ τρίτο ἔγκα δέρσισται
τρόμο, που είναι καὶ τὸ πό απίστερο, νά συνενθάστε σὲ μικὰ
πειθὴ τὰ δέκαρια τῆς Φώλωρας μὲ τὴ γράμ της Αγγής,
ἐπινῆ κάμποστο παρέξενα, διὸ στη Φώλωρα ἀργεῖται
ὁ λογισμός του ἀφετού σύγκοπος τὴ μικρούλα, εἴτε γιατὶ ὁ
δημόποτο εἶναι γραφής, δηλαδή δὲν ἔγει τὸν διερρευτικός

ἀγάπες ὅσος τὸ θερέθρον καὶ ἀγαπᾷ τὴν μιᾶς ὅποις ἀγάπης τὴν ἀλλήνε, εἰτὲ γιατὶ τὸ περιστέμνα μας πάντα μᾶς κυβερνῶντε, καμαριμένη καθίς εἰμαστε καὶ ἀπὸ τοὺς αἰώνες ἀκόμη τοὺς περιστέμνους, εἰτὲ γιατὶ ποτὲ δὲ μάς παρατὰ ἡ ἀλπῖδ, καὶ ἐπιζῆ, δὲν ἔχω ἀπὸ ποιὸ προμενύματα κρύψιο, ποὺς ἡ Ἀγρή ήταν τοῦ γίνεται περιπέτερη Φλάρα, μὲν μιὰ Φλάρα ποὺ ήταν Κάτη.

Φανταστήσας τώρα ποὺς ἀπὸ κάπιο πόλες ἀπὸ τὰ τρία τὰ ἄγρα ποὺ προσπάθησαμ νὰ ζεῦσιλύσουμε τὴν μυστική τους την κουδένα, μπορεῖ νὰ ξετρέπουμε καὶ ἔνα τέταρτο, ἵνα οὐδεὶς λαμένον ἄγρο, ἵνα μαργαρίτα, ἵνα τουπινίκο, ποὺς ἔλεγε:

— «Φίλε μου, ίδοι θέλεις τοφία. Τοφία καὶ τίγη. Μόνη βρύσης κάθε τόσο στὸ παρθένο, γιὰ νὰ βίγγει, νάρπάρης καὶ νάνταλλαρες; ματίς; Μή; στέκεσταὶ μὲ τὸ κεφαλόπιτον μελαγχολικὰ γηρέτο, σὸν τὸ παραπονέμονό τὸ παιδί. 'Ακου με καὶ οἱ θεοίς φύλαξ μὲ συμφέρουσαν· τρομάζουν τὰ κορίτσια, βάζουν μὲ τὸ νοῦ τους πωρὸ σωρὸ ὑπόθες, κάπι τι μαρζίσουνται πάντα. 'Οσο δὲν ἀνάγεται τὸ στόμα, στογάζουνται πάντα τὶ δὲν κρύβεται μέστου. Μὲ τὴ λαλάκι θέλουνται καὶ ζυγάζουνται. Ταράχα, ἕπειν ποὺ θέλεις ὁ Ἀντρέας».

Σ' ἀρτὸ ἀπόνων, δίκιο εἶχε ὁ ἀδριώπος καὶ ἄριστα ψυχολογοῦσε τὰ τραφεροδία ποὺ δὲ σκομπάζουν σκόμη ἀπὸ θρεπτικά. Χειρίστα θύμας φυχολογοῦσε τὸν ἀρρώτο του, ἀπὸ λογάριθμοὺς νὲ ραβή σὲ διπλαμάτες καὶ δὲ λογάριθμοὺς τῆς ἀγάπης του τὴν ὄρμη. 'Αλήθεια ποὺ μὲ τὶς γυναῖκες, ὅπωις δὲ καὶ μὲ τοὺς ἀντρες, δημιουργία πάντα καὶ παντοῦ, ἡ μεγαλύτερη φρονιμάδα είναι ἡ τρέλα, ἡ πό τίγηση προσφύτε τὸ καιρόγιον. Κ' ἐπει τοῦ πέντε κάπιον κίνημα ποὺ τάποφθεος, δηγι! ποὺ ἀρκετὰ δὲν τὸ μαλέτησε, γιὰ νὰ προτάσῃ νὰ τάποφθεισῃ, ποὺ τοῦ ἀρτὸ

δῆτε εθῆσε μοντγέρο του. 'Ωστε μᾶς ἔγγυαν τάρρα στὴ μάστη καὶ ἓνα πέμπτο ἄγρο, ἵνα ἄγρο ὑπεράνιμο ποὺ δὲν τὸ ὑποβιβάζουνται τάλλα, θέγγουν στὴ μάστη τὸ φυγόρημα.

Στὶς ἴριδ, ἐρτὶ καὶ τέταρτο, κατέβηκε. Νὰ τόση ἀντίστροφη, στὸς γράνες, ἀμι, βέβαιως. Είπαντα καὶ ἀπὸ τὰ γιτάς δὲν τρέπεται τὴν δράστες ὁ κακοποιός, καὶ δὲ ὁ Ἀντρέας οὔτε πάντας, νὰ ζητάῃ τιά, νὰ τοὺς διη, τὸν τόσο, νὰ τοὺς πῆ δεν λέμε! Τόσο ἀκταδέργος εἶσαι, τόσο περιφράνεις ποὺ μάτι εἴκον νὰ κοπάστη στὸ φυγόρημα; Μὰ καλλιμάρια τοῦ μαράμα δὲ δὲν γρίζεται; 'Αστομο πράκτης. Νά τας τὸ λαπέτ ποὺ ξετρέπουνται καὶ ἵνα ἄγρο μοντγέρο ἔχει τὸ ἄγρο ποὺ διπλανά διπλανά, συντροπικάτη μὲ τὸ ἄγρο τοῦ φυγόρηματος, τὸ τυφλοτυπεύοντα τὸ ἄγρο, τύλοργοτε, τοῦ φυγόρηματος γίλια ἰπηγίρηματα, τοῦ ἔδου τὴ λογική του.

Οἱ φωναὶ, ἀπόλοι θράσποι καρίσουνται μάλιστα, στὸν κανίνας πλούσιος, κανίνας μεγάλος τοὺς δεῖπνη λίγη ριζία. 'Ετσι γράγκεναι οἱ δύο γηροὶ μὲ τὴ βίζεια τοῦ Ἀντρέα, Φωτική. Πρέπει ὀντόστο νὰ κάμουμε καὶ μιὰ μαρφά παρατηρήσην. Τόσος ὀημαρκατούς ἡ Ἐλέστεια. Εγεὶ καὶ στὸ πρόστοπο του καὶ στὸν τρόπον του κάτι ὁ Ἐλέστειος, ποὺ εἶναι ξέναρχο καὶ ξέστερο συνάμα. Τὸ βλέπει ποὺ τίποτα δὲ γυρίζει νὰ τοῦ κρύψῃ, ποὺ σέβει κανένας δὲν τὸν περιθέρνει, δὲν τοῦ γρυπιλλονεῖ τὸν φυργή. Αἱ σημειώσεις ἀρτὸ ποὺς θέλειρά ση τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ γίνεται. Τὶ λόγος; Ήθω τοῦ τίναι ὑπογραμμένος ξεναγέας, δημιουργός καὶ θύμα τοῦ ἄγρου σου, καὶ ἀς εἶναι παρακατανῆς τετράδη, δημιουργός οι γιατόνοι μας. 'Οχι δημιας καὶ τόσο παρακατανῆς, δηγι! δὲ καὶ τόσο φωνοῦ. Δέν τοὺς δέσμει κάπιον κατατείχεταις, δὲν τοὺς δέσμει ὁ παράδει, ἀρρών εἴργουν καὶ ποταπικό δικό τους, δὲν καὶ μαρφά, στὸ περίφραμ τὸ Givrinis. Μποροῦστε μαλιστὰ διπλανιδύνουντας, εἶγε τὰ μίστα δηλαδή, νὰ πάρων,

δῆμωπο τὸν χωριό του, νὰ φροντίζῃ γιὰ χωράρι και σπιάζει, δυο ἐπρεπε δὲ γέρος νὰ μείνῃ στὴν χώρα. Μὰ κ' ἡ γηρά τάχη δὲ δύσλεβε ἀπὸ ἀνάγκη· δύσλεβε γιὰ νὰ προστέξῃ κακιώδηρη λεπτὰ στὴ λερτό της. Δυσλεβε γιὰ νὰ μήν κάθεται ἀστρηγ. Δυσλεβε τὸ κάτω κάτω ἀπὸ γρέος, ἀπὸ ἄνθικι, γιατὶ δύνεις τὸ ξηγαντό κι ὁ βιολονίστας ὁ Καρέας, ἀπὸ τὸ βιολί, γρέος, δύνεις κι ἀν εἶναι, ἡ δυσλεβε.

Λοιπόν έστι κ' οι δύο γέροι, τίμει και φιλικά, σὺν κατώτεροι, δύνονται, σὺν κατώτεροι δύνεις ποὺ τὰ ποδαράκια τους ἔρουν βάθη νὰ στηργυρίσουν, δεγχάκιαν τὸν ἀνώτερο τους τὸν Ἀντρέα, μὲ τοὺς ἀπλούς τους τρόπους, δίχως κακό ἀπὸ φιλότητα νὰ καριμούσουν πάσι δύο τοὺς μέλει, δύνεις θεραπευτικῶν κανίνας δύος γας, στὸ ἀνάλογο περίσταση. Δὲν τὸ είγανε γιὰ ντροπή τους νὰ είναι τοῦ λόγου τους κατώτεροι. Μὰ τὶ κατώτεροι κιδάκι; Μήπως δὲν τοὺς ἀνέβασε λιγάκι πρὸ τάπτων τὸ γχρτεζίδια; Γιὰ τοῦτο θεω, ἀνίξερε τας, ἡ Ἀγνή, τὴν πρώτη φορά ποὺ τὴν εἶδε ὁ φίλος, τοῦ μίλεις και φίρεψε μὲ τὸ θρόνος ἐκεῖνο τὸ ξιθράρι, ποὺ τὸ εἶγε ἀπὸ φυσικὸν της και ποὺ τῆς τάκην ποὺ ἀνεξιρτητὸν ἀνήρ, τὸ χωράρικόν τοῦ θεοῦ.

Οι κάριρρες τους, οι πλευρες δύου κατοικούσαντες — ὃγ! ποὺ νὰ είναι ἡ κάμπα της Ἀγνήδιας; — νοικιασμένες βέβαια, μὲ συγχριμένα νόστιμα, μέρποια μάλιστα μικρή, φτινούσται πολυτέλεια. Αλλαπανε ἀπὸ τὴν πάτητρα. Κάθησε ὁ Ἀντρέας μὲ τοὺς γέρους γύρους στὸ τραπέζι, ἐπειδὴ τὸ σημεντικότερο τους τὸ δωμάτιο είστενε ἡ τραπεζαρία, ποὺ γχρτιμεῖς γιὰ σπλόνι, ἀσύρι και γιὰ είδος ἀπακούμι, ἀρού στὴν τραπεζαρία μνήσκεν, σὸν είγκανον κακιά δύσλεβε, ἡ και πάλι δύον κακιά δύνεις· στὴν τραπεζαρία ἔβιβεται κάποτες και ἡ Ἀγνή.

Ο Ἀντρέας δύνεις ἀμέτις πρωγκικής κουβέντα, Γιὰ τὸ Givrins, ὁ φίλος.

— α Μὲ τυθουλάζειν πολὺ νὰ πάω, γιατὶ φινεται πώς είναι ἀρτοῦ, ο

Δὲν τόλμεται νὰ πῆ πώς τοῦ τὸ συθενάειε ὁ Καρέας, ἀπὸ τὸ σόδε του μήπως μαθεψητῷ πώς ἀρχιμεῖ ὁ Ἀντρέας νὰ κάμη ὅμιλα τοῦ Καρέανος γιὰ τὸ Givrins, κ' ἔτοι θρηνούν τὰ πράκτα στὴ μέση. Απίθετος δηλαδὴ δύο παιρνιών· Μὰ γωρίζεται τάχη παὶ ἀνόητο φθιττάρη, ἀπὸ τὸν ἀριστερόν;

Σύλλογιστηκε ὥστόσ με κάποια λογική, σὰ θίλεται μὲ κάποια μαργιούλια ὁ φοβιττάρης, πώς νὰ τυπώνη γιὰ τὸν Καρέα τὸ γνώριμό τους, δυο γνάτεις γιὰ τὸ Givrins ὁ λόγος, φρόνιμο και διπλωματικότερο νὰ πάτη μωρολόγιας, δύον ἀπὸ καὶ Givrins και κάτια ταξιδιώματι, γιὰ τὸ γνώριμό τους κατανατούσες δύος ὁ Καρέα· έστι ποὺ γνωρίζουν τους κατανατούσες δύος ὁ Ἀντρέας τοὺς φυνόντας ληγύωταρο ξένος· ἐπίκιμη κάποια ποτερόποτον και ἀρτόν ἀπὸ τὸ φιλία τους μὲ τὸν ἀρτίστα.

Τέτοια ἐντύπωση, σὰ νὰ είναι πά γνωστός τους, ἀρρού γνώριζε γνωστό τους, δύσων και της Ἀγνής, δυον ἥρη, δύτια δύον βρέκια καθιερώμενος σὲν τοὺς καλλές κουμπάρους, δύτια ἀκούεις σύνομα τοῦ Καρέανου ἡ κοπιλλά, ποὺ τοῦ εἴγε ιδιαίτερη ἀρροτική, ἀρροτική, ποὺ ἀμοιξίζει μάλιστα σὰ λατρεία, δύσων ἀλτρεῖσε τὴ μουσική, και δύσων νὰ θυμάστε πώς τραγουδοῦστε συγχριζόντας στοῦ Ἀντρέα.

Κατὰ ποὺ κ' θράξ, η περίσταση δὲ τὸ φέρη, συγχρή, στὸ κεφάλι του ποιητή, γεννιούνται; μονχύγις τους δύοις νυκτοφόρους, Γεννιούνται και στοῦ ἀρχατῆ τὰ σπλάγχνα, κάποιας, δύτια κακίας ἀνεμος νυκτοφόρους φυστικώνται τὰ παννικά του.

Σηκωθήκε ὁ Ἀντρέας, δυο ποὺ μητήκε ἡ Ἀγνή, και κατάλληλα κατάλληλα τῆς εἶπε τακτέλουσα λογίδων·

— Πώς είναι; Χαίρουμας ποὺ σὲ βλέπω, νὰ σὲ φε-

ριπτήτω καὶ πάλε. Τὸ γέροντος αὐτοῦ ἀλεπρόβη καὶ πιδέζων· μαζὴ τυχόπιστες, μοῦ συγέρωτος προσχέτες τὰ γραφεῖα μου μὲν μορφαῖς, καὶ γὰν νὰ τοῦ τὸ λέοντίνον ἄρτον, ποὺ τοῦ πέτοια, βάντα δὲ καὶ τὸ θύτεα, ἔρω μενία, κατί σημειώνειν. »

— « Προστέλλω, ἀποφέύγοντας ἡ Ἀγνῆ ποὺ τῆς ἡρῷας γλωκὸς ὁ ἐπινοιας τοῦ Ἀντρέα· δὲ θύλα καὶ νὰ δυστρέπτωσθαι... »

Ποὺλον περιέργη ποὺ ἡ καραβίλανη τὰ νὰ πρόσμενε τὸ λόγο τοῦ Ἀντρέα, γιατὶ μόδις ἀρχετε τὴν Ἀγνῆ νιμοσώσῃ τὴν ἀπαντησούσα της.

— « Ἀργέτη, μου, πάλι στὸν τόπο της ἡ καρδιά μου, ποὺ σᾶς ἔσκονται, δὲν τολμούσαι νὰ τὸν ἔσυνονται. Βίβλοι, εἶναι καλό, προτυπωτικὸν τὸ πυθανόν μας. Ἐ! πρέπει δὲ νὰ κερδίσῃ καὶ μερικούς πυράδες, τώρα μὲ τὸ καλοκαίρι ποὺ τούλαν δηγοὶ καὶ ἡ δουλειά στὸ φαρτάκιον. Εἴγουν πάλι πρέπει νὰ φροντίσω γιὰ τὸ γέροντος ποὺ τοῦ διμορφίσαντοι οι γιατροὶ νὰ μάλιστα στὴ Χώρα. Όπει θύλασσα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ διδάστε, δὲν εἶναι δυνατό, τὴν ἀδεια, ποὺ καὶ πού, δηγοὶ πάντα, νὰ σᾶς στίλων στὴ θέση μου τὸ κορίτσι, ἀφού μάλιστα τὰς βολές... »

Φωνάζετο έστι! Καὶ νὰ μήν πάντας ὡς τὸ ταβάνι ὁ Ἀντρέας! Τι δύναμαι ποὺ τὴν εἰργαὶ καὶ τὶ γερχετήρα!

— « Μπράδο, δηλασσα ἔσυχες ἔσυχες καὶ έδεγκακι. Νὰ δρίστη, Νὰ μοῦ μάλι καὶ ἀλλα τραγουδίσουνα. »

Μὲ δυνάστες δηγάπτες, δὲ εἶναι καὶ μιὰ φορά, δὲ καταλάβητι λαλοῦ τραγούδιο τὰ γελοια του βροντορώντας, δηκνύα ἀπὸ τοὺς γέρους νὰ πάρῃ τὸ φρέσι του. Ποῦ η πρώτη ἐξετινή, ὀλογάλληνη, στροφὴ τῆς ἀρχῆς; Αρτός, φύλο μου, καὶ τὴ διέτερη τὴν ἀρνα στὸ φάροι, γιὰ νὰ προφτάσῃ ἀμύνως τὴν τρίτην, ποὺ ταϊφούζε περίσσημα στὴν περίσταση καὶ ἔκφραζε τὸν πόθο τῆς καρδιᾶς του.

p
Kehr' ein bei mir Und schließe du Still hin-ter dir Die Pforte-in zu

— « Ἀγγει, ἀλόγιακα, τὶ καλά ποὺ τὸ λέει ὁ ποιητής! ἀναστίναται ὁ Αντρέας. Γύριστε, γύριστε στὸν μου, φάσ μου ἵστη σφάλνα, έπει γου, πίσω του ἀγάλια τὴν πόρτα. Καὶ νὰ πού τόντις θὰ ἔσταθερες. Χερά μους. »

Μὰ ἡ τύχη, ἀρέος του τάφρους ὡς τότες ὅλα φελόδι — φελόδι, μὲν τὸ ναὶ, μιὰ καὶ ἀπόλαυσε καθεὶ πράγμα μὲ τὴν ὥρα του, διτὶ ποὺ τὸ πονούστε — τύχη ἡ τύχη σὰ νὰ τοῦ τόκου πίστημα καὶ νὰ τοῦ τάφρουρον ἀνάποδα θάλα. Πέρασα δεκανίνες μέρες βαττανούμενές. Δεκαπέντε — ποὺ σίλινς τοῦ παρασκήνου τοῦ μαριού, ἐνώ πήγανε μάντα τὶ σημειώνουνε δεκαπέντε μέρες ἡ αἰλούς, στὴν κινητότατη μπροστά ἀλλά, ἐργάστηκε ποὺ δὲν ἐργάστηκε ἡ Ἀγνῆ. Μοιάζει καὶ δὲν ἔλλειψε τὸ παιδί. Δουλειά θὰ εἰλύγησε στὸ φαρτάκιο κακόμη μὲ τρεις ξένους ἡ μὲ τὶς ξένες, ποὺ κακὸν γρένον καταστρέψαντας μάθης, προτὸν βγαντες στὸ ταξίδι, νὰ παραγγείλουσαν στὴν πατρίδα της ἡ καθημάτια τὶς χρειαζόμενες φυτείες, τὶς αναγκαῖες τὶς φούστες; Στὴν Ελλάστια, στὴ Λαζανά, θὰ τὸ κατελαύνουσαν δίχρονα πόλες καὶ γυμνῆς κοπιάσαντα στὴ παραλίμνια;

Θύμωντας ὁ Αντρέας. Ανησυχούστε κακάς. Ανησυχούστε, οὐ θύλα, πό πολο περὶ ποὺ θύμωντες. Μήμας είτενε πρόφετο τὸ φαρτάκιο, οι ξένες καὶ ἡ δουλειά; Καλά, τουλάχιστο, ποὺ παραπονάσταντε ἡ γρίτσα κ' ἐστι ὁ καφέρος μιας ξακράγην.

— « Αργέτη, μοῦ τὸ σκοτώνουσαν στὸ φάφιμο, τὸ τελεμένο! »

Λοιπόν, ἀλόγιακα θάτανα, ἔφου παραπονήσται κ' ἡ γριά.

Ποιός ξέρει πώλε; Μπορεί νά τέξ τάλαγη ή 'Λγνή, γιά νά τήν πλανάσῃ, έπειτα προτυμούσει νά μήν της πή τό λόγο τόν αλληθινό, κι ο λόγος ο αλληθινός, πώλ το κατάλαβε ότι πώς ο φύλος λαώδ τόν ἀγαπούσεν. Από τόλλο μέρους όμως φοβήτων μητρώας και τό λόγια του, μήπως και οι τρόποι του μαζί της, μήπως και τό θέρος του δὲν της δείχνειν ὄφετά τί λατρεύει πώλ της εὐχή, η λατρεία πώλ της χρονοτούσε μελλοτόπιν τής ἀναπτυγμένης σε ὥστα θύμης και ὀπλιστικής. Τότε επιμένει θάρρος θυνά. Γιατί, λαίε, τέτοιο πιστερά, στό τό διάστη του θαλασσή, τόσο ἀκέριο, τόσο τίκυο, ἀδύνατο είναι νά τή θυμάστη, ἀδύνατο νά τήν πιεράζῃ, ἀν! ἀδύνατο, συλλογιστών μεί πότε, ο 'Αντρίας, ἀδύνατο νά μην τήν κάμη νά λιωσθή ἀπό τή συγκίνηση, άμα τό μάθη. Κατ' ίν πεπονήση του θάρρη, πώλ η ἀγάπη του ξεργάτης ἀπό τίς άλλες, του δύον δύναμην μεγάλη, μαζί με τή δύναμην, τήν μη.

Τάχικη, ναί! Μά νά μποροῦσε τουλάχιστο νά βρεθῆ γιά τήν τούλημ του άρορμ! Τί νά τολμήστη, όσο καθητώνας σπίτι του στὸν τόν κούκου, τί νά τής ξεμυστεραφή, πώλ η τής φανερώση τήν καρδία του, όσο δὲν τήν έβλαψε; Νά, τόνοιωνική στάποδανη του πώλ είτανε ο κόμπος. 'Ολόβριο πώλ δὲν τήν έβλαψε, πώλ δὲν τή συντύχανε, πώλ τήν άφην μόνη, της η νά φαντάζεται η νά υποφέρεται η ναδικαροφή, μέ ένα λόγο νά μήν ξέρει στάλλιθεν τί τού γίνεται μέστι τού δύστυχου.

Κόντειν τώρα κυδίας νά λογική πώλ τό άκουει, πώλ τό θέματο πώλ η 'Αγνωστα θάρρη το πρωι νά συγκίνηση και πώλ έτοι, ή τού είναι βολετό νά πάσχε μαζί της ο φύλος τής κουβέντας πώλ ήθελε, πώλ τής νόμιμης και ἀπεριττήτας. 'Αρού δὲν έρχεταιν, κρίμα πώλ τό πρόβλεμα, γιατί πρόβλεμάντας της εὐχή προτομακτή, και μήν μπορώντας νά τής πή δένειν πώλ μελετούσε, βρισκόταν στή κομποδεμάνος

μπροστή στους άλλους και τής ζεστόμιζε θράτα θίματα. Ιωας στάλιθη άπό ή αιτία πώλ στή καλλικούμενα, έκαμε ο 'Αντρίας ένα κληρημα, δύσο γίνεται ἀντίθετο ἀπό τόν περίρρυμα στεβασμό και τήν περίφραμ λατρεία του πράξ τήν ἀποτυγχάνει, θίμας άλλης, σε θευκτόν άρα.

Είληρε κατρόφοτε, στό διάστημα τό διεκπένθιμο μερῶν, νά πάρη μιά διάρκεια στους γέρους. 'Ακρες μίστις είχε μιλήσει με τήν 'Αγνη. Προστιθήσει μάλιστα νά τήν μαλασθή με τό θρός είκεν πώλ πιέστην κανείς οξέρνα μέ έναν καλό, πολιό το φίλο, δύνα θρός μισθ άδιάφρο, μισθ γαλεστό. Δίν άποκαρπή για τά συγκίνιση, θίμας ἀπό τή θυτήση, πότε μαζί θάρρη για τά συγκίνιση, δύπις ἀπό τή θειά τή εὐχή άποκαρπή. Φίνες η δηγενεία του. 'Επειρει κιλας μήπως και τραχή τίνοται ἀπό ένα το λόγο.

Φάνηκε πολύ περσόπτερο ἀπό τό κίνημα πώλ λέγαμε.

Μιά καρικάκη, ο 'Αντρίας, θέτειρια ἀπό τό πρόγραμα, μετα-μέριμα μιά ή μάρα, συλλογίστηκε πώλ καλλιθεάς θέτειν νά πετσηχή μιά στηγμούλα στό ἀντιρυμό, και ίσως, πώλς έδειξε, στηγμέρα πώλ είναι σπαλή, πώλ είναι γυρούρη, βροῆ και τήν κοπέλα στή φωλατή της. 'Αποκαρπει δέν τό συλλογίστηκε δεδουλεύει, ἐπειδή στήν 'Ελεδίτια, μάλιστα στή Λαζάννα, στο κι ἀν δ προτεσταντικής βασιλέδει, δέ μαριάζουνε οι κερικαίες τους με τής ἀγρυπλίζιας, δύπις δέργτυλο νά κουνήσηση περή για ἀμάρτια και πρέπει νά κάθεται άλλη μέρα θηγανή σταθήση σου. Εκει ξεναντίς ο καλίνας, κι ο πατέρας κι η μητέρα κι ο παππούς, μι ή γιτούρας, κι ο φύλος, κι ο ἀρέτης σου, ήν είσαι δεύτερος, κι ο παππάς άδρος, ήα σε συμβούληφη, ήα σε παρκανήση κιλας τήν κερικού νά ξεφανώστες μ' δύπιο τρέπο θέλεις, στίνει νά μήν κλειδωθήσει νά δουλιάθεις, δύπις κάνεις τή δέρματα, παρά νά θρηξ έξη περίπτωτο, νά πάρεις τά βασικά μι γνώμους και δύσκολος, νά κατεβής στή λίμνη, νά πάτης τή κουπά,

η πάλε, σὺν προτιμεῖς, νό μείνεις μὲ τὸ κεφάλι σου στὴν καμπάτω του, μὰ νό μὲ βάρτες, νό κουβεντάζης, νό διυβάζης, νό πιλήγε, ἂν εἶναι δύνατο.

Σὺν παγκίδι τῇ βῆρη έστιν τὸν Ἀγνή, καὶ σὲ παγκίδι ποὺ σύνουρα δὲν τὰ πρόσωμε. Ἀπὸ ἑνὸς στοῖς διπλανόν, ἡρθεὶς βίζιται ἕνα παιδί, ἀγνόρεις δέκα Γρεκο χρονῶν, νό τὴν παρακαλεῖσγ καὶ πάνει μαζὶ στὸ σεργιάνι, κάποιο μακριά, σπου ὄρτρο. Δέν της ἐπέργα φιλέτα τὰς Ἀγνῆς, προτιμοῦσε, δέλι, νό τελείωσῃ ἐν δρόμαντίσιοι λουκουόμι ποὺ τὸ εἶχε ἀρχητημένο καὶ λαγκαρώντος νό διῆς τὸ τέλος. Τάχιστης δὲν τὴν ἄρνει — καὶ καλὸν νό τραβήσουντος οἱ δύο τους πεζοῖ, μὲ τὸ δύναρο τὸν καρφό, έστιν μὲ τὸ Κριτικό, δύοις εἶναι βουμάνιοι μαγευτικά. Διυδράστης, μάρες δρόμος, ἀδερφό, καὶ τραμαζέν, Ἀγνούλα. Βάλλησκε τούτοις τὸ ἀγνωράκι νό τὴν κυνηγήσην τάχις, γάρ νό τὴν πάσην, κ' ἔστι νό τὸν ἀστολούθητρο μὲ τὸ ζέρι. Ἀγρική στὴν τραπεζιέρα, Τρέχουσα τὸ λευκὸν τύροιο γύριφο τὸν τραπεζί, δύον ματηκέ δ' Ἀντρέας.

Ἐποπτεύει τὴν γέλαια τὸ ἀέναιο τὸ κορίτι, δὲ στάθηκε δύμας, ἀπιδή, ὁ σύντροφός της ἀλο κι ἀλο τὴν ἐπιτάρει ἀπὸ ποὺ κοντά. Νά σου, ματκία μου, καὶ δ' Ἀντρέας ποὺ βριγίνεις ἀξέρνα θυνθίς τοῦ μικροῦ. Τρεγύν καὶ τοῦ δέρχου του. Ἡ στρατηγική του ὀντόσσο ποὺ ποδέψια, μυροειδεῖς καὶ ποὺ μελετημένη ἀπὸ τὴ βιάτη τοῦ πατέροι. Αὐτὸς νό τὴν πάρη ἀπὸ πιστού, τὴν πῆρε ἀπὸ μητροτοῦ, κ' ἔστι βρεθήκαντος ἐδει τοῦτον τὸν μὲ τὸν θλίππον. «Ἀπλωτε ἀμέσως τὸ γέρματος δ' Ἀντρέας, καὶ μαύλεις σὲ νό τὸ ἀπλωτό δὲ φύλαντο ποὺ ἔπρεπε, — δὲν ἔπρεπε — γιατὶ ἔνα μηλό στρογγυλό στρογγυλό καὶ ἀπλωρόστιο τὸ γέρματος ντιμ τὸ ποιήσεται, λές καὶ γέμιλέ κούπε.

Μάλις τῶννοιστας στὴν φουργίτισσα του τὸ πωρούδ καὶ ταράχητος ροδερό. Ταράχητος ἀπὸ τὸ ρόδο. Ξακολούθησε

νό ταΐζει καὶ νό γελᾶ, μήπεται καὶ τῷ ἀποδισσούσῃ τίποτι. Μέσα του δημάς τρουρτούνια. Κατέλασμε τὸ τρομερὸ λάθος ποὺ ἔκειται. «Οἱ ἀνότοις! Νά ποὺ τὰ γέλαιασι ὅλα, ἵνα τὰ πτύχαινα πρίμα. Θάγχαστεν ἡ Ἀγνή, ἡ τῆς κυνηγήσας γήλακας δύοις δέξαιρε, ὃς τῆς ξεμαλογροῦστε τὴν ἀγάπην του, συγκαὶ στὴν ἡ τὴν ἔρωτα στὰ περά του. Τάχις, ποὺ νέρζης; Δὲ διαρέσται; Μέτρε νό γυρισῃ νό δέσι τὸν κάτιμο, τὸν ἀνυντιδητό τοῦ ποὺ πάσι καὶ πάνων ἔστι τὰ κορίτα, στὸ στῆθος.

Ταύτης ἀρτὰ μὲ τὸ νοῦ του δ' Ἀντρέας καὶ ἔργαση ὅλεσσα γηράτης τὸν τραπέζη μὲ τὴν Ἀγνή καὶ τὴν τάχιρα, προσταθμώντας νό συμμαζάνδης ἀξέρνα τοὺς τρόπους του, για νά δειλῆς τέλη ποὺ ἀκέποντο τὸ κίνημά του τίποτα δὲν εἴτανε, ποὺ τὸν ἔργαντας καὶ τέλειωσε. «Ἡ Ἀγνή ἔργα καὶ δέσποτη, θυμωμένη ὅμως δὲν ἔνικαζε, δέστε νό κακημένη δ' Ἀντρέας σὲ νό τὴν γέλαιας πομπατάκι. Μά δὲ, ἀνησυχία του ἀναποδογύμπτε πολλὰ τὴν καρφό, δέσκε δὲν Ἀγνή καθητε τὴν καρεγγάλεττα ποὺ βρισκόμενη κοντά στὸ παράθυρο καὶ διλασί.

— «Φρίσουσα τὰ τραζίματα. Σύμερα δρεῖξη γιὰ περίπατο δὲν ἔμεινε. Θὰ μάτινος ἔσσος νά διεβάσται ἓνα βιβλίο ποὺ δρεῖται.»

— «Ορεξει, γιὰ περίπατο δὲν ἔχει, συλλογιστανε δ' Ἀντρέας, περάσνοντας καλά του. Εγὼ τῆς ἔσοφα τὴν δρεῖται. Βγάι καὶ τὴν ἐρυζιά μου, τὴν κατέστρεψα.»

Πρέπει νό τὸν ἀρέσουμε τὸν ἀλεύτη νά τὸ βλέπε τὰ πρόματα ἔστι. Πολλὰ φυσικό, ἀρρών ἀγκυστούσι κ' ἡ ἀγάπη μας ἀποθολόνεις τὸ λογικά μας. Εμεις ποὺ παραπροῦμε καὶ αργούνταςτε, ἀσυγκα ἔστρυχε νό φυγαλογγίσουμε, ἔστρυχε ἔστρυχε νά φυσιολογήσουμε τὴν Ἀγνή μας.

Τὸ ποὺ περάστην στάθηκε ποὺ τὸ περίρημα τὸ κίνημα τοῦ βρήκη τοῦ καλλ.

Παράδειν, γιατὶ τὸ κίνημα δὲν ἀρτεῖ δέλιον τίς Ἀγνῆς καὶ τῆς ἔκοπας τῶντας τὴν δρεῖται για κάθε διεπέδεται. Νά

τραπέζητη στή γωνιά τες, νά διαδίσῃ, νά το μόνο πού της έπειρεγε τή στυγμή ἔκεινη. Καθώς τόμαζε κινήλες κατόπι ο Αντρέας, κάτι τέτοια και παρόντος, κάτι γαυγλόδικα κ' ἀρσανάρικα, δὲν τά ξένλε ή κέρη, τά μισούσε μελλετα. Μία φορά εἶχε ἀποκτήσει κάποιους στη Γενεύη, πού χωρίς νά ξηρήθη παραπάνω τό πινόι, ἐλέγη πούς στάθμη μαζί της ἀγρύπνοις. Δουλειές τόπες ή 'Αγνη σ' ένα πλούσιο σπίτι, κι ἀγνωτο μαζί είναι ποιεί τάχυτρια — κινήλατα ή λόγια, δὲν δέρνουμα — πούς έκαιε ή πού γιρέζε νά κάμη ό ἄρχειος ἄρρες. 'Όποιος έν είναι, συστά νά τηλειωθή ίδω πόσον δέρτηται πόντα, οι δέν δελαδή άφοροισιν την ἀγάπη, βρίσκεται νά είναι ή φανταξιας τής γυναικες, περόντερα ἀσύρη τοῦ κορυτοῦ, πού δέν έμαθε άπα τα μαράτα της, στὸν θάντορ, νά δένθερνται τις γραμμας, νά δένχωρην τις ρέματα, μάτενής της πρακτικα, πάρα σκα τα θερά πού νά τάποταλγει, σε νά τάποκαται σύντροφο, μέ τρόπο πού ή δὲν τῆς φύνουσιν τίποτα ή τῆς ράβουσιν τάρκτα.

- Ή 'Αγνη ἀπαργής εἶχε μορφωσις δριτη γνώμη γιὰ τὸν Αντρέα ή ἀν προσματε, ανέτυπαν ἀγαπήν και γάλοιες εἴχε μορφωθει μέστη της μοναχή της. Τὸν περινότες γιὰ δυο γίνεται καθώς πρέπει. Γίτοντο και τῆς γημάτης τὸ μάτι. Νά σου ἀξηρχα πού τῆς φανερωνόταν άλιτελα διαρροετικός. Φοβόταν μήπως θηγ και τοῦ λόγου του δέρτερος Γενεύης, πού νά μη φέρει! Οπότεσ νά μη ταῖς δέρψηρης πούς ιστα ἐποιήση τούδεν τό κάμεμα τοῦ Αντρέα μέ το κάμεμα τοῦ Γενεύης, πού ἐννοεῖσται γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς εἶχε μιλάστι, πρώτη φορά συνέδεν μέ τὴν απόφη τοῦ Αντρέα τὴν απόφη τῆς ἀγάπης. 'Ἄς δηκήσουμε ποὺς ἀνήκερα της, ἀνήκελτα της, διορρη, δέρματη κ' είνοισι ἔνοι, είνοισι δύο γρονό παρένα καθὼς είπαντα, δουλειές μέτω της και ή ταρσούλα, πού στὰ κορίτσια μάρη της δὲ δουλεῖσι, τραβή μαζί της και τὸ αἰστημα. Μηροει τὸ λοιπό,

τὸ γέρι πούς ἀγγίζε τὸ στάθμος, νάγγιζε μικ στάλεσσα και τὴν καρδιά.

Τη παρκούλα της, ή ἀναπόντερης πεύρη, τῆς ἀγάπης, ή καλή της γνώμη γιά τὸν Αντρέα, μά το πόλι ούρθος; της μήπως τέτοιας ένας θέρωντας ἀργίτης τόλλοδος μαζί της, τέλι καταποταλέξουν, θέλγας νά τὸ υποβιαστή, στὰ λιμέριας τοῦ ἀδελματου θεοῦ.

Καταλέλι οὐλαδή πούς ίνως νά τη νευτιμίστεται ο Αντρέας, Καλ πεύρη μάλιστα, δημις κι εν είναι, μάτι μπορετε νά μή συγχίνει, και πεύδη το στό τοῦ 'Αντράς τῆς φωνήτας άλιτελα διαρροετικό άπο τὸ στό τοῦ Γενεύης, άπιλινο ούλου νόδινο μέστη της πόσηνδια σηματιά στὸ άπο τὸ νοτιημέττεται πού Έλαγε γιά τὸν Αντρέα.

Άτη λιγο, τη σπιτικές ἀργά ή 'Αγνωστα μας, θερέπω κιλάς πους θάργεται νά τὰ μαλτά μέ τὸ νου της, άπο τὴ στηνης πού τῆς ἀποτέλει κάτι ή στόρ 'Αντρέας γιά τούτο υπόθετο ξακουλούθετο τόπες νά τρέχη γήρα στὸ τραπέζι, και νά μή φινεται θυμαμένη · συλλογισμένο είπενται τὸ παιδί μας.

'Οτηπεις άπο δυσ, άπο τρεις βδομάδες πήγε στοῦ 'Αντρέα ή 'Αγνη γιά τὰ συγύρια. Σ ἀρτη γέλατην ο φύλος, σὰ νήματα πούς δὲν ήτα πάρη. Μήτη τῆς πέραση. Πήγε, δημι πού θέλεισται άπο τὸ ξερτάσικο. Πήγε, γιατὶ γέρος της νά πάρη, νά βοηθήση τὴ θειά της. Δουλειά της και ή τὴν ἀγάπηθ; Τί τάχη; Νά μήν πάρη γιά τὰ προγετεύσαντα; Καλά, έδω είμαστε. Μή τὸ ζεύρη δὲ μάς πιάνει κανένας. Βέβαια θιμας ποὺς πήγε μέ θερόπετη, πήγε μέ τὴν ἀπόρτη, νά μήν δικαργήσουν τὰ πελλατικά έκεινα. Και ίσως ίσως ή ἀπόφασή της στάθμη ή σωτηρία τοῦ 'Αντρέα, έπιοντη κατάντησε ή 'Αγνη στὸν θέρωπο πού βάζει στη ζώνη του μαχητήριο μέ κουμπώρια, προσμένοντας νά πολεμήσῃ λουκους κι έξερη βρίσκει μπροστά του ἀρνι.

Αιωμένος ὁ Ἀντρέας, ὅτε τὴν εἶδε, ἡμερος, γλυκός,
ἀγαθός, ἔρνι, ἀδερφός, δὲν τὸ είπαμε; Τὸ κατάλαβεν ἡμενὸς;
ἡ κοπιλλὰ καὶ τῆς σφρετοῦ ὑπερβούσια. Εἴναι συγχώρεις στὸ
σπουδαστήρι του, τῆς ἐλευθερίας λόγου καὶ πού,
ἀπάλλον. Κάποτε πάλι, φθύρως μέσω στὸ δόντια του τὸ
τενοῦ του Schubert. Τόκων πτωδες, γιὰ νὰ καμοκῆ
πόλις τάρχε τὸ συλλογίστηκα να τῆς πῷ καὶ γιὰ τὸ σκοπό.

— « Άλληντα! Μου ἔμαθες τὶς προβλλές του τραγουδούς.
Νὰ σου μάλιο σίγαρα καὶ γώ ξαν! »

Τραγουδοῦν νὰ τῆς μάθῃ! Γυνὴ έγι; Τοτεών τάπτακά
της, χρίνοντας μια στηγμούδια τὴν βουρτσιτσά, πού ἔπεισε
τὸν ἄντριο του τὸ γραφεῖο τῆς Βίργινης, ἐνῷ συλλογιστή-
μινος, με ωλίση ἀξειδιάλυτη καὶ μωστική, μὲ φωνή τὰ
χάριτα, τῆς ἑστηθῆτος ὁ Ἀντρέας τοὺς στήριγμας κ' ἔνων ἔνων
τους σπάσικε. Μιλούστε, λεσι, ὁ ποιητής γιὰ κανέναν
ἄλμωπο δυστυχούμενο, πού ἔζερνα μπροστά τοι βλέπει
ἶναι πλάκτη μὲ τὴ γάληνη γραμμήν στὸ πρόσωπο του, μὲ
τὸν οὐρανὸν στὸ μετανῖον του περγαμένο. Λαγχάρτα τύχει
ὁ ταλαιπωρός νὰ συγκάρῃ τὸ πλάκτη τόγχηθ, η παρουσία
του εἶναι ὁ ἀναστατωμένος του. Της ἀπρόσων, μὲ πόνο, μὲ
ἡδονή, τὸ μάτι του καὶ τὴν κερδίν του, ἐκεί, ἐκεὶ νὰ
κάθεται πάντα. Νὰ γυρίσε, ἀγ! σπιντες του ἔνων, τὴν πόρτα
πίσω της νὰ σφραλοΐσει, καὶ νὰ διώξῃ ἀπὸ τὸ στήθος του,
νὰ διωξῃ ποὺ κάθε βαστόν εἶναι, νὰ πληρωματίσῃ τὸ εἶναι
του διο ἀπὸ γαρά δικαίου της.

Ἐπρεπε, δύο τῆς τὸ ξενιάλιξ ὁ Ἀντρέας. Συγκινημένη
ἀκρότητα καὶ ἡ Ἀγνή. Ήδη νὰ μάνι τὸ δεῖχη, ἔξαρνα βρῆκε
στὸ τραγουδού μαζί του, κ' ἔτοι δίδυνε ποὺ ἔζερνα τὴν
φυγὴν της, ἀφοῦ ἔμαγε ἡ φωνή της μὲ τοῦ Ἀντρέας τὴν
φωνή.

Treib' an den Schmerz aus dieser Brust, Voll sei dies Herz
von deiner Lust, von deiner Lust!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Στὸ λιμενί.

Στεκτήνε πάντα ἡ Ἀγνή, ἀπὸ τὸ ἀντίθετο μέρος του
διπλοῦ γραφείου, κατέντυκε στὸν Ἀντρέα, ζέσια, τὸ γεράκι
της καὶ τὸ διού ἀκουομπισμένα στὸ ίδιο ἀπένα τῆς
καρεγλίτσας, διποὺ ήταν καθέτεκεν ὁ Ἀντρέας, ἐν ἔξαρνα
πήγαινε νὰ δουλέψῃ στὸ Κηλαμένι του, στὸ ποθητὸν του
γραφεῖο τῆς Βίργινης, καὶ τραγουδοῦσε συντροφικά του
ἡ Ἀγνάλλα, μὲ σηκώνοντας τὰ ματάκια της πρὸς τὸ ταβάνι
ἀφῆλα τοῦ σπουδαστηριοῦ, διποὺ κάνουν τὰ παιδιά, τὰν
τὰ βάζουν νὰ τραγουδήσουν σκολετό. Τόκων δύοις ἔκεινε,
ἔτη, ἀπὸ κρύσιο της φυγάρματο τῆς πιδωτότης, γιὰ νὰ
μὴ βλέπῃ τὰ μάτια τοῦ Ἀντρέα, πού ἔδην καὶ χωρὶς
νὰ τὸ βλέπει, τάννουσιδε μέσω καρεγλίτσας στὸ δικαίο της. « Αγ! καὶ τὶ μάτια! Γλυκά, πονεμάνα, τακλεπαπαρέμα, μ' ἔνα δύο
ἔξαρνα ποὺ γνωλίζουν στὸ βλέφαρο τους, ἔνω τραγουδοῦσες κι
ἀρπάς μ' ἔνα αιστηρά πού σου φάγησε τὴν κερδίδ. Καὶ μὲ
τὸ νοῦ της ἐλεύσει ἡ Ἀγνή, ποὺς νό τος καὶ τόντικακήσεις τὸν

κατάλεπε ἀπὸ τὴν πρώτη μέρος, ὃς καθὼς τὸν εἶδε τὴν κερική ἐκείνη, Τάρα, ναι, εἶχε μπροστά της ἕναν τίμονος, ἵνα συνέβη ἀλλωποτό, ἵνα ἀλλωποτὸν οὐδὲ εἴναι καὶ καλός, ἀρού συγκινεῖται, ἀφοῦ κλαίει, ἀλλὰ καὶ ἔναν ἀλλωποτὸν δυστυχισμένον, ποιεῖ ἔξει ἀπὸ τοῖς λόγον; Δυστυχισμένος δην φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ τραγούδι του. Γιατὶ τάχα νὰ διαλέξῃ τέτοιο; Σύγουρα γιατὶ ἀνταποκρινότανε σὲ καμιά θύηρη του μαρτυρή; Ἀρέ, δὲν τὸν ικανὸν πῶς τοι τούτους τὴν στροφὴν ἰσπουτεὶ τὴν ἄγνωστη κοπελλά, νὰ διώλην νὰ διώλην ἄλλη! ἀπὸ τὸ στήθος του κάθε ἔνον κακῷ; Λαπούνος, εἶχε κακούνος. Καὶ ποιεῖ δὲν δηλεῖ; Μήποτε τούτη ἡ Ἀγνῆ μας δὲν πῆρε κι ἀρτῆ τὸ μαρτυρίο της ἀπὸ τὴν κοινή μας, ἀπὸ τὴν παγκόσμια συνορα; Καὶ ἀνύπικλα της συλλογόταν τὸν κατακεμένο της τὸ λαυρό. Κόντρες μάλιστα νὰ κοιτᾶν, μητέ καὶ δέχεται νὰ τὸν κρήψῃ — καὶ σύγκαιρα φοβήθηκε μηπονούσης πάλι ὁ Ἀντρέας.

Πάλι καὶ ἔρχεται στὸ μισθό μας ο λογαργός με μίαν ἀρρότητη γλυκοφράδα, ἐπειδὴ ὅσα μᾶς γρειάστηκε ἀλλάζει καρπὸ κατεβατὸ γιὰ νὰ τὰ ξεδιαλύσουμε, ἀπεριάθινα μέτα της στὸ διάστημα ἓνδις δέρτροπλεύσου, ὀλαβό, στὸ διάστημα ποὺ θέλουμε γιὰ νὰ θυγάλιρ ὁ λάρυγγάς σου διὰ νόσους καὶ μιὰ λέξη. Περιέρχο κιώλας ποὺ ὅμη τραγουδούσους διάσενα, δὲ δυσκολεύσαντας ὀδιόλου νὰ συλλογίσηται γιὰ τὸν Ἀντρέα συρὸ πρόκλητο — ἔλεινα δὲ ποὺ ἀνεφέραμε καὶ ποὺ μιλάνωντα Ἰωάς νὰ μήν τολμούσε νὰ τὰ διεκπεισθῇ τόσο ξάπερα, διόπις τὸ καταστρόψαμε στὸ γρηγόρι μας. Ἰωάς αὐδούν καὶ χωρὶς τὸ τραγούδι, χωρὶς τὴν ποίηση, ποὺ τοῦ ἀνίγνει πάστους κακιούργησις, διεφρεστικός ἀπὸ τὸ δικό μας, κάπιτε πέσμασθούς ποὺ λέφεται, ποὺ ἀνέβρεται πετά κι φυγή σου, Ἰωάς χωρὶς τὴν μονοδική ἱκανή τη μελωδίας, ἡ Ἀγνῆ μάλι σιγῇ νοιώνει μέσα της γιὰ τὸν Ἀντρέα τόσο φυγόδεσμη συμπονιά, φυγόδεσμη τόντοι, ἀφοῦ συγκρίνει, πάσι νὰ

ἀροῦ ἔνταξε ταίρι ταίρι τὴ δυστυχία της; καὶ τὴ δική του. Ήδούσι μελλοτόπος χωρὶς τὴ μουσική, χωρὶς τὴ δύστεση που στὸ σπλάγχνα της ἡ μουσική γεννούσε, θάττων ἀγαμνά τὸ λόγο ποὺ ξέμυγε μέσαρνα τοῦ Ἀντρέα καὶ ποὺ τὰς ἔφερε ἀνέκραστη, ἀντύπωση.

Οἱ Ἀντρέας τὴν κοίταζε κι ὅλο τὴν κοίταζε τραγουδώντας; Στὸ σπίθιο του οἱ φορτούνες οἱ πάλις, οἱ ἀπελπιστές, οἱ ἀγόνες, τὰ νὰ πέρπανε, σὲ νεράζει σάρηνα δὲ Ἀντρέας τὸ ἀνέλπιστα ἐν λιμένι. Τὴ θωρούσε τόρα, τὴ θωρούσε μὲ τὰ μάτια του, μαρούτο του. Έκείνη ποὺ ἀπὸ μαρκή βάστουντας, στὸ σκοτοῦν, τὸ φανόρι της Σωτηρίας, γιὰ νὰ τὸν διόγκωση στὴ βρόση ἀλλάργη της τρακιμάδας. Καὶ ποὺ στοκτώντας ὁ φάρος ὁ λατρευτός; Ἀντέρου του, καλά, στὸ γραπτό μοντέ της λαγγάρας; ποὺ ἀργὸν τοὺς ἔδινε τόρα τὴν Εἰρήνη καὶ τὴ γαλάζη. Ήπει τὸ λοιπὸ νὰ μήν της χρησιώτη τὸ λατρεια του; Μὲ μὲ τὶ τρόμο, μὲ τὶ κίνηση, μὲ τὶ λόγο; Τοῦ ἔρθισε τὰ λόρια μοναρχῆ τους:

— «Ἀγνούσλα, ζέρεις τὶ συλλογούμενο; Συλλογούμενοι κένο πού λίει καὶ τὸ τραγούδι. Κατόπι, μαράρα, ὅσταν καὶ σύ, δημος ὅλα τὰ κορίτσια, δημος καὶ τὸ βρῆση τὴν ἑσυχία της καρδιάς τη γλυκιάς, δημος καὶ τὸ ἀγαπήτης, δημος, Ἀγνούσλα, καὶ σύ ἀγαπήθε... τότες, τότες, νὰ τὸ κατέγυρε, οἱ δόλιες οἱ λαδοματιές σου θὰ γιατρερτούνε· νὰ ἀγάπη νὰ σου τὸ γιατρέφερ· ...»

Ἀλλάργησε δὲ Ἀντρέας ποὺ χωρὶς νὰ τὸ κάμηρ πίστησε, στὸ τέλος τῶν τελών της τὸ πρότερο, ὅτι ἐλέγει μάρτα του ἀπὸ τὴ δέρτρη μέρα ποὺ τὴ γνώρισε. Τέλος τὸ συγύριστα λιγάκι, ἀνοιστάς, γιὰ νὰ μήν την τρομάνῃ, της τύρερα σὲ νὰ ἔλειπε τὸ κοινόντα γιὰ ὅλα τὰ κορίτσια, σὲ νὰ ὑπονοούσε τὴν παντρεά της, ἵνα μόνο τὸ νὰ βάλῃ τέτοιο πράμα μὲ τὸ νοῦ του, τὸν ἀναποδογύριζε, τὸν γκρεμούσε κατὰ γῆς. Μπορεῖ δημος Ἰωάς νὰ τοξίφη

ἀρτί, ὁ ρόδος του, νὰ διώσει στὸ λόγια του δύναμη περιστέρη, τὴ δύναμη τοῦ πάνου.

Ταρχήτηκε ἡ κόρη πολὺ. Ἐπειχει κιδάς νὰ τὸ πῆ δ' Ἀντρέας τη στηγμή πωὐ ἡ ἀμαρτὶ πέντεν νὰ σηκώσῃ τὸ χεράκι της ὃς τὸ λαυρὶ της, νὰ καταλάθῃ ἐνὶ εἴρης πάντα τὸ μεταβοτὸ της τὸ μαντιλάκι γύρω στὸ λαιμό, νὰ τὴ σπειάζῃ. Τὸ σήκωσε καὶ γὰ νὰ κρυψῇ καλύπτερα τὸ γύρο τοῦ λαιμοῦ της, κουκουνώντες μὲ τὰ δέργυτα της.

— «Ἄγ! μήν τὸ λέτε ἀφτὸ! » τοῦ κάνει καὶ τραβίται λίγη παρέκαι, νὰ μήν τὴ βλέπῃ, ἵνω γχάρι καὶ δυσαρέσκεια συνέπεια Σωτηραράντεν στὸ πρόσωπό της, δυσαρέσκεια ποὺ γνώριζε ὁ Ἀντρέας τὸ δυστύχημα της, τὴν νεροτὴ της, γχάρι πωὐ τῆς ταξὶ πάς μικρά δὲ νὰ φινέσαι τίποτα.

Νὰ μὴ φάνισουνται μικρά μέρα οἱ λαβωματικά της! Νὰ γίνη τέτοιο πρόγεια μικρά μέρα δυνατόν! Μέτη τῆς πέρας ποτὲ της. Η παπιθήση της είτερα ποὺ έσται θὲ πεθάνη, έσται θὲ τὴ σαββάνωσην τὴν ἀμαρτὶ, ζάχαρη, οἱ ἀρωματικέντες διποὺς ἔγιατε, Δηλαδή καὶ τώρα, Σωτηρίς ἄπο τὸ λόγο του Ἀντρέα, δὲ θέρξει μὲ τὰ σωτά της τὸ παιδί, πάς τόντε θὲ γειάνω, ποὺ τόντε τὸ δέρμα της θὲ στρώνει.

Ο νούς ταξιδεύει πάντας καὶ μοναχός του, δέγμες νὰ τῆς Κατήτη τὴν δέσμην ἐπινὴ δηλὼ τὴν ἀπορευτικήν, στης δείτερας, βάρυτοτε στὴν τραπέζαρια γὰλ λογαριασμῶν της, δὲν ἔπικε μικρά στηγμούδια νὰ τραγουδᾶσθαι λογιών τραγουδίων, βίβεια, ποι τυχεῖν δημοτικού του Ἀντρέα τὸ πρωινό — γιατὶ ἔκεινο τὸ πρωινό του Ἀντρέα τὴν δύναμη καὶ τὸ λόγιο τοῦ γιὰ τὰ λαβωματικά. Τοῦ κάκου! Εθράζε μέσα της, έθραζε ἡ Κατή. Ήρμούσε ἡ νόστη πρὸς τὰ ψών. Τούρα μάλιστα ποὺ στὸν οὐρανὸν ἀγνόεστεί ἡ νάτε, ξαρνικά τὴν ὑπέλιθα, ποὺ νὰ μήν κάμη φτερά, νὰ τὴ φτάσῃ; Δὲν τὸ ὑποβάστηκε λίθος ὁ Ἀντρέας

τι δρόμους ἀπρόδρομους, αἰθέριδους, μεγάλους, μ' ἔνα τοῦ λόγο, δινούσι στὴ φωταξία τῆς κάρτας. Νάγκαπτη! Νάγκαπτη! Ποῦ νὰ τὸ ποτέψῃ; Ποῦ νὰ τὸ παπολάθῃ τὸ ἀπαγορεύμένο τὸ ἀγνόθι; Δὲν είναι ἀξία νὰ τὸ χερῆ, σημαδεύμινα, γχαλασμένα, στηγκατομένα, διποὺ εἶναι ἀπὸ τὴ Μοίρα. Τὴν ἀνάπτη, μιὰ φορά, τὴν εἰδή. Τὴν εἰδή στὸ Γενεθλίο τένιο ποὺ γι' ἀγάπη τῆς μιλούσε. «Ομορφη ἀγάπη!» Κατέλιπε δράμας ἡ Αγνή. Ο Γενεθλίος βλέποντας τὸ λαιμὸ της καὶ μαθώντας τὰ κακίστατα, στογάτηκε πάλι στὴ καπάντα της τὶ ἀξίωση υπορρέει νέρη; Στογάτηκε πάλι νὰ τὴν πάσχει, νὰ τὴν ἀπορύπληξῃ, ἐπειτα νὰ τὴν πετάξει, πρίμε νὰ συνὶ ποτὲ καὶ γειτούσι. Πούς τὴ διέλιπε μὲ τίποια γχάλια; Τιμή της ποὺ γιρίζεις νὰ τὴ διέλιπε;

Απὸ τότε τόνισουνται ἡ Ἀγνή πάλι στὸς ἀντρες δὲν τρέμειν νέρη διμπατούσιν, καμιά. Τέ γλυκοπίκουνες γιὰ ποὺς ἀγρίεις ποὺς σπασούσι τους, γιὰ νὰ τὴν καπολύσουν, ἥπα τοὺς ἀκούσῃ. Πρόστιγε τὸ λόπον καὶ στοιμάνων τάρτη της. Γιὰ τοῦτο τὸ δυστρίπτησε τέσσα πολὺ τὸ κάριμα του Ἀντρέα τῆς καρακέης ποὺ ἤρθε επίτει τους. Νὰ δημά ποὺ τόρα γνωτένων ἀλλάς δημότες, τούρα είναι καλός, καλός καὶ λυπημένος · τὸ μάτι του τὴν κοίταζε μὲ πόνο, τὴν κοίταζε λές μὲ δεστίλα, σὲ νὰ μήν δηλεῖσθαι ἡ ματιά του νὰ τὴν ἀργήσῃ, ὅρη τὸ γχάρι του ματίς σύν τις προσάλλες. Μὰ τότε γιατὶ νὰ τὴν ἔπιστε τόσο δυνατά στὴν τραπέζαρια δισα ίπα, δημοτεῖσθαι πάλι ἡ Αγνή καὶ τὰ μεταπράσσουν μὲ τὸ νού της; Πούς ξέρει; Μπορεῖ νὰ τόχουνον ὅτι στέρεα τὰ τέτοια γάλ λογαριά, νὰ μή δημονού καὶ μεγάλη προσοχή. «Αρχιζε νὰ τῆς φινέσται ἡ ἀμαρτία ποὺ μικρή, ἀφρότο τέξ είρης φανῆ ἀπὸ ἀκρη σὲ δέρμα, διαφορετικό. Καὶ τὴν παίρνειν ἀνάποδα λογισμού. Τέχα εἶναι, εἶναι διγανός νὰ τὴν ἀναπήσῃ κανεῖς;

Νὰ τὴν ἀγκάπτῃ ἄρτος; Καλά, εἶναι νάγκαπηθή μιὰ τακτικήν; Διὸν τὴν βλέπει πῶς είναι;

Καὶ σκηνώθηκε ἡ Ἀγνῆ. Σηκώθηκε, πῆγα σὸν καθέρτην. Σέσπειρε λιγάνι τὸ λαϊκό της. Ντράπηκε, θυμάντας τὸν Ἄντρα.

— « Νὰ ξέρει ἄχ! πῶς είμαι όλη μου! »

Ἐννοοῦσσε ἡ δύστυχη τὸ μέση της καὶ ἔνα μέρος τοῦ ταξιδοῦ της. Περίεργο τὸ τὸ εἶπε καὶ δὲν τράπεται. Μήτρα τῆς τὸ παράστημα ἡ σειρή της πῶς ὁ Ἄντρας, γάν νὰ ἔργο πῶς είναι ἡ μέση της, ἐπρέπει ρωτικά νὰ δημιᾷ. Ήπού νὰ πάρῃ ὁ νοῦς της ἡς ἐστι; « Ας παρατητήσουμε ὥστόσο μι τὶ σιγανή καὶ ἀδέσποτη δύναμη, μέση της, οὐδενών ἡ ἀγάπη. Κῦμα κύμα προγυμνώμενον πάσσου νὰ ἔργειλεται. Νά ποδὲ δίσταζε νὰ τυλλογιστῇ τὸν Ἄντρα τὴ σιγηρή τὴν ίδια ὅπου τὸ συλλογύσαντα τὸ κορμάται της. Τὸ πόσιούσαί ίσως εἶναι ποὺ τὸ συλλογύσαντα ἄθεα, αὐτὸν μάλιστα πόσιο παρέβαινο δύσιν. Λας προσπορθήσουμε μάλιστα πόσιο ἔστερα νὰ ἔδυσαλμενομενοὶ τέλεσσιδέλλαται. » Η Ἀγνῆ, στὴν ἡλικία της, δὲν ἀγνοοῦσε τὸ θέμα γάμου. Τὸ κάτευτε δὲ πῶς ὁ ἄντρας της, ἀντιρρείτα, θὰ τὴν θυρούσε, θὰ τὴν γνωρίζεις θιώς είναι. Καὶ δρας μιλούστε ἔξεργα γιά τὸν Ἄντρα, σὰ νὰ μιλούσω για τὸν ἄντρα της, ἀρού τὸ παραδεγμένον πῶς μπροστεῖς τάχη νὰ τὴ γνωρίσῃς ἔτοι καὶ ὁ Ἄντρας. Μὰ νὰ μὴν ἔργωσάμε καὶ τὸ πόσιούσατερο· τάκεν ἄρτα, γωρίς ιδιά νέγρη, ποὺ τὰ κάνει. Παπκίζουμε στὴν ἀνάλιτη μας νὰ πάσσουμε τὴ σάνη τὴ γρυπή πού τοπολίζει τὰ φτερουδάκια τῆς πεταλούδας, μὲ τὸ μικροστόπι γυρίζουμε νὰ πάρουμε τὰ κουκάλια τῆς σκόνης ἵνα ἔνα. Καλά. Μόνο νὰ συρνούσουμε πρώτη πῶς ἡ πεταλούδα σῦντὸν ὑποφάδεται πῶς ἔγει ἀπένα της τίτοιο μάλαμα.

« Ενα στοχαζότανε πάντα, ἵνα τῆς φαινότανε θεοφάνειρο, ἀμα τύχηνα κάποτε νὰ ὀνειρέσται καὶ παντρεῖται, πῶς

ἀδύνατο ίσια ίσια νὰ παντρερητῷ ποτὲ της, ἐπειδὴ σίγουρα πάντα νὰ τὴ σιγηνώστεσσε ὁ δινέρας της. Φενταρία της ἀρτό καὶ τίποτε ἄλλο. Δὲν είπενα διόλου τὸ κορμάται της γιὰ νὰ τὸ συγχρέσῃ, δὲν είπενα τόσο τρομερές οἱ λαδιούσατές της. Μὰ τικίνη, μὲ τὴν κορτασίτση την ἀντιληφθῆ της, τὰ παρατητώντα στὸ τραγούδι τὰ πράματα, οἱ βαθύδια κιλαῖς ποὺ πολλές φορές, ἡ ὅταν πλάνιταις ἡ ὅταν πλένονται τὸ πρωι, πάρη πόνος καλύπτει νὰ σπωταθῇ πορτὲ νὰ μίνη δημιεῖσα — καὶ τόλεγα μὲ τὰ σωτά της.

Καὶ ἡ ἀπέλαυνσι της, ἡ πίκρα της, τὸ κρυρό της τὸ σπαλέτη πραγγένεσσαν ἀπὸ λόγους ποὺ βαθισμαχαλάγητος. Στὴν ἡλικία της Ἀγνῆς, μεγάλη σημασία δὲ δίνει κακών στὸ κίνο ποὺ ὀνομάζεται σώμα· Σίδιμη περούτηρο τὸν φυργή — γωρίς ἔνοπλεται νὰ περιπλήρηται πῶς ένα είναι καὶ τὸ δύο τους, ἀρρώ, ὃς πορεια τολλάχιστο, δὲν εἶδε κακίς φυργὴ δίχως σώμα, μπροστὲν νὰ προστέσουμε μαλιστα πόσιο κακίς δὲν εἰδεῖσθαι σώμα δίχως φυργή, μικρὶ καὶ ἡ σπηλερή ἐπιστήμη, γυρίζει νὰ μάς ἀποδείξῃ, πόσι ηδή μετα τους ἔχουνε ὡς καὶ οἱ πάτερες ποὺ καὶ δάρτης ἀλλάζουνε μέρος τὴ μέρα, γεννούσαι, μεγαλώνουνε, πεθαίνουνε, ζύνει τὸ δούτο, καὶ φυργὴ θὰ πέρι ζωή.

Κοντά στὸ νόο της ἡ Ἀγνῆ, δὲ φιλοσοφεῖσα. Γιατὶ, δέστο λίγο, ἔργαρίζεις στὴ Δημητουργία φυργὴ καὶ σώμα, τόσο λίγη, διερρόδη έγουνε καὶ στὸν ἀγάπη ἀναμετάξει τους τὸ σώμα καὶ τὴ φυργή, ἀρρώ δὲ βγάζει ποτὲ τοῦ νάγκαπήση κακές δυργή ἀπόμαται, οὐδὲ ἀλλούργο σώμα, πορτὲ ξιναντίας, ἀν δὲντρας ἀγαπᾶ τὴ γυναικί καὶ ἀν ἀγαπᾶ ἡ γυναικά τὸν ἄντρα, ίσια ίσια θὰ πέρι δημιουργεῖται ἀπὸ τὸ λόγο ποὺ υπάρχει, έρι τοσάκης στὴν φυργή τους, μὲ καὶ στὴν φυργῆ τους ἀσθόη τὴ σπάραμα, δηλαδή στὸ σώμα τους, κάποια διαφορά. Η Ἀγνῆ, ποὺ δὲν τὰ παραβάνουν τὰ τίτοια — καὶ μάτια τὰ παραβάνουν ἀφετὲ οἱ γυναικεῖς; — ἡ Ἀγνῆ

ἀπελπιζόταν πού μπορεί ἀξέρια, ὅπως τόπωνται κιόλας, νὰ δοκιμάσῃ μαζὶ τῆς κανένας πανελυμένος τὰ συνηθισμένα τους τὰ μοιραίρικα, πώς θὰ τάξισθη δῆμος οὐδὲτούχη κ' ἡ παραιτημένη, νὰ χαρῇ τὴν ἄγκην τῆς καρδιᾶς.

'Ἄγ! τὰς καρδιᾶς οὐ ἀγάπη! Ἀγ!' νὰ ξέρρες πός βρισκεταις κάποιος ποινινά, κάποιος πός σε συλλογίστει, πός είναι δικός σου, πός θὲ σου τὸ λέπει ποὺ ίσως σου τὸ τραγουδῆ — ἔτσι; καὶ γὰρ τραγούδη τώρα μιλούμε; — κάποιος πός μετα τὸ κρύψει σῆλα, ποὺ μίσος του κιλεῖται, πός θὰ πόρερε πολλά, πός θάγησταις, πός θάγησθήκεις, πός θάπτεται θήκης, πός ζητὸς μόνος, πός ίσως γιὰ τούτο κάποιες κάνεις κάπια παράξεις, μὰ ποὺ τὸν ἀγάπην σίγουρο τὴ γνωρίζεις, πός θὰ νοιάσθῃ ἀπὸ ἀγάπη, πός θάγη κινέτη μίσος, μιτελάκτο, πός κ' η ματιά του ἄγ! οὐ νὰ μήν τούμη νὰ σ' ἀγγίτην...

'Ετσι καρδιολογούσθε ἡ Ἀγνή, κ' ἐνώ καρδιολογούσθε, κ' ἐνώ μάτηρας οὐ νὰ τόπωρε απὸ ἑποφή γεννων, λίγο καταπέλαζε ἡ γεννικὴ ἐποφή σε ἀτομοιοῦ δύο παιρνει, δύο κάποιους ποὺ Πέργη πρώτα, γνωστές ἀξέρια ὥριμάνιν, πολλὰ ὥρισμένον πρόσωπο, γνωστὸ μας, γειτονικὸ της πρωτεύου, γνωστές Ἀντρέας μόνο ποὺ μὲ τὴ καρδιομένη ἐκτίνει τὴν ἀρσείαν τὴ γυναικότητα, δὲν πρόφερει, ίσως, μιτεὶ μὲ τὸ νοῦ της δὲν τὸ συλλογίσθη τὸντούρης του.'

Πικίντυα δινιφρά, καρδιολογήσατο πικίντυα, γιὰ ἐνα κορίτσι, ἐπειδὴ ἀμύνα ἐδῶ δὲν ἔχει, ἐπειδὴ τὸν κίνυστο δὲν τούτη βλέπει. 'Οταν ἀξέρια, δῆμος ἀκολούθησε τὴν περίφημη τὴν καρκινή, ἀκολούθησε τὸ γέρο του καὶ πάστης τίποτος ποὺ θὲν πρέπει, μιτεὶ ἀμέτοπος νὰ προρυθῆ τὸ κορίτσι, ἀροῦ ἀμύνας καταλαβαίνει τὶ τρέχει. Παίρνει τὸ γέρο καὶ τὸ σπρώχυνε μακριά της· ἡ φέρδης κιόλας. Πώς; Ήλεις δῆμος νὰ πάστης, πώς νὰ σπρώχης μακριά τὸν ἄνιο, τὸν ἀπορριθμόταμό; Πώς; νὰ φύγῃ

ἀπὸ τὸ νοῦ του; Μὰ πώς κάνει νὰ τὸ συλλογίστης πώς θὰ συνέρει νὰ φύγῃς; 'Απὸ ποῦ κι ὡς ποῦ; Άλι γυρίζεις κανένας μαθήτης οὐ σ' ἀρτάζῃ ἀπὸ τὸ μήποι. Γρύπεις ὁ λογαρίθμος του, δὲ νούς του γυρίζεις νὰ τοῦ ἀρτάζῃ τὸν καρδιῶντα ποὺ καὶ τὸ μάτητο τονιώδεις, γιατὶ ἀδύνατα νὰ νοιάσης τὸ αἷμα ποὺ στὶς φλέβες σου κυκλοφορεῖ, τὸν ἄρρεν ποὺ ή κάνει του κάθε διεπερόλεπτο βρύκει καὶ μπάζει.

Κατόπι ἀπὸ δύο τρεῖς μέρες ποὺ πάγιαν τργκάνη νὰ συγγίνει στοῦ 'Αντρέα καὶ ποὺ ὁ 'Αντρέας τῆς μιλούσσε πάντα, μὲ τὸν τρόπο του τάρα τὸν θυσηρό, τὸ γλυκόν, τὸν ἀπότομόν, κατάπτεις ἀνάτη της τόντος νὰ συλλογίστει τὸν 'Αντρέα καὶ τὸ λόγιο του. Τὸ λόγιο του ἄγ! Ἀνάγκη δὲν είχε ἡ Ἀγνή νὰ τραπεζίζῃ, νὰ φοβήθῃ, νὰ στοματώῃ τὰρπι της, νὰ σπιναρήθηκαί ποὺ τάχα τὴ μαρτυρούσσεν τὰ λόγια του κάτια πράκτα, ποὺ δὲν ταίριαζε νὰ τάκουσῃ. Τεμουδιά δὲν ἔθρηνε ἀπὸ τὸ στόμα του, μήτε γιὰ δρυστικά ποὺ μήτε γι' ἀγάπη. Μὰ γιατὶ κιλεῖς νὰ πάστη τίποτας κωδίνεις; Νὰ τὴν ξελιγνάζῃ, νὰ τὴν πλανέψῃ, ἀρτὸς δὲν ζητείει. 'Αρτὸς τὴν ἀρπασσούει. Τὴν ἀγγεπούτη λαλά. Νὰ τῆς τὸ μαλογήστη, νὰ μήν της τὸ μαλογήστη, τὶ πιρούτη; Νά, τοῦ ἔρτανε ἡ ἀγάπη του. 'Άροῦ ἐναντίλεγετο πόσες ὑπάρχει, τὶ ἀλλο γυρίζεις; Θὰ φανῇ. Κι ἀλλήτικα ρυστόκεις ἀπὸ τὰ λόγια του μονάχα, ρυστόκεις γυρίς τοι ρωμαίη, χωρὶς ἡ Ἀγνή νὰ γριευτεῖ νὰ κατατάξει, μάτητος γιὰ τὴν ἀγάπην ὁ λόγος, ἐπισθὶ ὁ φύλος λαλούσσε γιὰ χίλια δυσὶ ἀδιάφορος, γιὰ τὸν καρδι, ποὺ δὲν, μάτη γιὰ τὴ φρογή, φυσικά του δῆμος λαλούσε, οὐ νὰ τοῦ δίλουν, μά κατι λάζη ποὺ τὴν ἀλεγει κινήτη, ή καρδιά.

Κάποτε θέρισται νὰ τῆς πηρ καὶ κάτι ἀλλά. Μὰ τίκνει καὶ τοῦτο μὲνα δύος τόσο ἀπλό, τόσο ήμερο, ποὺ δὲν ἔμαιας δύοις ή φάλόγια κατέβασεις νὰ τὸν καίρι. Εἴναι πούλης ἡ Ἀγνή τὸ ἀντίθετο γραφεῖο, τὸ ἔργο με πάντα, τὸ γρά-

φιο τῆς Εἰρήνης — καὶ ὁ Ἀντέρες έται έται τρελανόντων
ὅπου τὴν ἔβλεψε νὰ ζυγώνῃ ἐπὶ μερικ — ἐπὸ λαϊσόν ἡ
Ἀγνή ἐπικύρτε, παρθενότας ἑνὸν τὸ δάκρυό τῶν τάντυκι-
μενα τοῦ γραπτού, πολὺ πότερα θέλεν τόντις, ἀρρώ-
ποτε τοῦ δὲν τάπικος ὁ φίλος, ἵνα κάποτε, δημητρί-
ειδεμενοι καλέχε, σπικτανὸς ὅρινο μὲν της χεράκι ἀκούμ-
πιστέντα στὴν ἥρηγη ἀπόνια τῆς καρεγλίτας, ὁ Ἀντέρες,
ζέλερης καὶ ζηγονίστα, τῆς ἑνιγμῆς τωρὸς πράκτα ποὺ
δικῆ τους καθηρέθη σηματικὸν δὲν είχαν, μᾶ ποὺ τοὺς δύνε-
ται πικτατὸς διάταξην τὸ αἰστήμα του τὸ κρυμμένο ἢ τὸ κρυ-
πτόφερο, παρόμοιο τὸ θές μὲν τὸν κολυμπητὴ ποὺ στὰ
μουντοπάτια, τὰ σμαργδένια τὰ νερά, φωνεῖται καὶ δὲ
φάνεται τὸ ἄστρο τὸ κοριμ του.

Τέοις μιλούσε το φίλος ποὺ ἀδόλει κι ἀπτικόπτει μιλῆ-
μ' ἑνὸν φίλο.

— « Δέν ξέρεις πότο ἡ Λαζάννα, η Λαζάννα του ἔστενα,
ἡ πατρίδα σου, μοῦ δρέστει. Ἀγ! τοῦ λόγου σου εἶσαι νία.
Χαμπάρι δὲν ἔρεις τὶ φωροῦνες, τὶ ἀνεμοζάλεις μᾶς
ἔχουσες δερμάτων καὶ παραδαρμάτων, τοὺς γέρους ἤρες.
Εἴσα κ' ἐπού, καχημένη μου Ἀγνή, πολ ἔχεις καὶ δύνα-
τον νόστημα. Παράδειστος ὁ τόπος σου, ἡ λίμνη, ὁ οὐρανὸς
σου, ἡ ἀέρας ὁ δυναμιστικός. Σι δεβανόνι ποὺ τὸ γιαρέται
κανεὶς ἀσύρια καλέντερα, δέστην καὶ μέντον κόντεψε νὰ
πέλκησθε στὴν θέλασσα τῆς μανισμένης. Βλέπεις τὶ ὥραια
ποὺ μωρολογῆσε κανεὶς στὸ σπουδαστήρι μου. Κάπου κάπου
μωρολογῆσε κανεὶς μὲν τὴν κεραβλένη, τὴν πανιμένη του
τὴ θείτα, γιατὶ συγχρὶ μὲν έπιστην σπαναγύρια. Μὲ πολὺ¹
πολὺ ἔρκειο μοῦ ἔργεται νὰ μωρολογῆ μαζὶ σου, Ἀγνούλα.
Καὶ τὶ καλὸ ποὺ μοῦ κανεῖ! Βέδους ποὺ δὲ γνωριζόμενατε
γρόνια, κι ὥστεσσον σοῦ ἔργα μὲν ἐμποτούνη, τὰ νὰ μεγα-
λώσουμε ὄνταμά. Καὶ τὰ ντέρτια μου τὰ περιστέματα καὶ τὶς
λίγες μου τὰς χεράς, ἀρρότον κατατάλαξη στὸν τόπο του.

— γιατὶ ἀλλήθεια δὲν τὸ φαντάζεσται τὶ λαμπτὴ ποὺ εἶμαι
δέο — εἶναι, ὅλε μᾶς μου, θερήσω σὲ νὰ μὲ περιχώρη ἐνα
περάσμαν φυγόφρομπτο καὶ γλυκό, νὰ τοῦ τὸ προφέτων.
Ἀγ! εἶναι δόσκαλο, κακήμεν, νὰ ζη μόνος κανίνες· θέλει
ἀπεκούπιται καὶ θέλει βοηθεία, ν.

Μὲ δικτεταγμένο τὸ φιλόμερε ὁ Ἀντέρες, καὶ πειρέγγο
ποὺ τὴν θέα τὴ στιγμή, σὰ σπουδασμένος ὀδρώμενος ποὺ
εἴπεις, μέσα τοῦ ἀνατίναχε τὸ περίφερο τοῦ Ἀριστοτέλη,
τὸ φίτι, μονάχη μὲν οὐν γαλεπός ὁ βίος!

Κάτι θὲ σῆ κι ἀρτό, άκι πού ἡ φύρη του τεράζεται,
νὰ θυμάσαι τὸ Σταγείρη, σὰ νὰ ταράχησαι κ' ἀδοκι του
ἄπο κανένα πόθενμά του ἀπομιά, τὴν ὥρα ποὺ τοῦ ξέρηγε
τέτοιος λόρο.

— Ἡ Ἀγνή, ἀπὸ Ἀριστοτέλη, ἀπὸ Νικομάχεια ἡ ἀπὸ
φιλοτερού, ὄμοια δὲν οὔγει. Δηλαδή, φύσοφρις τῆς ἔμαθε
τὸ δυστύχημα της, πείρα της στάληκα ἡ ἀνημονική της,
ἴπιοι καὶ τῆς Ἀγνής, όμοια τοῦ Ἀντέρες, δὲν τῆς ἀρκού-
του τὸ μωρολόγια μὲ τὴ θείτα. Τόνοισις τώρα ποὺ
τίκουρη ἀπὸ τὸν Ἀντέρες. Στὴν τελετρικὰ του τὰ λόγια
μάλισται, τῆς βάνκης σε νόσκουμηται ιενά δικέναι ποὺ τὸ
συλλογίστηκε τόπες φορές, μὲ ποὺ τὴν ἔμπραστη δὲ βρήκε
ποτὶ της νὰ τὸ διεκτυπώῃ, όπως τὸ διατύπωμα τώρα ὁ
Ἀντέρες. Ξέρησε ποὺ τῆς τόλεγε τόσο ζατείρα καὶ δὲν
κρατήγη.

— « Ἀλλήθεια εἶναι, ἀγ! ἀλλήθεια ποὺ μόνος κανεῖς νὰ
ζήσῃ δὲν μπορεῖ! »

Τὸ φιλότερο ἡ Ἀγνή μὲ μιά πεποίθηση ποὺ συγκινήθηκε
ὁ Ἀντέρες. Κοντοτάβλημα. Τὴν ἀγκαλιά του, ἐκείνη τὴ
στιγμή, λαγχαρούσε νὰ τῆς διστάξῃ, τὰ νὰ πέσῃ στὴν
δύκαλα τοῦ ἡ αγαπημένη, καὶ καὶ νὰ καταλάσῃ ποὺ εἶναι
ψύλος της ἀρτός, πόλες μόνη της δὲν εἶναι, πόλες μόνη δὲ
δὲ τὴν ἀρτήση πά.

Ἐννοεῖται, δὲν τόλμησε εύτε κάνε νὰ τῆς δεῖξῃ πώς του πέρατε τέτοιος λογισμὸς ἀπὸ τὸ νοῦ. Μὲ καθὼς εἰπώμενοι καὶ λόγοι, εἴναι μέσον μαζί, μέτα μας συνυπάρχουν διάλογοι ἀπρόποι ποὺ συγχρὶ ὁ ἔνας γαμπρόι δὲν ἔχει ἀπὸ τὸ τί κάνει ὁ ἄλλος, κι ἐτοι, ἐνῶ ἔνας Ἀντράς στογαπτικὸς δέσποζε, πρόστυχος στὴ κυνήγια του, ἔνας δέσποτρος Ἀντράς, ποὺ ἀστόχησες, ἀδιστηγτος, τῆς πέταξε μὲ πόδες τὸν ἀσκόλουθο λόγο, ποὺ ἔμοιαζε σὲ νὰ μην εἶχε πετσό
καρποῦ μὲ τὸ δυοῖς τοις.

— «Ἐγώ, ἄγω, Ἀγνούλα, θὰ σου τὶς γιατρέψω τὶς λαβωματικὲς σου!»

Ἀδύνατο νὰ τῆς τὴν τίποτα ποὺ κατέλληλο, ἀφοῦ ἀπὸ τὶς λαβωματικὲς της προερχόταν ἡ λύπη τῆς ἀπομόνωσης. Ἀδύνατο πάλι ἡ Ἀγνή μὲ μήν μετρ ἀμέσως στὸ νόσημα, θυτερὶς ἀπὸ κάποιο ποὺ τῆς εἴχε διδούλωντες τὶς προβλέψεις, δηλαδὴ ποὺ οἱ λαβωματικὲς της ἔμοιαζε σὲ καταπάτουσαν ἀπὸ τὴν ἀγάπην. Τὸ λοιπόν, ἂν ὁ Ἀντράς λέει τώρα πώς θὰ τὶς γιατρέψει, τὶ σημαίνει αρτοῦ; Πώς θὰ τὶς γιατρέψει μὲ τὴν ἀγάπην του, ἀρά πώς τὴν ἀγάπη;

Κατάλαβε τόσο καλά ποὺ λατρύζουμε, ντράπηκε, κακίνιστε, τρέβηξε παράμερα, κάτι νὰ πουντίσῃ, ποὺ τάχυτο δέχεται, ξαναγύριστε στὸν τόπο της, τὸν γραφεῖο τὸ περιφρύνοι, ξαναπάτε τὶς ὄμιλια μὲ τὸ φύλο, ἐπειδὴ ἀρχαὶ νέγχε μαζὶ του περιστέρα θάρρος, τὸν κοιτάζει καὶ λέει στὴ μάταια, σὲ νὰ τῆς δρεῖς μαλιστα νὰ τὸ κοτάζῃ, κι ὁ Ἀντράς, θύμερα, πονετικά, ὅπως συνήθεις, μὲ κάπιο φάργιος ποὺ ξαρπικού στράβωναι καὶ περνούσσουν. Αντεὶ νὰ τρομάζῃ, ξένανταις σὲ νὰ γρείσῃ νὰ δηγὸν ποὺ κοντά, τὶ πράξη είναι ποὺ κατεὶ ισεὶ μέσος. Ἐτοι δὲ καὶ ἡ πεταλούδα ζυγάνει ἀλλά της τὸ φύλο.

Παρατήρησε ὑπότοσο κάτι ὁ Ἀντράς ποὺ τοὺς διυπάρτητες καὶ ποὺ φεβδίζεικε. «Οταν τύχουν νέργεταις ἡ Ἀγνή,

δυὸς τρεῖς, ἡς είναι καὶ πεντετέρη μέρες μὲ τὴ στερά, ὅπα πεγγαίνουν ἡσάλοι, ὥηλεκη ἐνοχολούσσουν τὶς κοινίστες ἀναμαρταῖς τους, σὲ νὰ μάλι τὶς εἴχανε διεκομμένες δὲν ἀλλαζεῖ ἡ φύγοι, διέτετη τὶς κοπτέλλες. «Εἴλα θὰ πού ἡ διετούσα δὲν ηδίλει νὰ μνήσηρη πάντα μὲ τὸ γέρο, μήπους ἀξέρνα πούνε πάις τεμπλίσαται, πώς δὲν κάνει τὸ χρίσιο της, πώς ἀγίνει τὴν κομπούνη, τὴν ἀνυψόλατη τὰ να κοπάζῃ στὴ θέση της. «Ἐγειρὶ τὸ φύλοτό του ὁ κοταζάνος. Άλλες φορές πόλεις δὲν ἐργάζονται ἡ Ἀγνή, γιατὶ τόντις είχε κακὰ ἔχεινική δουλειά στὸ φραγκόδιο της. «Οταν ὁμοὶ περιστούσει διῳδεὶς μέρες χροΐς νὰ είναισθων, τότες δὲν δίειχε τοὺς λίσσους τρόπους μαζὶ του : είσκαν σύν το δεύτερο, τὸν κομπούδερο, τὸν ἀστρίουρο, σὲν ἀδέξιαν στὴ κυνήγια της, ἀπτή, τοῦ ἀνακραμμένου, λέπτερα, φαρδώντα πάντα σύν τὸ ζήναρρο, τὸ ἀπόλιτο κορίτσι. Λέξ μαλιστα κ' ἔβρισκε πώς προγένεται πὼν πέρα παρὰ ποὺ ἔπρεπε, σὲ στράτη ὅπου βρέθηκε νὰ βαδίζει, μὲ τὸν Ἀντρά, καὶ τώρα τόκωνε πὼν σωτατὸ πάρη, διὸ τρία βίβλιατα πίσω.

Πρόβατα πολὺ φυσικά στὸν κορίτσια, πὼν τὰ ήξερε καλλαζεῖ ὁ φύλος : ἔργει πώς δὲν συρρέουν στὸν ἄντρα νὰ παρατελλογιοῦνται τὶ τούς γίνεται, τὰ θηλυκά, παρὰ πολὺ πού σίγουρο νὰ τὰ παρασύρῃ έτοι μικρόρα! Ή μικρά ἐνοιεῖται πρέπει ἀδέξια να φυσά, εἰδομένη ἔγειρα καρφ καὶ ἡσυάρεις, ἔκινο λίσια λίσια ποὺ πάθεινε ἡ Ἀγνούλα μαζ. Χίλιοι λογισμοί, χίλιες σκεφθόσσεις, χίλιες φρονιμάδες τῆς κρυπτογόνωσης ποὺ νὰ πρά την καρδούλα της, τι λέσι, ὅπως καὶ τὸ πολούσιον μέσον της, ἐπειδὴ πολὺ γλυκά τῆς φαντάνουν τὰ λόγια ποὺ ἀρχαὶ παλὲ κ' ἡ καρδούλιτσα της νὰ φύσειρε, ἀν καὶ λογαριά ἀξιούσκρητη ἀνώμαλη φωνή της. Η ἀλλη, φωνή, τῆς φρονιμάδες ἡ φωνή, γλυκούσσει πὼν δυνατά. Ιαφέ, τὴν μηριούσει, κατημένη, καὶ ποὺ διὰ στεκτα-

τήσουν ἄπει; Εἶναι πλούτιος καὶ τὸ κερδίκεις τὸ φωμί του μὲ τὰ φυροφρεπτικά του. Εἶναι μητέλητρός του. Εἶναι ἀφριλοῦ ρήγονος θήρωνος. Μπορεῖ καὶ νὰ παιχῃ.

Ποιὸς τάχα; «Ο 'Αντρέας, φυσικά. Νά τὸ λοιπὸν ποὺ στὸν 'Αντρέα πάγκανε ὁ νούς της, τὴ στηγμὴ δύοντα ἀπὸ τὸ νοῦ της τὸν έθηγαν.

Βίβλιον πόλεις ὁ λεγάμενος κάτιον ήταν σκάμπαζε ἀπὸ τέσσαρα φυγολογικά, πών εἶναι τὰ φυγολογικά τέσσαριν τέλος. Βίβλιον πόλεις τὸ κάτιον κάτιον, νὰ τοῦτο βιαστούσες, δὲν τὸ πέτρες δὲ πών ἡ Ἀγνῆ θὰ τὸν ἀριό μὲ τὰ τοστά της καὶ θέρμην. Μὰ τὶ τὸ θέλει; «Ερωτιμένος. 'Απο τὰ βάσανά του κιλάς τὰ περιστεμένα, τοῦ εἰγεί ἀπομενεῖ μιὰ ἔξωτητος ποὺ ἡμούτε τὸν ἀρρώστιον. Τὸ περασμόν ἔτρανε νὰ τὸν ἀναποδηγήστρο. «Έτσι ἀκολούθησε λοις λοις μιὰ σορὸς ποὺ εἴχενη περάσει τέσσαρες μέρες ἀλάκαιρες, δίχιας νὰ φανῇ σπίτι του ἡ Ἀγνῆ. Τόρες μαλισταὶ ἡ κακὴ του τύχης ποὺ δὲ οἱ εἰ δικαιώμαζε γιὰ νὰ τὴν ἀνταμώστε, δὲν τὸ κατεδρόνει. Ή θείτε η πούς ξέρει; κριθεῖται. Μέτρα του πάλι ὁ 'Αντρέας ἥνω κάτιον. Παροιεύστηκε ἡ κοπιλόλη τὴν πέμπτη μέρα. Τὴν κατέβη. Απὸ τὸ πρόσωπό της κατάλαβε πών κάτιον ἐπρεγγ. Σγκρόκη, δέκα μηνίκες ἡ Ἀγνῆ στὸ σπουδαστήρι, νὰ τὴ γυμναστήρ, καὶ καθὼς είχε τώρα συνηθίσει ἀπὸ λόγο καιρού, τῆς πρέπει τὸ γέρακον της πού καποτε τὸ κρατοῦσε διὺς τρίς λεπτά στὸ δινό του, δινό καὶ τὸ χλεύει μιὰ σταλιά. Κατέβη τὸ τράβηξε καὶ συνέψας, γιὰ νὰ μὴ φωνεται τέλχα πών τοῦ φέρνεται τέσσο φυγεῖ, τοῦ κανεὶς γελάνεται, σὲ νὰ μην εἴγε ἀκολουθήσει τίποτε περάσειν ἀναμεταξύ τους.

— «Καλλί, ἀλλάθεια, βιάζουμεις σήμερα καὶ πρόπτει πράττε νὰ πάω νὰ συγρίσου ἀπόνου.»

Καὶ τὸ στρίφτρι, ζηγρὶ ἀπὸ τὴ βάσην, πάρκ νεραπότανε ποὺ σίγουρο ήταν τοῦ λύπτος τὸ κάρμαρο τὸν καπημένον.

Καὶ τὸ λυπτίζειν, ἐσὺ κορίτσι, ἔναν ὅντερα, τὸν ἄντρα ποὺ σ' ἀγαπᾷ, ή τὸ ποὺ σὲ νὰ τὸν διχαπᾶς καὶ τοῦ λόγου του, τότε, νά, πώς νὰ τὸ πούρια; δίποτε καὶ ἂν εἶναι, δίποτε καὶ ἂν τὸ πόργις τὸ πρώτα, εἶναι βιβλιότεσσα, ναΐσκη, βασιλισσα ἴστο, τὸ κούτσι, ἐπιστή τὸ κάτιον κάτω ἀπὸ σένα ἐργεται τὸ κακό ποὺ κατατάραβε τὸ ζηλεύειν σου, τὸν προτάττειν τὴ λύπη καὶ τὴ γαρά, ἐννὲ ἔξουσιάται. Συνέπεια εἶναι ποὺ μὲ δηλ ου τὸν καλεσόντα, μ' δηλ ου σὲ δέλιον ἀδρόη τὴ μετάνοια καὶ τὴν τηρούτη, τοῦ κάκου! ήταν καμπροστή, κάποτε καὶ τὸ περιφραγμένο. Λίξ κιλά μέτρα ποὺ πώς ὁ δυστυχίσμανος πού μ' ἔντι λόγο, μ' ἔντι κίνημα, τοῦ μάρκαν τὸ γαμβρόγελο του καὶ ποὺ κοίταξε γέμον ἀνήματος, ποὺ σὲ προσμένει, τώρα λές πώς γινόνται ματάκια μου, νὰ γιγνόσῃς, νὶ κάτιας, σὲν τὸ νεβλατστο πυρομόσκι, λευκολιθίδεις τὸ γαμβρόγελο ἔνων στὰ γελιά του πετρωμένου του γαρέντα;

«Αναγκαλάζεις καὶ πάλεις τὸ λοιπό μὲ τὴν ιδέα, πώς νὰ ἐργαζη τοι ἀπὸ σίνα κρέμεται, καὶ πιώτερο ζωις — λοις, περικλέω, σιγηφάρα δὲ λέμε — λοις πιώτερο ἀπὸ τὸ συναίσθητα τῆς δύναμης σου, παρὰ μαζί καὶ τὴ συμπονία σου τὴ γυναικεία, η γυνώμη σου ἀλλάζει, κι ἔστι ποὺ βιαστικά τὸ κατείρνεταις, τοῦ ποὺ ποὺν βιάζεται νὰ γιρίζει στὸν ἀπλοτυμένο, νὰ τοῦ δύστρε βινθίσει καὶ παρηροία.

Μὰ φανάτει τι θὲ πῆς, σὲ γυρίστες καὶ βρήξ τὸν ἀπελπισμένο του γαρέντα;

«Έτσι τίπειται ἡ Ἀγνῆ. Θεάξεις ποὺς τὸν πρωινὴ ἔσιν, τὰ συγήρα της ἐξει ὀπάνω, στὴν κρεβατοκάμπρα, δὲ θὲ σταθήκανε ἀπὸ τὸ πόλιτηγμένα της, ἐπιστή ὅπες βέβαιος πώς δὲ βαστάζωνε. Καὶ δημοι, πάλι ὄργανε νὰ κατίθη, ἀροῦ ὁ 'Αντρέας δὲν είται πιὰ στὸ σπουδαστήρι του, ὅπα μπήκε ἡ Ἀγνούσια.

Οἱ Ἀντρίδες, μάλις τὴν εἶδε ποὺ τραχυσύνης τὴν πόρτα κι ἔπιβανε, γωρίς νὰ τὸν ἀρέσῃ οὔτε κάνε νὰ τὴν πιάσῃ τὸ γέρον νὰ τὴν καλημερίσῃ, ὁ Ἀντρίδες ἀπελίστηκε στελέθειας ποὺ ἐλεγε κ' ἡ Ἀγνή. Καὶ φρόνιμος ἐγένεται. Η ἐπιέπιστη τὸν ὕδηγης περίφραξε. Διὸς μποροῦσε νὰ στρατηγὸς ὁ ἀδερφός τίμους ποὺ κατέλληλο παρῆ νὰ τὸ στράτη. Γιατὶ μὲ τὸ στρίφιμο τοῦ καπλανούδης κατὰ σπουδαῖον. Διὸς τῆς εἰργῆ πει ποτὲ του ἄντρας ποὺ τὴν ἀγαποῦσε. Ακόμης ληγώντερο εἶναι τοῦ Ἀντρίδες ἡ Ἀγνή, πώς τὸν ἀγαποῦσε. Κι ὅπερα νὰ τοῦ ποὺ ἀξέρινον κακίσουνε, σὺ δύο ποὺ ἀγαποῦσαντα. Κλήρη κακίσουνε πρώτη ἡ κοπελλά ποὺ τραβήγαντα. Κάκισουνε τύρα δὲ φίλος ποὺ δὲν τὴν πρόστιμεν κ' ἔργανε ζέση, ποιεὶς ἔρεις ποῦ; νὰ σεργιανήσῃ μὲ τὸ δίγυρος ἔλλο. "Η μήγαρος είπενε θυμωμένης;

Οὐ ποὺ τὸ συλλογίστηκε ἄφτο, κι Σεμιατούμενη στάζει νὴ Ἀγνή στὴ μήση τοῦ ἀδείου τοῦ σπουδαστηριοῦ. Ἀρμέτος τὸ βέβρος της τὸ πρώτο τοκαΐστηκε. Πλέι πιο τὸ γλυπτό της, πάλι πιο ἡ περιφράνια ἡ σὺν προτυμάτε, ἡ ἐπιρύθμηση της, ὃταν ἔτρεξε στὶς σπάλες καὶ δὲ θύλης τὸ γέρον τοῦ Ἀντρίδες. Τύρα ἐμνησκε ἀκίνητη, σαν τὰ ρουστίρα, μπροστὶ στὴν καρβέλη του γραφείου, όπου δὲν τὸν ἔβλεπε πιά. Τύρα ξαναγινόταν σωτῆ γυναίκας ἡ Ἀγνή, ξαναγινόταν τὸ βέβον τὸ πλάστημα ποὺ κάποτες μάλισταν, κάποτες ἀντιστέκεται, κάποτες θὰ εσῦ σηκωθῇ κατάντητηρος στὸν τὸ φυρωτόνα, μὲ ποὺ ἀμά διη, ἀμά κατελάθῃ τὸν ἔντερο δυστρεπτηριόνα, θυμάται ἀμέσως τὸν ἄγνο τὸν πρεσβιτηριό της, τὸν ἄγνο! Τι δὲ θύλης νὴ Ἀγνομέλα μαζί, νὰ τὸν ἀντέμανε ἀξέρνα τὸ δόρυ, νόπομάντεσθε ἀπὸ τὰ μωσίδα του τὶ τοῦ γυνόταν μέστη του; Κατεριότακε μαζίς τὸ πρόστυχο, δὲ κακοναθρητηριόν τοῦ κορίττου ποὺ δὲν καταδύτηκε τὴν καλλιμέρα του; Τὸ ηὔρεται δὲ τὶ δέργεντας ποὺ φαρνήστε μαζί της.

Τι δὲ θύλης νὴ Ἀγνομέλα μαζί, νὰ τὸν ἀντέμανε ἀξέρνα τὸ δόρυ, νόπομάντεσθε ἀπὸ τὰ μωσίδα του τὶ τοῦ γυνόταν μέστη του; Κατεριότακε μαζίς τὸ πρόστυχο, δὲ κακοναθρητηριόν τοῦ κορίττου ποὺ δὲν καταδύτηκε τὴν καλλιμέρα του; Τὸ ηὔρεται δὲ τὶ δέργεντας ποὺ φαρνήστε μαζί της.

Τὸ ηὔρεται δὲ ἀκόντητη, ἀρσοῦ τὴν τῶλαις καβλές, πώς γράψεται βάσωνα, πώς πέραστε γράμμια δυστυχητέναι. Καὶ πηγάδειν τοῦ λόγου της καὶ τόσο ἀδιάντροπη, τόσο δύσκα, γιαλιστάκινον τὸν ἀδρωπό, τὸν πικράντε. Τάκούστες; Σημαντικό νὰ τὸ σκεπτὲ τέτοιο πρᾶγμα, πώς είναι στὴ δύναμη της διάλογης, νὰ πικράντε ἐναντὶ Ἀντρίδες, στὴ δύναμη της τὸ λοιπό καὶ νὰ τοῦ γλυκάνεται τὸν καρπός. "Εσει λίγος ἡ κλαστίτης ποὺ συνέβανται λέει τὰ μιὰ ὑπαρξή με τὴν δύλλην καὶ ποὺ στὴν ἀργῆ μάλις φωνάντε, ἀργῆς τύρα ν γίνεται σωτό, γερό σκονί. Διὸς ξεχωρίζε πιά ἡ Ἀγνή τὸ φίλο τὸν ἔφαρτο της.

Καὶ μήδε οὐδέποτε πάσι ἀκεῖ κατάντησε. Ξενεντίας. Νὰ τὸ βωτόνες, θὲ τοῦ ἀποκαρνάτων πώς τέλειωσε πάλι μὲ τὸν Ἀντρίδες, καὶ νὰ θύλεις νὰ μάθεις τὶ πρᾶγμα είναι ἀρτὸν ποὺ τέλειωσε, σίγουρο πώς θάρσηντας βούθη, μήδε μπορώντας τὸ προσδοστήρα. Τέλειωσι, νά, θὲ πή ποὺς τόκιμα είπαμε ἀπόφαση, ἀλι, μόνο νὰ μάνι ξενάρβη σύμερα, δυσοί είναι νὴ Ἀγνή σπίτι του, μά καὶ τὶς κατοπινές μέρες, δυσοί ἔρχεται τοῦ λόγου της νὰ συγκυρίσῃ. Φρόνιμα, ποὺλι φρόνιμα τάπτόραστο μάλιστας ὁ ἀρέτης. Τέλος ηὔρεται. Νά, η τιμωρία ποὺ τῆς ἔπειται.

Τὸ ποὺ περίρριψε εἶναι ποὺ τόντις ἀπεράστει δὲ Ἀντρίδες νὲ μάλις παραδέσκεται πάλι στὴ συγήρια της Ἀγνής· σὲ τοῦτο ἀπένναν δὲ γελάστηκε τὸ κορίττο. Γελάστηκε ἀπέννα στὴν φυγική τη διάθεση ποὺ βέβρεψε πώς είχε· γιὰ τυμαρία, φυστά, μήτε ζήτημα. Ο κακόμυρος δὲ Ἀντρίδες, δὲ είλης δρεῖται καριά νὰ τιμωρήσῃ κακόντανε, νὲ τιμωροῦστε πρώτα πρώτα τὸ δίον τὸ μούστουνο του. Μὲ μῆτρα ἀρτὸν συλλογίστηκε. Τὸ ζεῦδε του, ὁ θύρωπος, ἀρσοῦ θύληκης νὴ Ἀγνή, ἀρσοῦ κοταζέ τὴν πόρτα τὴν σφαλογιμένη μὲ διακριμένα τὰ μάτια του, σπασθήκε δὲ Ἀντρίδες καὶ βρήκε δέση τραχυσύνην; Λογικός δὲ Ἀντρίδες· ἐργάστε τύρα δια-

δογικά δὲ ἀράδα τῆς στερνῆς στροφῆς τοῦ τραγουδισμοῦ, ποὺ
τὴν πρώτην στροφήν, τὴν στροφήν τῆς γαλάχηνος, μετέβαλε τὰς
δύο συνακόλουθες, τὶς ἀρίστους μὲ τὸ νοῦ του τῆς Ἀγνῆς.
Νά του πιὰ καὶ τὸ τέλος.

Ἄγ! ή στροφή ἐκείνη καὶ τὰ λόγια τάμεταρρεπταῖ! Τὸ
τελείωμα, λέει ὁ ποιητής, τὸ ματιώνος μου, ποὺ ἡ φρεγ-
βούλη σου καὶ μόνη τὸ φωτίζει, ἄγ! Μᾶλις νά μού τὸ γεμίσῃς
ἀλάκυρο, Μᾶ!

Καὶ ποιῶν θερέειται ἡ ποιανής την ἀρίστους ὁ Αντρέας
περπατώντας, τὴν στροφὴν διού πέραμε τόσο πάθος καὶ τόση
λατρεία; Τῆς Ἀγνῆς; Ογή! Τῆς Φιλάρας; Τῆς Φιλάρας
ποὺ τὴν ξελαγγάζεις, ποὺ τὴν παράστασε, ποὺ ἔκπλαστας του
ἀρρέστωτας, ποὺ πέλνει ξατίας του! Νά, μὲ τοὺς πειθαρ-
μένους τοῦ πρότιτου ζῷο. Τί πάσι καὶ γραῦεις τοὺς Σωτή-
τούς; Είναι τὰ μάτια του μαθήτη για νὰ γκριζουνταί τὴν
ἀνοίξεις καὶ τὸν ήλιο; Είναι για νὰ υπερούνταν τοῦ ματοθρη-
μάτου τὸ φῶς, ποὺ ἡ καρδιά δίποι νὰ τὸ θέλειακρίνην στὸ σκοτάδι
τοῦ τάρους καὶ νὰ τοῦ δοστὴ λάρμη κανουνύγχια. Τοῦ ἀξι-
ζουντος θάνατου. Κατά δίκαιον καὶ τὸ δόμωμέ της ἡ κοπιλόλο.
Τὰ φτωτά ὁ ίδιος; τὰ δυστυχήματά του ποὺ ἀλλα τους ἔχουνε
μικρή πηγή, τὸ θάνατον τῆς Φιλάρας, καὶ τὸ δάκτυλο της ποιός

τὸν ἔφερε δῖξι ἀπὸ τὸν Ἀντρέα; Η Φιλάρα του, ἀν εἴτενε
πάντα κοντά του, δὲ ήταν γνωρίζει τὴ βράδυα, δὲ δὲ δοκιμάζει
μαζί της τὸν πόθο του τὸν τάρσογο. Άλι θερόβιταν κατόπι
να σωριστεῖ σύσσωμας στὴν Λαζανά, ὅπως πίστεται στὴν
ἀρχαιότατη ὁ κυματοθύρμανος, ἀροῦ ἐπιταγεῖ τὸ καρδιό του.
Δέ δὲ τοὺς συνιταγμένους λαλὴ ἀλπιόνες νάράδη καὶ πάλι σὲ
κανένα λιμάνι τῆς ἐργυγίας. Θὰ τὴν ἔριν τὴν φυγὴν του
νὰ τέρπεται, νὰ ήσυχητεῖ, φωλιστράνην ἐκεί ὅμως χρήσης
την ἀγάπη, τὴν μεγαλύτερη. Καὶ ποτὲ μαυρική, τόσο σπα-
ραγωτά, τόσο πονημένα δὲν ἀντέχειται στὰ αυθικά του,
καθὼς τάρας ὁ ἀλλάζοντος ὄμοιος δόλου τοῦ είναι του πρὸς τὴν
ἀδελφή, πρὸς τὴν ἄντια, πρὸς τὴν ἀπομισημένη γιὰ τοὺς
αἰώνες.

Καὶ στὶς τίτοις διάκεση, λαπτής καὶ πίκρας δριτεύοντες
ἀπόρχει, δὲ Ἀντρέας, τίτοις θλιψής ἀπετέμπτητας θλέρωτος τοῦ
πλακμαρτίνων τὴν καρδιά του τὸ βράδυ, δὲντας διάφρα
συλλημένην νίνεθη ἀπόπειρα στὴν ταράτσα του. Άλιθεια
ποὺ είναι μάλιστας ὁ καρδιός. Μάλιστα τόντια. Γεροφρυ-
γαρία. Έλλεις ἔμως σὲ νά μην ἔφερε τὸ φρυγάρι στὸν
οὐρανό, σὲ νάλιαστε τὸ φρυγάρι, σὰ νά περγιθύετε τὸ
μάλιστα του παντούθε, στὴ Λίμνη, στὰ βουνά, στὶς πλαγιές
τους, στὶς δύσης τους, στακρόλιμνα γύρω γύρω. Τα γιώντα
στὶς κορφές γρυπούμενα. Επετρεμένο τὸ γρυπόθερο ἀπόπειρα
στάπεδοτερωτα νέρα, τάσσελετρα. Ή θάλασσας ποὺν σπάνια
μηνίσκεις ἀπλάστητη ἀπὸ δάκρυα σὲ δάκρυ, διευθή καὶ δάκρυ, δὲν
ἔγει, ἐπιδή καὶ γάρωνται νά δάκρυ της μίσου σι εἰλλές
θάλασσες γειτονιάς. Απλάζι ουράνιο είναι μάκι λίμνη,
πιώτερο διπτὸς ἡ Λίμνη τῆς Γενίδης, κλειστήν διώς
είναι σὲ κάθε μερίδα της ἀπὸ βουνούστερη διάκοσιρρος, ποὺ
καμάτι τους καθηστρέ δὲ μοιάζει νά ξεπερνεῖ τὴν άλλη, κ' ἵστι
κάθε μερίδα της διάπεντες τὸ δισιο ἀπὸ τὰς ἀνυμάντας. Είναι
τὸν ἀποτραπηγμένον μεσούθι της. Όπτε καὶ τὸ δίστο του

φεγγαριού, ή Λίμνη λές και τὸν ἀποτράλοιξε, τὸν ἀποκράτειο γιὰ λόγου της, παντεπινά. Τὶ ὥραῖο ὦχ! τὸ πανθράμα και τὸ μοναδιό! Τὶ παρασμένο στὴν ἔλευσι, και τὴν ἀσυρικὴ φυγακὴ κατέστησε τοῦ Ἀντρέα! Νά τος ὁ κάτιο κάπους. Νά τος ὁ κάσμος τῆς νίκας, ὅπου η νικηφοριώνη ἀγάπη περιχρύνει ἀκόμη τὸ φῶς της; γιὰ νὰ τοῦ δώσει κάποιους ἄδειον λογή;

Δὲν ζέσσα γιατὶ ὑστέρα, δὲ μείνων καρρεμένα τὰ μάτια τοῦ φίλου ἀπένα στὸ θέραπον τὸ μαγετρικόν, ἀπένα στὸν Ἀδην τὸ φραγγαριόποστρινό, παρὰ ἐνδιλτρυγόν ἀξέρανη ματιά του, ἵππος κάπου χάμη, λίστα στὸν ἀντικρυσθόν σπιτάκι της Ἀγρινῆς. Αὐλόρη λαγώτρο ζέρα ποὺς ή Ἀγρινῆ βρέθηκε στὸ παράθυρό της και τὶ κοιτάζει. Δὲν κοιτάζει τὸν Ἀντρέα, ἐπειδὴ τὶ ἀνέγκει νὰ τὸν κοιτάζῃ, ἀρόνη πλέον τοὺς της ποὺς πέλεισσοι ποῦ; Δὲν είπονται δὲ και ποὺν πρεπούμενο γιὰ κορίτσι, νὰ κοιτάζει. "Οποιος κι ἐν τῷ πηγῇ, οἱ ματιές τους ἀνταμβάθηκαν. Ιεναὶ κινή νὰ τὸ προμένων νόνταριμοθήσονται. Ήδησιο εἶναι ποὺς τίτοια μὰ συναπόντηση, δέσι βροιθή ἐνοπεῖται κι ἀ στάθηση, ἀξιές γιλίες συντριψτικές κι ἀλλας τόπους κουβεντάσιας.

Ανυπόμενον θερέτρο, ἐπειδὴ τὴν νυχτικὴ καρτερούστανε και οἱ δύο τους νὰ ἔμερώστε, δὲ δὴ ποὺς ἀρτὸ ποὺς ἀγρυπνήσσανε. Νορμάζον μαλιστα τὸ ἐννέτο, ὀηλαδῆ ποὺς κοιμήσκεν λαρπτό. Η ματιά της περάτηκε ὅτι τοὺς δίνουστε μὲ κάποιαν ἀποτραΐσα γαλάνης, ποὺ δὲ τοὺς ἀρτσὲ σίγουρα νὰ γροῦσσε τὸν ὄπιο τους, ἐνώπιο, κακώς τοὺς ρακταζόμενοι, σίσφρον, ἐνώπιο ποὺ εἶναι κλεισμένα τὰ βλέφαρά τους κι ὠτόσιο ἀπὸ κάτω, τὰ νὰ βλέπορ, τὰ νὰ νοιωθοῦ, τὰ νὰ δραματιζοῦσται ποὺ σωτάτε, τὶ γνέσται γύρω τους, ακούει και τὶ δὲ γίνεται τὴν δέρμανή. Τὸν δέρμαν, ἔγνω ποὺ ή Ἀγρινῆ γύρω του Ἀντρέα, πρωὶ πρωὶ. Συντημένος ἐνοπεῖται, καθησμένος στὸ γραφεῖο του, μὲ περιγράμμην σ' ὅλα του

τὰ μυστίδια μὲ μελαχολία ποὺ, νὰ πάρῃ ὁ δεάσος, δὲν τοῦ πλέγκειν διπέμπαν οὐδέλουν. Ή Ἀγνῆ χρονούμενη, ξύνεχή, μὲ τὸ προσωπικό της γέλαστο. Γιατὶ τόχε; Γιατὶ τρή, λυπημένη, και δέρπητη τὴν τὸν Ἀντρέα; Μήπως τὴν φευνή το βρεῖδι, διν τὸν εἰδὲ δάκρυα, δὲν κατάλαβε πός καμιά θύλη μυστικούς θὲ τὸν δέρπεν; Μήπως ή θύλη του δὲν τὴν θύλει και τὴν δέρνε;

Η θύλη του θέλεια και τὴν έθιλη κατάκερδα. Μὰ ή Ἀγρινῆ, νὰ μήν ξερχούμει, κορίτσι, νέα, κι ἀλλογής ψυλῆς βλαστάρι. Κορίτσι, ναι, και γιὰ τοῦτο δὲν μπροστάνει νὰ παραβαθήσῃ, νὰ παραχριλεπτοφρήσῃ τὸ πράκτον ὅπως ὁ Ἀντρέας ποὺ στὸν πόνο του ἔβλεπε ἀποτελουμένους τῆς ἀμάλαστης της τούς πόνους. Νέα και ἀδυνατητή της νὰ τραβήξῃ πίσω τηνα μὲ τὰ περαριτάνα της, σ' ἀρτὰ μέσω νὰ κλινιθεῖται, ἀντιδέρπητη τὴν λόπτει της ή γερά της. Ἄλλοντας φυλάρης βλαστάρι, κι ἀρτὸ εἶναι τὸ σημαντικότερο. Ή Ἀγρινῆ δὲν έρωταζε μὲ Ρεμάρι· δὲν έρωταζε μὲ τὰ Ρεμάρια ποὺ μέσα της φυλάκισαν ὑπερισχόντες ἀρτιωτικές κι ἀγάπετες, μὲ ποὺ δὲν τοὺς δέχονται, γιατὶ δὲν τελρέ, γιατὶ μπροστά στὸν Ἀντρέα πόντα της ντρέπεται, πάντα της τραβεῖται. Είχε ή Ἀγρινῆ αναζάρτητο, κατά λέπτρο, κατί μαλιστα σὸν ὀξιόπετρα, νὰ πη τοὺς, τόσον εἴσοντα δερβέτο. Εβδομής ἀμύτισας ποὺς ἀρτεῖ, στὴν προσύπερθή της δὲ γνάρισται τοὺς μακρινούς εἰώνες της πλάστανται. Νά μήν ξεργούνει και τὴν ἀναφροφή της τὸν προτεττάσταντο, ποὺ ἀπὸ πολλὴ τὴν αναζήσεις νὰ κρίνει ποὺ νίνοπορταζή, μενογή της, νὰ πάρη ἀπόνει της τὸν ἔρωτον της καθὴ πράτης της, γιατὶς νὰ βοτᾶ, γιατὶς ἔνοπτεις και νὰ κατηγορῇ κατόπιν ἔνοπτον ποὺ βάστηκε. Ο τι κάνεις, ἐσύ τόκαρας, είναι δοσή σου, δοσή σου και εὶς συνέπειας.

Τὸ ζέσσα ἀρτὸ ή Ἀγρινῆ μας μ' ὅλη τὴ θειά τὴν ἀρέλεια, μ' ὅλη τὴν ἔθωστητα τῆς φυγῆς της. Γιὰ νὰ καταλά-

θορυβεῖσθαι διὸ τὴν ἀργήντανε νέκολοισθεούσαι μεταξὺ τῆς καὶ τοῦ Ἀντρέα, ίωας καλὸν νὰ πούμε πώς ἡ Ἀγγή, τουλάχιστον στὴν περίσταση, δῶμα βριπούμεσσε τῷρον, εἰχεὶ μὲν δρυδόν, μᾶλλον δρυδὴν ἀδέσπαχτη ποὺ δὲν μπρούσε ὁ Ἀντρέας νὰ τὴν ἔχῃ. Τίποτα δὲ σημαίνει ποὺ ἀνέψη σ' ἄλλη φυλή. Τίποτα δὲ τυμάνουσε τὸν κάτιο της. Τίποτα δὲ σημαίνει ποὺ γεννήθηκε καρίτιτο. Γιὰ τίτοισος λόγους δὲ γελούσε ἡ Ἀγγή, ἐνώ πρωτεῖ στὸν Ἀντρέα λυπημένον. Η Ληγή, γελούστε, γιατὶ ἀμέτηνα, τι λέω, προτού μπῆ ἀκόμη, τὸ κατάλλαλο ἀπὸ τῆς μόχητος τὴν κρύφα, τὴν βελούδηνα συσσωλή, ἀπὸ τὸ φέρμπο τοῦ γενενό χρέος της νὰ παρηγορήσῃ τὸν Ἀντρέα, καὶ τὸ κατάλλαλο ἡ Ἀγγή, ἀποτελεῖ καὶ εἴπειν γυναῖκα. Γυναίκα! Νά ποὺ νὰ ξαπεράσθωται τὰ πάντα μὲν μιᾶ λέσχη. Ναί, εἰσαγεῖ γυναῖκα, εἴτανε ὅληδη τὸ πάτρια τὸ πόλι καλὸ ποὺ ὑπάρχει τὸν κόσμον, τὸ πόλι ἄγνω, τὸ πόλι δραστηριών, τὸ πόλι πρόθυμο στην θυσία, τὸ πόλι γλυκό, τὸ πόλι ἀνύο, τὸ πάτρια ποὺ δὲν κατάστρεψε ποτὲ του, ποτὲ δύναται, ποτὲ ὀλόνεισθαι τὸν ἄντρα.

Οτιδὲ ποὺ πρέβελε τὸν σπουδαστήν, ζήμασε στὸ γραφεῖο κοντά κι ἀπλιστὸ χέρι. Σηκάθηκε ὁ Ἀντρέας νὰ τὸ σφίξῃ στὸ διαύ του. Τὸ πρόσωπο του μιλαχαλικό, παραπομένο. Βέδουι! Περπονιμένο τὸ πρόσωπο, ἐνῶ μέσω του χροποδεύστε. Κι ὀντότο δὲ τὸν ἀδικοῦστε, ἐνῷμεις ποὺς ἐπιτελεῖ καρμαδίδι. Λοτρί, θέλεις, δηγοὶ μάλιστα κάποια ὑποσύνετη, ἀνηγκαῖο του μαργαριτάρι, τάχα γιὰ νὰ τοὺς σπλαχνιστῇ περρότερο, μὲ διάγρηση λόπη καὶ στάλκηση, γιατὶ μάλις πρόσταση νὰ πάρῃ τὸν ἀδικοῦ του ἀπὸ τὰ ψέτε, ἡ καρδιά του ἀσύριον λαδεμένην, δὲν τολμούσε κιόλας νὰ τὸ πιστέψῃ ὃ τι έδιπτε, δὲν τολμούσε νέρωμενήν στὸ πελάγος πέρα τῆς ἀρτυγίας. Κ' έτοι, τὸ θά του τὸ ἔγκιο γελούσε κι ἀφέν τὸ ἄλλο νὰ κλείται.

Μαργαρίτακα τάρα τονέ βρέτητε κ' ἡ Ἀγγή, μ' ἔντενο ἐνα
δρος·

— « Δὲν τραγουδάτε σήμερα τὸ πρωι; »

— « Καὶ τί τραγουδάτε θέλεις νὰ τραγουδήσω, Ἀγγή; »

— « Έριξα μου ἀρέστι ἀκίνη, ξέρετε, πώ μου ἔγραψατε τις προλλέες, ο Τού τὸ θύμικε πιτοδες, γιατὶ τὸ κατελλεῖ ἀμέσως πώς τὸ προτιμούσσετε, πώς τές τὸ τραγουδηστε δὲν μέτοπο νόμημα. Επειδὴ ξανάρρει μονογράφη της τὴν ομάδα τονέ θέμα τὸ σπουδαστή, το θέμα της αγάπης; Εἶ θέ μάθενται πω τώρα κι ἀφήν οὖν τόντις μὲνόμας τῆς τὸ ζεδιάλιστα. »

Αναπτυντανή « Ἀντρέας: »

— « Αγ! τὸ τραγούδι τές γαλάνης θὲ θέννορες, ἔκει ποὺ μοιάζει εἰς μόρεαν ὁ φουρτουνασμένος στὸ λαμπτὸν τῆς διδαμέδες; Ομορφά τὰ λόγια, θειά ή μουσική. Μαρσέι πάλι νά είναι άλλα φέρματα. »

Δὲν τὸ πιστεύετε. Μά έτσι τολεγε, γιατὶ νά δοξη.

Δὲν ἀποκρίθηκε ἡ κοπέλα. Δὲν τῆς ἀστρεγε φάνιται ἡ κούκινη. Τι νά πιστή στολωνίκες γιὰ τὸ φέρματα καὶ τάλαθινά; Ενώσιστε τί νόμημα είγε ὁ λόρος κ' ξέρει περιττὸ νὰ παρακεῖ ζέχραν ὁ Ἀντρέας μὲ τὴν ἀνάμνηση της φαντινῆς τους διαπεράσκεις. Ορθά μὲ τὸ χρεάτιον της ἀκούματσην στὴν καρέγκλα τοῦ θάντουρου τοῦ γραφείου — τοῦ γραφείου τῆς Ειρήνης — δηλωσε ξευρε ἡ Ἀγγή, μιὰ γλυκοί θύσηρις ποὺ τού ζήρε τον Ἀντράς, πά νά του ἀποτελεῖσθαι τὴν ἀντιτετάνη την Ειρήνη του. »

— « Έγινε ἀγραμμό τὸ τραγούδιον τὰ γραφέα, ὅπου ἀκούεις τὴν καρδιά κι ἀναπτυντάζει. »

Συγκινήθηκε πολὺ ὁ Ἀντρέας. Τὸν τάραχε κιόλας δτι πού τὰ θυρώδες στὴν θέση ἀκίνη, Αγχήτρα τὸν ἔδρεν κατὶ νά τές πη, νά τές ξανογρήτῃ. Μια φοβήθηκε, τόπισε ἀλλιώς. *

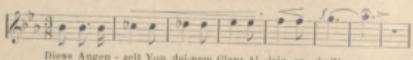

— « Έγώ πάλε, σταυ τέ διαβόλω ή τάκουνα ή τά τραγουδώ, άπορού πάντα μία τήν έρωλίκ πού τολμούνε και λένε τόση λόγια γλυκά, που άλφρα λένε τόσες ροφές σ' άγκαλι. Έρμανα μου φινέτας πώς μιά και μόνη φορά νά το πήσ, μιά και μόνη λέξη νά προσέρχεται, μιά ώρην μονά της ρωνάρε, της τά πάναξις διά. »

Ο μαργαρίτα! Κατά δια μαργαρίτε το διάτερο, τὸ ὑπόστηνετο τοῦ ἡγεμόνος.

Η Αγνή εῖτα μὲν δύναται προσηγή και δικολούθησε·
— « Όπως μεῖς το εὔχατζε δηγμένο το τραγουδόνα,
έμενα πολὺ μού χρέος. Θε πιθανότας νάκουστα τέλος δηγματη
και πάλε, ο δὲ βαρύτερος, κύριος Αντρέα. »

Ποῦ νά βαρύτερο; Αργυρες άμετων, την κοτάζε κ' θλεγ.
Άλχαρης δύνασε, εἰσι πού κόντρετε στο τίλος, πάγη νά τά
γάρτη, έπιστηλ και ή Αγνή, πού ω τότες στεκόταν δρυνα,
όπως είσαντα, άκουσματισμένη στην καρέγλατα την έντυ-
κρυνη, άγαλια γάλια κόντρες στην καρέγλα την ίδια,
μπροστε την γραρέο της Είρηνας. Ήδη νά πιστήρ
ο Αντρέας τίτοτο πρόσμα; Το λοιπό, τά βάσκανα του τελειω-
μάνια; Τού γελούσεν τώρα το λουτόν ή έρτυγια; Ήδελπε
τώρα το λιγάκι;

« Ετοι τραγουδούστε ο Αντρέας, παραδόμενός οὖτε στήν
Αγνή, πού τή θιαρούστε και τή θιαρούστε, με τά μάτια του
γεμάτα δάκρια, διά βάσταξε. Σηκώθηκε, ζήρισε από τήν
άλλη μεριά. Έπειτα στή πόδια της και φύσισε τακυμαρένος·

— « Ψυχή μου Εσύ! » γλυκά γλυκά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Σ'

« Άλσολ, γερά πλημμυρίστε τά στήνια τές Αγνής.
Χάρηκα το φοίτεται, δημειας είναια φυσικό η γειτονεια στή
τέτοια περιόδετη, έπιστηλ γυναικά διν ιδιόργατε πού νά
μην της έργεται ή άγαπη, ολό δύορο τολμενού. Τι νά πη
κανεις για το δύστυχο το παιδι, πού νόμιζε την έπειτα της
καταδικασμένη άπε τη Μοίρα, υι μη δην ποτε της το φάρος
της άγαπης, οι νά γεννήηκας στραβή; »

Έσκυρπτε — άπο νεροπόλη, άπο συγκίνηση πούς δέρεις; —
ο Αντρέας τό κεράλι, δημι επιστη τη πολια τής Αγνής,
και δικολούθησε νά τό κρατή πικιμένο · ειδερή θέλεσε
την ήλια πού τής έλουσε τό πρόσωπο της με τη γρυσσές
του άγκιδας. Τίποτα διν είσαι ή έρτυγια ή δική του
κοντά στη δική της. Λεπτή άρχεται την λιμάνι της αυτοποίησης, τό μνηστό της λιμάνι, άρρος άρμεντες ώς τά τότες
στη θάλασσα την άλιμανη της ανέποτας. Ο Αντρέας
πόστε ροφές διν άγαπητος, πόστε ροφές διν δάγκωσε μι τά
δόντια του τά λαιμαργά, τόν καρπό τού έλου της παρά-
διστος! Έκινην ούτε άποφια διν είχε. Και τώρα νά πού

τῆς τὸν ἔφερε τοῦ γέρια τῆς τὸν καρπό, νὰ φάρε κ' ἡ πεινασμένη, ἀκλαδόν, ἀντὶς νὰ θυμάτη, ἀντὶς τουλάχιστο νὰ τραβηγκτῷ, ὅτι ποθούσε ἡ κακημένη, ἐν τοῖς τὴν τάλαιρη, ἀνὲ ἔκανε δύος ἡ φυγή της τὴν τραύσιν νὰ κάψῃ, ὅτι ποθούσε νὰ βγετῷ στὴν ἀγράκα του, ὅτι ποθούσε νὰ πάσῃ τὰ μαλλιά του, νὰ τὰ φιλήσῃ.

Ἐννοιωθείσας ὁστόν που δὲν ταξιδεύει νὰ μείνει ἀπίντη, σητείς τέρφη μίση της καὶ ἐν τοῖς νικών τὴν ἀνάστη του ἀπὸ τόπου τημά. Καθὼν συγνοτυγάνιν έστω κανεὶς εἶναι λιγάνι ζάλισμάνος, ὅτι σταν ἐμπλέκει ποιητὴν καὶ δὲν δέρει ποὺ νὰ γλυτωθῇ, τὸ γύριστο ἡ 'Ἄγνη στὸ γραφοτό'.

— « Μὰ μπάρε σαὶ τοῦ λέει γιλαστά. » Εγένετο ὠραῖο τρόπον νὰ διεργάψεται τὰ γερμανικὰ τὰ τραγουδάτα! «

Τὴν τύραξ ὁ Ἀντρέας, τῆς ἐπιστητῆς δάκτυλο της, ταύλεζε μὲ τὰ δικά του καὶ της εἶπε τούραρά.

— Τάξη ήρω, τά θύλει; Πέρτηνε. Πολλὴ δὲ μοῦ ἀπομνήσκει· ὅπτα ἔχω, σοῦ τὸ δίπον. Επού Ἕγεις κάτι ποὺ τέχνουσαν λίγες γυναῖκες· μανεῖσσες. Τὴ στηγάμη ποὺ φυτεύει καὶ ἀπρόσαντα, κάθησται στὴν καρτιγλίτσαν δᾶσον, σὰ νὰ τὸ μάντεος πώς σὲ πρόστιμεν ἡ φυγὴ μου. Εκείνες ἔκανεν ποὺ ἔκανε τὴν μάρα δύον τῆς το νορμά του νὰ τὸ κάμης. »

— « Ετοίς δασάζεται πολλὰ βζέλια, γράφεται πολλά, δὲ νούς σαὶ δικαιουργὶκὲ δλαδικά, κ' ἔτοις φαντάζεται πράματα... »

— « Βγάλε τὰ φαντάζουμα, μὰ ἔστιν τὸ χρωστοῦνε ποὺ ἀληθίζουνε. 'Ἄγνη, σ' ἀγαπῶ, »

— « 'Ἄγνη! μήν τὸ λέτε, μήν τὸ λέτε. Είναι ἀδύνατο. Ήπις μπορεῖ, έπινε νὰ μ' ἀγαπᾶτο; »

— « Δὲν τὸ νοιώθεις, 'Ἄγνη': 'Ἄγνη' δύο τὸ εἶναι μου δὲν τὸ ἀποδίδεις; Δι σοῦ το φύσορίζουν τὰ φυτά μου; »

Καὶ ἀπώλε, ξεφυγίζεται, τὰ φύλασσε τὰ δάκτυλά της γερμανικά της, στὸ μέρος που είτενε κ' οἱ λαδωματάς.

Ἐθλίσανε ἡ 'Ἄγνη'.

— « Σ' ἄγνωτο, θέλω τάραχ καὶ γάν νὰ τοῦ τὸ ποὺ πιπεριές φροίς, καθὼν τὸ συνθήκουν τὰ τραγουδά, καὶ δὲν νεράπουμα καὶ μοῦ ἀρέσει μάλιστα ἡ θεία ἡ λέξη, καὶ μοῦ ἔρχεται τὰ γλώσσα, διαν τὴ λέων ἐπίνα. »

— « Νέμερα, ναι. » Αὔριο δὲ πάρη δμας νὰ είναι ἀλλήλωνα.

— « Εἴσοι; Λεπτὸν ἔμεις νὰ τὴν ἴμποδισουμα ναλλάξῃ. 'Ερμει, τὴ γρυπή τὴ λεπτόλα, νὰ τὴ στεριδούσουμα μιὰ καὶ πάντα. Ήπις σοῦ φύλεταις; Νά γίνη πέτρα καὶ νὰ μὲ ταλέφη πιά. Κοιτάει τὸ δαχτυλάκια σου τὰ λατρευμένα μου. Κάτι σοὶ νὰ τοῦ λειπτῇ. Τοὺς λείπεις τὸ δαχτυλόδιο. Τὸ δάκτυλο, καὶ μὲ τὸ δαχτυλόδιο θὰ δημάσται κάθε μέρα τὸν 'Αντρέα του. Τότες, νά κατὶ τὸ σ' ἀγαπᾶ μου τὸ γιρό ἀπὸ πέτρα· πατρόδι. »

Ο ἀσυνιδότος! Εγώ βρίσκουμε ποὺ ηὔτε καλλίτερα νὰ μιλᾶ στὸ κεφάλια, πάρη τὸ τραγουδά τα δύοις.

Δὲ δέλχει πρώτη ἡ 'Ἄγνη'.

— « Νὰ μοῦ δώσεται δαχτυλόδιο, έσεις, ποὺ είναι δυνατότερο. 'Αρψάστα, ἀράτα, καλά. Καὶ γιαφὶ δαχτυλόδιο ἐγώ δημάσωμαι. »

Μὰ ὁ 'Αντρέας ἐπίμενε, παρακελεύσει, παθευόστανε.

— « Α δὲν τὸ δέντρος, τὸ δαχτυλόδιο μου, δια τημάχειν ἀπὸ τὸ δύο, ἡ ποὺ δὲ μ' ἀγαπᾶτε δὲ ποὺ είσαι περήπονο. Ήπις μου γάληρας, πές μου, τάνατόννα, τὶ πέτρα σου ἀρέσει; Τὶ γέρωμα; »

— « Ερύμα... Κόκκινο θερβάν... »

— « Κέκκινο! 'Ἄγνη' καὶ γάν το φρελαίνουμαι! Λεπτόν, ίνα δημαρτίνω. »

— « Ενα δημαρτίνω! 'Οχι! Οχι! Δὲν είμαι γά για δημαρτίνω. »

— « Είσαι γά δικά ίστο! Μήπως προτιμᾶς ἀλλο.

κακένα γερόμα; Μάπως τοῦ στρέψει κάλλια τὸ μαρῖ; »
— « Αγ! τὸ μαρῖ, βίσσαι, πὼ ταχικέσμενον ἀπὸ τὸ
κόκκινο, πὼ ἡσυχία, πὼ ταπεινό, πὼ τὴς μετριοφρο-
σύνης... »

— « Τότε, ξέρας τί; Παιδιούμει καὶ τὰ δυοῦ. Σάμερα
σήμερα, τὴν ἀπογεγραπτήν, τοῦ παραγγέλμαν ἐνα γῆρο
γρατό, μὲν δύο περίτοις σταθροῖς, ἵνα βουμενί, ἓνα
ζεύρι, τὸ βουμενί θὰ είναι τές ἀράτης μας ἡ φέλτη, τὸ
ζεύρι, τῆς αερδητᾶς μας ὁ οὐράνος. »

Δυσὶ πετράδαις γὰρ μέντοι, πάντα παλύ! »

— « Θα πάρῃ γὰρ μέντοι πὸ πολὺ κάλλιμ, ἂν ἔνα μόνο
ἐπὸ τὰ φιλάκια μου ἔδω, λέειν τὴν ἄδεια νάνερη ἀπὸ
τὰ δέχτηλά σου στὸ ένα τοῦ τὸ μάργονο. »

Τές τὸ κελάνδηντε μὲν τόσο γάλον ἀνατενάγμα, ποὺ
κίντεψε ἡ Ἀγνή νὰ αὐλήξῃ τὸ κεφάλαι της, γὰρ νὰ τοῦ
ἔρθῃ πό τέρκοι τὸ φύλακα. Δε τάσθηε αὐλήκη. Ὁ Ἀν-
τρίς ποὺ ὡς τὴ στυγῆ ἔιναι, ἔντεκα μπροστὰ της
γονιστινόνες, ἀναπολούνει μιὰ στολούλα μὲν ἕνα κίντημα
ὅστι γίνεται ἀλλαρό, ἀκαθάπτεται τὸ ένα του γέρι τὸ γονι-
τικό της. Κύριατο τὸ πρόσωπο του τὸ πρόσωπό της, τὸ
μάτιο του στὰ μάτια της, κι ἀντὶς νὰ ζυγόστε τὸ δῶσι τὸ
στόμα του στὸ μάργονό της, τὸ ζυγόστε στὰ γειτάνια της.
Καλά, τι μπορεῖ νέναι τὸ γέρι της πεταλούδας, ἀν τὸ
συρρέειν μὲ τὸ φύλι του, τόσο θήλαι, τόσο ποθώσεις νὰ
γίνη τὸ στόμα του μέλαι, νὰ τὴν πεθάνη τὸ γάλον καὶ οὐτε
νὰ τὸ νοιστήρ. « Εἴται ποὺ σὲ μέλι τοῦ εἶναι καλλητος τὸ
φύλακι, κι ἔνα δύο δευτερόλεπτα νὰ διεμίλισαν τα κειλιά
τους, μεβηγμένα. »

Πρώτη, ζόνταντε ἡ Ἀγνή κι ἀντιτύχτηκε·

— « Τέτοιο πράμει, τὸ τραγούδι δὲν τὸ γράπει! »

— « Μιάτι τὸ γάλακτο περίρηγα. Δεν ἔκουστε πώς τὴ
δέρτερη φορά, στὴν πανελλήνη τῆς στερνῆς στροφῆς, ἀλλά-

ζει ὁ χρυσός, κι ἀντὶς τοῦ μητροῦ, στὸ τὸ κάνει τοῖς
μπιροῦ, ποὺ σπινάτει πάς ἡ μελανδία δὲν τελειώνει· ἔτσι
δὲν τελειώνει καὶ τὸ φύλι μας. »

— « Εσσε, κόρηται ὁ νοῦς τους· ξέρατε καὶ λέτε. Μὲν
ἐμένα, οὐ δουλεῖα μου κοντίσσει νὰ είναι σὸν τὴ μελανδία
μας, οὐδὲνδὴ νὰ μετέναστη. Μήτι ἀργάτσα. Τὸ λευτό,
νὰ μοῦ φύγεται, νὰ μὲ ἀργάστε μόνη ἴδω, εἰδημή γενήκα! »
— « Καίτιστε τὶ καλά. Ιστιν ιστιν εἰχει λαγήτάρα νὰ τὸ
στρίψω καὶ φοδύσουνε μήτις περιγράψῃ. »

— « Μι τὸ κέρι σου, περικαλλί! »

— « Τι γιλάζες; Διν τὸ πιστίνεις τόχη πώς δημιούρισται
νὰ τὸ κατειργίστων; Λαμέ, τὸ γρυπουλίσσον! Ποσὶς θὲ πάρη,
δὲν ποὺ ἔνων; Αγνή μου, σκούπι μιὰ λεξάννα. Τάπο-
γυμα, δὲν καταπολέμησεν δύσλου, σὰ γρίζεις ἀπὸ τὸ μαγεύς,
γάικ νὰ σου ποὺ τὶ δὲ βρήκει τὶ δὲ βρήκει; »

— « Μη γυρίζεται, καλά, τόσα πράμετα. Σὲ δὲ βρήτε
τίποτα, τὶ δρίγκες; Τι πιεράζεις; Γυρίζεται πίσω τόρω
έρτους, καὶ μοῦ τὸ προστικίνεται δῶν. »

Ποσὶς τὰς φωνεται; Λαμέμετος ὁ λόρος. Ἀπὸ άδικαφροίχ
μαδίς, ἀπὸ μετριοφρούσσον, ἀπὸ νεροπλή γὰρ τὸ πολύτυπο
τὸ δέρο, τοῦ ἔλεγο νὰ δερματόδελφο ὄμισσα; — η ἀπὸ τὴ
βιάστη τὰς τὸ χαρέ, ποὺ γλήγορε; »

Ἐγώ νομίζω πώς ἀπὸ τὰς τούς δηλαδέ νὰ
τρέξει καὶ νὰ μήντη ἀργάτσα. Νερεμόνται τὸ ξένοια· συνάρμ
την κανούσσει ἡ περιέργεια — καὶ ἡ ἀράπη.

Πετάγηται ὁ Ἀντρέας, ἀρρώ πρώτη μάνι μάνι τῆς
μέτρας μὲν τόσα πάρη τὸ δέχτηλό της.

Δὲ δέστησε μιὰ σπιγμούλα. Ήπειρο γραμμή ποὺ ἐπρεπε
νὰ τρεβήξει. Παρέξαντη σύμετοχη κι ἀδιστήματος, με-
λλοτα γάικ νὰ έρθουστο σὸν τὸν Ἀντρέα, ποὺ δὲλλα τάξιστε
μὲ τὸ γερόμα καὶ μὲ τὸ νόμημα τῆς ποιητικῆς του τῆς φων-
τούσας. Τὴν πρώτων ἔξειντα ποὺ μὲ τὸ περίφημο λάτισμα.

τίο τοῦ *Ora son io, io chè l'implico*, περπατοῦσε στὴν πλατεῖα του Ἀγίου Φραντζέσκου, παραπήρησε ἀξέφυτα σ' ἕναν πλαγμένην ὄρόμο, τὸ δρόμο ή ποι πατὰ τὸν κατῆρος τοῦ Ἅγιου Φραντζέσκου, ματ ἐπηρεάζει μὲν γρυπή μάτα ποὺ τοῦ γίμισε τὸ μάτι.

Bijouterie, Horlogerie et Orfèvrerie

II. GETZ

FABRICATION et RÉPARATION

Ἡ στερνὴ λέξη μάλιστα, *réparation*, τὸν παράπτωρε στὸν μὲν λογισμόν.

— « Νά σου τὸ λοιπὸν ποὺ ή τὶ γάλατα διηρθνεῖται, οὐ τι στρίβεται στάζεται! »

Θερμήληκος ὅπλασθεὶ τὸ ὀχυρωλίδι τῆς Φιλάρας του τῆς λατρεμένης, ποὺ εἶχε πάσι στὴ φωνὴ καὶ θύμωσε τὸ μαργαρίταρο, προτού προφτάσῃ, ἀφέμαστο ὅπως εἴλανε, νὰ σκευαθῇ, νὰ τάρπειν καὶ νὰ τὸ σώσῃ.

— « Άγι! συλλογίστηκε ὁ Ἀντρίας, κοιτάζοντας τὴν πρόστυχη λέξη ποὺ τῆς δύνατον θύμοι σπηλαία, ὡς ρέει ἔργας καὶ γιγάντια ἡ μέρη δύνη ή δυναρίδων τὴν ἀμφιττίτην πολέα, δύνου ήλιο μπορέσων νὰ φτιάσουν καὶ νὰ δύνουν ενα καινούργιον ὀχυρωλίδι, ποὺ νὰ μήν κατατραχῇ ἀπὸ μίαν μούρικα; »

Καὶ νά του ποῦ δρῆγε ἡ μέρα, Φάνους νὰ πρόστεγε τώρα, φάνει νά μήν ξυνάρχει τὰ πελάτε του, καὶ ἀντετελεύτησε τὴν ζωὴν του ἀδεστότας κακίνας ἥτοι τῆς ἀγάπης.

Απόντα στὴ σκέψη του ὅπτη ποὺ τοῦ γάνονε ἀπὸ καλὸ σύνοψι, γινήκε στὸ μαργαρῖτο. Ξήγησε τὶ γύρεσε, τοῦ κ. Γεντε τοῦ δίου, καὶ τὸ ἔγκαστο πολὺ ἀπλό, πολὺ ξένθερβο, δύγεις τὴν νερούν ἱείσει, τοῦ πελάτη, ποὺ μιστὸς τὰ λέπει,

ποὺ τὰ μεζοῦ, ποὺ θέλει νὰ τὰ κρύψῃ, γιατὶ πάντα σὲ τίτοια περίστατα ομηλεῖ ποὺς ὁ μαργαρῖτος ήταν τὸ καταλάθη ἀμέτωπος, ὃν τάχη ἤδη νὰ φουντήσῃ διαμαντικά τὰ καμάτια του μαρτάκη ἡ καμάτια του ψιλωτικῶν. Τόσο ἀγνή, τόσο ἀδόλη, τόσο σπουδαῖα ἴννωντε στὰ σπλάχνα του τὴν ἀγάπην, ποὺ μήτε τοῦ πέρσι τὸ κρύψῃ τίποτα κανενάς. Κι ἀπὸ καὶ φωτεύωντα τοῦ κυριεῖσα.

Οὐδὲ μόνο ἔγγιθκε τὸ λοιπὸν. Εἴσπερα ὁ Ἀντρίας, μὴ πηγάρει ὁ ἀσκόμη, τὸν πραμπατερή, γιὰ νὰ μὴν τὸν πάρη γιὰ γλυκά καὶ γιὰ νὰ τοῦ δοσηγει καλύπτει πραμπάτη. Ιστιά ίστια ἔτυχε νέκρη, τοῦ ἐκείνου ποὺ έγινε ὁ φίλος. Διὺς πέτρες ὠραῖες, ἵνα φουντινί μὲν ζωρίζει μαζί, σπιθερωτά. Καὶ δὲν κόπτει ἀπριβῆ· τραχότες φράγκης Ἐσκαριάς, τοῦ εἰπεὶ ὁ γρυπούγος, ἀπειδὲ τοῦ εἰπεὶ παραγγελεῖς ἓντς Ροΐστες καὶ ἐπειδὲ διὸ τὸ θέλησε. « Αν τίκαν τόρχα πίτκηδες γιὰ τὸν Ἀντρία, θάνατοκάζονταν νὰ πάρῃ τὰ διπλά. »

Τραχότες, τραχότες φράγκη, τὸ λογαριάδονον, καλέ, ἄμα εἶναι γιὰ τὸν Ἀγίουλα; Τὸ κυριώτερο, νὰ τίς τὸ πάρη αὔμετος. « Εἴτα δὲ ποὺ ὁ γύρος βρέθηκε νὰ είναι μικρότερος ἢ ὁ τὸ ξηρόπετρο. Διὺς πέτρες, λέτι, της τούν διέγειν, καὶ τίτοις πιο τὸν ξεναρίδην, νὰ τοῦ φρούριονονει λογικοῦ. Στογάστηκε ὁ Ἀντρίας νὰ τὸν γερίσῃ καὶ μακρὸν ἀλεύσῃς γρυπή του λαμπεῖ, ἰππονή το κέντηρος ὃν ποὺς δύνατος ἔπειρε νὰ πορῷ τὸ δυχτυλίδι, ἵτι, μπροστὶ στοὺς δῆλους, μπροστὶ στὸ θεῖον καὶ στὴ θεῖα. Βολετό της ὅμως νὰ τέλη νὰ κρέμεται στὸ σηνιθάκι τῆς ἀπόκου. Καὶ σ' ἀρτό ζυγούτικει, η αποτύχια. »

Μὲ τὸ ἀλεύσιδον καὶ μὲ τὸ δυχτυλίδι, ἔρεξε σπιτὶ του, θηλασθῆ μαρταρία κάρπωσε, ἀφοῦ ήτα θυμάστη πώς κατοικοῦστε στὴ στράτη τοῦ Συνιάλε, πρὸς τὸν κάμπο τοῦ Λαζαριπελῆ, ὅπου ἀπὸ τὴ γέρα. Στὸ δρόμο, εἶρε κατὰ τὸ λοιπόν, ὀπωπού φάστη, νὰ ταριφέσῃ μὲ τὸ νού του τί καὶ τί ήτα τὰς δλεγές.

πού άντιδωρο θὰ τῆς ζητοῦσε γιὰ τὸ δῶρο, πού μὲν
καὶ μίκη ἀνταμοιβή.

Τὴν ἀνταμοιβὴν του τὴ γνώριζε, τὴ λαχταρούσσε μέρες
καὶ μέρες.

Σπύρος ὑπερόφερος ἀναμετάξεν τους ὃς τῷρα τοὺς ὄνταλό-
γους ποὺ ἀναρέψαιμε, βάλλει πάντα τὸν Ἀντρέα νὰ τῆς λέῃ
ἰστι, ιεῦτε τοῦ ἔλεγος ἡ Ἀγνή. Θὰ κατάλαβε ὁ ἀναγ-
νώστης τοὺς ἀκόλουθησμα τῆς γάλαττας μαζὶ τοῖς συνιθέτες,
Ἐντος κύριος, ἐντος ἀφέντης, ἀδόντο νὰ πιάνῃ τὰ τούτης
μ' ἐνδούλως, καὶ εἶναι, ὅπως ἡ Ἀγνή, ἀνώτερης ψυχῆς
δουλίτης; Γαλλική δώμα, στὸν πλάνωντον μιλάντων
καὶ οἱ δύο τους. Ο πόθος τοῦ Ἀντρέα, οὐν καὶ λέγουσται
τὸ δῶρο καὶ φυμάρι;

— « Κάτι, κάτι, πιστέψει πλάγι της καὶ τῆς κάνει, ξύλο
στὴν ζευπόδα μου. Μά — οὐ τοῦ τὸ δύνα! »

— « Άγαλ δὲν εἶναι γάλ μένα, έγινε δίκιο! »

— « Γιά τίνα εἶναι, Ἀγνή, ἔργεται ἀπὸ τὸ χρυσοφύρ,
εἶναι δροφέρη, τρόλα, δὲ ρωτάζεται, καὶ δύος ὁ χ. Γατζ
ὁ δίοις μοῦ ὀδηλώσεις ἥτη καὶ δὲν ταραζεῖ νὰ τὸ πάρη,
μικρὸν πλεοροφύρησε μὲ τὸ τρόπο μοῦ μιλᾶς. »

— « Κακλί, τι μοῦ ποσθεντικεῖται, στὸ ίδιο σαζ; Πλεο-
ροφύρησε; Δι τὰς μιλά ἵππη ὅπως πρέπει; »

— « Βέβαια δρῦ! Μά κατέμε πρώτα τὸ δεγχτυλίδι. »

— « Άγι! τι ὄμορφο τόντος, τι θεόμορφο ποὺ εἶναι! Τι
καλλις ποὺ είσται! »

— « Βλέπεις τὸ λοιπὸ τὶ ἀπονοεῖ ποὺ μοῦ μιλᾶς; »

« Ο Ἀντρέας τῷρα, καλοφυτικά, τῆς μιλούστε καὶ γαλλικά
στὸν ἔνιον.

— « Εγώ, ιστές; Ἀλόθεια, τὰς μιλά ἀσκημένα; »

— « Διὸν τίκους; Ἐσούς, εἰστε, επὶς μιλῶ. Τι λόρια
εἶναι τούτους; Ο χ. Γατζ, ποὺ εἶναι ἀληθεῖας τῆς ἀνθρωπορής
καὶ μὲ κρίτη, ποὺ μποστάρηξε ποὺ εἶναι ἀποτὸν νὰ γαρίζῃ

τῆς ἀντράς τέτοιο δεγχτυλίδι σὲ μιὰ καπίλλα ποὺ τοῦ λέει
ἴστε, πιτέρες γιὰ νὰ τὸν πειράζῃ. »

Μισθὸς ἀπορράματος, μισθὸς γραμμέτων, καίτες ἡ Ἀγνή.
Πέριος ὁ Ἀντρέας τὸ δεγχτυλίδι, τῆς τὸ γάλτερης στὸ
δέγχτυλό του, καὶ λέγοντάς της πάντα λοι, τῆς ἀποτόντας
τὴν κουβέντια.

— « Διώ μου, Ἀγνούλλα μου, τὸ δεγχτυλίδι, μ' ἔννα
ὅρο, πόλι τὸ ίδιο, ιεῦτε θὲ λέει τοῦ φίλου σου, τοῦ καλοῦ
σου. »

— « Άγι! Αντρέα! Ή Ψεύτισε καὶ γέμικε στὴν ἀγκα-
λία του.

Ίστις νὰ φανῇ περίεργο σὲ πολλούς. Λε τὸ σημειώ-
σουμα δημοκαὶ τοῦτο. Η Ἀγνή, δὲν ἀργεται νὰ κάμη ὁ τι
ὁ Ἀντρέας τῆς γύρεσσι, δέλλατο, νὰ τοῦ λέῃ λοι, ἀρροῦ
ἄρρητο σὲ λοι τὸ πρωὶ, καὶ τὸ γραυστόνδιον ὁ Ἀντρέας στὴ
θρησκεία του, ποὺ δὲν τοῦ ἀντιστάθησε, δηγι τὴν πόλην
προτεταντικούς τὴν παρακινούσα στὶς ἀγάπες καὶ τὴν ἴσιη,
μὰ τῆς ἔκρη κάθε δράξει, γιὰ τὰ νέκια, τῆς μέλουσας νὰ
φέρεται στὸ τὸ λέπτερο σὲ πλάστημα, ποὺ ἡ πρώτη ἀπέραση
τοῦ κοτίζει: Ἐμά δώμας ἀπόρθαστο, βλέπει λόγες τὶς συνέ-
πειας καὶ τὶς παραδέχεται μὲ θάρρος, μάλιστα μὲ κάποια
βίλαση συβερῇ καὶ ἀλλαγίστη.

Ἐνοικεῖ ποὺ ἀπὸ κάπιν τὴν μέρα καὶ ὄμπρος, ἀπὸ τὴ
στηγαλή ποὺ τὸ ἀρρέπει νὰ τῆς βάλῃ τὸ δεγχτυλίδι, ἰνοικεῖται
ποὺ ἡ Ἀγνή, ἀρριγιά γάλγραφα, θὲ γυνθεταν δικῆ του. Εἶχε
τὸ λοιπὸν ὁ Ἀντρέας κάθε λόγο νὰ γέρασται καὶ νένεγκα-
λίας, ὅπως τὰ πόπογμα τῆς δόκιμης μέρας, ὑπέτρεψε ἀπὸ ἐναντίο
πρόγραμμα του, ὑπέτρεψε ἀπὸ ἐναντίο προστικού, διηγε-
τημένος στὸν κανεπέ του, μεταπερνώντα μὲ τὸ μού του στα
γλυκά, τερπνά καὶ μυρωδάτα σύγχρονα ἀκόλουθητι τὸ
σπουδαστήρι του μεταξὺ του καὶ τῆς πόρης.

Τέτοια δώμας εἶναι τάθρωπίνα, τίτοια πάντα ἡ Νοίρα

μας, πώς μάτια στη μέση, τῆς ἐργαζίας, καθίνας τοῦθειας και
ὁ ποιητής, ἀπὸ τὴ βρύση μάτια τῆς ἡδονῆς, ἀναβάνει
ἔχεντα κάτι πικρό πού ἐργάζει καὶ εἰ πόνοι στὴ λουλού-
δια σπου κοιμάσται.

*medio de fonte leporum
Surgit amari aliquid quod in ipsis floribus angat.*

Καὶ τὸ ὄφρα ἐργάζεται ἡ πίκρα ἡ ἀνεπίφρετη; Ἐργάζεται
τὸν ὄφρα τὴν ἔργοντας ὅπου πάς οἱ ἀναπτυνταί, ἐργάζεται
οὐν προσκύνων θλεθρους κατόπιν ἀπὸ τὴ γαρδά, ἐργάζεται
τὸν τὸ Χάρο κατόπιν ἀπὸ τὸ ἐργάστημα τῆς ζωῆς.

Καὶ πώς ἐργάζεται καὶ τὸ μαρρά τοῦ πατρός; Ἀλλάζει
μὲ τὴν περίσταση καὶ μὲ τὸν θάρσον. Κάποτε στὴν
φύσῃ μακρὰ τεκνώντας καὶ τρέμει τὸ ἀκόλθιο προστιθητας,
ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ καταλήξῃ ἀπὸ ποὺ εἶναι· κάποτε
ἔσωχε κάπι τόνοστης, κάτι νὰ δοξῇ· τότες, δίχως νὰ τὸ
θέλῃς, ἔνας καπρός ἀκατενίκητος, μιὰ σκέψη θλεθρή
ἀλλακτοῦ σε κυριδίουν, θρυγία δὲ σοῦ ἀρίστουν, ἀκατά-
παρτη σὲ κυνηγούντων μὲ τὴν ζῆτη τοῦ θυντήτου. Κάποτε
πάλι, η πίκρα ἑπτάνη ποὺ μὲς κατατρέψει ὡς καὶ στὴς
γαρδά μετὸ χρυσόλειο, βγανεῖ ἀπὸ τὰ σπιλάγα μας ὡς
μυστικοὺς ἀντιλλάλος καρμάς γοργοπόδηρους δυστυχίες,
γύνεται τραγούδει λυπητέρο καὶ τοῦ γεμίζει τὰ μάτια μὲ
δάκρυα.

Ἐτοι τούτης ὁ Ἀντρέας.

Δὲν έρω πῶς θυμόθηκε ἔξεργα τάτιοι σκόποι στὴν
ἐπιπτώντην ἀπέλων τῆς καρδιᾶς του. Μήπως ἐπειδὴ και
γυρίζοντας ἀπὸ τὸ μαργαρῖτο γρυπούρο, τὰ μάτια του
ἀγκαντάφουν σ' ἕναν τούρο, κοντά σ' ἕνα στερέον ποὺ
τραβούσε τὴν προσοχήν, μιὰ μάδρη ἀγγελία, μιὰ φεκλάρα
του τάρπον;

ENTREPRISE INTERNATIONALE
DE
Transports funèbres

MAISON HESSEN MULLER
Cercueils, Couronnes
CHAUCRAU, 17, LAUSANNE

Adr. téligr.: Cercueils, Lausanne.

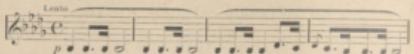
TELÉPHONE 615;

"Ἡ μήπως οὗτος ἔξεκλάμα, οὔτε ἀγγελίας δὲν τοῦ γενεα-
τικῶν γιὰ νὰ συλλογιστῇ τὸ τίλος τῶν τελώνε, παρὰ τοῦ
ἐρπανὸν νὰ συγκρίνει τὴν περαπλήν του τὴν ιατρή μὲ τὰ
ψυχρά τὰ γεράματα, μὲ τὸ λόγο λέγο καιρὸ ποὺ τοῦ
ἀπέμνησε ἀκόμη νόσοπλάρη τοῦ ἥλιου τὸ φίας, τὴ στερνή^η
του ἀγγελία τῆς ἀγάπης;

"Οτανὶς οἱ ἐν εἴναι, ἐπέλαμψενος καθέως τὸν ἀργάτημα
κιλῶς στὸν καναπέ του, ἐνῷ ἐπιφέρει ἡ φωνατία του
δρόμου, ἐνῷ χίλια δοντιά τερπτά, ἐπομένα νάληθεύσουνε,
τοῦ δείγκευν τὴν Ἀγνή λιμενά, στὸν ἄγκελο του, ἀργάτης
μέτα του νάντηγχη ἡ τρομερή μελανδία, ἡ Νεκρικὴ Προ-
βοκία του Chopin, τὸ τρίτο κινήμα τῆς δέρτηρης σούντας,
καὶ ἀρίτως γνωστούς ὠρμηστανε στὸ κεράβι του λογοτεμού
πονδοδραμένου, ἀμέτις κατέρχουλούσκενα γάλα τωριστικά,
πεκατημένα, συστριμένα τὰ δονιέρα του.

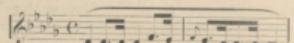
"Τὸ βλέπει τὸ κιβώνιο πού κατέβηκε κάτω στὴ γῆς;
Τίκουν τὸ γόμα πού ὁ νεκροδάρτης μὲ τὸ φυάρι τὸ ὄργανο
στὸ κιβώνιο, ἀπέκινε τὸ ζύλιο; Τίκουν ποὺ γεννή-

Βαριοπόδερα, τὰ μεθορυσμένα τὰλόγατα προβάνουνε
μὲν τὸ φέρτο καὶ πάνε πάνε στὸ δρόμο τοῦ νεκρούπεραιού.
Γλυτωμέ δέοντες ξύρι. Στὸ νεκροθερία οὐ πάνε, δὲν μπο-
ρεῖ νὰ πάνε ἀλλού, καὶ καὶ, εἰκῇ τὰ τελεσμάτη γιὰ μᾶς
δῆλα τὰ πάντα.

Οἱ θρωποὶ τὸ ξύρι καὶ ἀντόσο ή ἀθρώπινη ἐλπίδα
τηκώντεται μὲν κόπο, θέλει νάναττερουγάκτη, σπρώγνει τὴν
πλάκα ποὺ κοντίδει κιδίλεις νὰ τὴν πλακάστη, προβίνεις
δέονται τόνις, τὰλόγατα σὰ νὰ βαδίζουνε ποὺ ἀγρύπνια, τὰ
νὰ στέκουνται μιὰ στριγά, τὸ γόμπιν τὰ νὰ πάρτη πο-
λλαρροῦ.

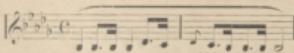
Κι ἁμακινοιστε ἡ ἐλπίδα λιγή ἀντη γόμπιν της, λιγή
ἐπαφούγκη, νὰ της ποὺ πολεμᾷ, νὰ της ποὺ ὀσκυμδάσει τὸ
ἀγκαθὸ της τὸ τραχιούδι.

'Ἄγι! τὶ μοναδικὴ ἀνεστίναγμα καὶ τὶ γλυκὸ καὶ τὶ¹
πονεμένο, καὶ ποὺ μᾶλις τοιμῆνη ἡ ἔλευθη στὸν ξύρια, μᾶλις
νὰ σοῦ φωνερώσῃ, μᾶλις νὰ σοῦ φίδυστῃ τὸν πόθο τῆς
καρδίας ποὺ γυρίζει τὸν οὐρανό.

Μὲν τοῦ κάκου. Βαριοπόδερα, μεθορυσμένα, τραγανή,

νὰ του ξανὰ ἡ προθεδία ποὺ προγκωρεῖ στὸ δρόμο τοῦ
νεκροθερίου.

Γιά βάλτε δύμας τὴν προσογκή σας. Ήδη τὰς φωνατζες;
Βίβδαι, ζανάπλαστες ἡ προθεδία, μαλιστας ζανάπλαστες ὑπα-
ράλλητος στὴν αρχή. Όποιοσ, οὐ νέγκιας ὅξενα
ποὺ ἀπαλό καὶ τάσπλαχνο τὸ βέδμα, σὰ νὰ τρέμει ἀλλαρρα,
στὸ πάτημα μέτρα τὸ τρομερό, κανένα τρυφερό ἀνεστίναγμα.

Τὸ κατάλλελο ἡ ἀπέλιδα καὶ τόρα βάζεται τὸ δυνατά της
νάνουστρη, τύρα ποὺ πολὺ ἀγνωσταται, τι νίκη λαργατρη,
τοῦ ὄμουν της δὲν μπορεῖ κεδρεμη, νὰ τοῦ δύσῃ φόρα δηνος
θέλει, ἀνεβάνεις καὶ μοιζέσι σὰ νὰ χρέπει
ποὺ τὸ ἔγκιο δυνατό, τουλάχιστο τούς ἀνικρραστους; κακ-
μους νὰ μᾶς τραγουδήσῃ;

Καὶ τὰλόγατα ποὺ πεγκίνανε, σὰ νὰ συγκινηθήκετε, σὰ
νὰ λαπτηθήκετε τὸν ἔλαυνο, σὰ νὰ σταμάτητε, δὲ μου, καὶ
ἡ προθεδία, σὰ νὰ τῆς κοστιγή νὰ προγκωρήσῃ.

Τώρα πὰ σὰ νὰ τὴ βελέπητε τὴν ἐλπίδα, μὲ τὰ γέρια
της πτυκομένα, μὲ τὰ φτερά της ἔσωμα, ποὺ δέρνεται καὶ

κλέπει μὲ τὰ παρακάλια καὶ σὲ θετίθει νὰ τὴν ἀφῆταις, ἀλλὰ
νὰ πετάξῃ ὡς τὰ οὐράνια, καὶ ἡ φωνή της είναι ἀκόμη
φωνή τῆς ἀπελπισίας.

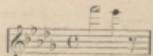
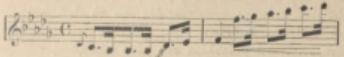

καὶ ἡ φωνή της τώρα τώρα είναι φωνή τῆς χαρᾶς.

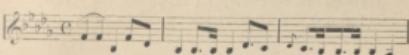
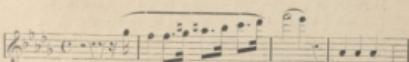

Ναι, φωνή τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀπελπισίας φωνή, γιατὶ
ὅ ποιντάς, ὁ ἀρίστας, ὁ μουσικός τὸ κατάλαβε πῶς ἔδω
μήτε καθερτὸν χαρᾶν είναι, μήτε καθερτὸν ἀπελπισά, παρὰ
κάποιον εἶδον ἀξεύδηρον χαρᾶν ἀπελπισμένην ἡ χαρού-
μενης ἀπελπισά, ἐπειδὴ ὅταν ἡ φωνή νοιάζει πόλεις πελα-
γώνται καὶ συνέμεια γυρίζει νὰ γλυτώῃ, τὸ γλυκό συναίσθημα
τῆς σωτηρίας, πού τὴν τραβεῖ πρὸς τάπενα, τὴν σωτηρίαν, ἐνώ
βλέπονται ἀπὸ κάτω της τὸ βόθρο, ἀντρογύμνης καὶ
πονεῖ.

Σᾶν νὰ νίκησε ὥστόσ η χαρᾶ, δὲν ἀκούετε; Ή προσοδία
λέει καὶ μὲ κάποιο πάτερ ὄμορφος, πάτη, μὲ ἕκατη ποὺ πηγαίνει,
ἀγχωτιστα πὰ τὴν ἀκολουθῇ τὸ τραγούδι τῆς ἀλπίδας, οὐ
νὰ κατάντησε ἀδύνατο νὰ σταυρίσῃ τὴν ὄρμη τας, ἀρού-
μενάζει ποὺς βγαίνεις ἀπὸ τὴν ἀπελπισία μέτα ἡ ἀλπίδα.

Συνεδεθήκαντα τότο γεράν τὰ δυὸ τραγούδια, τόσον τριγύτο-
κρατιστάται ἡ θλίψη καὶ ἡ χαρά, που γλείχορα γλείχορα
έργουνται τὸ ἓν κατόπιν ἀπὸ τὸ ἀλλό· μαλιά ἀντίχυση
στὰ σπλάγχνα μαζὶ ἡ ἀλπίδα καὶ νά σου φίσεις, τὸν πόλ
τρυφερεμένη, καὶ ἡ πρασδοδία.

Μὲ τώρα, τύρα πάλ, συνέστε, σᾶς παρακαλῶ, λι μοῦ
λέτε εἰ νὰ είναι τὸ θάλα τοῦτο; Θάμα μονοδικό, τραγούδι
μαργαρίνη ποὺ δὲ φάλιηκα ποτὲς στὴν οἰκουμένη, τρα-
γούδι τοῦ πόνου συνέμεια καὶ τῆς νίκης τραγούδι ποὺ ἀπὸ
τὰ σπλάγχνα τοῦ ἀδρόπου βγαίνει καὶ ποὺ ἀπλάνει τὰ φτερά
του, νὰ πάρῃ δέν ἀφήλαστρα μυορεῖ. Καὶ ποὺ είναι τὸ

νόημα του τραγουδού; Και σίνα τι νά λέρ το τραγουδό; Τό τραγουδό δείλι πώς ο θάνατος δὲν υπάρχει, πώς δὲν υπάρχουν δέλι! μήτε γεράκια μήτε άνθεπού, πώς δύο-
τανεστή μοήσαι μάσ μας ή φυγή, πώς είναι παράδεισος,
πώς είναι γλυκά μονάχη, πώς άλι σου το είναι λιανεί,
ένων άνθενες άνθενες πρός τάπκα, ένων χλωτεί,
περγάνεται στικ μεδουλλάς σου μάσ θεία ήδονή.

Κ' ἔπειτα τώρα νά διηγή τὸν Ἀντρέα, μὲ τὶ πάθος ἔκο-
λουθεῖ τὸ τραγοῦδο, μὲ τὶ πάσι ίπανα τὸ ἀπλὸ τὸ δι.,
ἔκι ποὺ ἡ ἀληρώνινη ἐπίδια μοσῆσι τὸ νά δίσταξε, σἰ νά
φοβήσται μήπως καὶ τὴν περάσυσσα πλάνη, μήπως καὶ τὴ
γίλστα κκνένα φέμει, ἔκι ποὺ μὲ ὅλη τὴν δύναμη της,
μὲ ὅλη τὸν πόθο τῆς καρδιᾶς, λές καὶ φυντάζει · — « Κάμε,
ἄγ! κάμε νά είναι ἀλλήθεια! » καὶ χρύσεται μὲ τὴν φωνή
της ·

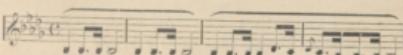

Μή φοβήσται, οἱ διαστηματιμένοι · μὴν τρέμει, γλυκιά
έπιδια · μὰ κι ἀρχίται να πατέρη τίτοια πανέγραψη, τίτοια
φύγοστρα μελεύσια, μὴ σὲ μέλη καὶ δὲν πιλεύσουν.

Ἄκουεται πῶς πήρε θάξησος ὁ ταλαιπωρισμένος, πῶς ἐργε-
ται ξνά στήν ήδονή του, πῶς λιώνιται ξνά καὶ πῶς ξνά,
ξνάρχει τώρα κι ἀνεμοδίστα, φανερώνεται τὸ θέρμα τῆς
πολι μακράρια ἄρμονικα ·

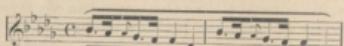
Ἄγ! ἀναστίναξε ἀξαρία ὁ Ἀντρέας, τοῦ κάκου καὶ πάντα
τοῦ κάκου! Δὲ φαλά. « Εμοιαζε σὲ νά είναι ἡ γράπα νυκτόρε ·
τίποτα · Νά της καὶ πάλι ἡ, νεκρική προθόδος · νά σου καὶ
πάλι τὸ γέρμα ποὺ πέρπει, πού πέρπει ἀπόνια στὴ φτερά
τοῦ πούλου, τὴ στυγμή τὴν θάση δισυ τὸ πουλί θνοιγε τὸ
ένα του τὸ φτερό, γιὰ νά δοκιμάσῃ, γιὰ νά πάρη τὸν οὐρανό
ἀψήλη ·

Ογι! ζά! δύο πεπτυχατόριμα κι ἂν τὸ γλώσσα κατορκυλᾶ,
τὸ φτερό νά σπιναστῆ δὲ θέλει, καὶ καὶ πού ἀρχίται ἡ φτυα-

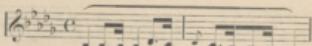
ριὰ νὰ τὸ δίνηρ, ζερίθησι μ' ἓνα σφόρτζο τρομερό, καὶ σὰν πληγωμένο ἀκόμη, πετύται πρὸς τὸν ἄέρα.

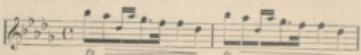
Ἐπει τὴς ἐλπίδας τὸ ξυναψίθεισμα τὸ γάλυκό σου γιδίζει καὶ πᾶλι τὴν καρδία.

Κι ἔχεις τραγούδι του θὺ τὸ πατήσω μὲ τὸ βροντόφωνό

μου τὸ βῆμα καὶ σώπη. Ο Θάνατος είμαι γάρ.

— Έμείνα ποὺς μὲ πτυχή; Πούς ἐμένα μού βαστά τὴν ὅρμη μου; Τὸ χάδι μου τὸ πονεμένο ἡμένα, ποὺς τάρος θὺ μ' ἔμποδίσῃ, νὰ τὸ κάμω τοῦ ἀθρόου; Ή ἐλπίδα είμαι γάρ.

— Καὶ γάρ είμαι ἡ πλάκα. Όσο ἀγέλικα, δυστριχά καὶ ἐργούσιμα, ὀλόνα ζυγώνα καὶ δὲ σ' ἄρινα.

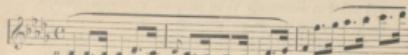
— Ε Καὶ γάρ ἀκαταδέμαστε ὑψόνουμει, μετε, ἀκόμη καὶ νὰ πίστης νὰ μὲ πλακάνετε, ἡ φωνή μου θὰ μείνῃ ἀπάνω, λυτρωμένη, στοὺς κόμπους τοὺς αἰθέροπλαστους.

— Στάτου! Στάτου! Καὶ θὰ δηγή τι σίγουρα ποὺ σημένω, νί οὐράλια κι ἀπαρατέρητα ὅλα τὰ κατατέρημα.

— Η Κοίταξ, κοίταξ, περήφανη ἐστὶν ἀθρώπινη ἐλπίδα, ποὺς τάκτοτύλιγο τὸ ἡρεύομ· σου τὸ τραγούδι, πῶς πετιούμαι πρώτη μαζί του ἀπόνω, πῶς κατόπι τὸ σίρνιο χάμεο, γιατὶ ἐνδι μοιάζει ποὺς ἀπὸ τὰ σπλάχνα μου γραίνει ἡμένα της γης, λίγη προσοχή καὶ βλέπεις πῶς σὲ μένα γυρίζει, μέστη μου νὰ θερῇ.

— « Τὸ κατεχόμενος τέχνη, ποὺ ἡ μελανδία μου ἡ νερπική συνεδένεται μὲ τὴ μελανδία του τὴν αὐάννια, εἰς νὰ μὴν μπορούσε ὁ πόνος ἀλλοῦς νὰ ταλεινωθῇ περὶ μὲ τὴν χαρά. Τί πλάνη! "Ακούστε, ἄκουστε πῶς ὅλα πάθουνται καὶ διεψυγοῦνται" ».

— « Οἱ τάροι, ὁ τάρος εἶμα γά. Νιώτη δὲν ἔχει, Δὲν ἔχει βόλο. Έκμίδα δὲν ὑπάρχει μήδε ὑπάρχει οὐρανός. Ὑπάρχει μόνο καὶ μόνο μιὰ φωνὴ τύχων, τούτη δὲν ἡ στερνή, ποὺ ὅλα τάσσουνται καὶ σύνειναι».

Οἱ Αντρίας, δέο τραγουδοῦνται τὴν Νερικήν προβολία, δέο φράστη φράστη, καὶ νέτα νέτα μὲ τὸ νοῦ του, ἐρμήνειε τὸ ἀριστούργημα ἔκεινον τῆς μουσικῆς, εἴτανε ἔπαιλαμένος στὸν καναπῆ τοῦ σπουδαστηροῦ του. «Οτι ποὺ ἔρχεται στὸ τέλος κι ἀναστένει τὸ εἰ πιρμόλ, σηκώθηκε, φοβερὰ τεραγμένος, κι ἔρχεται νὰ περπατᾷ».

«Δὲ γίνεται! Δὲ γίνεται! Αδύνατο νάγκαποι τὴν Αγνή. Αδύνατο να τὴν ἀρνεῖται νὰ μὲ ἀγκάρη. Εκείνη, νίδι, παιδί! Εγώ, γέρος καὶ τοῦ Χάρου!»

Στάθηκε. Άλις καὶ δὲν μπορούσε νὰ ξακολουθήσῃ τὸν περίπατο. Ήπειρ μάτι πολλόνος. Κάθησε. Διὸν κάθησε, ποὺ νὶ τῆς. Σὲ νὰ γκρεμίστηκε ἀπόντας της μὲ δὲν τὸ βάρος. Εκείνη τὸ κεφάλι. Βοθιστήκει χιλιας λογισμούς.

Ἐρχεται στὴν ὑπερβῆ μερικῶν ἀθρώπων μιὰ νῦν τρομαγκτικὴ ἔρχεται ἡ νῦρα ὅπου τὸ νοιλόνευε πά πῶς γεράζουσι. Λίμε πάνε τυγχανεῖ ἀρτὸ μάνο σὲ μερικῶν ἀθρώπους, δηρὶ σὲ θλασι. Ήδεκα πῶς γεράζουν δηλοι· δηλοι δύος δὲν τὸ νοιλόνευε πῶς γεράζουν. "Όλοι συνηθίζουν καὶ συμμαρρώμανται λίγη λίγη τὴν ἀργατία τους μὲ τὴν ἡλικία τους. Εκεὶ δὲν ἀποροῦν βλέπονται πῶς μιὰ τὰ γρενιά η δύναμι τους δὲ σημάνει δέσποτα σήμενο πρώτα. Ο ὅμρος ἀξέρνα, ποὺ δουλεύει ὁ νοῦ του, ὁ συγγράφεις, ὁ ὁ ἀληθινός ποὺ τὸ χέρι του δουλεύει, ὁ πεποντός; δὲν καὶ δουλεύει ἀλλὰ τόπο κι ὁ νοῦς στὸν πεποντό, μέτριο πῶς οἱ δύο τους ἀρτὸ δὲ διατητατούσι. Νὰ δὲν τραβήσουν τὰ μαλλιά τους ἀπὸ τὸ λόρο ποὺ τὸ είδαν νεαρόπλευσον. Θὰ λοπήσουν, μετρεῖ, καὶ είναι μάλιστα πικνό, μιὰ δὲν τραφάζουν. Θὰ τραγάρῃ ιενίνος ποὺ δουλεύει δηρὶ ὁ νοῦ του, δηρὶ τὸ χέρι του μαθίει, περὶ ἡ καρδιά του. Μίστα του ἡ καρδιά του ζωτικήν, φλόγα μοιάζει. Τα γράμματα δὲν τὴ σήμανον, τὰ γάμματα δὲν τὴ χάνθισαν. Καὶ τὶ περιβάλλει τότες, νὰ μοῦ πρεῖ; Ημέρες ποὺ δὲρος εἶναι σημᾶ καὶ ποὺ δὲρος δὲ σοῦ τι σκοτώτη τὴ φλόγα τῆς καρδιᾶς σου.

Καρό μπροστα του δὲν ἔχει νάγκαπτη καὶ τὸ χερό-τερο, νάγκαπηδή. Ότι τὴ στυγμή ἔστειν, οἱ καλφές εἴχε δικλωνήσει τὸ βέρμα, τὸ βέρμα ποὺ ἀνέλε του τὸν παράποτο. Τάρκη, θατερίς ἀπὸ τὴ Νερικήν προβολία, τὰ μάτια του ἀνοίγουν ἔπινακά, θωρούσει τὰ πράματα δύος τὰ πράματα είναι στάλαζεια. Θωρούσε καὶ τὴ θετη τὴ δική του. Αντέκαμσε στὸ δρόμο του μιὰ κοπέλα· διμορφη, έξιπτη, καλή. "Άρρες δυστυχημένος. Τὴν ἀγάπηστη. Φωτισθ. Επειρε τάχη νὰ τῦνε περβῆ μὲ τρέμο τὸ νάγκαπηδή καλές ἀνὴ τὴν κοπέλα; "Ογγι, έπειστο, χιλιας πορές δηγ. Επισήδι, πού πήμ; Τὸ μέλλο μας πού; Είνοτι

χρονῶν καρίσσι. Τριάντα ἑταῖς χρόνια μεγαλήτερός της ὁ Αντρέας. Ήσσον ἔγινε ἀκόμη νότιπη; Δέκα, δεκατρία χρόνια; Δέκια ὥστου νότι γίνεται ἑπτά, δεκατρία ὥστου νότι γίνεται ἑδραικήντα χρονοί γίρος! Και τι ἀγάπη μπορεῖ νότις δεσμός, ἑδραικήτης τοῦ λόγου του, τριάντα τριῶν χρονῶν ἔδραστη, ἄρρετη, ζωντανή γυναικά ὡς Ἀγνή;

Λοιπόν, τί δικαιώματα είχε νότι τὴν ἐκλαγάσση; Τουλάχιστον γέρος του, μπολιτογέρος, μιά και τὴν ἐκλαγάσση, νότι τὴν ἐκναράρη, στὸν ίσον τὸ δρόμο, νότι τὴν καταχήση, νότι τὴν ἐγγῆση, νότι τὴν παρακαλήση, νότι τὸν ἐξαπατήση. Άγ! κι ἀς σπάση στὸ παλί, στὸ λαβυρίνθιον του τὸ στήθος ἡ καρδιά του. Άς πάρ στὸ γαλλὶδην στερνήν του ἐλπίδαν, Κι ας τοῦ φεύγη τὰ σπλάγχνα ὁ πόνος, ἐπιδή τὴν ἀγκαλισσὸν τρέλα, τὴν ἀγκαλισσὴν σχῆ μαθήσεις θεραπεύεις ἀντράς τὸ πρώτον λευκό πόνον θεατικήσῃς· άγ! οἶμες ὁ νεαρογυμνίνος, ὁ ἀπλατυπόνος ὁ ἀγαπητὸς τὸ ξύλο, τὸ κακάριτό, τὸ σενίδον πόνον ταγκαλιάζεις νότι γλυτώση μ' ἄρτο. Ετοι τὴν ἐρημή τὴ θάλασσα τῆς ζωῆς του, κατόπιν ἀπὸ τὴ φουρτούνα τῆς λυσσασμάνης, φάρνης τῆς ποταμίας του τὸ ἀστριό, τὸ ἄρνη. Γιά τοῦτο τὶς είσοδος ἀριστοτιμόνος φυγή καὶ τάρκα. Γιά τοῦτο δίδιντας ἀριστος ἡ ἀγάπη, της μέσης στὰ μεδόνιλα του βαθιά, καὶ τόρχο πού δίδει νότι τὴ βρύση ἀπὸ καὶ, σύνοισις πώς μικῆ μὲ τὴν ἀγάπην του κυττανέος νότι τουπήτη σὲ δύο κορμάτια καὶ τὴ ζωὴν του.

— « Αἰ δέπ πειράζει. Άς κάμι καὶ γά τὸ γέρον του μιὰ φορά. »

Τάποράστετο ὁ Αντρέας καὶ κάθησε στὸ γραφεῖο του, νότι γραφή, ποὺ τοῦ ἔρχονται σὺν πού ἔρωτο παρό νότι τῆς μιλήσης, ποὺ δὲ δὲ μποροῦσε, λέσι, νότιεσσι, νότι κρατήσης νότι τὸ τέλος.

« Ότι ἐπιστεῖ τὴν πίννα του, ἔτρεις νότι πόρτα, καὶ δίγιας κάνε νότι γραφή, μπέκις νότι Ἀγνή. »

Καὶ σύν εἰ νότι γραφεῖ, παρακαλῶ, σύν τι νότι ἡθελε στοῦ Αντρέας ἡ Ἀγνούλα μας; Στοῦ Αντρέας ἡ Ἀγνούλα γύρεσσι, ζήλει τὸν Αντρέα. Τὸν Αντρέα της. Πολὺ φυσικά. Μήπως τὴν πρωινή τὴν ίδια, δὲν τῆς είχε πεῖ νότι Αντρέας νότι κοπιάτη τάπογεμα; Της τὸ εἴδονταδι, γιά νότιση νότι τῆς δεῖται τὸ σημεριλότο. Τὸ δαχγυλίδιον, τῆς τοδειές μιὰ δύρη κατόπι, νότι συγγέριξε ἀσύμη. Ήττοι ἀνάγκη καρπού νότι παρουσιαστῇ τάπη γιά τὸ σημεριλότοι. Άλι περάζεις. Καλεύτρο, μήπως πρόσφατη ζητούσε. Τίποτα. Ο λόγος τοῦ Αντρέας, νότιαμμοθύσιον καὶ πολὺ θετερα, τῆς ίδιας ἀπλά καὶ μόνο τὴν δέσι πώς λαμπρό θεί εἶναι, νότιαμμοθύσιον καὶ πολλά. Φαί έγις; Κι αὐτὸς τῆς ὁ Αντρέας, ἀρρώσια του πιά

Σύγνωτος. Στάθηκε κοντά, κοντά του. Νά τη βρωτούσσες, είχε δράξει νότι τοῦ πιάστρ τὸ γέροι, νότι τὸ φιλήση.

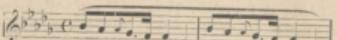
Εποψε, κοιτάζει στὸ τραπέζιον τὸ χρεῖον τοῦ ἐνηρεφε ὁ Αντρέας. Ο Αντρέας συλλογίστηκε πώς καλή ἀφορμή καὶ πώς τώρα δὲ ἔπρεπε νότι τῆς μιλήσης τούτορα. Δέν πρόσταξε δύνας.

— « Άγ! ί έμινα γράφεις; Τί ἀγγέλος ποὺ είσαι! Στάθησου, στάθησο νότιαμάντα τῆς πρωτείας... ή Αγνή μοι, Τό γρος μοι... νότι γραφειούμε, νότι μ' ὄφης μ... Αποτί! Αποτος ποὺ είσαι! Ήσσον γάληγορα μὲ βραδύτηκες καὶ μὲ διώγνεις; Θα πεκάνω! Θα πεκάνω. » Κ' ἰστάστη στὸ κλιμάκια.

Ο Αντρέας, ποὺ ἔν δευτερόλεπτο πρί, ἀλλο τυποῦ δὲν είχε παρό νότι τὴν πίστη, πώς ξάργην νότι πάρη κάθε ἀγάπη, θευματεῖσι τους, ἀλλο δουλειά τωρα δὲν είχε παρά νότι τῆς τὸ βεβαιωτή, πώς τὴν ἀγάπη. Καὶ τόντις δυπλά τὴν ἀγάπηστη τώρα, δηλαδή μ' ὅλη τὴ δύναμη ἀκόμη

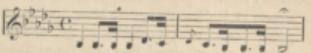

τῆς ἀγάπης, ποὺ προσπένθησε μὲν βίκ νὰ τῆς δώσῃ δρόμο
καὶ ποὺ γύριζε πίσω μὲν ὄξει. Έτυγχεὶς μάλιστα νὰ τῆς
ἀγγίζει τὰ μαλλιά, ἐπειδὴ σᾶραρια σύνον καημό της ἡ
Ἄγνουλα πήγε κι ἀκκούψησε στὸ στήθος του τὸ κεφάλι
της, λυπτερά. Μέσω του ἔργυράς νὰ παιζῃ λαλάκη μου-
σική τῆς ἑπιδότας.

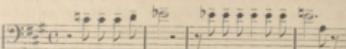

Τὴν ίδια τὴν στιγμήν, πάντα στὸν πλάτη του γερμάνη,
τύκωτε ἡ Ἄγνη τὰ μάτια της πρὸς τὰ μάτια του, τὸ
στόμα της πρὸς τὸ στόμα του. Σαλλιστηκει, μέθυτος ὁ Ἀντρέας.
Χωρὶς νὰ ξέρουνε, χωρὶς νὰ καταλάβουνε τί τοὺς γνω-
τεῖνε, πέσανε οἱ δύο τους στὸ βελούδο ἀπόνια τοῦ καναπέ.
Και παρθήκανε, ξέρρυπτασμένοι, ἤτυγμανοι.

Ἐλειώνες ἀσύρμοι ὁ Ἀντρέας στὸν ἄγκαλι της, μόλις
εἶγε τελειώσει τὸ φῦλο τους, κι ἀνθίσει τοῦ δύστρυχος
φύλωρις μάτια στὸ δύντια του τὸ θάλαρδο σκοτῷ, νὰ νίκουνε
ρυταράκις γύμνα νὰ κατρακυλῶνε στὴν ἀγάπη, του ἀπάντι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

Ἡ πάρα ποὺ τὸ θεάντωμα τραγουδοῦ τῆς Νερυκειδού προ-
σοβολαίς εἶχε λαβόσει, νὰ τῆρι τούς, ἀμέτων κατόπι ἀπὸ
τὴ στροφὴ στιγμὴ τῆς χρεᾶς, σύνον πάντα τῆς δημόπης τοῦ
Ἀντρέα, δὲν ἀργεῖται νὰ μιλάσῃ. Ἀλλήδεια ποὺ δύναται
διλούστος, διλεπτος στὴν ἡλικία τοῦ Ἀντρέα, έχει τὸ
ἔργηγρα ναϊόλεθρο ἐν πλάγμα τὸν τὴν Ἄγνη, φυγή
και πάρα, τὸ σκελέτο του, ἀν ἔχει, ἀδύντο νὰ βαστάζῃ.
Περστέρο λυπημένη καρό, γιατὶ ἀρρύ πέρασε ἡ μπόρα
κι ἀρχίστηκε ησυχία νὰ κοινωνεύσουνε, θέλοντας νὰ μάθη
ἔκπινο ποὺ δύναται τὸ ζέρει ἀσύρμη, προτοῦ τὴν παραστρῆρη
σύνον κανεῖν, γιατὶ πούληρι δηλαδή τὴν ἕγραψε ποὺς κάλλι-
λας νὰ χωριστούνε. Τίς τὸ ξηγοῦντος ὁ Ἀντρέας : δύν
καταλάβουνε δύμες πρώτας ἡ Ἄγνη, δὲν καταλάβουνε ίσως,
ἐπειδὴ ὁ φύλος τάπτεργε νὰ τῆρι ρανερών ὅρθες κορτά
τὴν κυρώτερη τὴν αἰτία, τὰ γρούνια του. Λοιπὸν ἡ
Ἄγνη μαζί, χωρὶς νὰ παραβαθύνῃ τὰ πράκτα, δύναται ποὺς τὸ
συνηθίζουνε δύναται περσύτριας γυναῖκες, νόμιμα ποὺς τοῦ
πίρακα σᾶραρια νὰ τὴν διαπολέσει, γιατὶ τὸ εἶχε
ἀκουστά ποὺς οἱ Ἀντρέας έπει, ἀλλα σήστε, ξαπολούνε τὰ
κορίτσια. Καὶ τῆς ἀπόμενε ἀν' ὅλο τὸ περιστατικό, μικρή
ἡμέτερη πού τὴ στιγμὴ τὴν ίδια δύν τὸν μόνον
φύλωτρο, μὲν ποὺ κατόπι μιμέλε νὰ μης φέρει ἀποτε-
λέσματα δυσάρεστα.

Γιὰ τὴν θύρα, βέβαιο πώς ὁ Ἀντρέας μήτε τὴν ρανύότανε

μήτε μπρούστε νὰ τέξε φανή γέρος. Μὰ και τὰ δικά του
άκρικ, τὰ μάτια, ποὺς νὰ δικαιολογήσῃ τὸ περίφραμα τὰ
γεράκια του, ἀφοῦ ίνα νέος δὲ θίδηγεν ποὺ φλογισμένη
καρδιά μιτί τού πολλοτερόν είναι; Η Ἀγνή, ποὺ φυσικά
δὲν είχε τότε τού την παραμορφὴ τὴν πείρα, μήτε
πάγκαια ὁ νόος της ἀλλού, μήτε τόδεις μὲ τὸ νόο της ποὺς
δινεις νεώτερος θὰ φερόντων διαφρεστικά, μὲ ἀγάπη ἔξαντα
μηγαλύτερη, μὲ ἀρσινοτεια περάστον, ἴπειν τὴν ἀρ-
σινοτεια του κοίτης πάντα ή Ἀγνή, τὴ σπλαβάνωνοι
οἱ πρωροί του οἱ τρόποι. Τρυφέος είναι στάχανά του
ὁ Φευμός, τοῦ ἄρδευσαν τὰ γάδια, μὲ τὸ συγκότερο δὲν
τολμᾷ νὰ τὸ φανερώσῃ, κ' ἐπει τοις μαζίσαις πολλές φορές
σὲ νὰ μήν τὸ δέρη κάνει νὰ γειθεῖ, σὲ νὰ τὸν εἶναι
ἀγνωστο κάθε τρυφέρη κίνησα τῆς φυγῆς. Τὴν κίτια είναι
ποὺ δὲν πρέπει, λέει, νὰ δοῦσῃ θάρρος στὴ γυναικα, σ' ἓνα
πλάτυα κατάτερό του. Γιὰ τούτο καίλας δὲ ήταν τὴν πάρη
μαζὶ της καὶ κουβεντάσση, νὰ τῆς Ἑγγύησῃ τὸ ήνα καὶ
τέλλο, νὰ τῆς σταθῆ διδάχης γλωσσής, νὰ τῇ βγάλῃ τὸν
περίπατο, καὶ μὲ τὰ λόρηα του, μὲ τὴν πομονή του, μὲ τὴ
γυναική του, νὰ τὴν ἀδηγήσῃ, νὰ τὴν πλουτίσῃ καὶ νὰ τὴν
ζευσίζῃ, παρό δὲ τὴν πάτηρα μόνο μιτά στηγμή, νὰ στηγμή
ποὺ τὸν πυράνει τὸ πόθος, δὲ τὴν ἀρπάζῃ, δὲ τὴν σφίξῃ
στὸ στῆθος του ἀπέναν — καὶ τίλειστο.

Στὴ Δύση ὁ Ἀντρέας εἶχε μάζει θάλατταν. Ἄλλαθεια
ποὺ καὶ ἀπὸ φυσικό του σεβάστηκε πάντα του τὰ γυναικεῖα,
τὰς ἵστησε πάντα θρόνο ἀργάλο, νὰ τὴν κεκίσῃ, καὶ τότες
ὅπους γνώρισε μιτά Φλόραρ, κατάλαβε τὶ θησαύρους ἀνώ-
τερης ἔξιντα κρυψτεῖ μέστα της ἡ γυναική. Τάρχ μὲ τὴν
Ἀγνή, μὲ τὴν Ἀγνούλα του, γυναικαίς ὁ Ἀντρέας μάζει
καὶ παραμάνει. «Οταν ἐργάζονται νὰ συγκρίνουν τὸ πρωΐ,
τὴ βουκούνη, μήπως θαρρέστερη τάχη τὸ κορίτσι ποὺς ἀν-
κει ἀφτῆν τὸ τέλη παρακατεινὴ τῆς κοινωνίας, ἐνώ ἔκεινος

βατλέλει στοὺς οὐρανούς. Κάνοντες τὴν θάνατον τίσται,
τὴς θέρηγρη πός στίκουν κ' οἱ δύο τους στὸ διοι ποδῶρι.
Θάλα τὴν ισθῆτα νὴ ἀγάπη. Ἐτοι κέρδισε κιδώνας ὁ
Ἀντρέας καρό, τίλειστον ὅλωδην ποὺ γάγκρας νὴ δουλειά
της, ἣν τὴν έδειν γέρει, καὶ πρόφετον ἡσυχία ἡσυχία
νὰ τὸν νίκουμπεσε μιτά στηγμή μαζὶ τοὺς στὸν καναπέ,
νὰ τὴν μιλήσῃ γιὰ χίλια δύο, πρὸ πάντα γιὰ τὰ βιβλία
του, ἵπτιον δὲ χρέωνται ἡ Ἀγνούλα, τὸ ἄπλο, τακαλ-
λύργητο παιδί, δὲν χρέωνται νάνοιον γιὰ φύλολογία, γιὰ
ποίηση, γιὰ μυστιστορήματα. Ο κεφρός της είπεν ποὺ
δὲν μποροῦσε νὰ τὰ διαβάσῃ, μιτά καὶ τύπτερα βιωμάκια.
Τὸ περίφρα είναι ἀντόσο, ποὺ ἔνοιασε περίφρα γιὰ
τὶ ποιον τίγρηρε στὴ ματρική του γλώττα. Τὸν παρακα-
λοῦσσον νὰ της διηγήσῃ γιὰ τὴν Ελλάδα, γιὰ τοὺς Ἕλληνας,
γιὰ τὸν ὄμορφο τὸν οὐρανόν, γιὰ τὴ νησιῶν τῆς θάλασσας.
Συγχρόν τὸν παρακαλοῦσσον καὶ νὰ τῆς ματαράστη πίποτα,
δύο τρεῖς σελίδες ἀπὸ τὶς καλλές γαρτὶ ποὺ τὸν ἔβλεπε νὰ
στοιβάζει ἀπόνια στὸ γραφεῖο του. Επικράν τὸ γεργόρωφ
του ὁ Ἀντρέας, τῆς μετάπτωτος ἀπρετολυκατού, καὶ κοίταζε
ἡ Ἀγνή, νὰ βεβαιωθῇ, ἀν δέρησα δὲν τὸ σίγη τημετωμένα
μὲ τὸ μολιδωμένου τὸ γαλλικά δίπλα απὸ βρωμάκια,
τὸν ἀπρόστατο μὲ τὴν ἑσκολία του Ἀντρέα, ποὺ ἔμοιαζε
νὰ ἔσται θέρηγρη κανίνη κατέβατο μαθημένο τὸ ἄπο ζέο.

Τὴν ἀρέσε τὸ θρό, τῆς ἀρέσε ἡ πλοκή, τῆς ἀρέσε
ἡ οὐσία. Κι ἀνοιγε τὰ μάτια, γιὰ νάνοιαν καλήτερα.

— « Εἰ δινθάλει, μοῦ φιλίστη πός πέτρουνοι
τούχοι, ποὺς θωράκι πέρα καὶ πέρα τὶ γίνεται στὸν κέφαλο τὸ
μηγάλι! »

Ἄλλαθεια, κόπτους τῆς ξεσκέπαζε ὁ Ἀντρέας, καὶ ὥστόσ
δὲν μποροῦσε ὁ κακμένος νὰ πάρῃ μαζὶ της ὡς τὴν ἀλλή
ἄκρη τῆς γλώσσας, μήπως τύχη καὶ τοὺς δινῶν ἀντέμει. Ο
πόθες του ἔτινα ιστούσια νὰ θηγά μὲ τὴν Ἀγνή του, νὰ

τραβήξουνε μακριά, νὰ τῆς δίνῃ τὸ μπράτσο καὶ νὰ τῆς λέη. Οἱ Ἀντρέας ἀγκυροῦσε πολὺ τὸν πεζίκο, καὶ μόλον-
ότις, ἀργούσι βριτσάκια στὴ λαζανά, ἐννοιώθη κάποιαν
ἀλητήν τοῦ κούρεων, διὸ τοῦ ἐμπέτε πολὺ δύσκολο νὰ
περπατήσῃ διὸ τρεῖς ὥρες. Ήπολ πολὺ ἀπ' ὅλους τοὺς
ἄλλους, τοῦ ἀρχέως ὁ δρόμος ποὺ ἀνέβαινε ἀπὸ τὸ
Σανάδε, σοῦ διδίπλινε, πενθρώπια πενθρώμα, τις Ἀλμε-
τικούς περιφέρειες, τις ἀδηρούσες θερινές τ' ἔναρξην
καὶ ἐπιτα τούχη, δημητρι, γλυκιά, ἐνιψυχούσε καὶ τὸ ἀνάποδε
στην ἀκρογιαλιά μικρὲς διορροής λίμνης.

Οἱ περίσσους τοῦ ἀδελφοῦ πάντα στὶ κίνητο, τὸ μαλάριον
καὶ τὰ γυριζές στίτι, πληρώμα τοῦ κατεβάντονος οἱ κα-
νούργιες ὑδες στὸ μαλάρι. Τοὺς ἕγραψε μὲν κάποια μακ-
ριά ἔρκολις. Μάλιστα, δικα περνοῦσε ἀπὸ τὸ βουνάκι,
δέργε πόλις κρυρές, ἐρυτεμένες, μὲν πρόσων φροντίδα διά-
φανα ἢ καλεμά τους, βραΐκιανοι οἱ Μούτες ἀπὸ δύσκολος
μεριάς νὰ τοῦν χαρεπέτουνε, νὰ τοῦ πούνε κανένα λόρο
γλυκό. Ἀναμετάβησε στὰ εἰδῶνες δέντρα ποὺ φυτεύ-
νει κειτέροις, στὶς λέρκες, στὶς καστανίες, στὶς βελανιδιές,
τοὺς πλατάνους, στὰ πρινάρια, διέβαντε καταστάσια μιὰ
στράτη φρούρια, πλατιά, καλλιεργημένη, θεοῦ γερά.
Δεξιὰ καὶ ἀριστερά της, πήγρα. Ποὺ καὶ πού, κανένα
τυπὸ στενόποτικο μονοπάτι ἔμοιάξε σὲ νὰ βαθύτεται
στάποδάθια μέσα τοῦ βουνακιού. Τρέλα εἶχε ὁ Ἀντρέας
νὰ πηγανεῖ μὲν χάρατα ισιά τοῦ μέρους ποὺ τοῦ φω-
νόταν τὸ μόλις πάπτωτο. Τοῦ δρέπε νὰ ξαπλώνεται χάρα,
νὰ κοτάζῃ κανένα καρματάκι γλαύκον τύρανον ἀπὸ τάνιον
του, στὸν πατζένα οἱ ρυμιώτας καὶ ἀρίνανε κάποια μιὰ
χεραμάδα, ποὺ γλυκήρα πόνουνε καὶ ξανθίζουνε ἀλλοῦ.

Ἀκούγε ὁ Ἀντρέας στὴ στράτη νὰ βαδίζουνε οἱ ἀρρώ-
ποι· τοὺς ἔβλεπε κάποτε, γυρίς νὰ τοῦ βλέπῃ κανένας.
Καὶ σύγκριν τὸν ἔσπερο του, σύγκριν τὸν ὄπαρκη του μὲ

τὴν ἡσυχάδα τοῦ βουνακιού. Ἐτσι, ματικά, τρεβάγγητης
τορχ στὴν πράσινη του τὴν ἀγάπη, ποὺ δὲ τὴν ὑποφέ-
ζόταν κανίνας, ἀν καὶ κατοικοῦσε κατάντερο ἀπὸ τὴν
καλὴ τοῦ στήν πολυκατοικημένη τὴ λαιζάνη. Ἐτσι καὶ
τὶς πρωτότατες μελλοδίες ποὺ ἔπαιρε τὴρτοῖ του, ὅπου
ἀργῆλος ἦσε ἀπόνιν, μὲν τὸ ἀγέρι τὸ παγγελάριο, ταλέ-
βανε τὰ δεντρώνια οἱ καρρές, τὶς παρθένους μὲ τὴν
ἀγνοτάτη του, τὴν περήνην τὴν μωσακή ποὺ ἡ ἀγνούλα
τοῦ γίγνεται στηνή. Καὶ πιστὸς ὁ νοῦς του, ἡ φρα-
τελιά του είχενα πάντα κάποια τίση νὰ ζωταίνουνε
τὴν πλάτην, νὰ τῆς δινούνε συνεδριά, ἀφράτη σηματιά,
ἢ Ἀντρέας, ἀδύνη καὶ ἀρρώς έργανε ἀπὸ τὸ βουνάκι,
εκπολιορκεῖται νὰ ονειροπλέξει καὶ νὰ συμφένει.

Τόσης, ἵνα μαργαλόδερπο καὶ μαργαριτοῦ τὸν
πρόσωμα, δὲ ποὺ παρατούσε τὴ στράτη ἱσιόν τοῦ
βουνακιού. Μπροστά του, σύν αὐτήτηρο τὰ βουνά. Καὶ
τὶ μαρκάρικον ποὺ εἶπανε; Καὶ ξανθογέςς ὡς ἴσιε κάτε,
κάμπους ἀλότρωτους, πεδιάδες Ἐργανέμενες, ποὺ τὶς
στολήναν σπιτάκια, χωράρια καὶ ἀρίνατα γυριά.
Χωριά, χωράρια καὶ σπιτάκια ξαπλώνεις καὶ στὸ βου-
νάνε τὶς πλαγές. Ἀναπτυχθεῖ τὸ θέλμα καὶ περήγορο.
Συνεργάνουσαν ἰσόριμα, μὲ τὴν τάση δύναμη, ἀρρονικά,
μιστὶ μιστὶ κανένας, ὁ πολιτισμός καὶ ὁ δημιουργός, στοῦ
τόπου τὸν ωραίων. Ἀργὸς φωτόσταν καὶ σὲ μιὰ πλαγιάν
καρρούλα πού λές καὶ τῆς συγύρων, τῆς κτίνας τὴν
ἄκρη τοῦ κανένα γέρα θαυματουργό. Τὴν σπερανώνανε
κάτι μαργαλόδερπα, μὲν μὲν τρόπο ποὺ μοιάζαν σὸν ξεπι-
ταδές φωτεινούς — ἡ φωτεινά — ἐσι τοῦ τέλλεταις,
ἴσιοι πότε βριτσάκια πολλὰ μαζωτάνε σ' ἕν μέρος,
πότε ξηλωνώνται ἀναμετά τους τὸ ἀπέλα τοῦ γέρτου
τὸ χαλί, μόστι θυαρώνταις τὸ θύμωμα δύσι κατέ δεν-
τρατό, ἔργα μόστι καίτι, νόμιμες πότε είχανε γιότις

έπάνω κακόνα θεράπεια τοιφλώι, μὲ πρατινόσπιτα, μὲ
ἄλλωντα, μὲ σάλες, μὲ δρόσους, μὲ κάκηρες κυρρές. Καὶ
τολλογόταν πάλι ὁ Ἀντρέας, πώς καὶ τοῦ λόγου του τὸ
κατέρρεε πά, νὲ κάμη παλέτι δικό του σὲ ἀζήμωτη
μὲ κορφή, ἀπ' ὅπου μπροστὶ ἀδιάφορα κά κοιτάζῃ τὸν
ὄχλο.

Μὲ τίτοινος ὑδάρεστους λογισμούς, περάτων τὸν περί-
πατο του καὶ γιὰ νὰ μήν δραδεῖσθαι τὰ πραγματιστέρα,
πήγανε, προτού γρήτη επίτι, τὴν λυρούλλα τὴν περα-
πάτου τοῦ Σωβαντέλη, καθέτας σ' ἕνα τραπέζικο
μπροστὶ καὶ πρόστελές, διέλιπε τὸν καφένιο, νὲ τοῦ ρά-
ρουνα καρφὶ μὲ γάλα, φραγκόλες ἀπὸ τὶς θέσπεταις ἔκεινες
τὶς ἀταρίσκεταις, νὲ μὴν ἔγκαττον δὲ μάτε τὸ βούτυρο
μέτι τὸ μέλι, ποὺ τὰ δυοὺς ἄρτους, φυγμένα, λαποτε-
λεύσαντας δίχως μᾶλλο τὴν περίρημη τὴν ἀμπροστία.

Τίτοις τὸ κεντὶ του. Κι δύοντος ἀπὸ τὰς δύο πίτης ἀκόμη
τὴν Ἐλαΐτια, δύοτος δὲν ἔρχεται φραντζόλιτος θέσπεται
μὲ βούτυρο καὶ μέλι μαζί, λείπεις εἰτο πρέπει νὰ πίσῃ
τὴν γατάδ καὶ τίτλωσται — ἢ νὰ τρέξῃ ἀμέσως στὴ
λαζάνια.

Μὲ τὸ κίρι του, τὲ μιὰ καρφύλια ἐπιχειρέμενος, στὸν δρό-
μοντα κοντά, βουτούστη τὴ φραντζόλιτα του στὸ Σεχρω-
μένο, τὸ ζεστό του τὸν καφέ, λείπεται βούτυρο καὶ μέλι,
ξυναδούτωνται καὶ σὸν τέλειωνε, ἀνεπτε, καμιὰ φορά καὶ
πάλι, τὸ τουτάρο του τὸ ζελατινό, ἀν καὶ τὸ εἶγε παρα-
τέσι ἀπὸ καρφὸ καὶ γράνιον. Ήτο πράκτι! Κάποτε, μὲ τὸ
τουταρκοὶ ἀναμυμένο, βαναζὲ τὸ βρακάρη, ἔκανε δυὸς τρεῖς
γύρους στὴ ἥσυχη, στὴ κοιμήμενα, σπάσαλερτανερά,
περιτρυγμοτάρμονος ἀπὸ τὰ δέντρα τὰ φουντωτά, μὲ τὸν
οὐρανὸν ἀνάμεικτας τους ἀπόνια, ποὺ τὸν καθηρέτικε ἡ στρογ-
γυλῆ ἀπλότερωτη λιψούλλα. Βετύλιας, φύλε μου, τί τὰ
θές;

‘Ἄγ! ὁ κακήμενος ὁ Ἀντρέας! Τὸ βατιλείο, τὸ ῥυγγάτι,
τὸ βούτυρο καὶ τὸ μέλι, δὲν διμέλλε νὰ τοῦ προετοί-
σουν μαρκούνια χρέος. Ούτε ἡ σύγκριση τῆς ζωῆς του μὲ
τοῦ ὑπουργείου τὴ φωνείαν τὴν ἡσυχίαν ἡ μὲ τὸ δέρωμα
τῆς κορρόδιλας, δὲν διμέλλε νὰ μετρῃ ἐλειρηνή.

Μὲ μαργετακὴ ἀπογεματιανή, τοῦ καλοκαιριοῦ, ὅπου ὁ
καρπὸς, τὸ βούτυρο, τὸ μέλι καὶ ἡ λυρούλλα τοῦ φυγίκουν
πιὸ παραδισείνα παρὰ τὴν ἀπλεῖς μέρες, ἀργανα, διαν
κάθητος στὸ γραφεῖο του, νὰ ξυπλούσθῃ τὴ δραγασία του,
τὸ δρέπανο του τὸ περίρημα, βίγκνοντας σ' ἕνα τραπέζικο
δίπλια μὲ ματά, ἔρριτε μὲ τὸ γράφιμο ποὺ εἴδε ἀπόνε
σ' ἕνα πλάκο. Είτενα γράμμα ποὺ δὲν έχειται νὰ τὸ πάρῃ
τοῦ κουτιοῦ τὸ μεσημέρι, ἐπειδὴ τὰ γράμματα τοῦ ἀξιωτεροῦ,
μεταγέμιζαν τὰ φύρων ὁ ταχυδρόμος. Ή Ἄγνη, αρου
τεῖγε γῆγη πα περίπατο δετερεῖς ἀπὸ τὸ πρόγειον ὁ Ἀντρέας,
ξυνήρθη τάπομετάμερο, κατέ νὰ τελειώσῃ, κοίτεται τὸ
κουτιό, βρήκη τὰ γράμματα καὶ γιὰ νὰ μήν τερπίσῃ ὁ φίλος
ἀπαρτερότερο, στοχαστεῖ τὸ παιδί νὰ τὸ βάλῃ κάπου
κοντά στὸ γραφεῖο, ἐπινοή, τὸ ξέρει πώς ὁ Ἀντρέας, μὲ
κανέναν τρόπο δὲν ξέρει νὰ βάλουσι ποτὲ, τίποτε ἀπόνε
στὰ γράμματα του, ἀπόντα στὸ μέρος δην δούλεια.

‘Η Ἄγνη μαζί, ἔνα μέρος δὲν ξέρει, ἀπὸ ποῦ τὸ γράμμα
καὶ τὸ γράμμα ποιειού.

‘Ο Ἀντρέας κατάλαβε ὡμέσων.

Γράμμα καὶ γράμμα τῆς — βριδιάς.

‘Βρέστη τὸ ἀνάλογοθράπε.

‘Ο Ἀντρέας, δύοις τὸν εἰδόχει στὴν ἀρχῇ τῆς ποστῆς
μαζὶ δῶματοις, διαν προπτούστε μονολογώντας καὶ τρα-
γουδώντας στοὺς ἀνεβοκατέβαντους δρόμους τῆς Λαζάνας,
ἡ διπλή περιούση στὴν πλατεία τοῦ Ἅγιου Φραντζέσκου,
ὅπου καὶ μελετούστε τὸ βάσταν του τὰ παλιά, τὰ ποθήματά
του μὲ τὴ λεγάμενη, ὅλη δὲν τὰ μολογώντα μὲ τὸ

νού του, οὐχι ἐπειδὴ τὰ ἔργανστε μεθίς, μὰ ἐπειδὴ νομίζω
δὲν γένεται νὰ τὸ θυμηθῇ, νὰ θυμηθῇ, ἀφανιστένως καθὼς
εἶται, κατὶ ἀσθμή, πό δυστρέπεται, πό πειραχτεῖ γιὰ τὸ
φιλόταπό του, γιὰ τὴν ἀντράσια του τὴν ἀξιοπρέπεια, γιὰ
τὴν τιμὴ του. Αλλαζεις πάς ταπεινώθης ἀρκετή, τὴ μέρη
ὅπου ἔκεινη τοῦ δηλώσεις ἥττα πάς θὰ γέγονε μὲν τὸν ἔνοι,
μὲν τὸν κανούργιο τῆς ἔραστη, καὶ ἔπεισε δὲ Ἀντρέας στὰ
γόνατά του, παρακαλέντες, λατέβοντας νὰ μείνει, νὰ μήν
τὸν ἀφήσῃ. Επειδὴ δράμει καὶ γράπτερα. Πρότοι τὴν
ξαπλώστη πετρική δικανάσση, προτοῦ τὴ διάρκη, γιατὶ
στὸ τέλος τὴν ἔδιψη, κατὶ φαινεταις πάς μαρτυρίας ἡ
πατεσθεόρχα μας, ὅπλαδης πάς ἀργίας ἡ πελεθρώνης τὴν
κακοματαγρίζεται. Ήγγε τότε στοῦ Ἀντρέα, Κλαμάνη.
Διατυχίαντα. Χύλης στὴν ἀγνακά του.

— Η τάρα τάρα τὸ κακάλασσα τὶ δικηγόρου ποὺ τοῦ φέρ-
θηκε· τώρα τώρα τὸ βέλτιον τὸ κακό ποὺ τοῦ έγινε. Σὲ
βεβιανάνα, Ἀντρέα μου, πάς μετάνοιαστα εἰλικρινά. Καὶ
νὰ μὲ συγχωρέσῃς, ἀγαπημένε μου, καὶ άγ! εὖν πρώτα νὰ
μι φιλάθητε. *

Ἐλαυνεις ὁ κακομοιρής. Τὴν πίστην. Τοῦ Νέαγε καλλας
ποὺ ήταν αἱρέθη στὸ καλό της τὸ νοσοκομείο, πῶς θὰ
ζήσουνε καὶ πάλι μαζί. Ἐπρέπει μόνο ἀγάλια γάλια καὶ μὲ
τρόπο νὰ τὸ φίρῃ τὰ πράματα, μάγνης καὶ ξεπάστουνε σωρὸ
μπλάστες στὸ κεφάλι της ἀπὸ τὸ μέρος του ἔκεινον, τοῦ
ἄτιμου, τὰ μαθή των τελειωστε καὶ διὸ τοῦ γουστέρνει
πιᾶ.

Ἐτοι τὰ ἔγγιτα τοῦ Ἀντρέα καὶ γύρωτα στου καλλοῦ
της. Τοῦτος στὸ μεταξὺ — ποὺς δέρει πιστά νὶ ἔγνει; —
εἶτε τοὺς συνάρπαξε ξανά καριά δραυτοῦ μπόρα, εἶτε τὸν
καλόποικος μὲ γλυκά γάλια καὶ μὲ μᾶλλα τόσα τερτία πά
τροκομιμένη μας, δηνας κι ἐν τῷ σῆς, τάσιας ὁ βρώμως
μὲ τὴ βρώμα. Ήδα δὲν εἶχε δὲ Ἀντρέας, Φυτούκα. Ποιός

μποροῦστε νὰ τοῦ τὸ προτράπει, μιὰ καὶ τάπεινη ἡ φιλο-
νάδα; Ο ἄθρωπος περιετίρητε μανάχη πάς ἀργοῦστε τοῦ
λόγου της νὰ τοῦ γράψῃ. Παίρνει καὶ τὰ στήθει μπου-
κίττο ἀπὸ λαμπτὰ διαλεγχτὰ λουσιόδικα. Κρεμται ἡ ἀφεν-
τική της κι ἀφίνει τὸ μπουκίττο, φέσση φέσση, τοῦ
πορτράρη, πιστ. Τές τοι γράψει δὲ Ἀντρέας νὰ τές παραπο-
νεῖθ, νὰ τές γράψει καὶ συνάντηση. Θάξεις ὁ δύστυχος
πάς ἀγνάκαστης ἀπὸ τὸ τζελεμπέκιο νὰ μήν τὰ δειγχτῆ
τὰ λουσιόδικα. Τίποτα! Τοῦ ἀποκρίνεται Κήρης. Κ' ἔνα
γράψαι; Καὶ μὲν μάκρα δεῖπνοι; Νὰ μήν τη ζελίζη. Καὶ
ποὺς ἡν δικαιολογήσῃ, ἔντι γραπτά δικαὶ τοῦ δέρτη, καὶ θὲ
τὰ βρύση στὴ μίστη, θὰ τὲ δημοσιεύσῃ. Καὶ τὸ ένα καὶ
τέλλο. Φιδιά, ὁγι; πικ γυναίκα. Κι ἀπὸ ποὺ λόγο; Γειτί
τέλγα νὰ μήν τοῦ πε τὰ δίσια, μὲν νὰ τὰ πε τὰ γραπτινά;
Για τὸν δέρτην, νομίζει. Ηρώως δέρτης, ἡ τραμάρα της ἀπὸ
τὸν ἔριρη. Καλά, τί πειράζει ἡ τραμάρα, ποὺ ὁ δύστυχος
ποὺ δὲν ἔρειται νὰ τὰ διητὴ της; Πειράζει πολὺ τολό,
μάλιστα ηγάπησε ἡ πατούσιδα μὲ τὸ ἀγρέσιο της τὸ
δέρτη, ἐπιδιὸν θύγει μέστα της ἡ ἀληθινή δεσπίσια, νὰ σοῦ
ποιάς δουλέψῃ, ἀσθμή καὶ κρυφά.

Ο δέρτερος δέρτης, ίσως κι ὁ τηγανιτιώτερος. Τέτοιο τὸ
ταχρί της. Φεθόταν τὸ δυνατότερό της, ὅμως είτενε δὲ
ταρινός της σύντροφος. Τυραννώντας τους ἀδυνατότερους
της, καὶ τὴ γροζέα δὲ τὴν ἀδυναμία τοῦ Ἀντρέα. Λοιπόν,
ἄμα συγκατέκειται πιστούς δὲ Ἀντρέας, ποὺ πρώτε τὸ
θύλακος ἡ ιδργενεία της, ἀμέσως ἐπανεῖ νὰ τὸ θέλῃ. Αλλοι-
μόνο πιλά μην ήσελα ἡ αρχοντιστική, γά δὲν ήσελα ὁ ταλαι-
πωρος. Ετοι, στὸ Παίρνη, δει πίστης τὸ σκόπο της,
δει ποὺ οὐν ξανθάλει στὸ χρήσι, βαρέθησε, τὸν ἔριστο κιθ-
λαῖς. Κατόπι, ἀρού πήγε στὰ ξίνα καὶ γυρήσει ἀποκούμπη,
ἀρού, νὰ πῃ τινάς, γάλωτας ἀπὸ τὴν έξοσία της, ἀπὸ τὰ
νύχια της, πάντες καὶ τοῦ γράψει. Τὸ είδεμα. Ταυμουριά

δ' Αντρέας. Σκύλικες τότες ή κοσμογέλαστρα. Μήν γοντας
καὶ τί νὰ κάμη, δηλαδή μήν γένοντας ἀκεῖνες τὶς μίρες
κενίναιν ἐρεπτή, ὑφελήθηκε ἀπὸ τῆς εὐδόξης, πετάχτηκε στὴν
Λαζάννα.

Πώς στὴν Λαζάννα εἶπεν, τὸ συμπέρανε δ' Ἀντρέας
ἀπὸ τὸν πλίνο της τὸν δῖον, μὲν τὸ θερινό γραμματόσημο
ἀπόνιν στὴ γωνιά. Κοίταξε̄· λαζάννα γέράκων καὶ οἱ δύο
βεύλλες τῆς πόστας. Απὸ τὴν Λαζάνναν στὴν Λαζάννα. Τί¹
έλαγχον τὸ γράμμα;

Τὸ βαστούσα δὲ Ἀντρέας στὴ δάχτυλά του, ἐπικρίνει τὴν
μικρὴ τὴ συγγά του ἀπόνιν στὸ γραπτό του, νὰ τάνοιξη.
Καὶ δὲν τάνοιξε. Γιατὶ τάχα; Γιατὶ ὁ καρπείν τοῦ συλλογύταν
τὸν οὐρανόν, τὸ οὐρανόν, τὸ οὐρανόν, τὸ κρουσταλλίνια τὰ
λαμπόντα τοῦ Σεβαστοπόλεως, κ' θέγε ποὺς ἀρτῆ νὰ τοῦ τὰ
γαλάτη, νὰ τοῦ τὰ λεπτάνη διά. Ιτιαὶ ὅμια, ἔκεινος ποὺ
ἔξερε τόσους καὶ τόσους στήγους ἀπ' ἔξω, νὰ θυμηθῆνε
τοῦ παλιοῦ, τοῦ ἀκριβοῦ του ποτοῦ, τοῦ Villon, τοὺς
δύο στίχους τοὺς ποὺ σπερχετούσος·

Le regret de Celle m'a prins,
Qui m'a été felonie et dure.

Ίτιας νὰ δίσταξε γιὰ τοῦτο, ίτιας νὰ τὸν κριτοῦσε ὁ
φέλος, ἵνανδή πιθενὸν νὰ τένονται μέτα του, φράση του
κι ἀπαλπιστικά του, πώς ἀκόμη δὲν γένειν, πώς τὴν ἀγκά-
πτουσ ἀκόμη!

Δὲν τοῦ δίλει τὸ κουράργο, "Έκαμε ἀπόρετην·

— « Ήντας διάτρας πρέπει πάντα νὰ ξέρῃ. Πιο φρόνιμα
κιδάσις νὰ μάθουμε τὶ κανούργια μὰ υπερέβεις. »

"Ανοίξε, Διάδαστε. Τότες ἀπὸ τὴ Λαζάννα γέραρε. Λίγα
λόγια. Δὲν μπόρετε νάντείη. Πετάχτηκε νὰ τὸν ξέρῃ.
"Εγει τὴν ἀνέρη του, τὴν ἡδονὴν του ἀνάρη. Τὴν τῶν
τὴν ἀπογεματωνή, πρὸς τὶς δῖες, νὰ παρουσιαστῇ. Προτι-

μητε νὰ τοῦ μηνύσῃ, γιὰ νὰ μήν τὸν ξαρνιάσῃ. Καὶ πώς
παντα τὰς έκπινενε ἀγαπή.

Τότε,

Ἐναὶ μονάχα παραπόπαινε, πώς γνώριζε περίσσιμα
τὴν ὑπερά της Ἀγνῆς, κι ἀφετὸ τὴ δαιμόνια, νὰ πλη-
σιάζῃ ἄλλη γυναίκα τὸν Ἀντρέα. Τέτοια ἡ περιφένεια
τες, ποὺ δίγεινενής πὰ μάστη της τὸ παραμυθό πίστημα,
δὲν τὸ παραδίγχθανε νὰ μῆ στάθηκε η μονη του λόγου
της, η τουλάχιστο η στέρηση.

Οὐ Αντρέας τὸ μαριστόνια πόλεις κάπι θὲ τρέχη. Συλλο-
γίστηκε μάλιστα πόλεις ίσως νὰ είναι κανένας κίνητος ἀπὸ
μέρος της γῆ την Ἀγνῆ. Στεριωθηκε λοιπὸν ἀκόμη περ-
νάτορες η ἀπόρετη του·

— "Ἄτ ξέρῃ, Καλάδη! Έδω είμαστε. »

Καὶ κάθητε στὸν καντήλι του. Ήρετοι δύρι; Περάστανε
δύο; Να τοῦ βασιστείς, ἀδύνατο νὰ συν ἀποριθῇ. Πήγανε
μέτρα πόλεις ἀργά, βαθιά, στης οὔδετας τὸν πάτο, κατέ-
ηνηκε δὲ βουτηγής σ' ἓνα λεπτό. Μὲ τὴν ίδιαν γήγεράδα
έπιεσε δὲ Ἀντρέας κατοι τὸν καντήλι πόλεις της ζωῆς του, ποὺ
τοὺς ἀναπέρανθεν μὲ τὸ νοῦ του. Κι ἔσο λίγη μπροστὶ νὰ
σου πηδὲ βουτηγής τὸν καρπὸ πού ἐμείνει μίστα στὸν νερό,
τέσσα λόγια κατάλαβε κι δὲ Ἀντρέας, πόσο βάτεται τὸ βλέμμα
του τὸ μακροσύνια τοὺς πόλεις ἐκεῖνει μακριὰ τὸν περι-
μένον·

— Η πόρτα γήπεδης.

— "Ομπρέ! »

Ουμπρές. Καὶ μπόκε. Να! · Άλανάρης. Η δύρα ἐπτά,
έρταστι. Αργά το δεῖται. Στὸ φῶς τὸ μισό, στὸν ίσιο τὸν
ἀπτρολούσιμο τὸν πουσδεπτηριού, ἀνάτειλ αὔραρε, θύμ-
πωμά μου κι θύμια μου, δὲ ήλιος τὸ μαλλιών της, δὲ
ἄλλησσο· ξέρει, ματράφε δὲ οὐρανὸς τὸ ματιών της, δὲ
ἄλλησσας.

Νά της! Τί δύορφη πώλ είναι! Τί ώραια! Τί δέρμα πώλ σου ήγει! Τέ γιονικά τής Αρραδίτες ή των παρατεριού. 'Αγ! άφρωτε, μήν πολιθρό. 'Η θει είναι άφτη, προσοισμός της νότι κυβερνήτη την κέντρο. Δὲν τραλλάνεται, 'Αντρέα; 'Η σάρκα της, καλέ, ή σάρκα της έδω είναι, σιμά σου. Δὲν τίν πάνεις, νά τη φες; Τον άναποδομήτης ή μυραδότης, τον πετσιού της ή μυριδότης, πώλ την ήζερα, γιατί άρας την άγρια φυράθησε στην άγρια της. Σάργαστε δύο ζεύχατα πλάγια της. 'Ηθελε νά πάρε γονατιστε μπροστά της, νά της άρπαξε τα σκέλια και τα μεριά, νά την καταπέμψει. 'Αγ! τόνουσις τόρα με τα σωτά του. 'Η φλόγα των έκανε, τού δέρμη απόρης ήσαν και την φυρά. Ήπις τὸ λουτόν, έρωτος κύκλος τὴ λαγχαρούσσε, έρωτος τὴν πονήσσε, πᾶσα κράτηθεν ὁ Ἀντρέας;

Διν κράτηθεν. Τῶν κράτηστοι μοναχῆ της ή ἀντρήστη η περγάνεικ. Καὶ οὐς τὸ τέλος τίτονος φάνει, βέροις θνάτου, ἄντρας ἔνοσούντος ὄντλαδή με τα καλά, με τα γιατά με τα κακά του. 'Αλλάγαστος, σε βαζήσω πώλ και για τὸν ἀλλήλουν τὸν πόνο δὲν του μελεῖ, θηρα τὸν πρόσβατας. Βλέπετε, ή λαγάμην τὸ άγρια παραξελώντας· τῆγα πολὺ τὸ πράγμα. 'Ενας ἵρατης, ένας πώλ με τὰ σωτά του ἀγαπᾷ, θυσιάζει τὸ φιλότυμο του μικ φορά. Μήν ξεκαλουθήσεις, μήν τοῦ τὸ πειράδες και δέρτερη, ἐπιδή δύο φορές δὲν τὸ θυσιάζει.

'Ετσι, ἐνώπιο τὸ ένα μίρος λαλά ή καρδία τοῦ πονούστε, ἀπό τὸ άλλο ἀγρίεσθε μίτσα του, σταν ξανθιστές με τὸ νού του δύο εἰδές, δύο ίσταν ἀπό τὴν πατεσιδόρα, τὰ φερτιμάτη της τάκτιστερα και το τσαράδ, τα καταπρόνια της, τὴν μπατού πού τού δέλλεις τίτοις, δύον ήρθε πρώτα νά τὸν παρακαλέσῃ, κ' ἐπειτα φοδέριζε κ' δέρτερη. 'Από μαρκάρι μπροστάτε βέβαιο νάλλησμονήν τὸ κρίμα· τώρα πώλ είτενε μπροστά του, καταλάβανε ξέτερα τι ἀγρίεις τούν γελούστε σάν του γύραβε συγνώμη, γιατί νά γινη γάτα

τὴν ἀδριανή και νά του ταυωγγραπτή τὰ φυλλοκάρδια. Κι δεσ τα βαθύτερα λατά, κι δεσ βγανεν από τὸν τάρη τους τὰ βαθύν του ὅρης, ζωντανά, πόσο ἀγ! τὸ διήδοσε νὰ τῆς πεταχτῇ στὴ μούρη, νὰ τῆς γιδέψῃ τὴν πίττα. Πέστο, ἀγ! πόσο τὸ πενθυμότες, τουλάχιστο νά τῆς τὸ φωνάζει νὰ ξεκουμπιστῇ, νά γιθή, νά φυγή, με των τραμάρια που κοντά της τοῦ Στίντορα του 'Αργειου ή πων, θένουσας βρύκι φύκραστο. Τοῦ γιριζέ τὰ πλαρμάνια και τὸ λάσινγη τὸ κατάρα που θρονεῖ σε μιά περιφημα ὅπερα.

Καὶ βοστανεί μάστο του φερτουνιστάμενά τάχυρια τὰ λόρηα τοῦ πονητοῦ.

Μὰ πῆρε πάλι ἀπόνει του. Καὶ μπρέδο του. Οι γυναικεῖς τοὺς τοια τρελαβουσαντα γιά τὶς παντες, για τὶς σκηνές, για τὰ θέατρα, για τὰ δράματα. Νοημόνιος ή ἀντρας ἀπαργής, τράνει νά θυμάστη ληγάκι. Σε θυμάνει λίγο, θυμάνει γλύκρα πολύ, και σε θυμάνει πολύ, έρκολα βρίσκει, και άλλον έρχονταρες γχτεπ. Τότες ή γυναικεῖς πού έρτασε πρώτα, βγανει ἀμέσως θάκιμπριν. Καὶ δὲ συρέπειν.

Τὴν ἡτσαγία μας. Πράμα δὲν ὑπάρχει πού νά τὶς σου-ειλής περάστερο. Κι ἀπομνήσκει τοῦ λόρηου του ἀρέντη, νικηθή.

Έκαμψε δ' Ἀντρέας ἑνα σφρότο φοβερό. Τὰ μυστίδια του ἀλινεῖται. Κι ἐ θέας ἀλινεῖται. Πέτρα.

Σπειρόταν δ' Ἀντρέας στὴ μίστη, τοῦ σπουδαστηριοῦ, ἀλλά κοντά στὴν πόρτα ή παταγανόμη, ἐπιδή δεν ξεδια-

λότεμα, διτά μὲ τὰ κένταρά μὲ τὰ αίγατα φυγογένταμε,
άπτροπελεκής διαδίκεινε τὸν μαράν καὶ τὸ στήθος τοῦ
Ἀντρία.

Προσγάρρισε, δειλή, ντρεπούμενη, συγκακώμενη.

— « Αντράει!... »

Μόλις τὴν ἄκουσες, ποὺ τολεγε τόσαρε, σὰν ξεψυχημένη.

— « Τι μὲ θέλεις; »

Πολὺ ψηφίζει. Στὸν ἐνικὸν τῆς μιλῆσε ἀμέτων, νὲ μὴ
θερέψῃ πῶς ἔπαιξε τῷρα κανένα βόλο, ἐνώ πρώτη συνά-
θετο γενναῖον τὸ ἑστί. Τὸ θόρος του δύο παίρνεις ἀπλό.

— « Τι μὲ θέλω, Αντράει μου; »

Καὶ πάλι προχωρήσε δύο βριμάτα, τὰ νέ γύρες τὴν
ἀγκαλία του, νὰ πάρη μέσα λγυθμομετένε.

Έκεινας, ποὺ μὲ στιγμὴ πρίν, ὅταν τὴν εἶδε, τὴν
ἡδονὴν ἀνατριβότανα τοῦ φύλου της, δὲ στάθερος. Καμάρηνε
πῶς κατάλαβε ἀλλό, ὀδηλῶν τὸν εἴταν κορυφαίμενον ἀπὸ
τὸ δρόμο καὶ ζητούσα θέση νὰ καθίσῃ. Ένώ λοιπὸν ὁ
ἴδιος βαττούσε τὴ δικῇ του τὴν καρέγλα στὴ μέση πάντα
τοῦ σπουδαστηρίου, τὴ δεξιεύ μὲ τὸ γέρι τὸν καναπέ,
τὸν δεξιὲν μὲ τὸσην ἡράλεια καὶ τυνάμα μ' ἕνα κίνημα
τὸν σκέπτο, ποὺ πάρασε μαροτσά του, σκρητνατά λίγο
τὸ κεράλι, πήρε ἀμύλητη ἡ τὸν κανενὶ καὶ ταραστήνε.

— « Αντράει μου, ἀνατένεις, Αντράει! Τὶ φυγάκι ποὺ
μού φέρνεσαι! »

— Λάθος ἔχεις. Δὲ σοῦ φέρνουμει φυγάρα. Σοῦ φέρ-
νουμει τὸ σύγκριτο. »

— « Όλα, διλα τέλχεις τὸ δικαιώματα, νὲ μοῦ φερθῆς
βάρηραρα δέο σοῦ περγά! »

— « Δὲ μοῦ εἴπεις ἀδράνη, τῆς περατήρητης ἡμερά ὁ
Ἀντράεις, ἀπὸ τὸ σπονδό μέχι καλωτώριστες. »

— « Απὸ τὶ σπονδό; Δὲν τὸ βλέπεις; Δὲν βλέπεις τὸ

πρόσωπό μου; Άγ! στὸ πρόσωπό μου δὲ βλέπει τὴ δυσ-
τυχία μου ζουγραριμένη; Τὶς ἀμαρτίες μου, τὶς ξέρω.
Άνδρος δὲν ἔχεις νέ μοῦ τὶς φύσεις στο μούρο, δὲ μὲ
συγκίνεσι, Αντράει, ὃσο συγκίνουμει τὸ ιστό μου.
Βούλεια θέλω ἀπὸ σένα. Βούλεια θέλω. Μή μὲ ἀγαπή-
τες, ἀρό τὴν ἀγάπη σου ἥπη δὲν τὴν ἀδέσμη πά. Ανπο-
τού με μονάχο. Συλαχγίσου με. Μή μὲ μισής. Άρτο μοῦ
γράνει. Γουκάκι είμαι, κοριτσι πράκτη, νέα, γλαττικά.
Καὶ γά τούτο σὲ γίλασα. Τὸ κατάλαβα ὅμα, ἂν καὶ
ἄργα, πώς κανίνας, κανίνας ἀληρωτας δὲ τοῦ μούσιου.
Ἐρωτισθενταί οἱ ἀλλοι ἀπὸ ἔγωσιμο, γά τὸ γορτάρη τὸ
ἔγω τους· ίσω, « Αντράει μου, ἀγάπης, ἀγάπης γά τὸ
καλό ιδεῖς τὸ μῆτρας. Χρυσί μου ιστό! Ήσυχοί είναι
οὖν καὶ σένας: Στὰ γόνοτά σου νέ πίτου δὲν τούμεν. Τὶς
προσόλλες, διάβαζα τοὺς τελετριστούς στύχους ποὺ μοῦ ἔκ-
μει, θυμάσια, προτοῦ χριστιστούμε, προτοῦ τὸ μάθεσε...
τρελή τὸν πόγια καὶ ἀφράτα τὸν παράδεισο μου, νά
θρώ τὴν κόλαση ἀλλού. Ναί, τούς διάβαζα τοὺς στύχους
σου τους μονδοκούς, καὶ δὲν τόπαιρο ὁ νοῦς μου, πός
ἴνα γέρι σύ νὰ δυνάσου τὸ καταδέγκει, νὰ τοὺς περιπο-
τέρη τέτους θητερούς γά μετά. Μὲ φίνες ἀπὸ τὶ λόρο
ὑρίσκε: Νά τακούστες. Ήβρα γάτα νά μοῦ δάστη τὴν ἀδέσμη,
τὸ γέρι του ἄρτο νά φιλάσσω, καὶ ἀπειτά νὰ φύγω, γά τι
νέγω κατέπι τὸ κουράγιο νά ζήσω. »

Λόπο τοὺς στίχους ποὺ ἀνέπειρα καὶ μένω, γά τὸν
συνομιλούμενο, δὲ Αντράεις ἔννοιούσε ἀμέτων τὸ νόμιμα
δέος τῆς κοινότητας. Έκειμε ὅμας πώς δὲ ταστίζεται.
Ἄγαλις γάλια, Μὲ τὴν ώρα του τὸ κεφίνα.

Εἶπε μονάχα μίσθ του.

— « Η βράδυρα! »

Καὶ δινοτάκη

— « Σ' ἀκούει καὶ δὲν γορτάνει. Τὶ διαρρέει καὶ τι

άδης πού βέστι άπό τὰ γείλια του ή βρέπων! Σκυ τὸ ποτάμι τὸ δερνό. Ένα πρόγρα μὲ ζάλιζε. Άρου εἶται τόσο ἐρετιμένη μαζὶ μου, τόσο μετανοούμενή καλλιά, πῶς δὲν ἀρχετες διαφρεστιά; Ήσι, ἀξέρνα, δὲ μοῦ ἔρετες πίστες τὰ γράμματα μου ἵκενα, πώς μι φοβέρτες μάλιστα, πώς; τὸ θυμάστι, νὰ τὰ ὄμοστιψές, δέρνα καὶ γά τὰ νὰ κάμψες;

— « Νὰ τοῦ τὰ φέρω, Αντρέα μου, νὰ τοῦ τὰ φέρω! Εἴναι στὸ ξενοδοχεῖο, γιατὶ νά, στὸ ξενοδοχεῖο κατέβηκα, στὸ ξενοδοχεῖο μὲ ἄριες, ἴμενα σου! »

Τὶ ώραίσ; Μόλις ἤπινε τὴν ἀνάτη της κι ἀντίς νὰ δικιαλογηθῇ, κατηγοροῦσε. Τὴν ἱμίσιην ἀμέσως.

« Ήπηργε ὁ Αντρέας ξενοδοχεῖο;

— « Καὶ εἶναι θάσα, θάσα τὰ γράμματα, ὡς καὶ τὰ πιὸ ἐρετιμένη ή τὰ πιὸ ἐρετικά, στὸ ξενοδοχεῖο πού σ' ἔργουν κατέβης; »

— « Βίβαιοι... Είμαι βίβεκια πώς είναι... Φυσικά!... »

— « Μηράδη σου κ' είσαι καλὸς παιδί, καλότερο παρά πού νόμιζα. Ήτας μου, είναι καὶ οι στιχοί πού ἔλεγες;... »

Τῆς τρίτης θέρδος, Καὶ μὲ όρη.

— « Όχι! Όχι! Πού τοὺς ποιεῖλαν ἥγια στὰ μακρινὰ ταξίδια, τίτοιους θεσσαλούς; Νὰ τοὺς γέσω; Τοὺς ψιλάγω σ' ἓν μέρος γάρια, στὸ Παρίσι, νά ση συδερένια τὴν καραπτίνια πού μού χρέως; Αντρέα... »

— « Τοὺς φιλάγεις; Τὸ υποφιλάγμουσε. Πρότιμα ποιήσα λίγα νά μου τὸ μολονήγαρχο. Φρόνιμα τοὺς φιλάγεις. Είναι ἄπο τὰ λίγα τὰ γραπτά μου πού ἔχεις μὲ τόνομά μου, μὲ τὴν υπογραφή μου μᾶλλοντερ... »

Ταράχητες, πεπάγητες.

— « Τὶ ἔνοσες; Τὶ θέλεις νὰ πῆς; »

— « Νὰ μό κάτι πολὺ πολὺ ἄπλο. Έφρελονότε, Τοὺς στίχους μου, τοὺς μοικανούς, τοὺς φιλάγεις στὸ

Παρίσι. Μὰ τὸ φύλακες καλλιεγεῖται τὸ τίλος τοῦ λαμπροῦ τοῦ λόγου πού μοῦ ζεστήθησε, νὰ μοῦ τὸ δηλώσῃς, πός τοὺς ἔχεις πάντα. Καὶ σὲ θυμάζει τόντις. Επιτρέπει, καταβεῖ, πότε δὲν κατάρρετες μ' ἔναν κόπο. Πρότι μὲ καλαπάτες. Κουρδίζουμες. Υπαίνουν ποιητὴς ἀδένατος καὶ λατρευμένος — πού τὶ ἄλλο μπορεῖ νὰ γραψεῖ ένας ποιητής; Συνέμα μοῦ μηνῆς: — « Πρόστιγε! Νὰ κάρμες όπως σου λέω — καὶ θὰ μὲ κατέλαβες εἰλεμην γένθησες. Ήγυ τὴν υπογραφή σου. Κ' ἡ μάλιστα υπογραφή ἔνοσεσαι πός υπογράψεις δὲλα τὰ γράμματα, είτε τὰ ἰρατικά, εἴτε τὰ ἐρωτευτικά. Λοιπόν, εἴδω σίμαστε τὰ γραπτά σου, μπορῶ ἕνα νὰ τὰ κάμω γραπτά σὲ δημοσίευσι μοῦ ἔργους κι δημοσίευσι μοῦ κατηγορίας. Μπορῶ, ἐν ἔνεστις ἀδένατα κρυπτογράφων, μπορῶ καὶ τὰ δέλικα, νὰ διηγή ποιεῖται, νὰ μάθη πός πλέοντες κι ἄλλας — ἡ ποιάλγητο νὰ τὸ πιστήξῃ... »

Ολόδρομης σηκωνήσης, μὲ τόστροπλείου στὴ μάτια, μὲ τὶς βροντές στὴ φωνή.

— Μὲ βρίσκεις!... Μὲ προσθάλλεις!... Διν ἔχεις τὸ δικιανωμα!... Είμαι γυναικίσινά... Μάνη!... Εἴσι δάντρας!... Διν καρέπετας!... Τοὺς στίχους σου!... Καὶ νομίζεις πός τοὺς θέλω;... Νὰ τους τους!... Μπορεῖς νὰ τους διεκπεισεῖς, νὰ τους καθήγεις, φτάνεις νὰ μάλιστας έπανευ μοῦ τίτοιους συγχρόνως!... »

Καὶ τοὺς βρήκεις ἀπὸ τὴν τάπητα της καὶ στὸ χρήσι τοὺς κρατᾷ, φρερακάρμαν, δύρια.

Χαρογόλιας ὁ Αντρέας.

— « Βλέπεις πώς σὲ κατάλαβε; Σὲ σιδουλέδην νὰ μή θυμάνεις, γιατὶ δὲν σου ἔσφραγμαν τότες κι ἄλλες ἀνοστίες. Οι γυναικίσιν ἔντειρες μας — τὸ πόδια τὶς περιττεῖς, ἕνδι ἔμισι, μηρα βάλλουμε θίληση, γυνάρτατε μὲ τὰ σωττά μας μᾶλλοντος κι βάρβαροι. Σὲ κατάρρετα ἔκει ποὺ σπάνεια μὲ τὴν ἡσυχία καὶ μόνο. »

Κάθησε ξανά στην καναπέ, βουβόν. Το γέρι της, πως
ίμενταν ουδέλαρτο πρώτη στην άρισ με το χαρτί, λέγε
λίγο χαρκάλινο και ζεύγων πρός την τζίζη.

— « Σε παρακαλῶν τώρα νά μ' θεύστης, γιατι δέχω και
γά νά σου πάω. Το λόγο πώλ μου έβγαλες, δεν μπήκες,
που τὸν φυγοδόγρατα, θρέξτο · άσκη δε σου πακούθηκε.
Λοιπον ίσσω. Τούς σπίγους μου, μι διστάζεις · χώντως
στην τζίζη, που μικ και καλή. Έγου άντιγρυρο, δίν
τούς χρειάζουμες. Κράτα, κράτα, πινάκι μου, κι δικ
τάλλα, στη σπιρίνια τὴν καστεττίν που σου χάριτα, ή
ἄλλο. Δικ ίδρονεις τάχτη μου. Ανάρη δεν τέχνη καμιά.
Είσαι πολύ άδικα — σίσαι είναι τὸ περάστρο οι γυναίκες.
Τὸ είπεμα · άνωτέρες μας. Μι κανίνα τρόμο δεν μπορεῖ
νά τὰ χρηστουσιήρες τὰ χαρτά μου. Σπάλησες του
λογαριάδες νά τὰ δημοσιεύεις; Άρηστ με νά γελάσω.
Καριά φημερίδα δεν τὰ πάντες. Αν είναι πάλι απλές
φούλιες, υπέργειο νόμος και τα καταγγίλλους. Ένα μπροστάς.
Νά μαντασούριψες. Ερκαρο και πώ κόπο δε θε τού κοσ-
τίση. Ήλε, βρέλοκες ένανα — ή μια, βράχες ἀπό τὴν
τζίζη · όπου τὰ ξυνάθλες — τὰ χαρτάκια, και λές
δεις είπαμε. Μά νά σου πάω και γά. Δε τέ φοδούμετα. Δε
σε ροδούμεις, γιά δυσ λόγους. Είσαι ή φερτά · δε θε
καταπερέφεις τὴν άδικητα. Η άδικητα ήγει μια δύναμη
που σου είναι δύναστη, έστινα — και πού νυσά. Μά τό
κυριώτερο που μὲ κάνει και δε τέ φοδούμεις, είναι που
τέλιματα πά · δε ο' άγραπτο. »

Σε νά τη δέχνεται ψεύτι. Λύστικες. Τοῦ ξέλλεις μια
ματιά γεμάτη δράγη. Και τσιράεις. *

— « Δε μ' άγραπτε! ... »

— « Δε ο' άγραπτο, και νά διξης τὸ πώ νόστιμο. Άποράς
που στάθηκε δύνατο νά ο' άγραπτο. Άξιαγάπτετο τίποτα
δεν έγινε. Ήλω νά ποι, δεν έγινε τίποτα γυναικάκιο. Τά

γάλισα, που κάθη γυναικά μοιάζεις ἀπὸ τη μάνια της νά
τα πρέσ, γιά νά τα χρείσῃ κατόπι στὸ μονκρέβο της, ἵνα
τα γάλια δέν τα ξέρεις. Φυσικός δεν είναι. Σού είναι
ξένα. Κι δεν απόμει σε γραδίσεις δέ ιρετάς σου, παρεξι-
νέσσεις. Σα νά μι γεννιθέκεις δημος οι ίδιας. Σού λαπίας
έστινα ώς κ' ή τρυπαράδα εικόνεις που νά, φινίσται ίδιωστη
νά την έχη, όχι μονάχα ή καρδιά, μι και τό δέρμα της
γυναικείας. Ήλεταις τι γρήγορο που είναι νά κρίνει κανεὶς
μι πουνία. Τώρα μόνο που δέρνεις σε καρδιάδα. Και στὸν ίσωρο μού έργυταις ή καρδιές που σε ἀγκαπούστα.
« Ογη, σίγηρα, δε σ' άγραπτο πιά. » *

Αιξή δεν ξεσύριζε στὸν καναπέ της. Έκκυρφε τὸ
κεράλι. « Εννοιώμεις δύμας πώς μετα τὰ μαγιστρεῖς φρ-
μάνια. »

Ο 'Αντρέας, μά την ήσυχιά του πάντα, ξεσόλουθουσε,
σε τό λαζαρέτο για τὸν ίσπρο του, τα νά ξειδίλιας τὴν
φυγή του πράτη φορά, σε νά διάθεσε πράκτια που
τέλιματα ξέρνεις γερμανίας στὸ νού του και πού δέν τὰ
είχε ως τόπο περατηρήσεις. *

— « Δε ο' άγραπτο. Τί καλλί είδα ποτί μου ἀπὸ σίνα;
Θυμούδι, κακώματα δίχιας λόγους, πείρατα, μούτρα, στὸ
τέλος βρισιές, προσθόλιες, και μπάτσους! »

Σέλιπτε μια σίγηρη. « Άναψε μέτα του τό ριλότιμο.
Μά κρύα. Και συνέβησε τότες κάτι πολὺ περίεργο, γιατί
δέ δύος δέ δύος που δεν μπήκε ή κανένα στὸ πουδασ-
τήρι, τὸν ίσημα ή σάρκα του άσουρο, ἀπὸ τὸν περηφ-
νεια τώρα, ώς και τη σάρκα της έργηζε νά καταπονεῖ
και νά καταπατεῖ. »

— « Όχη, δε σ' άγραπτο. Μότε έρεξη έχη κακιά νά σε
πλητσίνω, νά ο' άγριζος. Ψέρτικη ώς κ' ή άμορρού σου.
Τά μαλλιά σου ξεβά, ωραία. Μά στη μέση του κεραλιού
έγινε μια φλάκα που γεννιέστει και την κρύεταις, έθερει

θέτων ἀηδία. Στῆθος δὲν ξεις. Έγεις και τὴ συγχρόνη
τὸ συνάθεια νὰ βίζεις και νὰ φτίνεις κατά γῆς. Τὸ κοριά
σου, γιὰ νὰ μήν αύσισσουρι δὲ τὸ λεπτομέρειαν τὸ πολὺ^{τό}
χωστας, δὲν είναι διάλου λέγειδιστο καθώς τὸ παντζέσται
— δύστε ἀπόρω μαζί σου πού τὸ συγάστηκες, δύτες ἔκεινη
πού είσαι, νὰ μὲν ζελαγάστες ιμίνα — και θρέπε. »

Δι' θάσταξε πάλι. Σφριγιδιγρίνε, σχαύθειρε. Ή νὰ τὴν
ἴσημης ὁ λαύρις της. Κεταρέθων νὰ πῆ μονκά.

— « Πήρε; Και φέρων! Μὲ νὰ μὲν μάθης ἀσύρματο! »

« Λυοτές τὴν πόρτα μὲ τὸ ένα γέρι, τὴν πόταξ, και κρα-
τώντας τὴν τζέπη της μὲ τόλλο, τὰ νὰ φοβίσεις και στὸ
φεύγωντο της. Βγάλε έδω ἀπὸ τὸ σπουδαστήρι. »

Σηκούθηκε τότες κι ὁ Αντρέας, πὼλη τὴν ώρα εἶχε
μεῖναι καθητήριαν στὴ μέση τοῦ σπουδαστηρίου, οὐ μου και
νέ μου! Ήπειρ τότες ποὺλι ἄποινο του, τόσο δυνατότε, τόση
δρᾶς δέλχος κάθε νίναστάνη, πὼλ τοῦ κάπου, ἀργάτεν τάρα
ἡ ἀντίθεστα, ἐπρεπε μὲ κάπε τρόπο νὰ ξενιμάκω, ἐπρεπε
νὰ ξετοκύηγε, νὰ τσιρίξε, Κατόνι, λίτη, ἀπὸ τὸ σουρτούνια
ἡ μπουνάτα. Μὲ έδω ξεναντίας ἐπρεπε κατέπι στὸ πόλ
μπουνάτα νὰ δισύρει τὴ φουρτούνια, κατόπι ἀπὸ τὴν ἡμεριά
του τὴν πλαστή, νὰ δισύρει τίποτα τοῦρέρο.

Στάθηκε ὅλορθος, ἀπὸ καρρούριόν πὼλ εἶχε μεῖναι ὡς
τότες στὴν ζύλινη του τὴν πολύθρονα. Τοτεστος πάρτη του.
Ἀροῦ βεβαύωθεν πῶς είπαν μακριά ἡ βράδυ μα και δὲν
ἄκουσε, ἀργάτε. Πρώτη βγάλε, πετάκητες ἀπὸ τὸ λάρυγγα
του ὅρματα, οὐρλιαστά, ὁ σκούπης ἔκεινος.

Vas-tu l'en al - ler! ou je te jette à la porte!

Και τὰ λόγια τὰ προμαρκή ἀντηχούσανταν στὰ υποσθέρων,
ἀνεβάντων ὡς τὴν οὔρανον τοῦ σπιτιού. Διν τοῦ ἥρατος
ἄρτο. Νὰ τὶς τάραδαστηρ ὅποις τῆς τάραδαστηρ, κρίσι, ἡννυχα,
ναι, τὸ κακάρινον. Ήβελε δύμας και νὰ τὴν καρη τίνονται,
νὰ τὴ δέρη. Τρίζειν τὰ δόντια του « οἱ γραδίσι τοῦ θύμω-
μάνιας. Άφενα, μὲ τὸ στόμα του ἀρριγάνε, ξερρινισ-
μάνες, μὲ τὶς γροθίδες του γιώπησε τὸ κεφάλι του, μὲ τὰ
νύχια τοῦ τσουργγάνων τὸ πτερό του, ξέργει τὰ μαλλιά
του και σώναται βροντερά — « Ο Βρώμα! Ήστιάνα! Ιαττα-
βούρα! »

Τὴν θάι τὴ στηγανή, ζελατητης ξαρνικά κ' ἴστες στὸν
κεντάπη, ἀγκομεγάνωντας.

ΚΕΦΑΛΛΙΟ Η'

Cest ton doux nom que vien-dra di-re, Sur ma
tom-be, la nuit en pleurs!

« Αγκομεγάνεστος ὁ Αντρέας κυριολεγχυτα. Πρώτη πίτη
στὸν καντάπη, εἰχε νοιώτερα στὴν καρδιά ἡ συστότηρα στὰ
περικάρπια, σουβίλερ δέναν πόνο. Συνάρε τοῦ σάννηκε τὰ
στόνετες και στίνετε τὸ στήθος του ἀλούνα. Τὴν ἄντες του
νὰ πάρῃ, ἀδύντο. Πολέμαστες νὰ βεττήσῃ τὸ κεφάλι του
ὅρθιο, ξουγγιγε τὸ στόμα. Τοῦ κάπου. Επινυγ. Νόμιζε

πάς τηλικαν παί ή ὄρα του ή σπερνή, πώς σὲ λόγο θὰ
ξέφυγες. Μ' ἓνα κίνημα σπεσμούσκω, ἀπλωνε τὸ χέρι,
γαρδενοτας φυγόμετά του πλέον του κανένα γίρο νὰ τὸ
στρίψῃ, γιὰ βούθισα.

Σὐ τέλος τυνήρδε. Ήρεις ἀγάλια γάλια τὴν ἄντε του.
Εἰκανε ἀρνιτεράνος, ζεύκεμένος; τὰ πόδια του μαλάβι.
Πρώτη, ταύφη του, νὰ διηρ τὸν Ἀγρη. Μὰ ποῦ; Η ὄρα
σχτά. Εκείνη, τόσο ἀργα, δὲ συνθήκε νόργεται. Νὰ πάγ
κτινοῦ ὁ Αντρέας; Μύτε νὰ τὸ βάλῃ μὲ τὸ νοῦ του.
Θήρητε νόργοράστη, ξένες γάμπιτε γάλι νὰ κάρη δου δέρματα.
Φοβότανε καύλις μόνιμος παρτηρέσσουνος τίτοντι. Και δὲν
κούνησε. Ύπαρξε ἀπὸ εἴκοσι λεπτά, είκοσι πάντε, τηγάνι-
θηκε. Ζήλια νὰ πηγ ταῦ.

— « Μόνος! » ἀνατίνειξε ὁ κακημένος, ἵνω τηκηνότανε
μὲ κόπο, καὶ τὰ στυγματάνη, σὲ κίνη τὴν πρετάση,
καὶ σπαραγγικὸν είρχε ἡ λέπη, ἀρτη. Ναι, μόνος του, ὁ
δυστυχεῖς, στὴν ἡλικία του· ἀπακούμενος δὲν κατηρθώσει
νὰ βρεῖ, δὲν καταρθώσει νὰ γίτηρ τὸ φωλί του. Εμνησει
ὅργανος, πάντε του ὅργανος.

Σύρθηκε ὡς τὸ μαγειρεῖ. Κέδελα μηρὸν νὰ βράσῃ· δτεν
ἴρρετε, σόργητε στὴν τζάχηρα, ήτις, ἀνέσησε στὴν κρεβδι-
τοκαμάρα, βρήκας λογανι στὸ περάδιρο, μήπως ξεπροσάλῃ
πουσενὴ ἡ Λγανόλια, τούλεισε, φίθιντζοντα·

— « Άθριο! »

Και πλάγιασε. Ήρεις μέλιστα βιδοίο νὰ διαβάσῃ. Τάχτης
δύοις γλάγορα, ἴτινδι ἀποκομιδηκει ἀμέσως.

Ξένησε τὴν ἀδρινή, σὲ μιᾶς θυγατρι, κατάταση
περιέργη, δύσταλη, νὰ περγασεῖ. Κενούσιος σ' ὅσο του τὸ
κορμί μιᾶς κούρκατ ποὺ ταύριζει νὰ τὴν πῆξε κούρκατ
ἴρτυχιστράνην. Λιαμένος καὶ τουάμα λυτρωμένος. Μὲ τὸ
αιστημα τῆς σωτηρίας, τὸν περέγυνε πάλι ἓνα αίστημα
που μοιάζει ἀντίστοι, μιὰ λόπη ἀπεριόριστη, ἀπεκριθ-

ρητη. Και δὲν ξέρω ποιὲ γλύκια, ποιὲ ησυχία, ποιὲ γαλάνη
στάζεις ἀπὸ τὴ λύπη του τὴ μηγάλη, σὲ νὰ βράχε στὴ
λόμη του μέτρα, στὴν κούραστη του τὴν τῶν τὸ λαμπάνι ὅπου
γύρασε τοῦς γρύλους νάνταπερτῆ.

Ο « Αντρέας, συνθετάμενος καθώς τὸν εἶλαρε πάντα νὰ
ἐπωδιάται, καὶ στὸ μισό του τὸν ξύπνιο ἀκόμη, τὸ ξεδιά-
κριν τὶ συνειπανότανε, μιὰ δὲν τὸ κατάριψε νὰ φυγο-
λογήθῃ, νὰ καταλάθῃ τὶ νόμιμα είργε κι ἀπὸ βαστούσε ἡ
διάλεκτη του ἀπροτοῦ, ὅπου ἀξέρων τραγούδησε στὸ μονιμ του
ἶναι σποντοῦς; τοὺς τὸν εἶλαρε λαλάνει στὴ διέρηρη πράξη τοῦ
Σιγημέρου, τῆς ὄπερας τῆς ἀμύκητης τοῦ Παγέρου, ἐπεὶ
δου ὁ δράσας, προτὸν πενθόη, λέπι πάν τὸν τάρο του
κάτω, ἵνα δημιούργα κλέπτη νόκοστρη, ἵνα μονάχη στὴν
κοίτη του τὴ μαρδρη, νὰ τὸν ξυπνήσῃ μπορεῖ, τόσομα τῆς
πορθμῆς τῆς λατρεμένης, τόσομα τῆς καλῆς του, τόσομα
ξεινῆς νὰ έμρυτε στὸν τὸ λουλούδι, στὸν τὸ κρίνο τὸ
λεπρό.

Και στὸ κρεβάτι του ξεπλωμένος, γλωμές, ἀκουσμα-
πόντας τὸ κιφάλι του ἀπάντη στὸ βραχύνιο του, μιὰ τὰ
μάτια του διεκριτικά, ὁ κακημένος, μὲ μιὰ γλυκαῖς γλυ-
κιάς, σπαραγγικὴ φωνή δου γινεται, τραγούδεσε ὁ
Αντρέας τὶς κείσε τὶς νότες·

'Αγ! τώρα έννοούστε ή Ἀντρέας τὸν ἀπό του. Κακίς τοῦ συνέδρου πολλάς φορίς, πότε κανένα ματίσιο, πότε κανένας στήγα γνωστός, τοῦ φανερώναν τὴν ίδια του φυγήν. Γιατὶ ήρι; Διὸς ταράζει νὰ πάνε γράμμα δεσ μάς δικτυόπονε μάλιστα πόνα μηράλιοι ποιητάδες ή μηγάλοι μουσικοί, όπως ξέφευναν στὸν άθρωπον μες τὸν εἰσόδουσο καὶ τους δάσκαλον τῆς μορφής, τὴν ἐκφραστὴ καὶ τὴν θυρῆα;

Δειπνόρια τοῦ ἥρηκένεος τὸ τραχιόν, τὸ μαργαριτινό, τὸ κρύσταλλο τοῦ σπλέκτη, τὸ ανέλικο ποὺ τοῦ προένοντος τὸ κάρυγγό του ἔκινο τὸ συνιστόμενη τῆς Βίρηνς. Βέβαια! Τῇ Φύλωρα του — καὶ βαρύγιναν τὰ ματσόλαδά του, ἵνω φύθηρες τούρμα της — τῇ Φύλωρα του ἀρτὸς ἴππετε νὰ θυμεται τὸν σόνα καὶ κάγκετη.

γές του ὁ τάφος του ήταν τὸ παναλέρ. Τῶνομα ἑκατόντα ποὺ τοῦ ἀρμοτώθηκε, ποὺ τοῦ θυτάστηκα, ποὺ νά καὶ τάρε, στὸν πόνο του, στὴν κατάσταση του τὴν λίταιν, τῷ βασιλεῖσσον ἄσκομη συντροπά, τοῦ ἔμυστησ ποτὲν. Διὸν εἶνας γάλ τὰ γέλια του οἱ ἀλλες. Ποδόντες κιδίας: Ἡ βρώματα; Τὸ ζέρωμα, ποὺ τὸν κατέστησε. Ὁ Ἀγνή; Ἀγ! ὁ θυταρός του! Μα ποὺ θριστάναν γέλι, διὸν ὁ δαπέδης ἀνακομιχόδον; Ογι! Ογι! Πίστα νὰ μήν προσμένει ἀπὸ κακόντων καὶ κερατί. Μὲ τὴν πεθαμένη του νὰ τῷ πεθαμένων. Τέτοιο τόρα πά το καταφρύξει καὶ τὸ ἀποκούμπι του. Τὸ λιμάνι του, νά το! Στὴ λόπη της, στὴ θύμησή της, θάπολάρη τὴν θυσιαία.

Οπτούσαμε ή, δύο διπού συνιθήκε νάργιτσαν, ἡ Ἀγνή. Νιόβηνα γλύκερα. Τὴ στυγμή ποὺ κατέβαινε, ἀνογεί ή ὅδωπορτα. Χειρόποτε ἡ καρδιά του. Ἐλεγε πώς μὲ τὴν Ἀγνή, διὰ τι κι εἴναι μικρή στυγμή προτερερά, νὰ γιώνουν σίλια, διὰ γάρ τὸ Ἀντρέας καλά, ἡ λεβαριά, ἡ πιπίδα θάνατοτήβι γιατρεμάνη, ήταν τοῦ λευστοῦ τὸ πρόσωπο του τὸ δηγέραλτο χαράδι, ποὺ ήταν τοῦ ἀπογειαδέψη τὰ ντερτιά τὰ πτελά του.

Ἀντίδημος νά δηρ τὴν Ἀγνή, θάπει μᾶξαρη τὴ θύττα, τὴν κερά Ελέγκο.

Ταράξτημα. Καὶ δηριό μόνο ποὺ τοῦ φάνηκε παράξενο, μάλιστα νὰ τοῦ πέραστε ἀπὸ τὸ νόμο κάποιας θυσιαία.

Πάντητε ξένοιοιστα τὴ γριούλλα.

— « Κατὰ μας τίμηστε στήμαρα; »

— « Σήμερα, ναίσκα, μά μάνε στήμερα, ἐπινόη κ' ή προκομιδέν μας έρμησε... »

— « Γά τοῦ! »

— « Νά, γά τὸ Givrinis. Μοῦ ξένησε πώς έγει δουλειάς έκινε κάποια καὶ τῆς έδωσε τὴν οἵτια. »

— « Τὸ κακό παιδί! Νά σ' ἀράση ἔστι, ισένα καὶ

μένα, στική χρόνια μας! Και τό καπτίρωτε γιγάντες; »
Χωράτεσσε κ' ἔτρεμε κ' φυνή του.

— « Όχι, δέ! Μή μέρα θέ μένος. Πιστριών τῆς είπα
πώς δέ γινεται και τή θύλω. Αδριο τό πρωι ἐδώ θά
είναι. »

Πήρε τό καπτέλο του ὁ Αντρέας. Νά βγῆ λιγάκι, νά
μην κάθεται σπίτι με τά γράφι, νά καπτσουράζει, νά συγχρό-
ζεται ἡ νικονομονή πώς λείπει και λείπει τό πλάκα τό
ζιλεμένο. Έκανε τή σπηγμή, ού νά ξεχωρίσει πώς ή
μελανδίσει του ή πρωινή του θυγατρί αλλα λαμάκια, σπήι πεθαμ-
μένης του τήν άκινητη ἄγρακλι.

Σεάπλη στό καπάζι, μέ τό μπαστούνι στό γέρι,
θυμρώντας ζύρανθή του, ίσως ἀλπίζοντας νά τή διηγ κάπου
ἀκόμη νά ξερρούσλη, άλεν ίξερε πώς νά πάρει.

Ἄξερνα θυμρήνησε τά φυσικά του και συλλογήστηκε πώς
φρόντισε νά πάρε στό γιαγάδι Κ' ή στήφι, του ἀρχτή δύσιγνη,
πώς ο πόθος του τόσο μεγάλος δεν είπενε, νάράξη ἀπό τορφ
στά τριτούτευτα λιγκάνια τής αιώνιας ἐφρυγίας. Μέλιστα,
τοῦ Λρίδα φρόνος, μήποτε ίνων μέ τά πωτά του ἀρβώστος,
μηποτε δι Ζήσηρ ἀρκετά για τήν Αγνή.

Και τάχυνε το βήμα του.
Στή Λαζάνα, γιατρούς ήγει, ἀλλο τίποτα. Ήγένη στόν
καλήτερο, στόν π. Μαργ. Τοῦ μίλησε, τοῦ περίγραψε τά
καλήκατα, μέ τήν ἀκριβολογία ένδις μακόλου συνθημένου
νά παρατηρεί και νά τημειώνει, για τά βεβλά του. Περιτ-
τές κιώλες οι ἀκριβολογίες. « Η διάγνωση ἔρωλη. 'Απ'
δέτα του δηγήθηκε ὁ Αντρέας, κατάλαβε ὁ θύρωτος μέ τό
παραπάνο · εἰγκαρέ πρτρωτόληρωτο, δύσπονος, μ' ἓνα
λόγο στρεθοτίνεψήρ, έμενο διλαδόν πού στήν· Αθήνα τό
γράφουσα κερπήγη και τό λένη angine de poitrine.

Κακή, πολλή κακή δουλειά. Τρεῖς πέστερες φορές νά
πάθη δ τη θηβαϊκή χτές, και τίλεισται. Νά βαστάξῃ ἓνα

χρόνο, θά είναι θάμα. Μπορει πάλι και διύ χρόνια νά
ζήσῃ, φτάνει νά προστήξῃ τέ κίνημα και θάμα, φτάνει
καρκίνησκήνη νά μάν τόν ταράξη.

Τά συλλογίστηκε ἀρτά μίστα του ὁ γιατρός. Και τά ματά-
ρρατε μά τόν ἀκέλουσθο τρόπο.

— « Πίστα δέν είναι. Νά σας γελάστο δι θάλα · έχετε
ἀρτριοτισθέντα. Ποιος δέν έχει; 'Αρτροποτολήρωση
καλητό δι τή γραμμάτα. Κ' είστα δύομη νέας. Λοιπόν
έχεται καρό. Σέ δέκα, σέ δώδεκα, σέ δεκάντα χρόνια,
βλέπεται. Ήποτε δέν πεθάνεις μέ ἀρτροποτολήρωση, κ' ἔδο-
μηγονταρέσις οι έγδονταρέσις ασθενί. Συντηγά δέν πολλές
δι γρειταζούνται. Βέβαια, θά σά παραγγείλω μά διάτα.
Μά το κυριώτερο είναι μιά μικρή θυεία — ίσως μά τήν
πήτε και μιγάλη — πού δι σάς ζητήσου, νά λιγοστί-
φετε, φρονιμώτερα μάλιστα νά κόβεται ούλατο τά τόν
καπνό. Μά φορά, κακώς μού είπατε, τό καταρίστατο κατόπι
ξαναργάρετο · ίσως ἀπ' κει και η ζευσινή τάς αδιανοτικά.
Τύρα τώνειται μά θάσηρηστη μέ το καλό πού δι τάς κάρη,
θά γίνεται άλλος θάσηρος. 'Ετοι τραβάστε θάσηρα ής τά
θεντήντα. Καπνίστε πολλά; »

— « Όχι πολλά, γιατρέ. Καταφερτό κι ἀρτό πού λέτε,
μά λίγη τομονή, μά λίγη θάλατη. »

— « Εάς τάς συστήσω κάτι σπουδαίτερο · ἀρσό έχετε
θάλατη, ἀρσό έχετε πομονή, νάντορίζεται κάθε, κάθε
είδος σταναχώρα, συγκινήστη, ταραχή. Τί χρησούλατά;
Σίγουρο πάσι έχειο δέν είναι. Μά είναι μάλιστα κ' είπαμε
πομονή. Τί δέν καταφέρνει κανείς μά δάρτα; Νά, τή στηγάκη
πού πάτε νά συγκινήστε, τότες δά, έτεις πού χρησούλατε
δέν τάς μιλά, μπορείτε μά ένα χρησόλευτο νά γίνεταιστε,
λέγοντας μά τό νού σας. » — « Μηρέ άσφερέ! Τί νά χρησού-
μαι; Περιστέρα μού συφέρνει νά τό θύνους πορέ κά
συγκινούσθαι. » — « Αν τό κατορθώστεται πά τέτοιο πρόβλη,

ποὺ ἀξίζεις νὰ τὸ δοκιμάστε, κ' εἶναι ἀξίος νὰ τὸ δοκιμάσῃ
ἴνας θήλωτος σὲν καὶ σὲς, ἵνα δέρματος τῆς πελγούς, τῆς
δάκρυους, ἵνα φύλασσος, μ' ἓν λόγο, νὰ τὸ καταφέρῃ, εἰ
θὲ μᾶς φέρετε ὡς τὸ ἔκτο!»

Ἄξιοθέμαστο ἀληθίνια πῶς ὁ ἴσποτήμην ζέρει κάποτες νὰ
τοῦ καθή τὴ γνωρίτερη φέρει, γὰρ τὸ καλό.

Βλέποντας μᾶλιστα πῶς ὁ Ἀντρέας προχωρούσσε πρὸς
τὸν πόρτα, πρόστεστο ὁ γυνάρχη μὲν καλούσσεν, καὶ μ' ἕνε
ὅρος ἀκλόνηστης πεποίθησεν·

— «Τὸ φασού σὲς τὸ ἀγνομαχητὸ δὲ οὐκ ευναράνη.
Ἀν τύχη καὶ νοιώστε λίγη τάλαι, τίποις, νά... οὐποὶ
ἴργεται, ἂ σᾶς ἐρθεῖ, προτοῦ πέσετε στὸν κακούν σας, καμιὰ
μακρούτικη, ἀλγάστι, στίνερη, ἐδῶ, σᾶς περικαλλὼν μὲν
φυνάσσει ἄμεσως.»

Ἐφεράποτες θερμά, ἔρυγε ὁ Ἀντρέας. «Εφεργε
γχρούμινος, γελάτος, σὺν περγορομάνος, ὅπως φέρεται
τυχεῖν κανεὶς ἀπὸ τὸ γυνάρχη, ποὺ πάντα ἡ σοῦ πόη κ' ἔνα
λόγο καλὸ νὰ σὲ ἀσυγχάσῃ καὶ νὰ σὲ πείσῃ, ἀροῦν ἡ μισή
τίγχη τῆς γυναρχεῖν εἶναι δὲ ἡ ἥτταριστη.»

Μὰ τὸ δρόμο ἔρχεται ὁ Ἀντρέας καὶ τὸν μαλλονύτατα. Διό-
λειν ὁ νοῦς του ὁ ἑρεβοτάτος, καὶ τοῦ ἀρθρωτοῦ ὁ νοῦς
εἶναι πόλ τρομερός ἀκύρων, ἀπισθὴ πόλ ἑρεβοτάτης ἀπὸ τὸν
ἄρρωστο στὴν ἄρρωστιν του δὲν ωμέρχει. Σπίτι, ἀμά
γύριτε, γούμηρης στὴ βιβλιοθήκη του, βρῆκε σ' ἓνα βάρι
ἄρρηλ ἓνα παλιὸ λεύκινὸ τῆς Γυατρικῆς, θέλω ἓν τὸ Γραμ-
ματονό καὶ τὸν Ἐπιστολονό, ποὺ τὰ ἔγε γιὰ τὰ μυθι-
τορήματα του, ἐπιτιθὲν ὁ σωτὸς μυθιτοριογάρρος, ἔγοντας
νὰ παρατείσῃ στὴ βιβλιά του τὸν ἀμφιστέτη, ἔπρεπε
κάποιας νὰ δέρῃ δικά γίνοντας στὸν κόστρο, στὴ γάζ, στὴ
βιβλιάτικα, στὸν οὐρανό — μήτι ἔγραψαν τὸν ἀδρωπὸ τὸν
ἴδιο καὶ τὸν ἀνάφυγό του.

Κοίταζε ὁ Ἀντρέας καὶ στὰ δύο τὰ Λεξικά. Πολλὰ πρά-

μετὰ δύο εἶδε. «Αὔρες μάτες κατάλλει. Θίλεται ὅμως νὰ
βιδεύωμεν. Στογάπτηκε πρῶτα νὰ πάρῃ στὴ μαργάλη Βιβλιο-
θήκης τοῦ ἀλέους, ποὺ λογαριάζει τραχύτερος γιλιάδες
τίμους. Προτίμησε τὴν εἰδυλλή Βιβλιοθήκη τῆς γυναρχῆς
Σκολῆς. Έπειγε ἵσια διὰ νὰ είναι πόμπη, καὶ τὴν πόμπη
μπορεῖ ἡ καθίνας νὰ μπεῖ μέτση. Εἴλη δὲ ποὺ εἶναι ἀνογκή
μόνο ἀπὸ τὰ πενταμίτα στὸν ἔβδομοτό. Κ' εἴναι ή ὅμως δύο,
γιατὶ μάλιστα ἔχει προφάσεις νὰ προγυμναστεῖ καὶ τεκμήνησε,
νὰ πάρῃ. Τι νὰ κάρη; Νὰ προστινήγη, λέπει, στὴ Βιβλιοθήκη,
τοῦ Δήμου, ποὺ είναι ἀνογκή, δύο μέρα, κι ὅπως ηὗρε
πώς είναι πρόθυμος νὰ τοῦ διδουσσει κάθε πλευροφρία.

Μόλις περὶ τοὺς βιβλιοθεμάτιους, ζήτησε μερικὰ βιβλία,
τὰ καταλλήλτερα, ξεψύλλισε δύο τρία, ἔβριξε ματιά σὲ
τρία τάνταρα, λείποντας τὰ συμμαντικάτερα, γάρ μὲ τὰ ματιάς
καὶ τὰ βερύλλικάτα, πέρασε ή μέρα.

— Τι καλά, στογάπτηκε περπατινάτος ὁ Ἀντρέας, τί
καλά πόλ πάρῃ στοῦ γυναρχοῦ! Επει τούλαγχιστο ἡ
ἄρρωστης μου μὲ ἀποτοστάτη, καὶ σύνομως δύοις κείσε.
Είδεμερ, μάς θα μπορούσα ίσια μὲ τὸ βράδι νάντεξα, δέργως
κάνε νὰ τὸ διεῖ;

Ἄνδρεικα τὴ σκάλα τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Σκολῆς. Είχε
μάζει στοναρματεῖ τὸ συγράμματα ἔπρεπη νὰ γράψῃ νὰ
τοῦ φέρουν, νὰ μὴ φάνεται ἀργάρησ. Τα πηραὶ κ' ἔβαλε
τὴν προσογή του ἀλάκαρην, μὲ τὴν προφύλαξη μάλιστα
νὰ μέλτεται τὰ πράματα κρύσα καὶ ψυχρά, μήποτε πορευετοῦ
ἔπει τὴ φαντασία ποὺ στούς ἀρρώστους δρία δεῖται.

Μὲ τὸ κεφάλι του σκυμμένο, ἡσυχά, γρυπάτικα, τοβαρά,
κατιδίνει μιὰ μία τὶς στιλίδες. «Οταν τίλεισα, ἔργετε τὸ
βιβλίο στὴ θέση του, γιατίδετε σὲ υπάλληλους καὶ βιβλιο-
θεμάτιους, προτὸν βρήκη ἀπὸ τὴ σάλα. Τὸ πρόσωπό του
ήμερο πάντα, καμπογέλαστό μᾶλιστα, χωρὶς φορτούνα
κειμά.

Κι άστόσο τώρα ό Αντρίες είγε κατέλαβες ἀπὸ ἄκρη
τὶ ἄκρη. Τὰ κατέλαβε οὐλα, πῶς ἡ ἀρρέστια του δεινή,
πῶς καρό νά ζῆση δὲν έγινε, πῶς δυό τρεις φορὲς ἀκύρω
νά τοῦ ξυνάθη τὸ φεινό του στηγομαρχῆτο καὶ πάει.
Κατέλαβε καλές πῶς καί τη συγκίνητη, καί ταραχή, γιὰ
τὴν ἀρρέστια του είναι κίντυνος μεγάλος, καὶ πῶς ὁ κίν-
τυνος δὲ θὰ λειφέται.

Ναι, καθὼς είπαμε, τὰ κατέλαβε καὶ μάλις δερπ-
ρόλεπτο δὲν τρόμαξε. Οἱ Αντρίες ἔδειξε τόντο θυμότιο
κουράγιο — τὸ κουράγιο, μπορεῖ νά τῇ κανείς, τῆς φυλῆς
του, πῶς χρόνια κ' αἰώνιας βλέπει του θυνάτου τὸ σπέιο
ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ λαχοῦ της, καὶ ἡμεῖς ζη, ζη, δουλέψει καὶ
προκεφτεί διλένα.

Ἡ πρώτη εκφέρη τοῦ Αντρία, τὰ βρέθηκε στὸ δρόμο,
στέβνει καὶ ἀστελλονται·

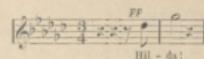
— « Διὸν πρέπει νά μάθῃ τίποτα ή Ἀγνή, »

Μάλιστα χέρικος ποὺ ἔμελλε νά τῇ θῆτι τὴν ἀδρεική.
Χαρέκ διπλά, κρού τὴν πέμπτη ἀλλάκειη δὲν τὴν εἶδε. « Ας
είναι καλά ή παρακαλεῖθη. »

Κι ἀρργιτά νά περπατή πά βιοτικά, τὰ γιὰ νὰ τὴν
κάμη νά ζητήσῃ ποὺ γλεγκάρε, τὴ γρυπή παραπεδεύλα.

« Οταν ἐδόξαλλεσσος δὲ τημένουνε, πῶς μὲ τὸ
στηνικότιο του ὁ Αντρίας πολλαμώνει νά γελάσῃ τὸν ξερτό
του. Άλλα στωικής ὅποι καμιά πόζα. Ήξερε ἔναντιας
καὶ σταθερή φυγή του να λυπάται. Άλι καὶ μοιράς τώρα
τὴν θυνάτην του σὲ δυό κομμάτια, σὲ δυό μεριάς, ἀπομοι-
νώντας ἡ μιὰ μὲ τὴν ἀλλήλη: μιὰ μεριά, την Ἀγνή, καὶ
ἡ μεριά δηλαδή μὲ τὰ γάδια, μὲ τὰ γαρύντες, μὲ τὴν
ἐρωτειώτη γλοκιά, μὲ τὴν ἴρωτιλα στὸ μέτωπο γραμ-
μένη. Καὶ ή θάλη μεριά, καὶ μεριά τῆς Φλάρως, στὴν
ήγια τὴ θύμη θηρευμένην, στὸ Χάρο. »

Καὶ θάλιζε ὁ καπτανός τραχυμόντας πάλε κάπου κάπου·

κτλ. Τότες ἀρράει κάπως η ζωή του στὰ θεοτόπεια τὰ
λαμάνια τῆς πίλαινας ἡσυχίας.

Κοιμηθήκε καλά, ἔργας κιόλας παρσότερο ἀπὸ τὰ φέρε.
Διὸν ξέρω νά σὰς τὸ πῶ, ἂν τὴν ἡσυχία του, ἡσυχία ποὺ
ἔδειγεν ὡς κ' ἡ ἀγάπη του, ἀγάπη, τῆς Ἀγνῆς ὃσον καὶ τῆς
Φλάρως, δὲν ξέρω ἀν καὶ τὸ κουράγιο τὸ δύο καὶ τὴν
ἀπωρίαν του, δὲν τὸ χρωστούσε δύο στὴ στριγούλα
ἔστειν ποὺ ἀκμάζει καὶ σὲ φυγομαρχεύει, παλλέει μέσα
μας. Τὸ εἰδεῖσθαι καὶ ἀπὸ τὴ Νεαροῦ προθεσμία. Φτάνει νὰ
τὸν εἰδοποιεῖσθαι γιατρός, φτάνει νὰ τὸν ειδοβάλεις νά γίνει
τραβάττει, καὶ ἔχαις ὁ κακημένος δύναμης κακούργην,
ἴγκεν, ποὺ νά πης, θύμωνε ὀλόγυρά του τούρο γερό, νά
μήν ἀρρήστη τρύπη ποὺ νά μαρτὶ ἀπὸ δύο κανίνους διαμόνους,
νά τοῦ γαλατή τὴν ἀπωρίαντιν του, τὰ σωτήρια τῆ γαλάνη.

Τὴν ἀδριανὴ δίμων, τὴν παραποτή τὴν περιφριμη, ἔποιες
δὲ τούρος. Γιαυρούρονταις, κάνεται να τὸν πιέρι ο κακμός.

Πρόσμεντε τὴν Ἀγνή ἀπὸ τὰ χράμπατα, ἔντονε. « Ετρέψε
ἡ πόρτα στὸ τίλος. Αλουστε τὸ βήμα τῆς θείας! » Ενα
προαίστημε θίλιερό τὸν ἀναποδόγυρος. Κατέλαβε πῶς
κατὶ τρέγεις Κατ στοχαστικε. Βρήκε φάσιως τὸν τρόπο
νά τὸ μάθῃ ἀπὸ τὰ γριούλα.

Στογήστηκε πολὺ κατέλληλα νά τὴ βιωτήσῃ ἀν ἀκριμα
τὶς προδλέει, τὴ τετάρτη τὸ βράδι, τὴν προφετείη,
μπορεῖ καὶ ταπάγμα τῆς δέκας μέρες, τὰς τετάρτες, δὲν
πήγε κανένας δη̄ καμιά να συντύχῃ τὴν Ἀγνῶιλα.

— « Πώς δὲν θρέψε; ἀποκρίθηκε η κερά Κλέρκο. « Ήθε
τὴν τετάρτη βράδι, προχτές, ἀργά, δευτέρας ἀπὸ τὶς οχτώ.
Μία ξένη. Θράικη γυναικά. Μὲ ξανθή μαλλάκια... »

— « Καὶ γιὰ νὰ σου πῆ τί; »
 — « Εὔλεά τίποτα δὲ μου εἶναι ή δὲ θέλετε νὰ μου πη. Λαζαρίκη, λέτε, νὰ μιλήσητε σᾶς μαρψή, για τὴν ἀπεριτή σου μάλιστα, πώς πρέπει νὰ σε καυζετά, γιατὶ σὲ ζέρει ἄπο γρόνια τώρα, σὰν ὅδερφη της σ' ἀγωνή, κι ἀλλά τέτοια. »
 — « Καὶ Αγνή, τί έκαμε; »
 — « Τι νὰ κάρη; Να της τὸ ἀρνηθῆ; Μωρολογήσανε μαζὶ τουλάχιστο μικράς. »

Μετάκις πάν τοῦ νόληρα ὁ Αντρέας.

« Άγ! πόσο γελάστηκε, δύτινη θλαγή περπατώντας στοὺς ἀνέβαστούς δρόσους τῆς Λαζανώνας, πώς δὲν δυστέλλει πώλη πατερόδορο νὰ παιξτε κανένα ρέλι στη ζωή του! Εμπέλλε νὰ τοῦ τὴν κατεστρέψῃ. Νά που μπροστά ἔνα στροβοπήματα σὲ οι κατενάηρη. Τὸ ίδιαν κύλας, ὃγι μόνο πτηνή ἐπούλη ὁ δύστενηρος, προτού κατεπιλάθῃ στὴ Λαζανώνα, μαὶ κι ἀπὸ τὴν τελεφταία τῆς σκηνῆς ἀναμετάξῃ τους, ὅπου πρώτη φορά ἔνσωματος ὁ Αντρέας τὴν τρομερή ἐπίστη, τοῦ κακοῦ, που είταινε νὰ τονι σκοτώσῃ.

Καὶ δὲν ἀρκετε ἀπτό. « Εμροιτέ κύλας ἡ λεγάμενη σὲ νὰ γύρεσθε νὰ τὸν ἀποστέσῃ, τὰ νὰ τὸ κατηγε τώρα κι ὁ δῖος, πώς θετερις ἀπὸ τὸν ἐργομό της, ἡ ζωή του θὰ κιντύνει, σὰ νὰ ξέσλει ὅρκο ή πατερόδορο νὰ τοῦ πάρῃ, ἀπὸ χρήτη, ὃς καὶ τὴ στεργή του σωτηρία, τὴν Αγνή. »

Τόντος, ὅτι πού τὸν ἀρνεῖται, πηγή ἀντίκρου. Ζήτησε, δύνας μάς τὸ μολύπηρον ἡ γριά, τὴ μαρψή. Μείνανε ἀντάρια στὸν κάμερη της. « Λόιτα τὴν κατηγόρησε ὁ Αντρέας, πώς τέχνη στὴ μαρψούλια, στὸ κρύο κίμα, στοῦ ἱεροῦ της τὴν κυριότητα, δὲν τὸν ἀξίζει, πώς δὲν ἀξίζει ίσων ἀντρά μικρυνόσκοντας. Επικίνει τὸ ρέλι της ἡ θρόμαρ μὲ μικροτορά που θάθεται τὰ γυαλιά κι στὸν μὲν μάστορη. Λόιτεια πού εἶχε νὰ κάρη μὲ πανάσθια κορίτσι.

Επικινει τὸ χείρι τῆς Αγνής, ἀμά βραχήνει μόνες,

πλακαμένη, παραπονεμένη, δύστυχη, ἀδύναμη, μὲ μικρέσπειρη ἀργελάκη, ποὺ τὴν ἀρπάζει ἀλλά τίποτα, φένει νέγρης, δύπινη ἡ φύλακά της, ισχυρή μαλλιά καὶ γλυκά μάτια. Νά τὴ συμπειθήσῃ, λέτε. Ήδη τὸ πολούστε πολύ, τὸ λαγκαριούστε νὰ τῆς κουβεντιάσῃ. Δέν τολμάρης θύμας μπροστά στοὺς γέρους. Πλεορερήθηκε στὸν τόπο, στὴ γεννούμ, στὴν πολιτεία, ποὺς φροντίζει για τὸν Αντρέα, ποὺς πάλι για τὰ συγγάρια του, γιὰ τὸ κοινωνερό του. Τόσαδε μὲ χαρέσται μὲ τὰ ποτά της τώρα ποὺ τὴ θλάστη, μάλιστα ηγουμένη ποὺ εἶναι ἀφρτη. Νέα καθοῖς εἶναι, καλὴ καθοῖς φαίνεται, θὲ τὴν καταλάθη. Άγ! Εἴναι πράγμα μονάχα θέλαι, ίνα, γιὰ ήνα μονάχα θὲ τὴν παρακαλέση, νὰ τὸν προστέχῃ, νὰ φροντίζῃ γιὰ τὸν Αντρέα, σὲ νὰ είναιν παιδί της. Άγ! γιατὶ καίλεις νὰ τὴν τὸ χρύστο; Νά. Του ἀρνητῇ. Τὸν ἀντρά λαλά. Ιστοι νὰ τὴν ηγηθήσεις τίποτας ὁ Αντρέας. Δὲ θὲ τὶς δηγηγήθηκαν κατὰ πόλη εἶναι. Είναι θύμειρα περιστατικά. Μπορεῖ νὰ τὴ βαρύθεναι, μπορεῖ πάλι νέφρατης καὶ τοῦ λόγου της. « Ο τε κι ἀν πῆς, ή ἀλλίσιας εἶναι ποὺ ἀπόλυτα κι ἀν ἀρταῖς, τὸ μετανοίαντι, ἐπινοῦ, ἀδύνατα νά ζήσῃ γιατί τὸν Αντρέας. Για τοῦ δικαιοῦ τόσο τελεῖν, γιὰ τοῦτο ἥρθε στὴ Λαζανώνα. Τοῦ κάνου, άγ! Ο κόπος της γράμμης! — Καὶ τὴν πέραν τὰ δέκαρια. — Τι νὰ θέλεις; Τὴν δύναση. Τὴν δέρτον. Ο Αντρέας! Ήδη νὰ τὸ πιστήψῃ; Ο ίδιος ὁ Αντρέας ποὺ τῆς ἀριέρωστε στήκεις τόσο ἀρωταριανός, ποὺ τῆς δέρρητε γράμματα τόσο ἀρωταριανά. Οι δύντεις! Οι δύντεις! Η μαρψούλα δέν τοὺς ξέσει. Νά ποὺ σι γελούσει, πώς σι ξελαγήθουντας ὡς καὶ οἱ ἀρχιεπίσκοποι. Παρηγορία της τουλάχιστο, τῆς παραπομένης, ποὺ τῆς ἀποταμίανε οι στίγμες του καὶ τὰ γράμματά του. Άς βίξει μικρά ματιάς ἡ Αγνήλα, νίκηφατησης κατόπι, ἵνει δίσιο ή θύρι μικρούσκοντας τὰ λατρεῖδη ίσων τέτοιο θέρωπο, τίτοιο ἔναν ἔραστη.

"Ἄν οὐκέτεσσομε πώς ἡ φιληνάδα εὑρε ἀκόμη καιμάν
ἀριθμόις, ἵπενή τίποτα θεικὸν δὲν ἔξερε, παρ' μονάχη
συμπέφρωνε, ἀπὸ τῆς γνωστές του τις συνήθειες, ἀπὸ τὴν παν-
τοῦν ἀλιση τοῦ Ἀντρία στὸν ἄγαντι, πώς κάπι ἤρετε
ἀναμετάξεν του καὶ τῆς Ἀγνῆς, τῷρα πάκι εἴτενε βέβαιη καὶ
ἄρχιμεθαν. Πώς νά μην εἶναι, βλέποντας τὴν δύνη τῆς
Ἀγνῆς νά καλλιάζει, τὸ πρόσωπο της νά κεραυνόν, ἐνώ της διά-
βαζε τα γράμματα καὶ τοὺς στίγματα;

Τὴν ἐντοπωτα ποὺ τῆς προδίπνεται ἡ ἀπροσμένητη ἀνα-
καλύψη, τὴν κατάλαβε καλήτερις ὅπηται ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο
τὸ ἀδύντι τὸ βότημα τῆς Ἀγνῆς.

— «Ἔντε γάποτε νά εὖτε τραγουδήσῃ καὶ τραγουδίσις,
νά τᾶς τὰ διερμηνέψῃ γυλιά, λέξη γιά λέξη, διανοτας
στὴν καθεμιά καὶ στὴν κάθε νότα, μία μωστική, μικρά
φια τηματιά πόνου καὶ ἀγάπης!»

— «Μπρέδω! Κάθε τόσο! Στὰ τέτοια δὲν πέρασα μάστο-
ρης», ἀποκρίθηκε ἡ κερά, πώ το Ἀντρέας έσια διού ποτέ
του, μήτε τῆς τραγουδήσης, μήτε τῆς διερμηνήσεως τραγου-
δίας, ἐπειδὴ τὸ πικρό της δὲν ἐπιφέρει ούτε ἀπὸ ποίηση
ούτε ἀπὸ μουσική.

Τὸ κατημένο τὸ κορίτσι κατέβασε τὸ κεφάλι της, μέλα-
χολικά. «Η στερνή μ' ἡ πολὺ πικρή σπλινθή φαρμάκωι, ἀπὸ
τὸ φαρμάκι ποὺ τῆς ἐσοιμάστηκε τὸ πισέδιο τα χέρια τῆς
ἄγγελης τῆς γαλακούρατάς, ἡ πολὺ κανόνικη σπλινθή ἐστεξε
ώς ταπεινή τῆς πόρφης. Τὰ δινέρια της σποτωμένα κατά
γάν, νεκρόβγλωμα. Ψέρτης καὶ ὁ Ἀντρέας τὴν τούς ἀλλούς!
Οἱ Αντρέας της! Οσσα τές εἶναι, σσα της βεβαίωνα πώς
ἴκεντος μόνο τάλεγε, πήγε τέ χαίτε καὶ τὸ πρόδρομο.
Κατόπι τῆς ἀρίνε, τέ ξαπολούσσε, τέ έδωσεν. «Οσας τὴν
κατημένη, τὴν κοπέλλα, πώ ὑστέρον ἀκόμη τὸν ἀγκαπούτη
κ' ἥρε νά την παραγγείλει νά φροντίση γιά τὸν ἀπότο.
Λοιπόν καὶ τὴν έσια, μικρά μέρα, θὰ τὴν πετάξῃ στους δρό-

μενούς, τὰ φτωχοκόριτσα πού είναι. «Ολες του οι φτωχαρίες,
οι ἀναπτεναγμοί, τὰ τραγούδια καὶ τὰ δάκρυα, είπεν γιά νὰ
τὴν πλανέτη, νά τη χαρρή, ἀπεράλλητης ὅπως ὁ κυριος
ποὺ τὴν κυνηγούσε στη Γενέδη. Καὶ πολὺ φρόνιμα έκαμε
τότες ἡ Ἀγνή, πώ ἔμυγε, νά μην τὸν ἔγχη πλάγη της.
Καιρός να φερθε τὸ δέον καὶ μὲν τὸν Ἀντρέα, νά τού γυρίστη
τη ἁγάνη, προστὸν τῆς γυρίστη τὸ διού που.

— «Μή τού πῆγε τίσσατα, γιατί θὰ μὲ μισήση ἀσύριη,
περσέτερο καὶ τόπει τι θὰ γίνεται; Μπράσι καὶ νά ζεγκουνήθῃ.
Αγ! νά μὲ λυπάσται!»

Νά μήν τού πῆγε τίσσατα; Βέβαια, δὲν πρέπει νά τοῦ πῆ.
Νά του καὶ δέρτερη, σπουδαιά αἵτια νά γίνεται τὸν ξεναδήρ.
Κ' ετοι τὴν ἀδριανή, μὲ τὸ χρεμάτα, ἡ Ἀγνούλα μας
ἔκωνταρε γιὰ τὸ Giovannis.

Ποιος τόχη ὁ σκοπός της; Νά μενη ἰκετίρα καὶ νά
μην ἕκαστηρ; Δὲν πιστίνι. «Αγάπητε ποτὲς κανένας,
δύνωντας ποτὲς κανένας μὲ τὴν ἀγάπη του, δίχως νά τῆς
τὸ βροτοπρωτεύστη κατάλιμπετρα; Ποιούς τὸ λέει; Μορφόγραφτο
νά ξακνυταρεθείσει, νά τσακωθείνι κιδάς ἡ Ἀγνή καὶ ὁ
Ἀντρέας. Κι κρέος είτενε ὁ κίνεντος στὴν κατάσταση, ὅπου
βρισοπόταν ὁ μέλος μας.

«Η Ἀγνή, τὴν κατάσταση του τὴ σωματική, τὴν ἀρρώστια
του, δὲν τη γνώριζε. Τὴ δέρτερη μέρα ὥστεν τὴν ἐργά-
τινη σὲ νά τὸ παραζέλλωντα στὸ χωριούδικον. Τὴν πρώτη
μέρα, ἴνονταίται, τὴν περνής πιό ἔρκολα μὲ τὸν καπνό, ἐ!
καὶ μὲ τούσα. Επειδὴ νά μην ἔγνωσμα πώς ἡ Ἀγνή
τυπερήρχε μόνη, χωρὶς γονιούς, πώ νά πῆ, χωρὶς
μένα καὶ κύρη, στὴν ἔσοχή, ἀνάμεσα σὲ ἄλλους, πελαι-
κούς ἀθροίους, σὲ ἀνάκτητο κανένα ζωό, ἀλλογ όρ-
έστο ἡ ἄγρια, πώ τρέμει λέπτερα στοὺς κάρπους καὶ
στὰ ζωνιά. Οταν τὸ ἀνατιλόνται, δταν τὸ πιεζόεις,
θυμάντε. Ετοι κ' ἡ Ἀγνή μας. Βέβαια πούς γιά τὸ κορίτσι,

δέο ἄγριο κι ἐν τὸ ὑποθίτης, εἶναι πάντα εἰδος χαλινάρι,
ήγι, μονάχης ή ἀγάπη, μὲν καὶ τῆς ἀγάπης τὸ πιναγκι τὸ
πό σπακτικό. Γίνε τούτο κιλλας οἱ ἀγριαῖς 'Ελλήνες, ποὺ
νωρίς, πολὺ νωρίς τὰ φυγολογήστο όλα, ὀνομάτευν τὴν
γυναικά διήμερη, αὐθής τὴν παρθένα. 'Η Ἀγνή, αὐθίμαστη
δὲν είτενε τὸ λοιπὸν καλερό, δὲν είτενε μελίστα δόλου
με τὸ νόητο ποὺ ή ἀρχεία μει ή γλώσσα τὸ θέλαι.
'Ἄλκηστη' ήμεις ἔμεντος λιγκίνη τὸ περὶ της, στὴν
φυγολόγια της, οι ἀκόμη ποὺ πολὺ, περήραν. 'Ἀναντίλεγε το
πός μαζὶ με τὴν καρδιά της, θῶ την ἀρδιάσια ή ἀνονδ
μάστη πατούσιος της βαρεστήν τὸ φιλοτιμο της τὸ γυναι
κήσιο. Φυσικό νά τὸ πάρη στραβά καὶ νό τραπηγήτ.

Ποιὸ κορίτες κιλλας, τὰς παρακαλεῖ, δὲν έξει ἀπὸ
κεκιλμέτα, μαλλάμετα — καὶ πείσματα; Μή τὴν ἁμαρτία,
μόνο τὴν 'Ἀγνή' ήθε πορτώσουμε τέχνη; 'Η ἀμαρτία της
τέρα, δηλαδὴ, ή θυμός της, κατόπιν ἀπὸ εἰκόνας τέτορες
ἥρες, ἵνα μερόνυτο μοναξία τὸν Givrins, ή ἀμαρτία της
εὰν φριγίζε νά τὸ δυστερετή. 'Ογι, μαζὶ ποὺ ἔπειρε ο
θυμός της. Τὸ ἐναντίο, μεγάλωνε. Κι ἀρτὸ τὸ βασανές —
ποὺ δὲν είχε τοῦ μάτιον της τὸν 'Ἀντρία, νά τοῦ πῃ τὸ
θυμό της. Λοιπὸν δέκα τὴν τρίτη μίρα, τάσσετο προι,
βλεψε γραμματάκι τοῦ 'Αντρέα με δύο λόρτις · — « 'Ελε
γκήρος πίσω, 'Αγνούσια μου, με ἡ ἀντρά, οὐ θέλω,
έχω νά σου μαλύσω » — ἐξάλερπτης ή κοπιλλά καὶ τυλ
λογίστηκε, για νά δικιλογηθῇ, ποὺ σίγουρο κακίνα σπούδ
δὲν έγει νά τὸν ξεπολυτήρο τὸν 'Αντρίας, διώς πρότα τὸ
τεργαστικό στὴν πίκρα της, άφού νά κιλλας ποὺ τὴ γυνά
ζει καὶ τὴν παρακαλεῖ, νά μάγι τὸν παρειάτηρη διένιν.

Βιοζόταν τορά κατ τοῦ λόγου της νέρηστ τὸ Givrins.
'Ατελιωτός της φάντης ή δρόμου ποὺ έκαμε πατζί, ής τὴν
ποὺ γιανούκη πολύτελα, δουτι είρε καὶ σταθμό. Δέ θέλασ
νά προσμείνε τὴ δημόσια τὴν δημάξ. Ήπηγ μελίστα πρέπει

ἀπὸ τὸ ματσιμέρι, διν καὶ δὲν είρε τραύδο παρὰ τάπογέμα,
επιστὸν δὲν είχε λάβει τὸ βεβάστικό του 'Αντρέα πού είπαμε,
ἀρκετή νιφάς για νά ξεκινήσῃ καὶ νά φύγε μὲ τὸ τραύδο
τὸ πραΐνε.

'Εργατά στὴ Λαζάννα νά ώρα τριτῆ. Τὸ ζέρε πώς τέτοια
ώρα συγγρία πιά δὲν έχει. Μόλις τοῦτο πάγι ἀμέτωπα
τοῦ 'Αντρία. Πρωτοῦ δράμας μπῆ στὸ πτύτι μίσσα, τυλλο
γίστηκε ποὺ δὲν ταύριαζε νά φανη τότε πρόθυμος. Τὸ λου
πόνον κατευρώσικε πίτηδης, νά μη δεῖξε χρερά, δηλαδὴ νά
πάρη ἀπὸ τὴ μάτι μαριάτι έκανε πού έδων ἀπὸ τὴν ἀλληλεγονή.
Σὴν πάτησε πιά στὸ σπουδαστήρι τὸ ίδιο, ἀνάγκη, καρική
δὲν είρε νά κάρη την κατευρωματικήν. Κατευρώσικε μέ
τὰ ποτά της, μόνο πού εἴλη τὸν καναπή, τὸ γραφείο, τὴν
πολλαΐα, μ' ἐνα λόγο τὸ μέρος ὅπου τῆς μαλίστης τὴν
ἀγάπη του, δησο τὴ γράδεμα, ὅπου τῆς λαλούσε για τὰ
βιβλία του, δησο τὰ πραγματόδοτα του τὴν τραγουδούσαν, δησο
τοὺς τούρηους του τῆς ἐγγείωση τῶν πρωτερέων, ἐνώ τὸ
κάτιγε πιά τάρη ή 'Αγνή, ποὺ στὸ ίδιο τὸ μέρος φίρθηκε
ἄπικα μανίκι δυστυχημένης, πού σι ἀλλο κινέαν σπου
δαστήρι, σι ἀλλο κακικό χώρα, τὰς ίδιας ἀγήπη πάνωνα.
'Ετοι μοιδέτι ποὺ τὸ συνηνίζει · ἀλλάζει πολιτείας καὶ
κορίτια. Κι ἀγνοεύτοις ή 'Αγνή ποι τέρζει καὶ πάλε
με τὸ νόη του, νά ξεκαλουθήσῃ ἐδώ τὰ ώραί του τὰ συστή
ματα, νά ξεναρχήσῃ μαζί της!

Τὸ πρόσωπο της κρόδο, μπούζι. Μικ ξερραστη στρυφρή,
δέλταβατη. Τὸ πέιρα τὸ ματσιδόνης γραμμένο. Κι
ἀκίνητη μπροστά του.

'Ο 'Αντρίας, τορά πιά, ἐννοιώθη μίτα του νά βιοζοβαζ
ή πιοθήσηται, ποὺ τῆς μελίστης ή δρώμα, ποὺ τῆς δεσμώτης
κιλλας στήγους καὶ γράμματα.

Κατάλαβε λοιπὸν ἀμέτωπα τι ἀκολούθησε, κατέλασθε ποὺ
η 'Αγνη πά μαριά δι τημένη, ποὺ έκανε τὰ πράκτα κατά

πώς σύφερνε τής λεγάμενης νά τής τά παραστήτη — και πώς έρχεται νά τής τά φανερώσῃ ὁ Αντρέας κατά πός είναι στάλψιμος, για νά ξεκοριστή σπους ἀνέμους τό σύνεργο πού σηκώνεις ἀναμεταξύ τους, και πώς έμοιαζε νά τής ἀποθαλλοντας τήν δύνη του φίλου της.

Συστά λαγόφραγκες ὁ Αντρέας — μάνο πού γελάστων στο σημαντιστέρο. Κοντά στό νού, πώς θιστάτημες τό σύνεργο μπορούσε νά δικαλήθη, με τή πυρωνία πώς θα ρυποδύνανται οι δυο τους νά τό σπάλλουσσαν. Δεν κερδίζανε πικοτά δύμας, ἀν ὃ ένας βεβίωνες πώς τό σύνεργο τό δύναται νέρχεται, ὃντας βεβίωνες ὁ άλλος πώς τό σύνεργο τό βλέπεις δύλιον. Μ' ἄλλα λόγια, ἐπρεπε ἡ Αγνή νά πιστέψῃ τον Αντρέα. Κ' ίσω τους ἔκεινο πού τους χώριζε στό παρό, είπαντας ἡ δυστυχία τῆς Αγνής.

Φέρθησε ο κόλπος. Τό κακό ἀγνάτρεφτο, ἐπειδή ὁ καθένας τους κοίταζε τὸν ἔχρο του, διν ἐμπιπού μέσω στόν ιάρητό τοῦ ἀλλοιούν. Ἐτσι φάνηκε ἀπό τὴν ἀρχὴν ἀρχὴ τῆς κουβέντας. Τό πρώτο κίνημα τοῦ Αντρέας, διπο τὴν εἰσι καὶ κατέλαβε τί ἔχει, στάθηκε νά τῆς πιστή τὰ χέρια, νά τῶν πόρη στὴν ἀγκαλιά του κ' ἐπειτα, μ' ἕνα γυμνότερο, μὲν ἀπειρά φύλα καὶ μὲν περίσσους πομανή, νά τῆς ξυριθειλογήσῃ τὰ καθένατα, βάζοντάς τα στὴ θέση πού τους ἀνήκει, τὸ καθένα.

Μὲν ἡ Αγνή, ἥμα παρατήρησε τὸ κίνημα, σταγάστηκε πῶς γυρίζεις νά τὴν καλοπάντη, ἀρκ πούς έρταγε. Τραβούγηκε ξέρα καὶ ἀπόστομα.

— « Περιττό! »

— « Αγνή μου, Αγνούλα μου, τὸ ξέρω τί ἔχεις, ἀγ! Τὸ ξέρω ποὺς σου μιλήστε. Τόρα ἔγινε νά σου ἔγρηγσω... »

— « Καμιά δηλαγήστη, καμιά δηλαγήστη. Ο τι ἔγινε δὲν έγινεται. »

— « Μά, πειδάκι μου, ζέύνετο νά μὲν καταδυάστης, δίγιας νά μ' ἀκούσθης. »

— « Δικλεδόν, νά σ' ἀργήσω νά μὲν ἔργνιάσῃς; Στί φιλούντες τά τόπα λόγια; Νά, τά τραγούδια πού μου τραγούδησες, πού μου τό βεβίωνες πόλη πρώτη ἦν τόπος τόδινα νόμιμα κι εύσια, πώς μουάζανε πίτηδες για μένα κεραμάμινα, τά εύσια πει στά Παράσια μαζί διλήνις. »

Γιλαντάς ὁ Αντρέας δουντά, σίγουρος πώ πό θα τὴν πειρή, ἀρρύνειε βέλτερα τί τους χώριζε, δικλεδόν ένα φύμα, πού πολὺς ἔργαλον πολελάχνει τό απολύτη.

— « Μά τους έσια, τό φύμα, νά σου το, 'Αγνούλα μου. Εκείνης πού ἐννοεῖς, ποτέ μου δὲν τής τραγούδησης τραγούδησες ἀπό τά δικαία σου τάρηα, μήτε άδιο κανένα. »

Γιλαντάς τόρα είρωνανάς ἡ Αγνή.

— « Ήπι νά σι πιστήφης; Πώλ νά τάπεραστου ποιάς ἀπό τους δεν λέει φύματα; Γιατί ὅρι έσια, Κόρις, ἀρρύνεια τό φύμα σου συφέρνει, ένω συφέρει κανένα δέν ἔργει τό κοριτσά! »

Στέ πουλιάν τού θρήνος ἡ λέξην φύμα πού πρόφερε τόσο ησυχη τό στόμα τῆς Αγνής. Η 'Αγνη' πάλι δὲν τό κουνούπιο ἀπό τή λογική της, πού δὲν είχε κι τίποτα νά τῆς ἀντιτίθηται, δέξι ἀπό τὴν ἀλήθευτα. Μέ τό δυστύχημα είναι πού ἀμέτρητες φορές, ή ἀλλήλεις κοντά στή λογική φαντάζει τό φύμα.

Ἐξῆς ἀπλούστερην μιὰ ματιά ὁ Αντρέας γύρισθε του, στή νά ζειτούντες βούθηκε, και κατάλαβε πότε στράτα είχε νά κάμη, διπού νά τή φύρη πίσω στο σπαιδιό ἀπό δύο δικινητές, διπού νά τῆς ἀποδέιξῃ γιας φανερή, πού πό συρέρη τῆς πατατοθύρας, πούλ έδικα της τή πατατοθύρα. Και τότε ἀρχίστη ἀναμεταξύ τους τό δράμα τό φύρερ πού κάθε μίρα, μπορεῖ νά πρέπει, πωλεῖται κάποια στή ελεουμένη, τό δράμα πού λόγος του κι ἀφορούμενη τό φυγικό τό παρανόμημα. Κατατρέψεις ὁ δύρματος τόν άπρωτο · τό νοιστέρι, τό μετανοείνει και ξυκολευθεῖ. Τόν 'Αντρέα,

ἡ Ἀγνή, τονὶ λάτρειον. Ἀφοῦ δὲ φαινότανε ἀκύρωτη καὶ ἀπὸ τῆς θυμός της, ἐκείνη τὴν μέραν, Ἐκείνη τῇ μέρᾳ ὑπέστη, ἵστι ἴστια, τοῦ ἔκαιμος ἀλλογάστου κακοῦ ἡ καρπέτην. Καὶ στὴν κατάσταση τοῦ Ἀντρά δὲ λαρυγγότεν τὸ δράμα, μὲ τὸν ἀρρώστια ποὺ ἡ παρεμικὴ ταραχὴ μικρούστε νὰ τὴν κορυφωθεῖ.

Περιτό νὰ προστέω πώς κακιωμένοι δὲ μείνανε, πώς ὑπέτριψε ἀπὸ δυνά τρεῖς ὥρες ἀργά, κατύρθισε ὁ Ἀντράς νὰ τῆς ὄγγηρης τὰ ιστορικὰ του μὲ τὴν πατεσσόδύρα. Η δυστολὴ σταθμέα, ποὺ τῆς τάλευε τόρρα καὶ δὲν τῆς τὰ ξεμυστερότερον πρὶ. Άλι είναι τὸ δυάδι του ἀπὸ τὰ ιστορικὰ ποὺ ἔνας ἀντράς τάχυτη καμάρι του καὶ κάρπημά του, μᾶλλιστα μιαρούστη στὴν ἀκτηπηνή. Γιὰ τοῦτο δὲν τὰ τὰ είχε ἀρράκησε ὡς τὰ τότες. Μὲ τὸ δυστύλγημα στάθηκε ποὺ τὰ στυγεῖα δημοτὰ τὰς τέφροδημάς, δὲ μοιάζαν ποὺ ιστοριαρά, παρά εἶδος ἀπολογίας. Σὲ νὰ πολεμούσαν νὰ δυσκολογήσῃ, έργα τὰ νὰ δηγυνάνται. Άλι καὶ τὸ δέρμα του ἦταν δεινήγε, γυατὸς συγχριτικὸς συνδένει καὶ τοῦτο, σὲ βλέπεις ὅπουρα πώς ἔχει κανίνους ὑποφία γιὰ σίνα, ἵνα είσαι παντάκετος ἀθώος, ἵνα νὰ ταΐζεταις, νὰ τὰ μπράσιδες, νὰ τὰ γάρδες καίσεις, ἀπὸ τὸ φύδι του μάταιο νὰ περάσουν τόπες γιὰ τραβιάρη. Τὸ παθίνισσον ἀρτὸν περόστερο ικανοὶ ποὺ ἡ φαντασία τους παίρνουν φόρα τὸν τὸν Ἀντρά, ποὺ είναι τὸν τὸν Ἀντρά νέρβωσι, τὸν τὸν Ἀντρά δυστυλημένοι, ἰμιδὴ δὲ δυστυλημένοις τρέμει πάντας, μὲν τύχη καὶ τὸν πλακώτη κακή καινούργια δυστυλία.

Οστο στραβά, δεὸς ἀδέξια καὶ δὲν τὰ βούλεψε, ἡ τὸν προτιμάτη, καὶ ἀπὸ τὰ μπαλλούστε ὁ κακιώνος, προτοῦ ἡ Ἀγνή τὸν καλλονυγίστη, ζύγωσε καὶ φυληθήκανε γύμνα. Διὸ φέλεσσος ὅμως, ἀν καὶ τὸν ἀδρυνθή, δὲν είναι τίποτα, μὲ τῶν γυατὸς ἔμενε λίγο· τὸν ἀδέλιον φέλε γου, ἕμπλε, γυρίς νὰ τὸ θέλουνε, νὰ ξακολουθήσουν τὴν ἐπικινητὴν τὴν κοινέτα.

Κουρασμένοι κ' αἱ δυού τους. Στὴν ἀρχὴ, τὰ νάπορεῖδηνες τὴν φενίνη, τὴν ὥραια — καὶ ἀπὸ καταλάθινος τούς τοὺς πάλι δὲν είσαιν ἀναμεταξύν τους καθέως πρώτα· Εἰσαὶ τόρρα ἡ φυσική τῆς συναστροφῆς. Τοῦ πάκονο! Στὸ βάθος τῆς πληγῆς είχε μείνει λίγη ἱμπο, οὐδὲ είναι καὶ μιὰ σπελάχη. Η σπλιάς ἔργαν γιὰ νὰ φραγματεύθῃ, ὀλόκλεψε τὸν ὄργανισμό. Κ' ἔτσι γιλέγρα πανταπάσσαν τὰ γνωστά τους, τὰ δύτια.

Πρέπει νὰ πούμε τὴν ἀλήθευτα. Η γυναικά ἔρχολα γινεται ζύγανα. Ένα πρόμα ποὺ δρογουντεῖ καὶ τῆς λίνε, ἀπεράλληλα σταθμέα, νά, δημοτὸς ἔκεινο ποὺ μαντατόρεψε ἡ Παρισινά πατ τῆς Ἀγνῆς, ἔνα, δὲ τι καὶ ἔνα είναι, ποὺ δρύει τελεῖ, μὲ τὸν ἀγαπητόμενον, ἡ γυναικά, τους λουτρούς ἀνταρτού. Νὲ τὸ πέργη — καὶ ποὺ δὲ θὲ τὰ τάρκηση. Θὰ τὸ γούσιον ἔχει δῶ, θὲ τὸ γούσιον ἀπὸ καὶ, θὲ τὸ φιλαλογήση, θὲ τὸ φιλαράτη, θὲ τὸ ζύγιστη, πάρα γιὰ νὰ μάρη, νὰ μάρη ἵνον ξέρει. Καὶ γιλοτιμός σφοδρές τὲ μέρα θὲ τοῦ κοπούσηρ τὸ δέος. Ἀλιούσπροτο μάλιστα ποὺς ἡ Ἀγνή, κατόπιν ἀπὸ τὴν ἀπογραμματικὴν δημοτὸν ἔνανθροφον στοῦ φίλου της, ἄγνωτος ἀλλακτηρίας, μὲ μέρος νὰ περάστε, δίγιμα; νὰ πάσχε τὸ περιφρύμο τὸ θέμα τῆς ἀπάτης. Εγώ θερβάδη πάντασσα κάπως ἀπὸ τονόλινον τὸν προτεταντινούμονον, γιατὶ ἔνηγε, η δέφτηρη μέρα, ὑπέτριψε ἀπὸ τὸ πρώτο τελέωμα τους, νάνιοι καρικάδη, καὶ τὴν καρική γράφει ὁ νόμος ἀνταρτού. Μὲ τὴ δέφτηρη δὲ βάτεται τὸ παύον. "Επει καὶ τὸν ἀλλατο μέρες. Σὲ δὲν τὸ δέοντα φιλία, τὸ δὲ μέλοστη καὶ πάλι γιὰ τὰ τραγούδια, τὶς μουσικὲς, τὶς ἔρμηντες καὶ τοὺς γιανδέδε, τὴ φαντασία μὲ τὰ γιλία της ἔργαλνα, ή τοῦ ἀποκριντετού φυρρά, η ἔργηνα πίτερες γιατὶς τὸ φύλι τους τὸ συνηθισμένον, ἡ κατέβαση τὰ μούρα τὰ κατεβάσματα. Τὸ ἔξιρτον ἡ Ἀγνή, τὸ ἔξιρτο μάλιστα τὸ κακό ποὺ τὸν έκανε. Κάποια ἐπιλογή μοναχή

της ττὴν κάμερή της. Μετάνοιαν — καὶ τὴν ἀδριανῆν ἔσωσθαι τὸν τόπον.

Λοιπὸν ἀκολουθεῖσε δὲ τι καὶ μοιρήραρτο νάκαλοιηντι.
Ἐξέντι βδομάδες πολέμησε ἡ Ἀγρίδης. Κρατήηχε. Εἶχε
δύος πάντα τὸ συνάστημα τῶν δρακόντων ἀντικρὺν τὸν
τοῦργον ποὺ δὲ τάλασσα. Η μόνη του περηγοριά είπεν τώρα
ἡ πεθαμένη. Ηγήγενε δόμινα στὴ Θάλαξ διοργυμένη.
Τραγουδοῦσσα κιβλὰς μὲ κάποια γράμματα περιγράμνη τὴ μαλαδία
τῆς. Πάντας, τὴν τραγουδοῦσσα μίστη του, σὲ νάλεγε τώρα
τῆς. Αγρίδης, μὲ κάποιο ἄρχιτη, πώς καλά νὰ πάθη, ἀρρώ δὲν
τὸν πατέται· γι' ἀφτέναι τὰ δὲν τὸν τραγουδῆται· δὲ τρα-
γουδῆσῃ τὰ τούς νεκρούς.

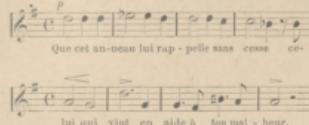
Κ' ἔστι στὰ σωμάτια του ἔργακα κ' ἔναντι της κάποιος
θυμός. Ο μεγάλητερος, πάντα ἔναντι τῆς πάτουδύρως,
πὼν τὸν ἔργο τὸ τίττου κατέκτη. Εἴπεντε ἡ φουρτούνα
μὲν μέρα ποὺ ἔζηλε νὰ τὴ φύλασσῃ, γιὰ νὰ διεγεντοῦν
ἐνεματεῖν τους; τὰ κακώματα μαζὶ μὲ τὶς ριζωνίες, καὶ
καίνια τοῦ ἀνάρτερ πόλει πάτη πὼν τὴ εἰσὶν ἡ λεγάμενη. Δὲ
βάσταξε, τοῦ ἔργακα κ' ἔνας ἄρχος κακός·

— « Ή βράδυ! Εκείνη μὲ δέρνος πρώτη. Ήσύ νὰ
μ' ἀποστρέψῃ! »

Τὸν ἔντονο πάλι ὄθυμος. Γρίζει τὰ δόντια του. Σήκωνε
τὶς γροθιές καπέλομένους, έργαζε μὲ τὰ νύχια του τὰ μαλ-
λιά του — κι ἀξέρνα τὸν εἰδὼς ἡ Ἀγρίδη πάστη ἀπόνια στὸν
καπτάνη, πρατώντας τὴν κερδά του μὲ τὸ δύο του τὰ γέρια·

— « Τὸ γιατρό! » πρόσταξε μάνι νὰ τῆς φωνάζη, τῆς
Ἀγρίδης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

Η Ἡ Αγρίδη, κυριολεγχυτικά, δὲν καταλάβει τὶ ἔτρεγε.
Κοιτάζει περίσσωρ τὸν Ἀντρίδη. Καθὲ ποὺ δὲν τάχησε
ὅλοτέλα. Τὴς εὐχες χυτοπήσεις τάφει ὁ λόγος τοῦ δυστυχισ-
μούνα, πὼν τὸ γιατρό ήδελα. Πρόσταξε μάλιστα νὰ τονέ
βατήτη τὸν γατροῦ τύνομα. Κατώθισε νὰ τὶ θετομίσῃ
καὶ πιττάγκημα ἀμέσως; Κι καιμανιούλα δίπλα στὸν καιμαράκι,
δημος κρατοῦσε τὸ ἀρτὶ τοῦ τηλέφρενου, ἔγηγε τηλεπώ-
νυμα τοῦ Μαγέ κι ὄρμητικο γύρισε στὸν Ἀντρίδη της.

Ἄλισ οδεῖν γενέρκανε ἄρτα, δημος μόνι πὼν τὴ πονάδα,
δημος ἔκαστρηθηκε πάλγη του, ἀργάζει μὲ δέσμους κακερτό.
Τὶ κοιτάζει κατὰ ἀπότοτο τὴν ήδερα, εὐχε δαι τὸ θειό της νὰ
ζελάζεται, νὰ λεγούμενα καὶ τὴν ἀρμενέζουσα τότες; Τρέληζε
μάνι μάνι τὸ μαζελλάρι ποὺ είσκει στὴν μόρχη τοῦ κακεπέ,
πῆρε γόνια τὸ κεφάλι του, τὸ ἀκοσμητός νερίτια στὴν
τέλγη, τὸν ξαπλώεις φαρδή πλάτε, νὰ κοίταξε δέστο δυνατό
πὼν θνητος, τοῦ ἔρερ δέμοι, ἀγρυπλάζιμο νὰ μορίζῃ, τοῦ δρόσιταις
τὸ μέτωπο μὲ λίγο νερό, κ' ἔπειτε γονατισμένη μπροστά
του.

Ἐκείνη τὴν μῆρα πὼν ἐπρεπε νὰ δαις καὶ νάκουστρες.
Μάρτια δὲν ἔγει τὰ γαδάκια, δὲν ἔγει γαγκιά τὸν τρυφεράδα

της Αγνής. Νά, σ' την πιού της! Έννοιωσε κιάλις, ότι μάλιστα τότες, πώς απόλυτη ακέραιη, νά μή δείχνη την κατηγόρηση, κάθηκε ότι μή φανουσεί ή ανησυχία της, ή άντρας της φυγής της, ή τεραργυρούληση την πόση πού τη λαλάνε. Και το μιλούσε — έγι! λαζίκ δεν βρισκεί, περά μουτική, άγγελους μελανδρία. Η στρόφια φεράγητ· το πρόσωπο πώς πάντα λεπτά πριν διενύγει κακό, στρεβλά κι ανάποδο, άντενα-κλινόντα τους ορμώντας.

— Η Αντράς μου έστω, τίποτα δεν είναι... Θά περάστη... Κουράγιο, φώς μου έρινα... Είσω σ' καλύτερος ίδιο, σ' μεγαλύτερος απ' έλους... Διν υπέργεια στην καλά κανινας... Η Αγνή σου είναι δώ, στη πόδια του, ή δύσιλια του, ή σπλαβός του, πώς έτσι δύσια, σις τα γρυστά... Κατέκει τι λαπάρη πώς παρίνεις τούρα την άντερη σου... ή

Άξιοπαρατηρητο κι αξιοθάμαστο, που ένω τόδηλε πάλι πώς έργαζε, πώς δύν έπρεπε νά του την θάνατο λάρνα, ίνω τι δε θύεσε για νά την πάρῃ πάσια, συγγάνων δὲ ζητούσε, μάκις του θυμίση το φέρνησε της το άνωτο. Τίτοιος θυσιαρχός ποίησες και θυσίας έγιε μίστα της ή γυναίκα.

Η Αγνή έβαζε τέ δυνατά της νά μήν υποψιαστή δ' Αντράς, διν δέσμρην τη κοιτάζει, τι φένει, τι φέδο πού της προσένουσε νά θυράει στα μάτια της το βάττυνο τό απεριγραφέτο. Και σύντοις γιά νά τρομάξεις. Έπικανε τό στήθος του μέ το δυσ του χέρια, σά νά γύρεσθ μ κάθε τρέπο νά τά δύοτε, γιά νάντασθη και νά γλυτώση. Ο λαχιάς του τη έπινε. Πάστικε νά σηκώστη τό κεφάλι και τότες δέ δύσπνοια καταντούσε πο δεινή. Νόμιζε κάθε στιγμή πώς θα θρήνη φυγή του, πώς θα πάγει, πώς θα πεθάνη στη μίστη του δουκούλατού του τού άκατάπτορου, του τραγουδού.

Η πυργού, ήμερο κοντά του, πλάγια του πλάγια, διμέντε τό πρόσωπο της Αγνής. Άδυντο, ούτε ένος τεραγής στα

μυστισία της τάγαθη, νά ξεδικαρίνης. Κι έχει κάποιας φίλεστα, γιατί τις άλλαρια του τό φύσημαργήν δ' Αντράς, μάκι στιγμή πού έβαζε πρός τό μέρος της μάκι ματά, γηραιόλεστης, τόσο άπεραγχη, τόσο φατόρη την είσε, τόσο γλυκιά τού καθίσκεια πάρει τό γραυσα της τά λόγω.

Η δύσπνοια δεν έγιε άσθμα, πάρει δλότελα, δταν κουδούνιο δι γατρός. Μήτα ξκουσε δ' Αντράς. Μπήκε ό κ. Μαγγά. Στάθηκε μάκι στηγκή στην πόρτα. Σαν έρευνιστημένος. Προχωρητε, βάζουσας πάντα τό αέρι του και ράγην πό ερευνιστημένος άσθμα. Όστις έρευνε πάλι κονιά στην Αντρά, σταν του έπιπτε τό γέρι, λές και γελούσε τώρα δύος. «Οποις ή Αγνή, έτσι βίβαια κι δ' Εβογύάτως δέσμηρε θυμός, γιά νά έσυράτη πρώτη τόν άρρεντο. Ιών πάλι νά γιαρόταν και γά κάτι άλλο, που πρότρεψε διλαδή νάρθη, προτο τό φρουρικυτό τιτλωτή, όχι τέργα που δεν είσε πολλές φορές, μιά ένας ιμποτήμανος στον το Μαγγά, διν κουράζεται ποτή του νά βλέπει δι γραπτές το άπαγγελγά του. Λατινό, άπλιτη του έργασθεται θυμόντας, πού λίγια, κανένα διμέρος μήλο.

Τό κάπι έδω είστειν άρκετά θύστιμο, έρεσσ' ήδη βδομάδες διάστημα, εύχρημα δέσμρη, επίλεκτα του κακού, δέσμρη κρίσης αξιολόγωτας. Γιά τούτο, μά διεράλι που σκυμένο πρός την καναπέ, δύος ή θλις προσογή, δι σφράς θύρωντος, σά νά στηγμαργρύτος, νά ηγιας, τη δύσπνοια την δύια, την είσπνοια και την άπτονται. Μοιάζει νά του έρεσσ' ή λογαριαστήδες, μοιάζει νά επικόρινθον καρμά περατήρησή του προτερινού, επιδιόλ ζημογελόσσος μήλος.

Μιά τέτοια ζημογέλη στούς γατρών, δηγά τους πού τους δίνεται άρρεμμή νά μελετήσουν, διν τους ήμοδιλίσουν νά φροντίσουν μά τι σωτά τους γιά τον δήμητρα τους. Τό άντοιο μάλιστα. «Οσο περάστερα κοιτάζουν — ή σπουδάζουν — τόσο έννοεσται και σι να μάζευνται πιο καλά,

Φάνηκε ἄρτο κι ἀπὸ τὸ φέρτιμό του.

Πολλές συνταγές γιὰ τὴν ἀρτεριστλήρωστη, γιὰ τὴ στηλιστινήφι, δύος είναι ὁ Αντρέας, δὲν ὑπάρχουν. Μὲ νὴ συνταγὴ ποὺ χρεὸς νῦ μὴ λείψῃ ποὺς σὲ γιατρό, εἶναι ἡ ἑρτοφανῆ. Σπάνια μόντες οἱ αναρρέπτες καὶ συγχριτικοὶ γιατρούς δὲν ἔγει. Τὸ λοιπὸν ὁ Μαγές ἔντόραφε, ἀρού κ' ἡ περίσταση τὸ ἀποτελότε. Γνώριζε τώρα καὶ τὸν ἀρρέματο του, τὸ ἀποειρημένο ποὺ τὸν ἀπεκπαλοῦσε. Αποτελεσματική, θετική μέτρα, καθὼς είπαμε, δὲν είχε στὴ διάστη του ὁ Μαγές. Είχε δύος ηνα σωρὸ μέρη ποὺ μπορεῖ ὁ καθητας νὰ τὰ πάρῃ καὶ ποὺ δύνανται κάποιο θάρρος. Τοῦ ἔγγρατο τὸ λοιπὸν τὰ καθίκετα, γιὰ τὸ φαγή, γιὰ τὸν περίπτωτο, γιὰ τὸν ὄπιο καὶ γιὰ τὸν ζυνό.

Μὲ φανερόπολα ἀκόμη ποὺ δίξιος φυγαδόφυς παρὰ πιθένους γιατρός. Τώρα κιόλας, δέρτρα φορὰ ποὺ τὸν θέλετε, ἔχει ποὺς είπανε ὁ Αντρέας, ποὺ καὶ τὸ σκέψη του. Μὲ γράμματα, μὲ μάθητη ὁ ἀρρέπτες, καλλιγραμμάνος, λέποντα· δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πουλήσῃ καὶ νὰ τὸν ἀγοράσῃ. Ποικιλή δύοις, φιλόδογος, συγγραφέας μ' ἀλλα λόγια, δεύτερε ὁ νοῦς του ἐπικυρώνει ἀφε σῆσθε ἡ ραντεκία του ὄρθρο.

Κ' ἔτσι πολὺς κατάλληλα συλλογίστηκε πώς ὁ γιατρός, ἔμρετη κατ' νὰ βρῇ νὰ τοῦ πῃ, ποὺ τὸ νεὸν ἡτού τοῦ γειτόνη, ποὺ νὰ τοῦ γεννήσῃ τὴ ραντεκία. Καὶ τοῦ ἔγγρατος πώς ἡ ἀρρέπτα του ἐμούσιες νὰ είναι πηγὴς νερούκης, πηγὴς ἔντος δηλαδή, πρὸς τὸν ἀργανισμό του τὸν δῖον, μὲν κάπως ἔμπειτη ἀρρέπτα καθητό, ποὺ δὲν πήγαινε οὐς τὰ μέσα μέτη του κρύψιμοι μὲν τοῦ μηρυγγισμοῦ, ἐπειδὴ τόντις ἡ μάνια τῆς ζωῆς βρίσκεται στὰ σωματά μας, ἐνῶ τὸ νερούκι μας τὸ σύστημα είναι κάποιος δῖον ἀπὸ μᾶς, μεταξύ δέρματος καὶ ἐπιδέρματος. Νερούκια πάλε καὶ ἡδύκια, ἔναντι σούκουστης λοιπὸν τοῦ τὸ περάγγελμα ἀπαρχής, τοῦ περαγ-

γέλνει καὶ τώρα γάπτωσθε γάζη συγκίνηση, κάθε ἀφροράν.

— Τὴν ἀργαία του, λέσι, τὴν ἡλλενικὴ τὴν ἀταράξιαν νὰ μαρτσεῖ καὶ γλυτώσεται·

Τὸ μόνο ποὺ τοῦ ἔκαμπτον κάποια ἴντουστη, στάθηκε ἀλληλεία ὁ λόγος ἀρτοὸς τοῦ γιατροῦ, ποὺ ἔβαζε στὸν θόλον γιατροῦ τὰ ἡδύκια καὶ τὰ νερούκια, γιατὶ τὸ κάτιγχε πρῶτος ὁ Αντρέας, πώς ἀπὸ ἡδύκια ταραχὴ έμεινε καὶ τὶς διοι φαρές. Ήστε, ἀροῦ είναι κινδύνος φυσικὸ τὸν καθέναν ἀπὸ μὲν νὰ ἀπλίκη, δραχῆς διοις μὲν εἰς τοσούτα του νὰ ἀπλίκη ὁ Αντρέας, διὸς βεβλαδίκια καὶ ἐνὸς ἀναστάσης πρὸς ἔξη βρύσαρδος στὴ Βιβλιοθήκη, τοῦ Δάλματος καὶ στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ γιατροῦ Σολλήν. Μάλιστα, τώρα ποὺ ἔβασε κατέβολο μετανομάσιο, ἀλλαγμάτιν τὸν Ἀγρήν του, θάγη πώς θὰ τολεί, μὲν κ' ουσιάκριδη τὸ ἀγαπητό.

— Καὶ, ξεκολούθησε ὁ φίνος, ὁ μηρυγγός ὁ Μαγές, γιὰ νὰ σᾶς ἀποδέξω πόσο νερούκι πηγὴς μοῦ φαίνεται νὶ ἀρρέπτασι σας ἡμένα, θάργατσούμε μιὰ περάστην θεραπεία, γιὰ δύοτον βαλεξίνια, ποὺ είναι, καθὼς γνωστὸ σαὶ, ἀπὸ τὰ καλύτερα, τὸ ποὺ σίγουρα κατεπραντικό. Θὰ γίνεται νὰ πέρσει καὶ ἀπὸ σίμερα. Εἶναι μεταμέρει παρὰ τέττρο — καὶ τραβήνει τὸ βόλδο του. Θὰ προγεματίστε. Θὰ προγεματίστε βάθεια καὶ ἡ κυρί — πρότερο δείγματος τὴν Ἀγρήν μὲν κίνημα ἔβρινεκ. Υπέρτερος ἀπὸ τὸ πρόγμα, θὰ τὴν παρακαλέσω νὰ πεταχῆ σπίτι μου, ἐπειδὴ δέσι κατάλληλα, τοῦ λόγου της είναι ποὺ φροντίζει δῖον γιὰ σᾶς. Έγκυ μὲν δηλατέρη παραπομβή τῆς βαλεξίνης καὶ θὰ σᾶς είμαι ὑπογερμανός νὰ τὴ δοκιμάστε.

— Αμέτοπος, ἀμέτοπα θερθώ, Εἴσχωτα! « ἀποκρί-

θηκε διλογηθόμενος ἡ Ἀγρή.

Σκο πήγα δύοις μάνιν στον γιατρό, δὲν τὸ πρόσμενο

τὸ κορίτσιο νόσούστη ἔκανε ποὺ τὰς είναι ὁ Μαγές, μέτε τὸ

ύποθέστηκα δικ πάντας ή βελερίδιν χρυσίμενε γιὰ πρόφεση, μάκιας νοιώθη τίποτας ὁ οὐλός. Τῆς μὲν γειτονίας σοφερά, μὲν τὴ μεγαλύτερη δύσκολη, μὲν καὶ μὲν δύναμη, ἐπειδὴ περιττὸ κύλιξα να προστέλλουμε, πῶς φάνται ποὺ τοὺς εἶδε μαζί καὶ τὸ μάτι του τὰ πῆρα ὅληστον;

— « Εγώ εἶμαι γιατρὸς καὶ μόνο τὸ ἀπόργαλμα μου κοιτάζω, δηλαδὴ τὸν ἄρρεντο μου. Δὲν ἔχω μήτε τὸ δικτύωμα μήτε τὴν δράση — μητὸς τὴν κακὴ ἀναθεραγή νικητεῖσθαι μετὰ πρόματα ποὺ δουλειά μου δὲν είναι. Χαρίζομαι μαθίστα τὸ βλέπω τοὺς ἄρρεντους μου — τὸν πληθυσμὸν μεταχειρίστηκα πολὺ φίνα, μητὸς ἡ Ἀγῆ θεράπευτρη ποὺ ἔναν ἄρρεντο ἐνόπιο — τοὺς ἄρρεντους μου μὲν ισοκαρδίους ἀγαθούς, ποὺ δρῦ μόνο κατέχουν τὴν τέχνη τῆς νοσοκομείου, παρὰ προσήγουντα ἀκόμη καὶ στὸ τὶ γινόμενο στὸ τὶ μπροτὶ νὰ γίνῃ μέτα στὸν καρδιὰ ἑνὸς τέτους ἀξέρωτου. Μία νοσοκόμη σαν καὶ σᾶς, πρέπει τὸ λοιπὸ νὰ ξέρῃ τὴν ἀλλοθεια. Σας πρακτικῶ πολὺ, μὲν πολὺ, νὰ φεύγετε, νὰ κάμετε, νὰ βολεύετε μὲν τρόπο ποὺ ἀξέρωτας νὰ μήν ταράζεται ποτὲ του. Μία συγκίνηση μπορεῖ νὰ τους σκοτώσῃ, ἵπαθη κ' εἶναι ἀπρεπαστόμενοι! »

— « Ο Αντρέας; »

Τῆς ζέψυχης στὴ συγκίνηση ὁ λόγος. Ο γιατρὸς, τῆς γέλιψης τὸ μαλλάκια της, σκόνη πατέρας. Τὸ κατέγει καὶ τοῦτο πῶς εἰναι γενναῖα ἡ φυσὴ τῆς γυναῖκας καὶ πῶς ὅπου κινούνται ὁ ἀγαπητόνας, ένχρη τὴν ἐπότη της. Εμεῖλα ἡ Ἀγῆ, νὰ τὸ δεῖξῃ τραντέρα καὶ κανόνι.

— « Τὸ καῦδο τὸ πυκῆ! Μπράδο σου γιὰ τὸ λόριο — ἡ γιὰ τὸντομα ποὺ τὸ στοματάκι σου μοῦ μολογεῖ. Τώρα εἶμαι βέβαιος πῶς ὁ ἄρρεντος μπορεῖ, λίω μονάχα μπορεῖ, νὰ ζηστε. Πρέπει νὰ τοῦ εἰσέναι μίκτα καὶ παραχυμάνα καὶ ἀλεργή. Νέχγεται ἀπὸ καρφὸ σι καρφὸ νὰ μὲν πλεροφο-

ρᾶς. Σοῦ ζητῶ κατέ δύσκολο καὶ ντιλικότερο · γιὰ νὰ τὸν τύχεις χρόνια τὸν Ἀντρέα νὰ τοῦ γιατρεῖ καὶ νὰ τὲ γιατρεῖς, πρέπει νὰ είναι φτυγγισμένος. »

Νά γιατρός μιὰ φορά · νά σου ἑτορεική ποὺ πιένει τὸν τόπο της. Καὶ δύναται ἡ καρμένη μας ἡ Ἀγεσίδα, σὲ γύρισε καλά της, στὴν καμερίτιστρα της δύνου κλειδώθηκε, γύρισε στὸ κρεβετάκι της, ἔρχεται τὸ κεράλι της στὸ μαζίλαρι κ' ἔγινε δύρκια πιερά. Ενεργήτικη δύναται είτενε, πήρε ἀπόνι της καὶ μίστη στὴ μέση τῆς πορτονάδας, ἔπιασε τὸ κετάρι μὲ τὸ χέρια της σπασμαδικά, νὰ μήν παλεγώσῃ, ποὺ σωτάρει, νὰ μήν πελεγώσῃ ὁ Ἀντρέας, ἵπαθη δὲ τὸ νὰ τῆς μήδη γιὰ τὸν ἐπότη της;

— « Θὰ γλυτώσεις, ἥροῦ τὸν ἀγαποῦ! »

Τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ, ποὺ δὲ τὰ είμαι γιὰ νὰ της δεσμωθεῖσσα, δύναται καὶ γιατὶ γνώρισε τὴν ἀκρόποντα φυσὴ τοῦ τελεόντα τοῦ τὸ κάκινο δυνατά, τίστει λόγω φίλους της μάτια της, σὲν κανύνα φάρος τῆς σωτερίας. Θὰ ζήσῃ ὁ Ἀντρέας της, ἥροῦ δὲν είναι φτυγγισμένος, καθεύς τὸ δύλειο γιὰ τὸν γιατρό της;

Κι ἀπὸ τὴ στηγμὴ ἔκινε, ἀπὸ τὴ στηγμὴ ἀκόμη θερέψω ποὺ ἔπειτα στὸν καναπέ του ὁ Ἀντρέας, ἡ Ἀγῆ ποὺ ἔξη ἀλλακτώρα βίσμαλές τοῦ κοκκινίτικα τὰ δύτια, ἡ λογική ποὺ δὲν τὸν πιστεῖ, πιστεῖ φάμενας δὲ τὸν ἔπους νὰ τῆς ἔτιγχη τόσες καὶ τόσες φορεῖς, πιστεῖ φάς πάντα τότες βρώμα, τότες παταπούρα ἡ παρτιάνα, τὴ στιγμής, τὴ μίστη, θὲ τὴ σωτήρας ἀν τὴν δέσμητα, τὴ βόνατα ποὺ μίστειρε νὰ τῆς σωτήρη τὸν Ἀντρέα της. Είτε στὴ γυναικία παρεύστρο ἀπὸ τὴ λογική, θὲ ἐνεργήτη πάντα νὰ καρφίσῃ. Καὶ τῆς καρδιᾶς ἡ λογική, λογική δὲν ἔχει.

Μὲ τὴν διὰ λογική, ἥροῦ μόδις τῆς χρυσάπτεται μισή δύρα στὴν καμερίτιστρα της, γιὰ νὰ κλεψῃ πρώτα, ἔπιασε νάνκινούτη, ἀποφασίστε ἡ Ἀγῆ πῶς τώρα πὰν ἐφέπει νὰ

πεγκίνη του Αντρέας, δύχι μόνο τὸ πρώτο, μὲν καὶ κάθε ἀπόγονος. Επειδὴ διηγεῖται, δὲ τοῦ παλαιότεροῦ μονάρχη πάλι τὸν ἀπογεγρατονήν ἐπεινά, θεόντων καὶ χριστοῦσαν νὰ τοῦ φέρῃ τὸ γιατρικόν, τὸν περίφραγμα βαλαράνων· τὸ γενικόφερο ἄμεσον, εἶτα ἀμέσως πάλι τὰ γεράματα ὡς τὰ σουσουπόμυτα δὲ νὰ τὸ καυνήσῃ ἀπὸ πλάγιο του. Κι ἂς λέγε, δὲ κόσμος δὲ τι θέλει· δὲ λένε καὶ οἱ γέροι. Εγειτὸν ανάγκη τοὺς ὁ Αντρέας. Λαρτὸν τάνε.

Ἐτρέξει βασικῶν τοῦ φίλου ταξ·

— « Σοῦ φέρων τὸ χάπια, τοῦ κάνει γλαττά· τοῦ φέρων καὶ ἔνα πιὸ πολύτιμο γιατρικό, τὸ νέρο τὸ ἀδέντο, τοῦ φέρων τὴν ἀγάπην μου σῆμα τὸ γιατράδικό! »

Ἄξιοπατρινότο τοῦ ἡ Λαρη, δὲν εἰχει καρική δυσπολία νὰ τοῦ γιλάνῃ ἦστι. Τὸ ξέρουμε πώς τὸ καρτίτι, μὲ τὴ λάρτηρη, τὴν ἀναθηροφή της, μιλάσσε πάντα τέθνεψά κι ἀνέξαρτη. Μά ονομασμενά κάτιον νὰ πηγαδώσουμε, κάτιον μᾶλλον πορίρριγο. « Ή γυναίκα καὶ περπότερο ἀσύρμον τὸ καρτίτι, δὲν θέρζεις κι ἐν ἔργονα, τακτίζουσσα, ἀμαλιά θέλουσα καθερτό νὰ πούσῃ τὴν καρδία του. Τότες καὶ οἱ πιὸ τολματερές τακτίζουσσα, τραβίσσουσα, νερίσιμουσσα νὰ φανερώσουσσα στὸν ἀντρά τὸ αἴστημά τους, ὅπως είναι, μὲ τοὺς λυριστούς του, μὲ τὸν ὑπερβολικό του, μὲ ἀλλάκαιρο τὸ βάθος, μὲ ἀλλακτική τὴν τρυφερόδοξη του. Γιατί τάχη; Γιατί θὲ φρονδοῦσσα, ὑποθέσσα, συγχάρη, μήποτε καὶ κατεντήσουσσα γέλοιας. Πιὸ νεροπόλο πράξια στὸν κόσμο ἀπὸ τὴ γυναίκα δὲν ὑπάρχουν, καύμα καὶ τὸ δεῖγμα τοπλήκτηρά. Μὰ πώς νὰ μήν τὸ φρονδοῦσσα, ἀρούρι κι ὁ ἀντράς ὃ δέσιος φρονδεῖται; Ήντο πλευριτένα μέσα της, πιὸ φυλακισμένη στὸν ἔργο της μηνύσει λουστόν γυναικεία.

Μὰ τούτα τὰ σύλλογα τῆς φυλακῆς, τάσσουται ἡ Λαρη ἀπὸ τὴ λαρχήρα τῆς θυσίας καὶ βρήκε μάλι της ὅξα.

Διὸ τῆς φτάσουσα τὰ λόγια ἀσύντονα ποὺ ἀπὸ τὰ φυλλο-

κάρδια της λές νὰ πετυχτάκανε μὲ δραμή, ἀμα μπήκε στὸ ποτοδεστήρι. Επειτα στα γόνυκτά του καὶ ζυκαλόθηκε, μὲ ἐν πρόσθια φωτοδεστήρανο, μὲ γραμμένη ἀπόντα του χερὸς σύραντα, τη γαρά του ποντική στὰ βρήκα τὸ ἀριστουργῆμα ποὺ τὸ γύρεται χρόνα, τη γαρά του γρατικινοῦ ποὺ τὴν πίστη του μαρτυρεῖ καὶ ποὺ βλέπει τὴν πούλη τῆς παραδίσους νόστιγρη μπροστά του·

— « Αντρέα μου, ποῦ; σ' ἀγρυπνοῦ καὶ ποῦ ἀναγκαλέσα ποὺ τόρχα πάλι κάθι μέρα, κάθι στηγανούλα, κάθι δεπτερόλεπτο πάλι είναι δὲ μαζί του, δὲ σὲ νοτάρεμαν καὶ δὲ γίνεται καλά. Ψυχή μου τέσσαρα — Καὶ τοῦ ἐπαγρινοῦ τὸ περάλι του ἀπέλα καὶ τὸ γύριζε πρές τὸ δικό της, γατά καὶ πάλι ἀποταλμώμενος στὸν κανάπη του βριστόταν ὁ Αντρέας, δύο, δέ δύος φυλάκη, ἀπὸ καινοτόμηρα καρικάν ἀντρά του κακοῦ, περὶ μονάρχα γιας νὰ διεσυρρετή ἀπὸ τὴ πρωνή. — Λαρτηριέ μου, ἀράτη μου, ζήτη μου γλυκιά! Ποῦς δραπεῖ καὶ ποὺς τὸ μετανοώμενό! Μά δέρεις; Διὸ ἐπρέπει νὰ συνοριτήσῃ τὸ κούτσουρο, τὸ μπότσιο τόνταρη ποὺ δινομάζεται, ποὺ ὑνομάζεταινε. Αγνή — ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ πρωτό στημέρα ἀλλάξει. Διὸ ἐπρέπει στὴ λόγια μου καρκί τηματίν νὰ δώσῃς. Έγώ τίποτα, τίποτα δὲν είμαι. « Οταν λήρεις ἰδώ, στὸν τόπο μας, δένων πρώτη φορά πάντα στόμαρρο τὸ ποτοδεστήρι καὶ μὲ κοτύδινη, Αντρέα μου τέσσαρα μιὰ σακκατιμένη. Θυμᾶσσε; Ράντησες κιδαλες τη θεά, τη γένη καὶ δὲ δειγμα τὸ λαμπρό μου. Τι ἔχω, ἀγγελία μου; « Ήγε πώς είμαι ἀπόγονος, τούς είμαι φρίσει νὰ μὲ βλέψης, κι ἀπόστον μὲ είδεις, μὲ σπλαγχνίστηκες. Μου είμαι σε! — καὶ θερζέις τάχη πάλι ἔνα κορίτσι μπροτὶ νὰ ἔγκαρη τίτοις λόγια; — μοῦ είμαι, σὲ μὲ πρωτοτίτοις, πώς τὶς λαβωμένης μου δὲ μοῦ ἀποφύλαχθεις, πώς δὲ τὶς σθήσης, καὶ τόντος είχες τὸ κομφόγιο νὰ μοῦ διέρχεται τὸ φίλο σου ἀπόντα στὴ λαβωμένη μου τὴν τούτη,

επίνη πληγή μου ἀπόσια, γιὰ νὰ γείτω, Συτήρικα μου, καθὼν τούλεγες, καὶ γὰρ ἡ ἄγραια, ἡ ζεζείκα, ἡ ἀποτη ποὺ πῆγα, ποὺ στογάστηκα νὰ σὲ χαλίσω μὲ τὸ τι ἔκαμες, τι δὲν ἔκαμες στὸ Πατέρι! Κι ἡς ἔκαμες ὅ τι σῦν περιώσσε· κι ἡς είπεναν ἀλλήθευτα δύο λόρδοι οὐ συγκάνεντα έκαναν νὰ μοῦ κοπονήσῃ. Τι μ' ἀρτό; Λιθτέρος είπενε νὰ κάμης ὅ τι θέλεις; Καλά, τι λέω; Άλφρεδ καὶ τάρα, τάρα ποὺ μὲ δέρμα, τάρα ποὺ τὸ κατάλαβες πόσο νὰ λεπτέων, ἀγ! τρέψε καὶ τάρα, καλέ μου, τραχούδε καὶ τάρα τὰ δημόρρα τὰ τραχούδε ποὺ τραχούδε, μὲ τὸ νόημα τὸ μενούδικ ποὺ ἡ μοναδική ποίηση τῆς φρήγης που ἔργασε καὶ τοὺς δένει, τραχούδε τα καὶ καρδιά ἀλλήλης τὰ δεινά που τὰ τραχούδες. Έγω θέλμα πάντα τιμημένη, πάντα φυγιαμένη, φάνεν νῆστοι ἀπὸ σένα τὴν άδεια, έτσι, διότι σήμερα, νὰ σου φύλλα τὰ πόδια, φένει, καὶ σὸν πονι, νὰ νοιώθω πόσει ἐν τὸν ποτῆς τὴν καρδιά μου. »

Μικ καλητέρεφεν, ἀπορτημένητο, ἵνα συναίτηται μεθύλικο τὸν ἀνάρρωστος, μικ μαστικ, ἑστέφυρη ἀπόλαυθη τῆς αυτερίας, μικ τοὺς λόρτου, τοὺς φλέβες τοῦ Ἀντρέα ἔργων λις σὲν τὸ γέλα, διὸν διανογείτεοις λόρται καὶ τάκουσις συγγά, ἐπειδὴ δὲν τοῦ τὰ εἰπα μονάχα ἔκεινη τῇ μέρᾳ ἡ Ἀγνοία, τοῦ τὸ φύλαρίζει κακέ μίρα, καλέ προιν καὶ καλέ βράδη. Νά μοισκή ποὺ τὸν προτιμῶστε τὰ τραχούδες του, στὶς ὄπερες καὶ στοὺς λογῆς γαβδίδες τοὺς ζηλεμένους του. Ήστερις ἀπὸ τὸ δέιπνο του, τὸ ἀπόδρασον ἢ σὲν πλάγιας στὸ κρεβάτι του, μελένουσε μὲ τὸ νοῦ του τὰ λογῆς τῆς χρυσοῦ, καὶ δὲν ἔφερ πότε, λίγο λίγο, ίσια ισια τὴν ὥρα ποὺ δὲ διάβαζε κανένα βιβλίο ἢ ποὺ δὲν ἔγραψε ὁ θίσος, ίσια ίσια τὴν ὥρα διόπι συμπέντε τὴν κουβέντη τῆς Ἀγνῆς του, χωρὶς νὰ τὸ θίσος, χωρὶς νὰ τὸ συλλογίμαται, τὸ γέλιο τοῦ τὸ Κέρβη ζήγωνα πρέπει δέξι καὶ γάλεος τὸ περιπλανό τὸ δηγκαλίδι.

τῆς Φιλάρας, ποὺ ὡς τὰ τότες τὸ κράτητε σὲν εἶδος φυλαχτό.

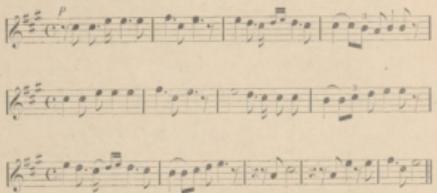
— « Θὰ τᾶς τὸ δάσιο, θὰ τὸ δύστο τῆς Ἀγνῆς! » εἶπε μὲ τὸ νόη του μικ νύχτα ποὺ δύποτες ξανθικαὶ παραπήρησαν πότε καὶ στὸν θέντο του ἀσύρι, βαττούστε τὸ δηγκαλίδι, ἵνα φιλόριζε τόνομό της. Κάποιες ἀλλήθευτα δένει, στὴ μίστη τῆς νύχτας, φτάνει μικ στηγμούδια νίνοισσουν τὰ μάτια, καὶ δέλπουμα θάντηρα, θιστέρεα μπροστά μας, δένα μὲ τὸν θύλα τὸν δένα δένα δημιουριστήκανε, δένα μίστη μας ἀπομείνεναν σκουρά στὴ δημοσιεύσια τῆς φυγῆς μας.

Έγκιο πάσι καὶ δέν πάλε βανθένει ἡ μουσική. Τὰ λόγια τῆς, κατέλιπαντας ἱνένα, δέντων τοῦ Ἑγγρούς πάνει συτήρης της, ποτὲ διατηλεῖται, πάνει ἀρτός, πάνει ἀρτός; λίρη νὰ γείτω τὴν πλαγή της, ποτὲ τὰ διατυρικά της ἀρτός τὰ λαπτήρια, τοῦ θυμίσιου, τοῦ θυμίσιου, τοῦ πατρικού λόρτου τοῦ Λαγγρέρου, σὰ δίνει τὸ δηγκαλίδι του τῆς Ἀλέξα, καὶ τὰ λόρται πάλε τοῦ Λαγγρέρου δίνονται τὸ δηγκαλίδι, τον φέρνει, δινούνται τοῦ τότε συμπέραγμα νὰ δύστε καὶ τοῦ λόρτου του τὸ δύκι της Ἀγνῆς, τότε στενά σὲ μιρκαὶ ποιήστα συνεδένονται, τίσον βαττάτης ἀπρεπέλαστα ποίητη καὶ ζωή, ζωή καὶ ποίητη, σὲ βαττάτη μάλιστα ποὺ δέν ἔγραψενται καὶ ποὺ γράπει κακέ δινοκολάδι ἡ ζωή κατεντεῖ ποίητη, δένα μ' ἡ ποίηση ζωή μας.

« Επει τάρα κι ἡ Αντρέας, τραχούδωντες τοῦ Βάγκνουρου τὴν μουσική, συναδέρρωντα τὸ σπαρρογκυκή διένιν τὴ μελανδία μὲ τὴ μοίρα του τῆς θάση, δύποι; την δέλπια νὰ δητυληγεται μπροστά του ἀπὸ τὴν ὥρα διόπι τὸ πλάκουσε δὲν δύστονημα ἔργοτοι. Προτόν ψήγη καὶ ἀρτός, κεκάδε μητρόποτας νὰ φύγει κι ὁ Λαγγρέρης, προτόν πάρη στάγηρότας βαττόμεια, στὴ λαμπάκια τὰ σκοτιών, γιατὶ νὰ μήν ἀρνήται τῆς Ἀλέξα του τὸ δηγκαλίδι του θυμάτρη, δηλαδή τὸν πάλι πολύτιμο θετερό του, νὰ τὸν ἔγρη καὶ νὰ

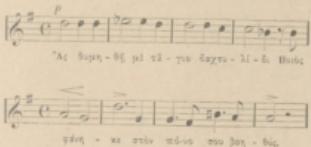
θυμάται κάπου κάπου, πώς ο δύστυχος ο Αντρέας τὴν πήρε μιὰ μίρη στην ἀγκαλιά του, για νὰ τὶς στεῦῃ παρηγόρική ἡ αγάπη του καὶ βούλεια ὁ ἐργούμενος του. 'Ἄγι! μηπως δὲν ἔρχεται τόντις κι ὁ ποικίλος στὸν κόσμο τούτου, ἀπεριβολλεύτων κακῶν ὁ Λαογγῆρος στῆς Φλέντρας τὰ λιμάρια; Φτάνει ἀπὸ ἀγριωτῆς μαζί, ἀπὸ μακρινού κατατόπιν, διοπού λαμπτεῖ ἓνα φέντονόν, περιγυμένο παντούδι, διοπού ζούντι, διοπού βαστλιθενούς μονήρα διοπού λιρωτοῦ. Μές τοὺς φέρνει ἀπὸ καὶ κάτια, στὸ δέμα τῆς ἀθρωπίας τόργης, μιὰ βάρκολλα ποὺ τὸ σέρνει ἓνας κύκνος στὴ νερά μαζί. 'Ἄγι! πώς τὸ νοιάλειο ὁ ποικίλος, τὶ βάσανον τὸν προτρέψουνος δῶ, ικάμεσσα μαζί, γιατὶ ἀνιστεῖ μὲ τὶ πόνο γλυκάν — ἔτσι θε πονούνοι οἱ ἄγριοι — ἀκηγαράτῃ τὸν κύκνο ποὺ γυρίζει πέτυμ στὴν πετρίδα μὲ τὴ θεοτταλμένη τὴ βαρύκολλα.'

Ναί, οἱ κακόμοιρος τὸ ξέρει ἀποργῆται πώς θὰ τοῦ γίγνονται, πώς θὰ τὸν πολεμήσουνοι οἱ ἄλλωντοι. Τὴν καρδιά του, τὴν τιμὴν του, τὴ ζωήν του, τίμηται δὲ θὰ σιβεστούνε· μὲ δόλο καὶ μὲ ἀπάτη, θὰ προσποθέσουν νὰ τοῦ τραβή-

ζουνε στὸ στήθος κατάστηκα μαχαριές· οὐ καὶ τὴν ἀγάπη του θὰ τοῦ φαρμακεύσουνε. 'Η μοίρα του τὸ θάλει, θῶσ εἶναι μαζί μαζί, νὰ μετέν πρωτέο τόνοντα του, τόπου κανένα ποτὶς νὰ μήν τὸ πρεπέρη τόνοντα τὸ ίσχοντο ποὺ μᾶς ἔργει ἀπὸ τὸ ἀζύρωτο πόργυο τοῦ θάλεινος. 'Ονοματὰ δὲν ἔχει, ἀπειδή ἀπόρο δὲν είναι διποτής. Κ' έτσι δὲν πρέπει νὰ βαστούντο τόνομα τοι· πρέπει νὰ τὸν παρημόνει γι' ἕνδι κανένα πλάσμα καὶ γενικό, γι' ἀπρόσιτο κ' αἰώνιο. Διαποταύνει ἀπόστο, γραφίσουνε μὲ πίτα νὰ τὸν ἐναντιωθεῖν, νομίζουνται πως είναι κανένας ἀπὸ τοὺς δικοὺς τους, πώς θὰ κανέναν τοῦ μαχαλᾶ του, ποὺ τοὺς ζουλίζει, θὰ τὸν ἐφερτιθεῖνα. Άρτος δὲν προσέχει, πορά γύρωντι περιγύρει περιπτώνες ἀπίστευτες, οὐδένας μελανός. Κι ἐροῦ τέλειωτο δοξά εἰχε νὰ κάρη, γυρίζει, γιὰ νὰ τοὺς πιατερήσῃ, στὸν Κόστρο πέρα της θάλει.

Τὴν γονιά διπέται μονήρα, προπόντιο ώρη ἀπὸ τοὺς ἀλέρωτους μακριά. Τόπες ἀρίστε τὸ δαχτυλίδι την Ἐλάσα, κι ὁ Αντρέας πάρα τραγουδοῦσε τὸ σαπέ μὲ λόγια βιωμάρια ποὺ τὰ συνταιριαζεῖ ὁ θάλει.

'Ἄτι θομη - οργή μὲ τὰ - την ἀργυρά - λι - δι. Ήπιες φάση - καὶ στὸν πάνω του βοη - δι.

'Ρωμαϊκά ξενάγει καὶ τὸν πρώτο ἀπογειρετισμό τοῦ Λαογγῆρου στὸν κύκνο, ποὺ εἶδε ὁ ἀναγράπτες πόλεμον τὸ πεπόνι του τὸ σωστό·

Γειά σαν μου τσέν, κύριε γεωργί!
Πίσω σε παιρνεις ο παταράς
Στόχο τέρτο μας το μαρούσι.
Νά ζαχαρόψης μέλι το καλό,
Άργος είσαι και σέν καλός.
Γειά σαν, γλαυκός μηνού!

Ο κύριος! Ο κύριος! Άλιδητα. Νά του πού ξενάργεται νά πάρῃ τὸν ποικῆτη στὴ βαρκούλα. Τὸ ίδιο, ἀγή! τὸ ίδιο, συλλογήτων τὸ Αντρίδιο, ζώνουν δέ κύριος δὲ διάδημα του, δέ κύριος του πού λεγόταν Χάρος! Επιδή, τὸ κάτω κάτω, μὲ τὰ τραχυδιά, μὲ τὰ φιλά, μὲ τὸν ἄγκητο, δὲν ἔτρεψε νὰ είναι ἀρρέστως ἡ ἀρρέστως του. Βίβεια, δὲν είγε πάλι πίστη, ξύνωσε μάλιστα πώς είναι καλό, δὲν γίνεται καλό στὴν ζωή του, τὰ νὰ μην ἀρρέστωται ποτὶ του. Βίβεια πού ἡ ἀρρέστωτη περιποίηση τῆς Ἀγνῆς, ἡ τραφήρη καρδιά της, τοῦ σταθύκοντος γυαροῦ ἀνάπτωτο καὶ ἀπὸ τὴ βιλαρίδινος τοῦ κύριου Μαγεί. Βίβεια πώς τρεῖς μῆνες τώρα περάστην, σύμφωνα μάλιστα ὡς γραμμώνες, Ὁστεριά ἀπὸ την τελετεία τὴν ἴμιστη. Βίβεια, για νὰ μήν ξυγγίμε τίτζηκντα, πού κάποτε είναι τὰ σκυριτσόκτερα, βέβαια πώς ἀρρέστου ἐκοψε τὸν καπιτό, τοῦ φυιόθετον πώς ξενάγουν. Μά δύος καὶ ἄν έτοιν, δὲν ξυγγίμε τὰ βιβλία τῆς γιατρικής, πού τὰ βιβλίζεις στὶς διάφορες ἰατρονομικὲς θεολογίκης τῆς Λαζάρου. Αν καὶ κάποτε θάπιζε, έτοιν δηρὶ πώς θὰ γένεται, τουλάχιστο πώς μπροστεῖ νὰ βαστάξῃ γράνια, τὸ ξέρει πώς μήν δυὸς φορὲς ἀπόμεν νὰ τὸν πλακούσῃ τὸ κακό, καὶ πάσι.

Γιὰ τούτο, γειτίσσοντας τὸ διαγωλίδιο του τὴ νύχτα στὸ κρεβάτιον του ἡ στὸ δρόμο περιπατώντας, θέλει πώς γεωρτούνται νὰ τάβιστη τῆς Ἀγνῆς. Θέλει πώς ἔπρεπε νὰ τῆς ἀρρέστη καὶ διὺς παράδεις, μὲ τρόπο πού ἡ κοπελάτη νὰ ξε πεντάπτει αναζήτητη. Περιέργη είναι πως τυπού πλέον

δὲν ξέρει. Ούτε τοῦ πέραστο τέσσαρα γιὰ παντρεία. Τὸ διαγωλίδιο, ναι, νὰ τῆς τὸ χρυσίση — καὶ τὸ λογότερο ἀρρέστη γιὰ μεγάλη, γιὰ τὴ μεγαλύτερη ἀπόδειξη τῆς κυριότητος του, νὰ τὰς βάλῃ στὸ διαγωλίδιο τὸν πού ζηλεύει του θετερό, τὸ διαγωλίδιο τῆς Φλάμας, ποὺ στήν ονταρήτη του, μπορεῖ νὰ πη τούς, ἐνεποτέρκευτος τὸ ιδανικό τῆς ἀγάπης, αρρέ. Καὶ δὲν γειτίσσει τόντις νὰ δίξουμε μιὰ μετά τοπέσθεσθαι τοῦ Αντρίδιο, ὅπου θὰ βρεθούμε καὶ κάπι ὅρι πολὺ διαρρέοντα.

Ναίτοι, τὸ διαγωλίδιο σ' ἔνδεις ἀθρόου φυγῇ ποὺ τὸ κάτερι τὶ σημίνει νὰ θυτίζεται, ἀρρέστη θυτίζεται ὁ θιάσος γιὰ τὸν τόπο του, θυτίζεται μάλιστα τὸ φυλόποιο του, ποὺ γιὰ διάν αἴρεις είναι ἡ δυσκολότερη θυτίση. θυτίζεται ὁ Αντρίδιος ποὺ γιὰ τὴ Φλάμα τὴν κατημένη· μὲ γονάκια τίσα μ' ἕνα βαθύτερο πόρες δὲν πήγαν μετὰ δὲ νούς του μήτε ἡ θυτίση του. Ψωμάς καὶ πλούσιος, ἀσθενής καὶ ἀνεβρύμμενος στὴ Δύση, δὲν καταλάβειν τὸ γερός. Μ' θά του τὰ γιάδια, μ' ὅλη του τὴν περιποίηση καὶ τραγούδια, δὲν καταλάβειν τὸ κάτω κάτω αύτε τὴ γυναικί· Φλάμα ἡ Αγνῆ, δὲν τοῦ πρωνύμωνα γιὰ πεντριά, στὸ κατώπιον βάγκου κορίτσιο πού είτενται. Μήτρα, τὰς νιάτιτε του, μὲ τὴ Φλάμα έτια είναι καὶ πινάκη βρέθηκε στὴ μέση την πατέλη, συλλογίστηκε νὰ πάρῃ τὸ μάνα· τρέλαν ποὺ ἡ μίνα δὲν τὸν δικούσει, μὲ αλλατζεῖς τέσσαρα διόλοι, γιαρίς νὰ τὸν κάρτη ἀνὶ μάνα δὲν τοκούμε καὶ γιὰ νὰ γαλωτεῖ τὸν αγαπητόν της ἀπὸ μπλαδίδες διενώνει. Καὶ ἀρρέστη γειτίσσει δὲν γίνεται τίμια κανένας, δέται τοῦ καποντίζει, γιὰ τραγή πρίπτη.

Ο Αντρίδιος κατέντει τε κιδλα; θερήσει τὸν πόλεμον τοῦ οίδηροποιού παντρίζεντα, πώς ονάρεψει στὸν πόλεμον τὴν παντρεία · νόμιμη πώς; οπίσχει δὲ διάρρης γιὰ

νάγκητη, γιαν νά δελαγιάζει, στὸν πόλη, τὰ κορίτσια και
τίλισσιστε. Τὸ σὸν τοὺς τίτους. Χριστέτερον νέρδη ένας ἀπὸ
ἄλλο τοῦ, νέρδη μιὰ μίμη ὁ Καπίκος, για νά τὸ πάσχει
νούς του πώς ένας δυνατύτερος δὲ γρηγορεῖσιν μονάχη γιὰ
δηπρες και μελωδίες: γρηγορεῖσιν καποτες και γιὰ τὸ γάριο.

Ἄρστον εγγε ἀρρωτήσιε, δὲν εἰδει ὁ Αντρέας τὸν
Καπίκο, τὸ βιολονίστα. Ήλισσε τὸ καλοκαριό απὸ τὴ
Λαζανῆνα δη μεγάλος δ καλλιτέχνης, εἰδεμην θὲ βλεπόντανε,
γιατὶ ὁ Αντρέας συνθήκει νά παγάνει σπίτι του, κι ὅταν
ἀγρύπνει νά πάῃ, ἐρχόνται ὁ Καπίκος. «Άμα γάρδης ἀπὸ τὸ
δέντρον, ἔμαυς τὶ ἔτρεψε και σύμβαν ἀπὸ τὸ γιατρό τὸν
ἴδιο, τὸν κονύ τους τύρα τὸ φίλο, τὸ Μαγγέ, ποὺ ο συμπα-
λίτης του ὁ Καπίκος τὸν ἔβαρε ἀπὸ γρόνιο.

Ἐγρέξει ὥμισιας στον Ἀντρέα. «Ἔπουρε δημιας δεινα δινε
τὴ μέρα ἱερούν, τὸ πρωι, ἀπὸ μιὰ σύμπτωτη περιέργη, νά
ἔτουμεταις ὁ Αντρέας, στὸν ἄντικόμαρτος, νά βρη ὅσο γιὰ
μιὰ δουλειά, ἐνῶ ἡ Ἄγη ἐργάζεται ἀπὸ ένα διπλανὸν μαγα-
ζίνι, νέγκεράσση λίγην κλωστή γραΐσση, για νά του ματα-
λάνεται τὸ γάντι του. Άρση λουτον τὸν δέσμωτον ματα-
λούσατο, ἀρσό διμέλλε δὲ νά βρῃ ὁ Αντρέας. Τοῦ ἕκατον τὸ
ἡδύμαστος ἔνα δερπερόλεπτο, έβαζε τὸ γάντι του και ἡ
Ἄγη τὸν ἀπογιαγιέτωσε μ' ἓνα γλυκό χιλί, δέτω μπρι-
ξηρυκό ὁ Καπίκος.»

— «Τί λαμπτρά! ξωάζεις ξέναρχέρ, τὸ νά μήν περιττή-
ρησε τίποτα. Νά πάτε περιπέτη κ' λειτα διέγε
ὅρεγη νά σές πάρω, νά κάμουμε μαζὶ ἓνα γύρο. Έγω νά
ταξι δηγγήνων χιλία δισ.»

Καὶ κοιτάζοντας τὴν Ἄγην, τῆς ἐπρέπει τὸ γέρι της
καρδιά, τὸν πάλιον της γνωρίμων, τὰ φίλοις τῆς φραμελῶν
της:

— «Καλὰ είπαι, παιδίσκι μου; Τὶ ἀρκείσι ὅψη, ποὺ μαῦ
την ἔχεις; Μπράδο του!»

Και φάριγγι μὲ τὸν Ἀντρέια.

Φαίνεται ὥμιας ποὺ ὁ Καπίκος μας κάπι μαγιγέρειν μὲ τὸ
νοῦ του, ἐπειδὴ ἀντὶ νὰ κάμουν γέρο, ποὺ ἔλαγη, ὥμιας
κατεβήκαν ἀπὸ τὸ Συνιάδε και περάσσει τὸ δασάκι, ὥστη-
γήνησι και ἀδήγησε τὸ σύντροφό ποὺ τρέπει ποὺ ἀγάλια
γάλια νά βρεθούν μπροστὶ στὸ σπίτι τοῦ Καπίκου.

Ο Καπίκος καθέστω σ' ἐνό μέρος μαγινή, καραλάρια,
ποὺ νὰ πήξει, στὸν κατήφορο ποὺ πάι κάπι ίστο μὲ
τ' Ομορρόπιλα, τὸ περιφέρμο τὸ Beau-Rivage. Είπεν
λοιπὸν τὸ σπίτιο ἀπέναν σὲ μιὰ πλαγή, σ' ἓντα λιβαδάκι
ἄλοπράνια, περιτριγυρισμένο ἀπὸ γραμμάντες. Επειτα,
ροβολάνταις ἡ ματιά σου, διστυγεις τὴ Διάνη τὴ θεραπείη
μὲ τὰ βουνά της ἀντέκου.

Δίποτα σπιτάκι, μικρό, μὲ συγγυρισμένο, νοικοκερεμένο,
καὶ μίσα, φρυγάται μου, πάντα λογῆς λογιάδοια,
τριντυντυνέλια τοῦ μπαζί τους, γιατὶ ὁ Καπίκος εἶχε τρέλα
μὲ τὰ τριντυντυνέλια. Φρόντιζε καθημερινή γιανναίκα του
και για τὸ μπαζίδακι και για τὰ βάζα, ὅπου ἔβαρε μὲ
γρύπτο μὲ στεργά μητρού, νά βάζει, νά συνταριστεῖ ἀπὸ
τὰ λεύκωτά τους τὰ λουλούδια. Νόστιμα λουλούδια, τριάντα
έξη σφράντα γρονή γνωκίστα, χωρὶς μπού, μι γάρη
περίστα, μι ὄντισθελά γαλανά ματιά, μι ἔνδικ μαλλιά
ποὺ στὸ περάλι της γύρω γύρω σὲ νὰ περιγύρουνε κανίνα
χλαμύδη, συγκόν φως.

Λίς και τὴ γυρήτη ἀπὸ ἀντίθετο πρὸς τὸν ἐπρότι του ὁ
ἀρριέτες, μὲ τὰ μάρδα περγά μαλλιά του, μὲ τὰ γένια
του πίστα, μὲ τὰ μάτια του σὲ δισ κάρδεσσα, μὲ μιά
ἴκαρρατη πόρση, μι και τοσαρή, ἀδήρη και τὰ λογκά
ἴντεραζεμένη, ἐπειδὴ ὁ δῖος είπεν ἀντίθετη μονάχη, τὰ
νά ζεστανε, τὰ νά πολλάνε μάτια του δισ ἀμύμοι, ένας
Μεσημερίτης, ἀρσό Μποργτέλαζος ὁ πατέρας του, ἀπο-
κατεστέμενος στὴ Λαζανῆνα, κ' ἔνας Βοριανός, ἀρσόν ἐλε-

τίδα ή μάνικα του, μάλιστα μή κάμποτο αἷμα γερακικό. Κ' έτοι τε των αυθαίκ του συνέννινο ὁ Καπίκος τὴ φύλογε τοῦ Μεσημεριοῦ μὲν τὴ αὐλή τοῦ Βορᾶ.

Ποὺς ξέρει ἂν καὶ στὴν τοποθεσία πού διέλεξε γὰρ νὰ γίνεται τὸ σπίτι του, δὲ φανερωνύταν τὰ δικῆλα του τὰ προγονούνα; Στὴν ἄργη, κατοικοῦσε ἀπόνω, στὴ γώρα. Ὄπου ἔγους γνωστοῖς καὶ τοὺς φυλάχναντο οἱ ὅλη τὴν Ἐβρώπη, ὅπου ἔτυχε νὰ πάρῃ καὶ στὴν Ἰταλία. Ημώτε του φράκη πού δίδεται ὑπέλεπτα. Τοῦ μάργαροῦ δὲ θάσος. Θελήσε νὰ τὴ διῆς καὶ ἀπὸ πό τον κοντά, νὰ ταξιδιώσῃ μὲν τὸ βασιλεῖον. Ξαλιστικοὶ τρομορά, κατάπτεται τραχωδῶς. Διὲν πειράζει. Τοῦ γέμικτοῦ τῶν κεφαλῶν τῆς ὑπέλεπτας ὁ ἥρωας. Οργαλαζόμενος ποτέν. Όπου ἔναντισθε ἀπὸ λαζάνα, εἰπὲ καλλι καὶ σωνεῖ νὰ κακοπήσῃ σὲ ἕνα μέρος όπου νὰ βλέπεται τὸ βάθειό του — καὶ ἡδὲ εἶναι λίμεν. Πάντα νερό. Ἐπει ταπεττάζει τὸ μέρος δικεῖον καὶ ἀπὸ τὴν κερρούσια του, ἀλλο τίποτε, κατέβαντα στὴν ἀκρογαλαῖα. Εἴρη τὸ βάρκα του. Καὶ δὲ γνωρίζεις χαρά μεγαλύτερη, ἔχοντα πόλι γλυκόν, πορά νὰ μπαίνῃ στὴ βάρκα του, νὰ τρέψῃ κάποιας τὸ κουπί, μὰ συγχρότερα καὶ προτυμότερα, νὰ μνήστερη ὦραια κακιότος μέστη, μ' ἐννούσιο τὸ κάλλος μὲν τοὺς κρήφτους του λογισμούς.

Ἄδυτος δῆμος μιλάται γὰρ δυράτης στὴ βαρκούλα · ἔρχεται δὲν είπενε, εἰπεν δουλειά. Δουλειές δὲ Καπίκος τὸν ἔπειτα του, δουλειές τὴν φύρη του, κυριολεγτικά, δηνας δουλειές διεις μερκάρηδες τὸ δύλο, ποὺ τὸ κορίτσι, τὸ βουκεντάζει, τὸ σαύκει, τὸ πελάκι, του διεῖται καὶ ἔνα λούστρο. Ἐπει ταξιδιώνοντος ὁ Καπίκος τὸ ἕγκι του, ἔπει προπτηθούσε νὰ του δώσῃ μορφή καὶ φῶς. Ἐννοῦ ἡ βαρκούλα τάλεσε λιγκίνι μὲν τὸ κάμη, ἔπειν διόλον τὸ δουλειά του, μὲ τὰ μάτια του γυριστικά κάπως πρὸς τὸ μέτρα, ἐσώφυτο του.

Ἄπο τὸ περάθιμο τῷρα δησου σπικτοκινού μὲ τὸν Ἀντρίκη, ἐπειπει κοινήτικα γίκε τὴ βαρκούλα, ποὺ τοῦ τὴ δέσμηγε καλλιές μὲ τὸ γέρον. Τὸ πρόσωπο του ἐγένετο μαργύριλοκο συνύγμα καὶ σπουργατικό, τὰ νάρ χαρόταν ποὺ τὸν ἔφερε σπίτι του, ποὺ τὸν τάξιστε, νὰ τὸν κελανεργήσῃ πιὸ ἴρωσα τὸ σύρι τὸν Ἀντρίκη του.

— « Ναΐσκε, φίλη μου! Πιὼ λυττιστικέμενος ἀπὸ μίνα τοῦ ἀπλαζόφη, στὴν ἡδονή, δὲν πατέσθω νὰ σπάθησε κανένας. Όποιο ἀπὸ τὸν πόλη μου, ἀπὸ τὸ νέρο μου, τίποτα δὲν δίδεται στὸν κόστο. Τὶ συμβαίνει γρίζες, συνιδήση τι τι παίνειν, μάτε τὸ θονοβιαζόμενον. Ή πέργη, νά, η τέλγην ποὺ μαρεῖ τὴν ἡδονή! »

— « Λύσσων καὶ ἀλλοτες ἀρπά ἀπὸ σᾶν. Μὰ καλλι καλλι δὲν διδούσκουμε τὸ σπάγκο ποὺ συνδένει τὴν ἡδονή μὲ τὴν τέλγην. »

— « Τέλγην καὶ ἡδονή, ἀγαπητή μου, διὰ εἶναι. Κοντά τὸν νοῦ. Ή τέλγην, διέλα ἀπὸ μᾶς σφέρετο παντοτού, προσογή ἀνωμάτητη, ἀλλοπλητη δουλειά. Ή τέλγην, τὶ δέλλο εἶναι γιὰ τὸν τριγύρη καὶ δέρπη, παρὰ ἐνα γρίζος; Κι δέλλα τους ἀρπά πάλι τὶ νόσημα ἔχουσε, τὶ δύναε νὲ τοὺς δώστε; Ἡ δὲν τὰ πρέπει ἡθωκή! »

Ἐπειρπτε τὸ κιρδά του ὁ Αντρίκης. Βίθεια, τὴν τέλγην έτσι ὁ λόισ την ἐννούσαις. Μόνο πού ἐννούσαιτε ἀλλιώς τὴ ζωή.

— « Καὶ τὴ ζωὴ μας, ξυκολούθησε ὁ τίμιος ὁ δροσίς τους τὴν τεγκίτετα μας πρέπει νὰ τὴν κανονιστούμε, νὰ τὴν ταυτοποιήσουμε, ἡθωκά. »

Κι ἀξέρνη ἡ φωνή του ἔγινε μᾶλι. Καὶ μ' ἐνα γκρίζολο ουράνιο κοίταξε τὸν Ἀντρίκη, ἐννοῦ τὸ βαττούσιο τὸ γέρον τοῦ γέρον τοῦ δουλειά · καὶ μὲ δηνυγή ἐνα μρος καὶ μὲ ἀπέραντη μιὰ καλοσύνη, πρόστιστος ὁ Καπίκος.

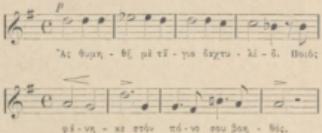
— « Μάλιστα! Καὶ γιὰ νὰ γειάνει τὸ σώμα του μαζῆ

μὲ τὴν φυγὴν του, τὴν Ἀγνούλιττα μες πρέπει νὰ τὴν πέρησε γνωστά του. Πρόθυμος νὰ εἰ περιπτώθη γιὰ μάρτυρες. »

— « Σὲ κατάλαβα, φίλε μου, πρωτοῦ ἀνέβηρες τὸ στόμα μ., τοῦ ἀποκριθῆκε ὁ Ἀντρίας ἀπλά. Μπράβο του. Δέν ἤδη καὶ ὁ δέος τι μοῦ γνώντας μέσα. Κάτι μοῦ δέλιπε. Κάτι δὲ μ' ἔριν ἐστυχοῦ. Κάτι τὰ νὰ μὲ βιβάντες κακόλας. Ἐστίστο γραυστὸν ποὺ μοῦ ξεδιάλιτες τὸν ἕαρτὸ μου, ποὺ μοῦ ἔριας καὶ τὸ γέρος μου, ποὺ εἴναι. Μὴ τὲ μᾶλλῃ τούρα. Θὲ γῆρης ἀμέτεντος δὲ τὸν νὰ τίνω. Πάσι νὰ μιλήσω τῆς Ἀγνῆς, νὰ μιλήσω καὶ μὲ τοὺς γέρους. »

Προχήκανε τὸ ματόλαβα του βιβλιούντα. « Βέβλεπε ποὺ γράψαντας τὰς θεάσικα καὶ για τοὺς ἄλλους, πολλάχιστο γιὰ δικοὺς ἀλλούς. » Απορρίφθησε τὸν Ἀντρίας καὶ ἔτρεξε ὁ καλὸς ἀδρόπος νὰ τὰ προστίθη τὴν γυναικῶν του, ἐνώ τὴν ἔστεραρμένας, γυαλὶς νὰ νοιώσῃ τὸν ἀνίφροδο, ἀνέβινεν ὁ Ἀντρίας πρὸς τὸ Συνάλε, καὶ τραγουδούσε τὴ μελωδία τούτην τοῦ διηγητούλιου.

Λίγωντες ὁ Ἀντρίας μὲ τὸ θεόγλυκο τὸ σκοπό. Τύρα δύος γιατρῶν πὼι κατάδηνα τὴν τύρην, γιατὶ ἐννοιάζει τὴς τέγηνς τὴν οὐσία, καταδένειν καλλίτερα τὸν κανόνα, τὴν ἀρετὴν, τὸ χρέος, τὴν ἡθοκή ποὺ εἶναι ἡ μουσικὴ τῆς καρδιᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

Ora son io...

« Ἡ Ἀγνή, ὅταν τῆς μίλησε ὁ Ἀντρίας, τοῦ φέρθηκε μὲ ἔναν γρόπο, μ' ἓνα αἴστημα τόσο φίνα, ποὺ τὸ φέρσιμο τῆς ἡμετέρας τὴν ἀριστούργημα, μόνο πὼι τάριστούργημα δὲν είναι μελετήμενο, καθὼν εἶναι τοῦ καλλιτέχνη, πορφρικό, δηλαδή, ἀνότερο.

« Ἡ Ἀγνή, ἐννοεῖται, δὲν πρόσμανε τίτον πρίμα. Μήτε πῆγε ὁ νοός της ὡς ἐπει, πόσις ἀναμετάξει της καὶ τοῦ Ἀντρίας, μπορεῖται νὰ γίνει λόγος γιὰ παντριά. Ήταν μοῦ πῆγε, δὲν τὸ συλλογιστήκει οὔτε ὁ Ἀντρίας. Βέβαια, μὰ γιὰ αἵτιες διον πάρινται αντιτίθεται, ἀφοῦ ἀπὸ ἔγγυτομ, κακός ὑπέρειχε, δὲν τὸ στογάζεται ὁ φίλος, ἐνώ ἡ κοκκινέ, δὲν τὸ στογάζεται ἀπὸ θυσία. Καὶ ίσως ἀλλοι, δὲν τὸ λέμε καλά. Γιὰ θυσία μπαρεῖ νὰ γίνει λόγος, δὲν ἀξέρωνται δικούς δικούς τὴν ἄξια του καὶ ποὺ τὸ παρασκεῖ, η γιὰ νὰ τὸ χαρῆ κάποιος ἄλλος ἢ γιατὶ τὸν ἀμποδίζει νὰ φροντίσῃ γιὰ τὸ γέρος του, διότι δὲ φρόντιζε διγενεῖς αρτοῦ, μὲ τὴν φύγη του δολού, λοιπόν, ἐν τὸ πάροχο ἀπὸ τίτον μάτη, δὲ θυσιάζεται κακόπτο ὁ Ἀγνή, ἀφοῦ λέσα δὲν τῆς περιμόσει γιὰ θυσία. Τὸ μεγαλύτερο κουράργον εἶναι νὰ μὴν ἔργει πώς διδοῖς κουράργοι, νὰ μάλιστα γέρις. Τὸ μεγαλύτερο θυσία, τὸ δολό, εἶναι οὔτε νὰ τὸ ὑποφέρεται ποὺ θυσιάζεται.

« Ἡ Ἀγνή, δὲν ποὺ ἀκουει γιὰ παντριά, παγκανάθηκε, ταράχτηκε, ντράπηκε, Μάλιστα! Τὴν περήφων ντροπή. Πώς εἶναι δοκάς, μὲ πρόστιχη, γιατρική κοπέλα, φω-

γειά και παρακατινή, νά γίνη έξιρα γυναίκα ένδες Ἀντρέα; Κι αὐτόνομα τὸ ζῆταιμα τοῦ ἔργου, τῆς κοινωνίης θέσης, σὲ θίλει, καὶ τοῦ μεγάλου τοῦ νοῦ, τῆς ἐργαζέσθαις. Δἰν ταίριζε, λέπι, νάνεβῃ τότε ἀφῆλα
ἡ χρωτιστούσλα, θετριρά ἀπὸ τὴ γραπτική ἑπειν, τῆς φυγῆς της, τότες ποὺ κόντεψε καῦλας νά τοὺς πεποντάρ. Καὶ γ' ἡ ἀπομονώθη τες τώρα, θε λέγεται κυρία του, θε κάθηται μαζί του, στο σπίτι του, με τόνορά του!

“Οχι! Οχι! Κι θάστα...

Τὸ ἀριστούργημα τῆς κερδας της στάθμης ποὺ ὅν τοῦ φανέρωσα κανίνα κίστημα, σύτε ἔγνος, ἀπ' ὅτα τὴν πόλεμοσταν τὴ στυγή ὅπου ὁ Ἀντρέας, κακιστώνος πλάγη της στὸν καναπέ, χρεφτικά, με τὸ βραχὺν του ὀλέγορα στὴ μέση της κυρίας, τὰ δηλαστε ποὺ πρέπει νά πεντρεφτούσε.

— « Όπως θίλεις κι ἀρδού τὸ θίλεις! » γύρωτε καὶ τοῦ εἶπε. γιατὶ πρώτη της γέρος νά μή συχτῇ τὸν ἄγαπημένον με τὸ συγκίνεση, τὴν ταραχὴ καὶ τὴν ντροπὴ της. Ούτε δεπερόλερτο ὅν της γερεάστεκες γιά νά πέρη ἀπόνω της καὶ νά τοῦ ἀποκριθῇ ὅπως εῖδει. « Άρα πρόσταξε ὁ ἀρίτης, δουλειά της νά ωντασσετ.

— « Ἀγριτά μου ἐσύ! » της έλεγε κατόπιν ὁ Ἀντρέας με τὸ φιλά, σὰν τοῦ ἔζηγεται μιᾶς μέρη ποὺ κουβεντιάζειν λέπτερα γιὰ τὸ μελλούμενο τὸ γέρο. Δἰν ἀργητοι κιόλας κι τελετή. Βέδαια πῶς οι δύο γέροι, ο θειός κι' η θειά, δὲν τοὺς ἀνατυπωθήκανε. Ἀφοτού πάλι, σὰν ἀπολούσι, ἀγαθοὶ ἀθρώποι, δὲν κρύψτουν τὴ γερά τους, δὲ μετρούστουν τὰ λόγια τους σὰν τὴν Ἀγνούλα, δὲ γλυκώνων μὲν ἕκτο γενοθήσει τὸ θελητήμα σω. Αγι! καὶ τι δὲν τοῦ θερουρίστην ἀπὸ τὰ προγονικά τους τὰ Ιστορικά, πῶς παντρέψτηκε ὁ μπαρμπάς, ὁ παππούς, ὁ θειός του γέρος, ὁ μπαμπάς, ὁ παππάς, ὁ θειός, ἡ θειά της γριάς, ὁ μπαμπάς, ἡ μάνα,

ὁ παππάς, ἡ γιαγιά, ἡ θιλά, ὁ θειός της Ἀγνῆς. Καὶ τὸ συμπέραμα πάντα, πών σπὸν τῆς Ἀγνούλας τους ἡ παντρεῖται δὲ στάθηκε ὡς τὰ τότες ἄλλα καρικ στὴ φαμελιά τους.

Στεφανούθηκε τάλια τοῦ Οχτώβρη, δυὸς μάρτυρες, ὅποις ὄρθει ὁ νόμος, παρασταθήκανε ὁντὸν Ἀντρέας, ὁ Καπέλος κι ὁ Μαγές, ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος λοιπὸν ὁ μουσικός, ὁ Χάρος ἀπὸ τέλλο. Τὴν νύρη, τὴν παρασταθήκανε ὁ μπάρμπας κι ἓντας ἀξιόδερρός της, ἡ νιστέ, με τὰ γεράματα.

Οἱ Ἀντρέας πέρα σπίτι του τὴ γυναικίτης του κι ἀπὸ τοὺς τοῦ σάντερο ποὺ γνωστεῖν ἀλλοὶ ἀδρωποί, πόλεις ζωντανές τότες, πόλεις ἔρεβογε πάλι, πόλεις διατηρούσθαντας ἡ ἀρρέστια του στὸν ὄπουρο, τὸν ἀπαλὸ δέρπη της λαζανικής. Τῷρα τοῦ εργάτου τὸ νικόλαο τὸ καί την πρώτη της ζωῆς μὲ κάποια ἔμμετρη γλυκόν ποὺ δὲν τὴ γνώρισε ὡς τότες. Η πρώτη πρώτη ἀρχή τῆς παντρεῖς μπορεῖ νά είναι ὁ ρόδος. Οχι! σὲ πόλεις, σπουδαὶ τὸ θερβάνον, ἀρόν ὁ σθός, ἃς είναι ἀκόμη καὶ ὁ πατροπαράδοτος ὁ πόλεις τῆς φυλῆς ἡ τῆς θερώποντης ξεναγένηνσης, ἀνάγκη δὲν ἔχει νά κάμηση συντροπτεῖ τὴ ζωὴ την ποθημάτην. Όποιος συντροπικός γριεῖται, σπουδεῖ πώς θίλει νάπορογε τὸ μοναχό. Φοβᾶται ὁ θράσος; μόνος. Φοβᾶται, μάλιστα, τὴ νύρη. Οἱ νύρητε τοῦ Ἀντρέας καταγέγενε μάλι, ἱμάτι, δρόσον εἰχε ἀρρέστιτες πρότοι, νά τὸ πούμε ποὺ σωτεῖ, εἴχε μάλιστα ἀπὸ τὶς ἀρρέστια θενάραμη ίππετα, ὁ Ἀντρέας, τὴ νύρη, φοβίστηκε, δύρια νά έξερη γιατί, δύρια νά τὸ καταλάθη κιόλας. Τοῦ είταν παραδίσιος, τοῦ είταν ἥδονή τῆς φυγῆς ἀπέτετη, δύτης ἔξιρα γυναικός, νά νοιάθη πλάκη του τὸ κορμάλι της: Ἀγνούλας τὸ ἀφινό.

Ἐνε πρώτη ποὺ στηνώθησε, είπε δυνατά ἵνα στίγμα κι ἀπόρρητο. Κατόπιν ἀπὸ τόσους ξένους στήγους ποὺ ξεπλύθησε, νά πολι έληγε στίγμα δύο του, στίγμα γαλλικό! Καὶ πάς

ἐκπλούθητε τέτοιο θάλα; Πολὺ ἀπλά, γιατὶ ἡργίζεται ἡ
κερδὸς του νὰ φέλῃ ἵνα μέρος τῆς Ἀγρίνης. Κάθεται στὸ
γραπτό του, τὸ γραπτό τῆς Εἰρήνης. Καὶ τὸ βράδι,
τέλειωσε! Τὸ πολύμα θνάτου. Ἀπέργε πολὺ πολὺ κάθητο,
ἴσπιον μὲ τὰς ἀρθρώστας καὶ μὲ τὰς φρυνίδες δὲν πρόφτανε
νὰ δουλιάψῃ, μαλάκιστα θέριζε πάνα δὲ νὰ μπορέσῃ νὰ ξυνα-
δουλιάψῃ ποτέ του.

Ἀράδισσα ὅρτων στροφές, μὲ τὸ τυμπάνον. Τὸ ήμερο
του πάνα δὲ ἄγκη, του δὲ τῆς σταθῆ ἄλλο πεπτόδινο, τὸ
δέρτιον, Ἐδεύτερο. Τῆς ἔλαγα κυλίας πάνα δὲ τὴν πάρη
μαρτιού τὸν φύγουνα μαρτιού, πάνα ἐκπύριδα δὲ κερδὸς του
δὲ τῆς ἀντικαταστάθη τους γερμένους θηταρθρούς.

Γιὰ νὰ μήν του χαλάσσουν τὸ κέρι, παραβόλωμεν δύο
πεντάετη στροφές, τὶς σκηνωτικές, ἰστίνας ὀντιλθοῦ, ποὺ
διεγένουν καλλιτερά τὸ νότημα του συνόλου.

Oh ! ne regrette pas ton heureuse patrie,
Le splendide Léman et ses grands monts autour,
Lausanne et Monthelon à la plaine fleurie :
Je veux le rendre tout cela dans mon amour.

J'ai dans mon âme assez de ciel et de lumière,
Pour t'être une patrie et tout un horizon.
Tu trouveras en moi, dans leur honté première,
Ces soins et ces baisers qu'on n'a qu'à la maison.

Je l'envelopperai de douceurs maternelles.
Tu sentiras l'appui d'un père auprès de toi;
Mon amour aura des étreintes fraternelles;
Une sœur te serait bien moins tendre que moi.

Ton lac avec ses monts divins, chers à tes songes,
Avec ses flots l'offrant leur miroir enchanté,

Oh! pourvu qu'en mon cœur, lac dououreux, tu plonges,
Et tu retrouveras la même immensité.

Et puis, enfant, ce lac, enclos dans la ceinture
De ses monts familiers au sourire éternel,
De mon amour pour toi te donne la structure :
Un port fidèle et sûr qui s'ouvre sur le ciel.

Et les fleurs de tes prés, roses, oilletts, narcisses,
Les fleurs de Montbenon, les fleurs des alentours,
Enchantements secrets, jardins du cœur, délices,
Je veux faire une fleur de chacun de tes jours.

Ἔτις πολὺ καλὸ τοῦ κάλακας οἱ στήγει του ἀπὸ κάθε ἄλλο
γυατρόν. Πολὺ σωτὴ λέμε μνακίσσα γιὰ διαν ἔργωστο
πάνα δὲν προτερ. Ἀρβὰ τους ἔτις εἶναι ἀρρέστια, νὰ μήν
ἔχει δύναμη, νὰ εἰσέναι ἀνήραστος. Ἀγνητερά δὲ μητρό-
ρεαν, μηγέλη διαφορὰ μετεῖν τους δύο τους δρους δὲν
ικάρησεν. Άγνης ποι ἄρδη μπόρεστ καὶ κατέρρει ἀλλαριό
πολύτια, ἐνοικεῖ τάρχα σε νὰ τοῦ ἐργάζεται καὶ δύναμε,
πετρότερα.

Νὰ μήν τὰ μασοῦμε, τοῦ γεμίζειν οἱ στήγει του τὸ
μάτι. Τους ἔλαγε, τοὺς ἐνάλευτε γύλιας φασὶ τὴν τοῖν
μέρα καὶ πολὺ ἀπὸ τὸ ἄλλα, τὸ στροφή, καίνις δύο
σύγχρονον τὸν ἄγκη, του μὲ γειτνεύοντα λιγκέν, ποὺ γαλλικά
είναι καὶ κυριολεξία.

— « Πρέπει, Ἀγνούλα μου, πρέπει νὰ εἰ πάνα μιὰ φορά
της Γαλλίας! »

Στὴ Γαλλία του! Μήτε τάρχα νὰ πέξ πάνα οἱ γαλλικοί
του στήγει του τὸ θυμιάτινον δὲν τὸ, ἐγγραύοντας ποτὲ του.
Οἱ στήγει του θυμιάτων μναγάχ τὰ νικά του τὰ γαλλικά.
Μελέτούτων τάρχα μὲ τὸ νού του τὰ πρώτα του τὰ γαρύνια:

δεν εἶναι μακριά, στη Περίστιλα, νιος ἄκουμπη, τυνεπέρθηκε
ἀπὸ τὸνειρό της· δόξας σι μιὰ Γαλλία· ἔπειτα τότε τὴν
τοπούν κι ἀρτά, διαβαστήκανε, ἀράται, πενήγανε. Φτάνει
νὰ ξεκολουθοῦσε κι ἀλλιότερο τονειρό του. Όχι! Προτίμους
νέρυρωση ζωήν, δύναμην, γραφήν στὸν τόπο τὸν ἀγάριστο,
ποὺ μέτε ἔζηε μότε βάνουσε νὰ μάρῃ τὸν θαρρῆν του,
ηγι ἡ καταλέθη τὸ δουλιάτου. Άγ! ἀνεπίνεκα συγχών,
τι γάλικα ποὺ θὲ τοῦ είτενε νὰ γνωνταὶ Γάλλοι! Καὶ δέν
τὸ ἀνεπίνεκα ὃ δυστυχος ἀπὸ καμιὰν ἀπογονήτηρη, ἀπὸ
κανινὰ αἴστημα πίκρας, φιλόπικον ἢ θυμοῖν. Δασέου! Τὸ
ἀνεπίνεκα ἀπὸ λατρεῖα πρὸς τὸν τόπο ποὺ δισ του, ὅλα
τοῦ τὸ χρωστοῦσε, τὸν τόπο ποὺ τοῦ βάνετε τὰ πάντα, τὴ
μάθηση, τὸ γρήματα, τὸ φέο, ἀδέξι, καὶ τὸν πίνακα του
τὴ βαμβακία, τὸν τόπο ποὺ τὸν ἀνεκάλυψε στὸν ἔκρη του,
τὸν τόπο ποὺ τὸν ἀκρει ἀδρωτο. Άγ! μήπος δὲν είναι
τόπος του τίτων τόπος; Ειναι ἀγάπησε, ἄγ! καὶ βρεγκόν-
τε τὰ ματόλαδκα του, δεν τὸ συλλογότυπον ὃ Αντρέας·
εἶνι πόρφηρος ὃ δυστυχος, εἶνι πόντες, ἄγ! εἶνι πονοῦτε νὰ
πάξ νόρα, εἶνι νὰ πεθάνε, εἶνι νὰ θερή!

Κοίταξε τὸν Αγρούδα του, ἐνὶ ἀναθρύζεν τὸν στῆθος
του ὀρμητικά οι μακρινοί του, οἱ θύμεροι του λογγασοι.
Ἐκεὶ ὅπου γράψιτο τὸν ἀγγελο τὸν ὑπομετάδεκαν Φλάμρα,
ἔπρεπε νὰ φέρει καὶ τὸν ἀγγελο του τὸν καινούργιο ποὺ
ὑπομετάτε Αγρού. Τὸ ἥξερ δὲ ἡ κοπέλα ποὺ δὲν ἥξε
ὅ καλε της στὴ Λωζάννα, γιὰ νὰ μείνει πεντετενια. Κι ὁ
Ἀντρέας ὃ ίδιος, ποὺ εἶχε κατέβη στὴν Ἐλεύθερια γιὰ δια-
τρία γρήνια, δὲν τὸ πιστεῖ πως θὲ περάτη ζήροντας δίχως
νὰ βίξη μιὰ μάτια στὸ Περίστιλα του. Νόντις εἶχανε περά-
στη μάλις δίκαια μῆνες. Μὲ ζύμωνες ὃ γειρανμένες κι ἡ Αγρού
τυπούλαφε, ἀρού εἶχε γινεῖ λόγος γιὰ τοξῖνη, νὰ βρούνε
πό φρέσιμα τὴν διοίξη. Μήπος κι ὃ γιατρός τοῦ ὁ παρ-

τιάνος δὲν τὸν εἶχε στείλει στὴ Λωζάννα, ίτια ίτια γιὰ τὸ
κλίμα; Λοιπόν, ἡς καθήπουσαν κάλλια κονιουλαμένοι τους
στὴν ήπιανή τη φωλιά τους.

Βίβλα, είτανε στὸν κόχυρο, πίρα πίρα στὸ Μεταμέρι,
πίρα πίρα στὸν Ἀντολό, ἀλλα μιὰ φωλιά, πό ζεστή,
πό ηλιολουτάνη, γλυκιές φορές διαφράστερες ἀπὸ τὴν
ἀκρολιπατική φωλιά τους τοῦ Σωθηπάτη. Ήδη εἶχε,
ἡ Αγρούδα νὰ τὴ διη κι ἀπὸ κοντήτηρα τὴ φωλιά τὴν
έθινεται, ποὺ τὴν ἔχουνε ἀπάντα στὸν Ολύμπο γιατιράνην
θιοι.

— Οργι! Πρίπτε μιὰ μέρα νὲ μὲ πά; στὴν
Ελλάδα, στὴν πατρίδα σου νὲ μὲ πά; «ἀνεπίνεκε
κάποτες ἡ Αγρού, ἀμά μιλούστενε τὰ τξιδιά.

— Οργι! Δι βαττούσε ἡ καρδιά του. Άγ! ἐνοσεῖ-
ται, νὰ μποροῦσε στὰ μάτια του νὰ ξεκυαρῇ τὸν Πόλκη,
τὰ Θερμειακά, τὴν Πρέσπη, τὴν Κερατί, τὴ Μεσομερή,
τὴν Αλίνα, θερβάσσεται κι ὁ ίδιος πώ; τὰ ματιά του θὰ
τοῦ τιλλαντείνεται.

— Τατερες δημάς ἀπὸ τὴ στογή τὴν πρώτη δημο θάπαιρνε
τὴν ἀνάτη του, τὴν ξαναγεννημένος, στὰ κυμάτα μετα τοῦ
πατρών του λέρα, στὶς δόρες τοῦ προγονοῦ με τούκα-
νο, ἡ λύπη τη τοῦ θέριζε τὰ σπλαγχνά, ἰσπανή δὲ τοβάλεται
μὲ κάθε βρική πόση πάπτε στὸν τόπο του ὁ δρεπόν. Ζεύτε
ἀπόρος ὃ κακομοίρης στὰ γρόνια τη διεύθη, δένος δὲ Ρωμαϊός
δὲν εἶχε ἀποτάξει τὸ δυναμωτικὸν τῆς νίκης τὸ κράτο. Ο
τόπος στάλλικαν δράκοντες κι ωρακαρέται, ἀρού διπτεῖ ἀπὸ
τὰ πτυλά του τὰ μαγαλάδες, δὲν πρότεται νὰ κάψῃ κα-
νεύρηγα δικαίου του, μά καὶ κίνη ποὺ διεκμη, δὲ γάλικε νὲ
τὰ διη, πει λοιπόν πώς δεν τὰ εἶχε. Οργανών; πό πολὺ ἀπὸ
καὶ ἀλλού δὲ Ρωμαϊός. Τὸ γάλικα δημο γεννινται, ἀκόμη
καὶ σιμερα, τὶ τότα καὶ τότα μέρη, δὲν τοῦ ἀνέκαι. Τὴν
πατρίδα του ξεκατεί, θητα; Εγειτε τὸν οἰρανό του. Είναι

τάντις ὁρθωνός ἀπὸ μάννα κι ἀπὸ κύρτη. Ένα κομμάτι γίγεται τοῦ πετρόβρυστος μὲν τὸ αἷμα του νὰ ποτίσῃ καὶ νέφρωπή ἀπὸ τὰ γέρματα τὸ ζένα. Στὸ κομμάτι, στὸ κομμάτικόν ἀρτὸν κυλίεται, πέρνεται καὶ δέρνεται, ἀνίμησος, ἀναποδέστησος, κουρασμένος, ἀνίμηπορος, θεαὶ γυμφὶς νὰ καταλάθῃ τὸ γιατί, ἐπειδὴ τὰ νοιώθει, μὲν δὲν τὸν φυγαλόργηστε ως τῷρα τὴν μακρινήν του, τὴν τρομερή του τὴν ὄρρανία.

Ορράνια καὶ δυστυχία πάντα γίρι μὲν γίρι στὸ Φωμιό. «Η τύχη, νὰ τὸ δώσῃ νὰ μεγαλώσουνε τὰ συνερά του, μαζὶ νὰ μεγαλώσῃ κὲ ἡ φύση του. Μὲ μήνας καὶ τοῦ ίδιου τότε εἰς Καθηδραῖον Σωκράτην, ὅρφων δῶμα κάθει του πατριώτη;» Άν είχε τόπο δικό του, σύντοτο του θάγραρη – ἡ κλίση του πρὸς τὰ γράμματα μὲν γύρες ἀλλούς τόπους, γιὰ νὰ μηδὲ στὸ δρόμο της τὸ δικό. Καὶ πόσο είναι εωστὸν ἀρτὸ πολὺ λίμη, ἀρσὸν ἀκόμη καὶ γράμματα φιλαρίκια γιὰ Φωμιόν, ἀδρόν καὶ μὴ δημοσιεύνοντας τὰ γραπτά του, αναγκαστούντα νὰ δουλέψῃς ἀπὸ τὸν Εὐλόρδα, εἰδεμένη θὲ τοῦ καταντούσεν ἀδύνατο νὰ δουλέψῃ γιὰ τὴν πύρην δῶμας δουλεῖσε στὰ Πατρίκια ή καὶ στὰ Λευκάνια. Ο Αντρέας περιπτρούσε κάτιν του τὸ παρατρούμενο καθημερινά, δηλαδή, πόσις ὁ Φωμιός, γιὰ νὰ προσέρθῃ, περιστρέψτε είναι νόστητη τὸ φραγμό.

Γιατί; Γιατί ὁ καπνίνος είναι φραγμός. «Ο νούς του, οὓς θέλει νὰ ξυστέξῃ, μιᾶςτε μὲν τὸ λουλούδι ποὺ μετράνει σὲ ἀγάριστο δικὸν κλίμα καὶ πού, ἐν μηρούστη, ἡ πάγκαινον νάνεταιντο κατὸν ἀπὸ πόλεμονος οὔρουνος. Κάποτε ὁ καπνοποιηταρμένος λέει καὶ γύρη του ζετῆ νὰ θρῇ τὸ γίρι, τὸ γάδι, τὸ φύλι, τὴν ἀγάπην μηδὲ μάννας. Ήδη μάννα κι ἀπὸ τὴ μάννη του τὴν ίδια, τοῦ καταντήσειν, ποὺ τευλάγκεται τοῦ δίνει τὴν κύνια, δην τὸ νοιώθει πιά πώς θὲ μπορέσῃ νὰ μεγαλώσῃ λάρτερα ἡ φυγὴ του.

— «Ἔγγι, μου, ἀρσοῦ πρὸς τὴ παρέ, δὲν πάμε στὴ Γαλλία, ἔγιν λέω νὰ μήν πάμε μάχη στὸν Εὐλόρδα, τὴς τίμη γρυπούλωντας ὁ Αντρέας, ἐνώ μιλούσαν γὰρ ταξίδια. Η πατρίδα μου ἔμενε μὲ πειράζει στὴν άγρια μου. Κάλλα νὰ πάμε στὴ δική σου, στὸν Εὐλόρδα, μαλιστα ναγκαστούμε ἀπὸ τὴ Λαεζανα, πού είμαστε δὲ καὶ φερ-μένοι ν.

Τότες ἴστι κάμανε. «Ως τὰ τότες ἐνεργεῖται πώς μαζῇ δὲν προμηθεύει νὰ βγούνε πουλερά. Τίρα ποὺ μπορεύεις, τοὺς ἔπινε λαχύράρια. Η Ἑργατία κάποτες τάρσεις νὰ τραβήσειται κρυμμένη στὴ γωνιά της, κάποτες πόλεις τὸ διανοτικό, τῆς ἀρέστη νὰ φωνεῖται, ὅποιος ἀξέρων, δηνός ὁ Αντρέας, γραβέει κάποια νόσοδεική κανίνα στὸν έπιρρο του καὶ στοὺς ἀλλούς ποὺς δυστυχούστηνος, πώς ἀξέρωτες δὲν είναι, ἡ ἔποις ὁ Αγρούλα μας, δια γυναικούδικά καλλικράτεις, μαύρωντας μάκρης ἀγάπης της λερή, ποὺ καρδιά ἐναγκάστηκε νὰ τὴν ἀποποιήσῃ στὴς νόχιες τὰ σκετάζεις.

Σὺν τὶς παιδιὲς ποὺ μετράνουν τὰ παγγελιά τους, πού τὰ κοινούλουν νὰ τὰ κακιμετωνούνε κὲ οἱ μεγάλοι, ὁ Αντρέας κὲ ἡ Αγγή, προτιμώντας τὰ μέρη δύο μαζαντεταὶ στο περτόρος κέργημος, γιὰ νὰ τοὺς διουσσε. Νά πού δὲ ἀδέρπως, μιὰ φράση στὴ ζωή του, ἔκανε τὸ γίρος του, νὰ ποὺ φίρησε τίμη, νὰ ποὺ παντερίζεται ὅποιος πατρίζεισται οἱ καλοὶ πολίτες. Γιατί νὰ μήν προσέλθῃ στὸ δημόσιο μὲ τὴ γυναικίτη του, νὰ φαντάζῃ λιγάνι καὶ μηροτετού σύνολους; Αρτὸς ή ζήνει ὁ φίλος, ἀρσὸς καθὶ τρίτη, πάτη καὶ κάθη καρκινοί, βράδιο, ἐπρεγγε στὸ θίασο μὲ τὴν Ἀγγή του. Νοτικές ἀπόνεις στὸ μπαλόνιον διοι δροντικές πράξεις πάντας της ίδιας, τοὺς ἀριθμούς είναιτο ὥργων καὶ τρύπων, ποὺ βριτανόταντα ίσων στὴ μέση. Απὸ τὶς διαδικασίες, ποὺ μάθανε καὶ τοὺς τὰ φυλάγκη, βλάπτει περιφρά τὴ σπινή, τοὺς έβλεπε κι ὅλο τὸ θεατρέο.

Ποτὲς δὲ Ἀντρέας, δὲ τι καὶ ἐν κατακλυνότανε, δὲν ἔγραψες τὸν Ἑλλάδα του· καῦτα πράξις, πρὸ πάντων στὴ φυλολογία καὶ στὴν τίχην, τὸ σύγκριτο μὲν τὸ ἀντίστοιχο ποὺ εἶχανε καὶ κάτω, καὶ σὰ δὲν εἰχανε, πολεμώσεις ὁ νοῦς του νὰ συγχετῇ τρόπο νὰ δὲν στως δικαιοὺς του. Τὸ διάτροφο τῆς Λιγύνης εἶπεις κομμαδία ή τραγῳδία ή δράματα τὸ γεγονός, όπερα τὴν ἀνοίκη, ἀπὸ τὸν Ἀπόλλη καὶ κάτω. Είτε δηρά είπεις εἴτε κομμαδία, σήτω τοῦ δράζει, πίνεις ὁ κακηλέων ἀναπτεῖνταις κ' θέλει·

— «Ἄγ! οὐ τί δὲ μᾶς γραμμέσθανε καὶ μᾶς!»
Κάποιες ἔγραψες της Ἀγνής γιὰ ποὺ λέγει πιθεμαράστε νὰ δηῃ στὴν Ἑλλάδα τὸ τέλος ή τὸ τέλος τὸ έργο·

— «Κάλλια θὰ τὸ καταλάβης ή ἄνθια θὰν καὶ ἡ ἀγράμματη, ἀπὸ τοὺς γραμματιστῶν τοὺς δικοὺς μας, που δική δὲ νοιούσθων τὶ σπαχτίνει, πὼν δὲν τὸ ὑπεράσπουσαν πόσις μιὰ πρότυπη φρασούλα ἐνὸς βιωδελλιού, η τὰ κοινὴ λόγια ἐνὸς λάτιμοτίου, ζητάζουν στὴν εἰλικρινία περπότερο ἀπὸ τὰδιάδεδεται καντάρια ποὺ ή πίνεις τους κατεδάξῃ!»

Χαρούστηκαν τώρα κατάκερδος ἡ Ἀγνή ποὺ ἀκούει μὲ τάρτη της τόσους πεισμούς ποὺ τὴν τραγουδοῦσσε, τόσους πτίγους ποὺ τῆς ζευτιθῆς δὲ Ἀντρέας. Καθηγήμανη κοντά του, ἀκοουμπούσε τὸ γεράκι της δὲν μποροῦσε ποὺ σιγά στὸν πινερέμα της, λέει κ' ήθελε μέση του νὰ μηδὲ καὶ νὰ κοικουσιλαθῇ. Άλληντα, σὰ νὰ μήν είχε δυπλέζει δική της ἡ κακηλευούσα, σὰ νὰ ζέσσει δὲλι, την στὴ τωική του ἐπινοΐα, καλά, τι λέω; σὰ νὰ μήν ἔσουσε μὲ τάρτη της ούτε δηρά σύντα κομμαδία, σὰ νὰ περνώσουν ἀπὸ τάρτη του γιὰ νὰ φτάσουνε ὡς τὴν φυγή της. «Οχι, ἀφοῦ τῆς φυινότανε πώς φυγή δὲν είχε, πώς δὲ φυγή της ἔγινε φυγή του κι ἀπὸ καὶ μέσα παρακολουθούσε τὰ κονικάτα τοῦ ὄβλικουσσου.

Τι δὲν τοῦ γραμμέσθε; Τώρα ποὺ τὴν ἔβλεπε μέρα νύχτα, ποὺ μέρα νύχτα τοὺς συντύχειν, ἀποροῦσε μὲ τὸ τι δὲν λέρουσε νὰ τὰς πρέψει, νὰ τὰς μάθῃ κάθι μέρα. Ή καὶ τὴν πατέρας της τὰ ιστορικὰ πήγα νὰ ξερενίσῃ. Ήστε ἡ ἀγρούλια μὲ θεματισμό, καὶ τὰ κόπτηρα ἀπὸ τοὺς Αιωνάριους καλήτερα. Τόντις δὲ Ἀντρέας ποὺ εἶχε ὁ νοῦς του τὴν ἐπιστημονική, μαζὶ μὲ τὴν φυλολογική τὴν περιγρεια, νοιούμετρης να διειδῆσῃ κάτι συγγράμματα εἴδικα γιὰ τὴ Λιγύνην, μάλιστα καὶ μιὰ μονογραφία δύον δικαῖος πατέρων ὄγκων, μετὸ νῦ καὶ μετὸ σύμη, δὲ τι ἀφρούσε τὴν πρότη, ἱκανότατη τῆς χώρας, τη μητροπολίτικη, καταλογίζοντας ἔναντι τοὺς θησαυρούς της, δραδίζοντας πόλεις λάρματα, πόλεις λαρυγκίστις, πόλεις κακτίλες, πόλεις δηγκαλίδης γρηγορίη δὲτημένια, πόλεις εἰδονές λογαράζουσας τα κατάστημα της στὶς χίλιες πεντακοσία τρισκότα πόλεις.

Πήγανε δὲ Ἀντρέας μὲ τὴν Ἀγνή καὶ τὴς διέγει τὰ τέλματα τὰ γραμματιστὰ μὲ τὶς χίλιες ζωγραφίες τους, τὰ πολύτιμα ἔντιλα στεναλίστιμα στασιδιά, τὰ νάρθηκα τὸν ἀρχιοί.

Πώ πολὺ δύον τοῦ δράζει νὰ ξερυπλίζουσε μαζὶ κάτι σπάνιες γαλαξογραφίες τοῦ καιροῦ τοῦ περιστρέψουν, ποὺ παρατίνειν τὴν πολιτικὴν της Αιγαίου, ἵππει νὰ τὴν πάρῃ περιπέτη, νὰ διστίνει τὶς ἀλλαγές ποὺ γρήκουν σὲ κάθε μέρος τῆς πολιτικας, ἀρχιγίζοντας ἀπὸ τὴν περίφημη τὴν πλατα τοῦ Ἀγίου Φραντσέσκου, ποὺ δὲ Ἀντρέας γνώριζε την ὄψη της σὲ διάφορες ἴπνοις, στὸ 1830, στὸ 1810, στὸ 1660, ὅπου ἐπιλαυνούσταις ἀδειά, ἐργμη, κακόστρωτη καὶ ἀπλή. Τὴν ὠδηγούστε παντού δησι νόμιμε ποὺ δὲ τὴ διατάξεσστ, ἔμμαρτα μπροστὶ σ' ἓνα τινάριο μισογρεμούσιον ποὺ ἀνέμεινε στὶς πέτρες του, ἰδρυσαν ἀλιστες μιὰ κοικουναρία καὶ πρασινής μέρα τὸ γεγονόνα, ἵππει τὸ καλοκαίρι ἀποτινάγοντα κ' ἔμνεστο τὸ τουράρι ξερό.

— « Μοιάζουμε, βλέπεις, άφού, 'Άγνωόλα μου, καὶ γὼ στὸ χειρώνα μου πρασνίζω. »

Κ' εἶναι πάλιν οι κουβίνες μὲ δὲ τι θωραύστων ἡ μὲ δὲ τι ὁ 'Αντρέας τῆς Ἑγγαῶν τοῦ θηρέδει μικρὰ δοιά δοιά ἑκαὶ ποὺ περιστέσσανε, παλιά μοναστήρια, παλιά λουκάντες, παλιοὶ μυριάδες, νεκροθάλασσα, πρακτοποργεία, κυρμές, πύργοι, δρόμοι μὲ σπαλατάτα, κάτερα, μογγαζά, στρατόνες, μακελλεά, καρφινές ποὺ δέρουσε τὴν ἐπιγραφή τους, σέχραντα *Café Rabattoni*, κατὶ *Vin d'Arti*, ποὺ ἔγραψε ἀκόμη ὁ τούχος μὲ γράμματα μεγάλα.

— « Εὖν, τῆς ἔλεγε ὁ 'Αντρέας, μιὰ τοροὶ κ' ἔναν καιρό, εἰταν ἔνας μαρκαρίτηρης· ἐδώ βρισκόταν ὁ μπαζές του τάξις γυμνοῦ Λοζανίζου· ἐδώ καθόταν ἡ τάξις πλούσια· νὰ σου καὶ τὸ σπίτι τοῦ δεῖνα. Κατέστη τὸ Μεγάλο τὰ Γερύοι ποὺ τὸ δανεγίζουσεν. »

« Η καὶ ἄπο τοῦ σπιτιοῦ τοῦ δικοῦ του τὴ στάγη, ἀπὸ τὴν ταράττα δούσι οὐδενὸν ἀποτλομένος· ἐν δρόδοι, νάρτσηδη μιὰ ρυτή της, προτὸν νυχτόστη, τώρα της ἔδειχε τὸ Ουραράμυλο καὶ τὴ Λίμνη. »

— « Εὔρι ποὺ θέλεις νὰ πάς στὴν πατρίδα μου, μητρίς μιὰ λέγη φωναστία νὰ τὴν καταλάβεις καὶ ἀπὸ καὶ ποὺ στέκεσται. Νά σου μιὰ εἰκονόλα τὸ Ουραράμυλο μὲ ξύλον γεύσει καὶ μ' ἓν μαρχὶ πάριν δύντιμη. Τοῦ δέκατου ὄγδουον εἰώνα. Τὰ Θεραπεῖα μὲ ἀπεράλλαγκα. Κι ἡ ἔγειρη δρεῖν γιὰ τὸ Μπογάζι, ἀδὲ τίποτα. Σὲκ παραστίμενά τὰ χρόνια, καὶ Ἐλεονία σῆχε στῦλο. Μέλεστα! Κι ὁ στόλος μαζωμένος στὴ Λίμνη· θετεῖ δὲν τρέχουν μονάχα βαρσούλες καὶ καρφαδίκια στὸ νερὸ δάπνας, περικάπτερα καὶ φρεγάδες μὲ κατάρτια, σκονιά, πονιά, μὲ νάρτες· κίνηση, ματάκια μου, δοσ, καὶ στὸ Μπογάζι· μας ἡ στὸν Κετχανέ! »

— « Ποῦ τὰ βρέσκεις καὶ τὰ λές; οἱ βρυτούστε ἡ Αγνούλα.

Χαρογελούσθε ὁ 'Αντρέας μὲ τὴν παιδιάτικη, τὴν ἀπορία, μὲ τὴν ἄγια τὴν ἀφέλεια, καὶ ξακολουθοῦστε νὰ κάνῃ τὸν τούτοτερονί, ἀνόρμη καὶ στὸ λατρεύμαν του περίπατο τοῦ Σωδανηπέλη, με τὸ γλυκὸ τόνομά του, ὅμου τῆς Ἑγγαῶς ποὺ μεριά είστουν πρώτα ὁ μικρὸς ὁ καταβήθεται, τὸ κιόσκι καὶ λ. Βρύση τῆς 'Αγάπτες· 'Ἄχ! σὸ δέον τοῦ τὸ Σωδανηπέλην! Εκεὶ τὴν πτύχη, θετεῖς ἀπὸ τὴν παντερία τους, ἀμά πρωτοτριγύρικον μαζί. Εκεὶ σεργηματίζεις καθὸ μέρα, τέλαι τοῦ Ουραράμυλου, ἔμπιο τὸν Σποράδη. Εκεὶ ἀντιλεπτήκεις τὸ θέμα τοῦ γνωστοποροῦ. Γέρων γυρεὺς τὴν Αγρινία, ποὺ τὴν ὀποιαστικῶνταν σὲ στεράρι, τὰ δέντρα γερασινώνας, χρῦματα δὲν είναι ποὺ νὰ μάζεψῃ τὶς φυλλωτούς τους, πράσινα, μουσοντρόπειρα, κάκκινα, σίκατοκάνικα, πορφυρί, γραΐζο, γαλάζια, μαρβί, οὐρανί, διπτροί, ἀτρυπτίνιο, τετρεφένιο, γυρισθ, κίτρινο, πορτοκαλί, μέθρο, μελανό, πλαττό, πλεττόν, μερβόλιο καὶ θαλασσί. Σετοῦ παντζύρου ἀπὸ τὰ γράμματα δὲλα, ὅπου δὲν θέλεις χρυματά μητε ἀπογραμματά. Μπράσο στὸ γυναῖκαρο! Τὶ μονότονον ποὺ είναι μαρποτά του ἡ ἀλύπτητη πραστικά τοῦ κλαλοκαριπού! Ο γυνόπορος, να! Να του θέρισμος μὰ φορά, νὰ σου ζωτάνια. Ως καὶ τὸ ψῦλλα ποὺ κατερκαλιστεῖ, τὸ νουλίζεις πόσο νὰ τὸ δουσιλήριο ἀπὸ μέσα τὸ ρουμάνικα, μιὰ ἀνέργεια κρυψὶ ποὺ τὸ μεταμορφίζει καὶ τοὺς ξεκανινώνει τὴ ζωή τους.

Καθένεται οἱ δυό τους στὴν ἀκρολικυνίᾳ ἡ κάποτες καὶ τε μιὰ βαρσούλα, ποὺ ἔμνεται δελτίνη στὸν δρόπο. Τοὺς μάρτυρες ἀλιζήσου ἔκει τὸ μέρος. Μὲ τὸ στενὸ τοῦ τὸ δεντρόκινλο ποὺ τὸ περιμάζειν, μὲ τὸν ἀπέρινον οὐρανὸν ἀπὸ πάνω του, ἔμοιαζε τόντις μεγάλο σὸν τὴ Δημητρούργια, μυροβότικο σὸν τὴ φυλλὰ τῆς ἀγάπτες τους, εἶγε συνάρτη ἐπωφηγεῖ καὶ οἰκουμενικό, τὸ θήγο τους τὸ μέρος.

— « Άχ! ἀναστέναζε συχνά μετα της ἡ Αγνή. Τὶ καλά, σι καλά έτσι! Φτάνει, θι μου, η αρρώστια ἱείνι, νὰ μάς

ζεγάστι! Φθάνει νά μη μας γκλάσσε την έρτουγια! Τόν
'Αντρέας μου νά μη μού πάρει!»

Κατ' θαυμάζουν τα ματάκια της τά ώρχια. Βίβαια πώς
είπανε σπαραγγινό, νά τούς βλέπε κανιά τους ξέγνωστους,
τόσο έρωτεμένους, τόσο άγνωστους, καὶ νά τυλλογύνται πώς
ζέμαρα μπορεῖ νέφρη δ' Χάρος νέρπανή τους άγνωστομένο
διπό της άγνωστηλίνης την κύκλωλι.

Μικραπτώσσει τώρα δ' Ἀγρούλα νά πιστίνη, πώς δ'
κίντυνος πάσι πάλ, πώς γλύτωσε δ' λατρεύμένος της, πώς μὲ
τὴ θύληση της, μὲ τὴν καρδιά της νίκησε τὸ κακό. Ἀπο-
ρούσε μὲ τὸν Αντρέα. Η τρίτη έκανε θυνάσιμη ἐπίσκεψη,
ποτέ έπειτα μόνο ποτὲ τὴν έδωλε μὲ τὸ νοῦ της, ποὺ τὰς
ραράκους τὰ φίλιά τους, τὰ νά μην διελλεῖ ποτὲ την νά
ζευχερή. Ο Αντρέας ἔμεινε εύκοπο χρονῶ παπλήκαρι.
Δραστήρων, πάντων πρόδυμων, πάντων στὸ ποδάριο, πάντων
μ' ἓνα λόρο στὰ χειλιά γλυκού. Γεμάτος ἐπίδημος λογιώ-
λογιώνων. Άμει; «Αγγεῖοι νότοι καὶ ζευγανίσιοι.

Μικρά μίρα, τὸ Γεννάρχη, ποὺ κατεβάνειν απὸ τὸ σπίτι
τους τοῦ Σινάλε καὶ περνούσσειν ἀπὸ τὸ Μαρμελάδη, μιὰ
κεριώκη ποὺ ζέστανε δ' ἥτιος τῆς Λαζάρου, έτυχε νά διστού,
επιμένει στὴν πλατέα, τὸ θεωράκι ὅπου παίζει δ' καρχαγ-
κίζεις δὲ ὁ γκανιδός, καθώς λένε στη Φραγκιά. Μαζί μεμάνε
τὰ πιεζάκια τους τοιταρμένο καὶ μὲ τὰ
γέλια.

Τὰ κοιτάζει δ' Αντρέας καὶ ξεκινήει πρὸς τὴν «Αγγεῖο».

— «Ἄγι! νά είγημε καὶ μεῖς ίνα, πώς θὰ τάχυτωπούστε!
Πώς θὰ διεπικεδάξετε, πώς θὰ γελούστε μαζί του στὸν
γκανιδό!»

«Ετερεμε στὸ λόγο του δὲ Ἀγρούλα, ἐπειδὴ δὲ διος πόθος
τῆς πλημμυρίζει τὴν φυργή, καὶ δὲν τολμοῦσε νά τὸ φανε-
ρώστη. Μικρὸς δὲ Αντρέας ξακούσθησε καὶ τὰ φτάνοντα περπα-
τώντας στὴν πλατέα τοῦ «Άγιου Φραγκούτσου».

— «Ἐνα πιστό, τῆς εἰπε, θὰ σήμανε τὸ τίλοις τούτοτελο
τῆς περασμάτης μακρινῆς μου δυστυχίας. Ήπητα μου
τάποθιματα, θά παιδί. Προτού σὲ γνωρίσω τίτιν, έδω
στὴν πλατέα ἐρχόμενα καὶ περπατώντας μὲ τὸν κακού μου.
Θυμούμαι μελιστά ένα σκοπὸ ποὺ μερικάλλοτες τίτες κι
έκατστηρα τὸν τραγουδούσατ· *Otra son io, io che è l'impiero.*
Μερικίντας τώρα πώς έγραψε τὰ λόγια ένα νόμαχ,
πους τὰ λέμε κ' οἱ δυοι μας τοῦ πεισιοῦ μας, παρακαλάντως
το νέρθη.»

Τοῦ έσφιξε δὲ Ἀγγή τὸ χέρι μὲ συγκίνηση. Χαρούμενοι
δὲ οἱ διαδέμονοι ποτὲ βάλλειν τίτου διπέλα μὲ τὸ νοῦ
τους, κατεβάνειν πεζοὶ πρὸς τὸ Ομορφόγαλο. Είχε ἀπορά-
σίσει δὲ Ἀντρέας νά ωφεληθεῖ καθέ τρεῖς ποὺ θα γραφούν
καλοκαρπή τὸ γειτώνα, γιὰ νά κάρουσε τὸ γύρο τῆς Αίμυ-
νης, γιὰ τὰ τέλουσιν πατατάσθε, καλύπτεις ἀσθέα
κι ἄπο τους συνηθητήμενους θόρηκούς, ἀπὸ τὸ Baudrecker
άρχηρα, που ἀγνοούσε τὸ Givrins, τὴν πατατή τῆς
Αγγίας, πράκτα, καθώς έλεγε δὲ Ἀντρέας, ἀποχύρωτο.
Ἐνοντείται πώς δὲ διος εἰχε σωρὸ σωρὸ λεπτομερίστις νά
της οπτήθη γιὰ τὸ γύρο τῆς Αίμυνης, ὅπως γνωτανά κρέτα,
ἴσων κ' έκατο χρόνα. Ιτια ίστιν τὴ μέρα ίστιν, πρότρεπτο
νά της πάρεστηση πικ μὲ διπλὸ τὸ πέρι, ἐπιπλὸ δὲ καρδιάς
καταγίδασσα καὶ γιὰ τούτο είταν τότε, ζέστη. Μὲ τὴ
βροχή, μὲ τὸ άνημα, μὲ τὴν μπόρα, μὲ τὰτροπολέμια
καὶ τὶς βροντές, δὲ ὅφη τῆς Αίμυνης καταντοῦσε τραγουκή.
Ἃπο πάντα της μαζίσμενα, πίσσα, μοιδόντα τὰ σύνηρα καὶ
τὴν πλακώνταν στὸν τὸ καπάκι, καὶ καίνα πάλι, παταρένη
ἀνάμειτα στάθρηλα βουνά της, έμοιαζε τὸ γενι γηγεντίνο,
που πιπερούσσε τὸν οὐρανὸν ἀλάκαιο, νά τὸν κάμη ἀλά-
καιο φευγόντων.

Μά τι δηρή τῆς Αίμυνης δὲ χρέκεν μὲ τὰ καθημερινά
τους επειδότελέων, Κατεβάνειν ταχὺκά ίστι μὲ τὸ Γενιθό,

ὅπου φτάνεις κάποτες στὸ τουρσύμαρα, βλέπεις παντούς
κύρωμάν τα ρωτικά, στὸ γεφυρὶ, στὰ μεγάλα τὰ δρυγώναι,
ἐνῷ, ἀπὸ μαρεύσι, φωνόντας ἀλμητὴ τὸ βουνό μὲ τὰς
πατεῖς γραμμαὶς τους, μὲ τὶς πλαγῆς τους ἀποτελεγμένες
σ' ἑνα ποταῦν μαθή, ἐνῷ τὸ λαύριον ἀπὸ κατὰ ἀντεν-
κλόντε ταρίχηντο ἀπέκρι τῶν ἀπειρῶν. Ἀλλὰς φορές, τὸ
κύρικα γινόντας στὸ θλιοβατίλεμα μουσικὸν τριαντερύκιλλι·
ἄλλες φορές, ἡ Λίμνη ἀκοντεῖ, απαλάκωτη, απαλάζων,
οὐδὲν πήρε τὴν ἐπανοτά της, δὲν ἔδειγε λεκδάκην,
περὶ μουνέργη τὸ μάδρο τὸν καπώ τοῦ βαπτοριοῦ ποὺ
ἔτρεγε σὸν τὴν ἀπειτη σύρκη κανενὶς θεριοῦ, τὴν ἀπα-
νοτά της.

Ἀλλὰς φορές, τὶς περσόνας μάλιστα, τὸ οὐράνιο τὸ
γαλαζή την Λίμνην, τόσον ἀπέλι, μὲ τὸν γλυκὸν τοῦ
γαλαζοῦ τὸ ματά, ποὺ ἐλιών μέσα του ἡ φωνή. Τέτοια
τέρψη ὑπολάβωμένη γιὰ βίδων τὴ χρονιά ἐκείνη, ἀπὸ
δεινὸν ἥρθε ἡ ἀνοιξη, μάλις λόγοις ἀναμεταῦν τους γιὰ ταξι-
διοις. Ιαρίστικ, Ἐλλάδες ἡ Θεραπεία. Σύγιοντε τὸ καλοκαίρι.
Τίποτα. Διὸν τὸ κουνούπινο, μάλις ἔγρανε δρεζές. Ἀλλάδια
τοῦ ἀναλάκωτη, σὸν τὴ Λίμνη τὴν ἀκοντη, περιοδεῖς
καὶ ἡ ζωὴ τους. Ιενας ἄπο καὶ, γιὰ τούτο ἔνων νὰ τοὺς
έδρει καὶ τὸ κακό. Άγ! Η πήρε τὸ βίδων τοῦ ἀλμούπου, νὰ
μὴν ἔχῃ δύναμην νάνεταιρ εὖτε στὴν ἀφτοχία.

Βήγοντας τοντήστε νὰ κατεδαίσουν στὴ Λίμνη, νὰ κα-
τάδουν κάποτες ἀπὸ τὸν ὄγρο τὶς βαρκούδες μὲ τὰ στα-
βρώτα τους τὰ πανέκα, σὸν τὰ φταρι τοῦ χλιδωνοῦ,
ὅπας τὰ βιάσπις ἀκειμέρα. Κάποτες παίρνουν μιὰ βάρκα
καὶ τοῦ λόγου τους, ἡ ἀνεβίνει στὴ βάρκα ποὺ τοὺς
δύνεις ὁ ἀργότος ὁ Καπτίκος. Εἴτεν φρεδάι, έθρύμμωρη
βάρκα, μὲ δύο καλά καθίσματα ἀπὸ κατ' μάρτιον τοῦ τυμο-
νιοῦ. Μιὰ μάρτιο ποὺ τους πήγε ὡς τὴ μάρτι της Λίμνης ὁ
βαρκάρης καὶ ἐπίτε τρέψτη τὰ κοιτά, ἀπέλειται, ἔξαντα ὁ

‘Αντρέας ἔκλινε τὸ κεφάλι πρὸς τὴν Ἀγγέλη καὶ τῆς εἶπε·

— « Ποτὶ μου δὲν τὸ ὀντιζέρεται τις μπροστὶ κανεὶς
νὰ γαρφῇ ὑπάρχει τάποις. Αγ! ἔτσι! Η ἐρυγκία μου μὲ
πνογιὰ! »

Κ' ἔβηλ στὸ στῆθος του τὸ χέρι του τὸ δεξῖ, σὲ νὰ
γύρεσε νὰ πάσῃ τὴν καρδιάν του. Πρώτα δὲν κατέλαβε ἡ
Ἄγγελη· ὅτις μὲ στυγμούλλα πρεπήτερα δὲν τὸ πρόσ-
ματα. Τοὺς νὰ ταράχηταις ἀντίζερά του ὅποιον κανένας κρύ-
ψα προσίστηρα. Τόσο μόνο. Κι ἔμεινε ἀργάτις τὸ ἀγκο-
μαγγύκι. Καὶ ὅτις τοῦ πολλὴ ὥρα. Διὸν πρεπτάντων οὔτε
νὰ γιρίσουν πίσω. Ξαπλωθήκε ο ‘Αντρέας στὴ βάρκα του,

Ετοι πίβεν ὁ ἀμαρος. Γλυκοὸς ὁ θυνταῖς του τὸ κάπτο
κάπτο, στὴν ἀγκαλιά της ἀγήπητος, μέτα στὴ μάστη τῆς
έρητριας, στὴν κούνια της Λίμνης της πανύμορφης, μὲ
τὰ γιρμούτια τούρανον.

Πίθην μαλτσίτι μὲ τὴν ἔπιδο. Τίτοι ἔργα ποὺ ὡς
τόπες τὰ οἴγει φυλάξει στὰ σερτάρια του ἀδημοσιεύτη,
ἡθελε νὰ δημοσιευθοῦντας θετέρις καὶ τὸ θάνατο του, ὥριτε
καὶ ποτὸ γιὰ τὸ έρδο. Αγγάρικης βίδων ποὺ ἡ φέρη
πιὰ ἡ μάρτιο ἡ μεγάλη, ποὺ ἡ πατρίδη θὲ μίζη μιὰ ματά
στὸν πόνο καὶ στὰ πόνωματα μιῶν ζωῆς ἀλλάκερης. Εἰχε
ἀκουστεῖ δηλαδή, καὶ πίττεται ὁ ‘Αντρέας ἔκπι τὸ λένο
στὸ βαρκάρη, πώς πρέπει πρώτη νὰ πεθάνῃ κανίνας, γιὰ νὰ
τὸν ἀγγειακόνους κατέπι. Ψέμαται καὶ τοῦτο κακὸν ὅλη
τολλα. Στὴν Ἐλλάδα σημερά δὲ βίδωμε οὔτε νὰ
θυμούντας τους πεθαμένους. Μήτε εἶναι νόσορά της. Ενα
ἴθιση, γιὰ νὰ είναι ιερόν νὰ τηρήσῃ τους πεθαμένους,
ἀπαραίτητο νὰ τοῦ κατάλαβε, ὅταν είναι ζωτενόι.

Απαρηγόρως περάστησε στὴν Ἐλλάδα τάριτσουργή-
ματα τοῦ ‘Αντρέα, μὲ κι ὁ θάνατος του.

Καλά ποὺ δὲν τὸ εἰδεὶ κι ἀρτό, εἶναι ζωτες. Καλά ποὺ

δὲν εἶδε ὁ δύστυχος καὶ τὴν ἀπέλαυσι τῆς Ἀγνῆς του. Τέλος ἦριν τὸν κατέπτωτην του. Μά ποῦ νὰ ταλλογιστῇ κατάσταση καὶ σπίτια ἡ κακομοίρα; Φαντάζεται κανέλς τί πόρερα τὸ παιδί. Δεσμοῦ νὰ τοὺς φέρουν ἀπὸ τὸ βάρκα στὸ σπίτι του ἀπέναν, νεκροῖ! Επινοι κουφάνιο ἰδεῖξε ἡς δύο νὰ κάμουσε τὴν κρεδία. Επειτα σωράστηκε ἀδύνατη, ανήδηπτρη, κατ’ γῆς. Νὰ ζήσῃ γαρεὶς τὸν Ἀντρέα της, μήτε τέβαζε ὁ πόνος της. Μάρψια στὰ μάτια της ἡ δημιουργία. Σερνότανε ὁ δύστυχος δύση καθὲ καὶ πλήγια πάντα σὲ δὲ τι μέρος εἶχε πάντα μὲ τὸ θεό της. Προτυπώστε ἐπ’ ὅλα τὰ τὸ Σωδαμπέλι, μὲ τὸ γλυκό τόνού του, ποὺ δὲ Ἀντρέας της τάχυστως. Καθόταν στὸν ὄργο τῆς Αιγανούλας καὶ ἔκλιψε. Μια τὸ παρσύτερο τῆς ἥρης, γιὰ κάνονταν, νὰ νοικιάζῃ μὲ βάρκα καὶ σίγους τὸ βαράρι, νὰ μνήστηρα ἀκίνητη μάστι, σὲ καμιά δριμη γονιά τῆς Αιγανούλας.

Μά μάρψια, στὰ δάκτυλα τοῦ Σποριδ, ἐν χρόνῳ τωτὸ διπέρις ἀπὸ τὴν παντεριά τους, διὸ μήνες περίπου διπέρις ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἀντρέα, ἡ Αιγανούλα καίτιζε τὶς ποικιλόχρωμες γύρω γύρω τὶς φύλασσις ποὺ τὶς εἶχε πέρσι θαμάσει μὲ τὸν καλὸ της. Άλλακτος πόνος τῆς θερζίας τὴν καρδιά. Στὴ βαρυπούλα της γερμένη, ὀλορύνη, σίγους νὰ προστέξει, δίγνης νὰ κάμη πίτερας, μὲ τὰ κονιάκια τοῦ καρμού της ιδαῖς λυγάνια σὲ κίνηση καὶ τὸ ξύλο, ποὺ γλυκοπάλισε δεξιὰ κι ἀριστερά. Ήπειτέρως ἔξερνα τὸ σάλιμα τὴν Αγνη. Τέλος δέτροψε μιὰ ίδια στὸ νω. Αγά! μήντος δὲν πέθανε ὁ Ἀντρέας στα μάτια βάρκων; Εκεὶ τὸ λοιπό νὰ παθάνει κι ἀρτή. Φτάνει, λέσι, νὰ παλέψῃ πιότερο ἡ βαρκούλα, καὶ τότες γέρνει λαγάκι, πέρπια στὸ πίτο του νεροῦ ἡ Αγνη καὶ πάσι!

Ἐκείνην, τὴν στυγμή, τὴν στυγμή, ποὺ ἐπιμαζότανε νάνα πασογυρίτη τὴν βαρκούλα, ἴννοισσι μίστι της λάτι νὰ

τρέψῃ. Καὶ στάθηκε, παρίφερον. Κατέλαβε. Τὸ παιδί, ἀχ!
τὸ παιδί τους. Καὶ τῆς τραγουδήσει στὴ μνήμη ὁ σκοπός
ποὺ τῆς εἶχε τραγουδήσει ὁ Ἀντρέας, ἡ μιλούστανε γιὰ
τὸ παιδί. Καὶ τῆς φάνηκε πώς τὸ παιδί τους, πώς ὁ
Ἀντρέας ἐθίσει τὴν παρακάλουσαν τύρα παὶ νὰ μὴ
πεκτωτή! *Ora son io, io chè l'imploro!*

Σανδάλιγη ἡ Αιγανούλα τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ μὲ τὰ
δάκρυα. Κι ἀποράστως νὰ ζήσῃ ὁρμανή γιὰ τόρχον, ἐνώ
ἡ θάλη στὴν καρδιά της ἔστηγε τώρα μὲ κάποια τρεμό-
ρωτη γαρά.

Τρίτη, 7 τοῦ Μάρτη — δευτέρια, 6 τοῦ Σποριδ, 1941.

LE PUY-EN-VELAY. — IMPRIMERIE PEYRILLER, BOUCHON ET GAMON

